DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1

(2005–2006)

FOR BUDSJETTÅRET 2006

Om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet 2006

Innhold

1 Den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi . 5
1.1 Innledning og sammendrag 5
1.2 Den økonomiske situasjonen 10
1.2.1 Hovedtrekk 10
1.2.2 Nærmere om utsiktene for arbeidsmarkedet 13
1.3 Den økonomiske politikken 14
1.3.1 Budsjettpolitikken 14
1.3.2 Kommuneøkonomien 19
1.3.3 Pengepolitikken 20
1.3.4 Statens petroleumsfond 21
1.3.5 Sysselsettingspolitikken 22
1.3.6 Det inntektspolitiske samarbeidet . 23
1.3.7 Bærekraftig utvikling 23

2 Skatte- og avgiftsopplegget for 2006 25
2.1 Mål og retningslinjer for skatte- og avgiftspolitikken 25
2.2 Innretningen av skatte- og avgiftsopplegget for 2006 26
2.3 Endringer i skatter 41
2.3.1 Toppskatt 41
2.3.2 Minstefradrag 42
2.3.3 Formuesskatten 42
2.3.4 Arveavgiften 44
2.3.5 Skatt på arbeidsgivers dekning av utgifter til arbeidstøy 44
2.3.6 Arbeidsgivers dekning av behandlingsforsikringer og sykdomsutgifter 44
2.3.7 Fradrag for gaver til frivillige organisasjoner 44
2.3.8 Boligsparing for ungdom (BSU) . . 45
2.3.9 Fradrag for fagforenings-kontingent mv. 45
2.3.10 Avskrivningssatsen for maskiner . . 45
2.3.11 Avskrivning av faste tekniske installasjoner i bygg 45
2.3.12 Lønnsfradraget for enkeltpersonforetak 46
2.3.13 Skjermingsrenten i skjermingsmetoden 46
2.3.14 Jordbruksfradraget 47
2.3.15 Fritak fra uttaksbeskatning i forbindelse med jordskjelvkatastrofen i Asia 47
2.3.16 Arveavgiftsgrunnlaget ved overdragelse av aksjer i 2005 i selskap som har mottatt aksjer eller andeler etter reglene i overgangsregel E 47
2.3.17 Bruk av overgangsregel E til fritaksmetoden og ekstraordinær utbytteutdeling 48
2.3.18 Oppretting av feil ved beregning av RISK-beløp 48
2.3.19 Endring i arbeidsgiveravgiften ved arbeidsgivers forskuttering av sykepenger og fødselspenger 48
2.3.20 Skattemessige tilpasninger til vedtatte endringer i regnskapslovgivningen 48
2.3.21 Endringer i kommunale og fylkeskommunale skattører og fellesskatt 49
2.4 Avgiftsendringer 50
2.4.1 Merverdiavgift på overnatting 50
2.4.2 Nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen 50
2.4.3 Engangsavgift for mindre lastebiler 51
2.4.4 Økt årsavgift 51
2.4.5 Reversere omleggingen av avgiften på alkoholfrie drikkevarer 51
2.4.6 Grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer 52
2.4.7 Reversere avviklingen av avgiften på sjokolade- og sukkervarer 52
2.5 Fordelingsvirkninger 52

3 Endringer i statsbudsjettet for 2006 57
3.1 Regjeringens forslag til prioriteringer på statsbudsjettets utgiftsside 57
3.2 Statsbudsjettets stilling 61
3.3 Nærmere omtale av forslag i denne proposisjonen 62
3.3.1 Utenriksdepartementet 62
3.3.2 Kunnskapsdepartementet 66
3.3.3 Kultur- og kirkedepartementet 74
3.3.4 Justisdepartementet 80
3.3.5 Kommunal- og regional-departementet 85
3.3.6 Arbeids- og inkluderings-departementet 92

3.3.7 Helse- og omsorgsdepartementet . 100
3.3.8 Barne- og likestillings-departementet 111
3.3.9 Nærings- og handels-departementet 116
3.3.10 Fiskeri- og kystdepartementet. . . . 118
3.3.11 Landbruks- og matdepartementet. 119
3.3.12 Samferdselsdepartementet 124
3.3.13 Miljøverndepartementet 127
3.3.14 Fornyings- og administrasjonsdepartementet . . . 128
3.3.15 Finansdepartementet 130
3.3.16 Forsvarsdepartementet 133
3.3.17 Olje- og energidepartementet 135
3.3.18 Statens petroleumsfond 137
3.3.19 Statens finansieringsbehov 137
3.4 Endringer i departements-strukturen – budsjettmessig oppfølging 138
3.5 Nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i stats-forvaltningen 138

Forslag til vedtak 139

Vedlegg
1 Endringer etter St.prp. nr. 1 (2005–2006) 190
2 Oversikt over statsbudsjettet 2006 229

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1

(2005–2006)

FOR BUDSJETTÅRET 2006

Om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet 2006

Tilråding fra Finansdepartementet av 10. november 2005, godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)

1 Den økonomiske politikken og utsiktene for norsk økonomi

1.1 Innledning og sammendrag

Målene for Regjeringens økonomiske politikk

Målene for Regjeringens økonomiske politikk er arbeid til alle, en bærekraftig utvikling, en mer rettferdig fordeling og styrking av velferdsordningene. De ulike delene av politikken må virke sammen for å oppnå dette. Regjeringen vil bygge videre på den nordiske modellen, med godt utbygde og universelle velferdsordninger, nært samarbeid med og mellom partene i arbeidslivet, og en konkurransedyktig privat sektor.

Den økonomiske politikken må bidra til fortsatt økonomisk vekst innenfor rammer som sikrer at kommende generasjoners muligheter for å dekke sine behov ikke undergraves. Dette krever en ansvarlig økonomisk politikk med en langsiktig forvaltning av petroleumsformuen, et bærekraftig pensjonssystem og en sterk offentlig sektor. Verdiskapingen og sysselsettingen må styrkes i alle deler av landet, bl.a. gjennom økt satsing på forskning og utvikling og ved å styrke samfunnets evne til å sikre alle tilgang til sentrale velferdsordninger som barnehage, likeverdig utdanning, omsorg og helse.

For å styrke velferdsordningene og tjenestetilbudet i offentlig sektor er det nødvendig med en sterk konkurranseutsatt sektor. Gode rammebetingelser som bidrar til innovasjon og nyskaping, vil være en viktig del av Regjeringens næringspolitikk.

Regjeringen vil invitere til et tettere inntektspolitisk samarbeid med partene i arbeidslivet. For å møte konkurransen kan ikke norske bedrifter over tid ha en sterkere kostnadsvekst enn næringslivet hos våre handelspartnere.

Regjeringen vil forbedre, fornye og omstille offentlig virksomhet i samarbeid med de ansatte, slik at tjenestene tilpasses ulike behov. Det forebyggende arbeidet må styrkes. Det er et mål for Regjeringen at de økonomiske forskjellene skal reduseres og fattigdom avskaffes.

Regjeringen vil arbeide for et skattesystem som gir stabile inntekter til fellesskapet, bidrar til en mer rettferdig fordeling og et bedre miljø, fremmer sysselsettingen i hele landet og bedrer økonomiens virkemåte. Regjeringen vil videreføre det samlede skatte- og avgiftsnivået fra 2004.

De økonomiske utsiktene

Aktiviteten i norsk økonomi er høy. Sysselsettingen øker, og arbeidsledigheten avtar. Det ligger an til at den gode utviklingen i norsk økonomi vil fortsette neste år, og at veksten i 2006 for tredje år på rad i vil ligge over gjennomsnittet for de siste 25 årene. BNP for Fastlands-Norge anslås å øke med 3,6 pst. i 2005 og 2,5 pst. i 2006. Anslaget for 2006 må ses i sammenheng med at det som en teknisk forutsetning er lagt til grunn en gradvis oppgang i rentenivået fra dagens nivå på om lag 2½ pst., til rundt 4 pst. i slutten av 2008. Forutsetningen er i tråd med forventningene i rentemarkedet.

Oppgangen i fastlandsøkonomien bidrar til at bedringen i arbeidsmarkedet fortsetter. Sysselsettingen ventes nå å øke med 22 000 personer i 2006. Dette er 4000 flere personer enn anslått i budsjettet til Regjeringen Bondevik II. Oppjusteringen må bl.a. ses i sammenheng med at Regjeringen foreslår en markert økning i kommunesektorens inntekter. Veksten i sysselsettingen ventes å bidra til nedgang i arbeidsledigheten framover, fra 4,6 pst. av arbeidsstyrken i inneværende år til 4,1 pst. i 2006.

Hovedutfordringer i budsjettpolitikken

Budsjettpolitikken må bidra til en stabil økonomisk utvikling både på kort og lang sikt. I tråd med dette ble det i Soria Moria-erklæringen understreket at regjeringspartiene vil legge handlingsregelen til grunn for budsjettpolitikken. Handlingsregelen sier at petroleumsinntektene skal fases gradvis inn i økonomien, om lag i takt med forventet realavkastning av Statens petroleumsfond (anslått til 4 pst.). Slik vil bruken av petroleumsinntekter øke gradvis til et opprettholdbart nivå.

Handlingsregelen gir rom for noe fleksibilitet. I dårlige tider kan det være velbegrunnet å bruke mer enn 4 pst. av fondskapitalen til å stimulere produksjon og sysselsetting. Tilsvarende vil det være fornuftig å bruke mindre i tider med høy kapasitetsutnyttelse og presstendenser i økonomien. Hensynet til stabilitet ivaretas også av muligheten til å fordele endringen i bruken av petroleumsinntekter over flere år, dersom det skjer store endringer i fondskapital eller strukturelt underskudd fra ett år til det neste.

Budsjettpolitikken og pengepolitikken må virke sammen for å bidra til en stabil utvikling i etterspørsel og produksjon. Samtidig med at handlingsregelen ble introdusert i 2001, ble det også etablert nye retningslinjer for pengepolitikken. Pengepolitikken skal rettes inn mot lav og stabil inflasjon på om lag 2½ pst. På kort og mellomlang sikt må Norges Banks rentesetting veie hensynet til lav og stabil inflasjon mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting. Det betyr at pengepolitikken har en klar rolle i å stabilisere den økonomiske utviklingen, jf. avsnitt 1.3.3.

Olje og gass er ikke-fornybare ressurser. Dagens høye innbetalinger fra petroleumsvirksomheten kan derfor ikke betraktes som inntekter i vanlig forstand, men er for en vesentlig del omgjøring av olje- og gassressursene til finansielle plasseringer utenfor Norge. Statens petroleumsfond gir et grunnlag for at bruken av inntektene fra petroleumsvirksomheten kan frikobles fra de løpende innbetalingene til staten og bidrar samtidig til å synliggjøre hvor mye som årlig brukes av oljeinntektene. Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten overføres i sin helhet til Petroleumsfondet, mens bruken av petroleumsinntektene over tid skal følge utviklingen i realavkastningen av fondskapitalen. Gjennom å investere en vesentlig del av inntektene fra petroleumsvirksomheten i utlandet legges det samtidig til rette for å stabilisere valutakursen.

Når staten bruker oljeinntekter til å finansiere økt offentlig forbruk, må ressurser flyttes over fra andre næringer. Disse ressursene vil i hovedsak hentes fra konkurranseutsatte næringer. Det er svært viktig at disse næringene ikke tappes for mer arbeidskraft enn at Norge kan bevare balanse i utenriksøkonomien over tid. Dette krever at lønnsomheten i konkurranseutsatt virksomhet i Norge er på linje med lønnsomheten i tilsvarende virksomhet i andre land, noe som setter grenser for hvor store endringer i kostnader, priser og valutakurs som kan bæres. Skal vi få til en balansert utvikling, må bruken av oljeinntekter ikke trappes for raskt eller for mye opp. Handlingsregelen ivaretar dette hensynet og gir budsjettpolitikken et nødvendig ankerfeste, samtidig som staten kan opprettholde en betydelig sparing i årene framover. Dette er helt nødvendig for å kunne møte den framtidige veksten i pensjoner og i utgiftene til helse og omsorg.

Etter hvert som petroleumsreservene tappes ut, vil veksten i Statens petroleumsfond stanse opp, og bruken av petroleumsinntekter må flate ut. Sam-

tidig vil aldring av befolkningen og økende tilleggspensjoner i folketrygden gi et sterkt press i retning av økte utgifter til pensjoner, helse og omsorg. Selv om petroleumsinntektene gir oss et godt utgangspunkt, er utgiftsveksten knyttet til en økende andel eldre så sterk at den bare i begrenset grad kan finansieres av inntektene fra Petroleumsfondet, også med de økte anslagene for oljeprisen som ble lagt til grunn i Nasjonalbudsjettet 2006, og som er videreført i dette tillegget til St.prp. nr. 1 (2005–2006). En pensjonsreform som gjennomføres innenfor om lag de samme økonomiske rammer som i forslaget fra Pensjonskommisjonen, vil være et viktig skritt i riktig retning, men er ikke alene tilstrekkelig til å lukke det anslåtte gapet mellom statens utgifter og inntekter. Det vil derfor bli nødvendig med ytterligere reformer som bygger opp under langsiktig bærekraft i statsfinansene. Et svært viktig tiltak i denne forbindelse er å fremme et inkluderende arbeidsliv og høy yrkesdeltakelse.

Budsjettpolitikken for 2006

Den økonomiske veksten er sterk. Oppgangen ventes å fortsette neste år og føre til en klar bedring i arbeidsmarkedet. Samtidig er bruken av petroleumsinntekter kommet opp på et høyt nivå. Målt ved det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet er det brukt 220 mrd. kroner av oljeinntektene over statsbudsjettet i de fire årene etter at handlingsregelen ble introdusert. For inneværende år anslås bruken av oljeinntekter til 62,3 mrd. kroner, som er rundt 22 mrd. kroner mer enn den forventede realavkastningen av Petroleumsfondet. Hensynet til en balansert utvikling i norsk økonomi, samt behovet for statlig sparing knyttet til en aldrende befolkning, tilsier at det legges vekt på raskt å vende tilbake til 4 prosent-banen for bruk av petroleumsinntekter.

Regjeringen vil føre en ansvarlig og forutsigbar budsjettpolitikk basert på handlingsregelen, og legger opp til samme bruk av oljeinntekter i 2006 som foreslått av Bondevik II-regjeringen. Innenfor denne rammen foreslås det nye utgiftsøkninger på om lag 8,1 mrd. kroner. Handlingsrommet i budsjettpolitikken er i hovedsak skaffet til veie gjennom å reversere deler av skattelettelsene foreslått av Bondevik II-regjeringen, samt at påløpte skatter og avgifter foreslås økt med 3 mrd. kroner sammenliknet med 2005. Bokførte skatte- og avgiftsinntekter øker med om lag 6,4 mrd. kroner sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag. Videre er anslagene for utgifter under regelstyrte ordninger satt ned med til sammen 1,2 mrd. kroner som følge av ny informasjon etter at St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble lagt fram. For å kunne styrke prioriterte områder foreslår Regjeringen også utgiftsreduksjoner utenom anslagsendringer på vel 0,6 mrd. kroner.

Hovedtrekkene i Regjeringens forslag til budsjett for 2006 kan oppsummeres i følgende punkter:

- Budsjettet har et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 65,9 mrd. kroner, dvs. samme nivå som foreslått i Nasjonalbudsjettet 2006. Dette er vel 13 mrd. kroner mer enn forventet realavkastning av kapitalen i Statens petroleumsfond ved inngangen til 2006. Som følge av rask vekst i kapitalen i Petroleumsfondet reduseres avstanden mellom underskudd og realavkastning med om lag med 9 mrd. kroner fra 2005 til 2006.
- Regnet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge er det strukturelle underskuddet uendret fra 2005 til 2006. Budsjettet anslås å være om lag nøytralt i forhold til den økonomiske utviklingen.
- Realveksten i statsbudsjettets underliggende utgifter kan anslås til vel 1½ pst. Dette er en økning på nesten ¾ prosentpoeng sammenliknet med anslaget i Nasjonalbudsjettet 2006.
- Regjeringen foreslår skatte- og avgiftsendringer som øker skatter og avgifter fra 2005 til 2006 med 3,0 mrd. kroner påløpt og 2,2 mrd. kroner bokført. Sammenliknet med forslaget til Regjeringen Bondevik II øker skatter og avgifter med 6,4 mrd. kroner bokført og 9,7 mrd. kroner påløpt.
- Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd anslås til 70,8 mrd. kroner.
- Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås til om lag 328 mrd. kroner. Netto avsetning til Statens petroleumsfond, der overføringen til statsbudsjettet er trukket fra, anslås til om lag 257 mrd. kroner. I tillegg kommer renter og utbytte av kapitalen i fondet. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Petroleumsfondet anslås til i overkant av 316 mrd. kroner.
- Den samlede kapitalen i Statens petroleumsfond ved utgangen av 2006 anslås til om lag 1657 mrd. kroner, mens kapitalen ved utgangen av inneværende år anslås til om lag 1312 mrd. kroner.

Anslagene i dette tillegget til St.prp. nr. 1 viser en kraftig økning i kapitalen i Petroleumsfondet de nærmeste årene, om lag på linje med beregningene i Nasjonalbudsjettet 2006. Samme strukturelle underskudd i 2007 som i 2006 vil nesten svare til 4 pst. realavkastning av fondet. For de påføl-

gende årene viser anslagene rom for økt bruk av petroleumsinntekter. Med en slik gunstig utvikling i fondskapitalen vil det være i tråd med retningslinjene om underskuddene noen år blir liggende noe lavere enn realavkastningen av fondet. Tidligere erfaringer har vist at anslagene for utviklingen i fondskapitalen er usikre, bl.a. som følge av usikkerhet om oljeprisen. Budsjettpolitikken må derfor utformes i lys av den faktiske utviklingen i Petroleumsfondet og i norsk økonomi og med tilbørlig vekt på de betydelige utfordringene offentlige finanser står overfor på lengre sikt.

Kommuneøkonomien

Regjeringens budsjettforslag for 2006 gir et *kraftig inntektsløft for kommunene*, slik at sektoren sikres økt handlefrihet til å løse viktige velferdsoppgaver. Forslaget innebærer en reell vekst i kommunesektorens inntekter i 2006 på 7,5 mrd. kroner, eller 3 1/3 pst. Den reelle veksten i de frie inntektene anslås til 5,7 mrd. kroner, tilsvarende vel 3½ pst. Sammenliknet med Nasjonalbudsjettet 2006 økes kommunenes frie inntekter med 3,8 mrd. kroner.

Regjeringen foreslår at *maksimalprisen for en heltids barnehageplass reduseres til 2250* kroner pr. måned fra 1. januar 2006, og bevilgningene til barnehager foreslås økt med vel 1,3 mrd. kroner i forhold til Gul bok 2006. For kommunene vil de økte overføringene til barnehager delvis ha en motpost på utgiftssiden, i form av lavere foreldrebetaling i kommunale barnehager og økt tilskudd fra kommunene til private barnehager.

Kommuneøkonomien er nærmere omtalt i avsnitt 1.3.2

Andre prioriteringene på utgiftssiden

Regjeringen foreslår flere nye tiltak for å *styrke innsatsen mot fattigdom*. Disse tiltakene omfatter flere departementers ansvarsområder og utgjør samlet om lag 0,5 mrd. kroner.

Innsatsen mot arbeidsledighet og for inkludering i arbeidslivet er en hovedsak for Regjeringen. Regjeringen vil føre en mer *aktiv arbeidsmarkedspolitikk*, og foreslår 217 mill. kroner til flere arbeidsmarkedstiltak. Styrkingen gir rom for et tiltaksnivå på om lag 14 000 plasser i første halvår 2006 og rundt 11 000 plasser i andre halvår 2006

Regjeringen vil *bedre de økonomiske ytelsene under arbeidsledighet* ved å reversere flere av de innsparingstiltakene som er gjennomført under Bondevik II-regjeringen. Ferietillegget for dagpengemottakere foreslås gjeninnført med virkning for opptjente dagpenger fra 1. juli 2006, og retten til dagpenger under permittering utvides til 34 uker.

Regjeringen mener det er nødvendig å reversere svekkelser i arbeidstakernes vern som ble vedtatt i forrige stortingsperiode. Det fremmes derfor samtidig med denne budsjettproposisjonen en lovproposisjon om endringer i arbeidsmiljøloven, slik at en ny arbeidsmiljølov med godt vern av arbeidstakernes rettigheter kan tre i kraft 1. januar 2006.

Samferdselssektoren styrkes med om lag 460 mill. kroner bl.a. gjennom økte bevilgninger til både investeringer og drift og vedlikehold av riksveger og jernbanen.

Regjeringen foreslår en økning på til sammen knapt 170 mill. kroner i kulturbevilgingene knyttet til *Kulturløftet*.

For å få til en målrettet og *balansert satsing på justissektoren* foreslår Regjeringen å øke bevilgningene til politiet og kriminalomsorgen med til sammen vel 120 mill. kroner.

Mens Bondevik II-regjeringen foreslo en omlegging av *refusjonsordningen for sjøfolk*, foreslår Regjeringen å videreføre gjeldende ordning i første halvår 2006. Fra 1. juli foreslås ordningen utvidet til også å omfatte refusjonsberettigede sjøfolk om bord på konkurranseutsatte skip i NOR. Samtidig foreslår Regjeringen at gjeldende nettolønnsordning for utenriksfergene i NOR avgrenses til å gjelde sikkerhetsbemanningen i henhold til skipenes alarminstruks fra 1. juli 2006. Bevilgningen foreslås økt med 165 mill. kroner.

I tråd med Soria Moria-erklæringen foreslår Regjeringen å styrke *de distriktspolitiske virkemidlene*. Bevilgningene til dette formålet foreslås økt med 120 mill. kroner.

For å oppnå en *bedre skjerming for storbrukere av helsetjenester* foreslås egenandelstak II satt ned fra 3 500 kroner til 2 500 kroner i 2006. Merutgiftene anslås til 50 mill. kroner.

Aktivitetsprognoser for hele 2005, basert på rapportert aktivitet pr. 2. tertial 2005, indikerer en *vekst i den aktivitetsfinansierte behandlingen i helseforetakene* på om lag 2,5 pst. i 2005. For at det forhøyede aktivitetsnivået i 2005 skal kunne videreføres i 2006, foreslås det en tilleggsbevilgning på 500 mill. kroner i 2006.

Ansvarsoverføringen av det fylkeskommunale barnevernet til staten fra 1. januar 2004 har medført store omstillinger i barnevernet. Regjeringen foreslår derfor å *øke bevilgningen til det statlige barnevernet* med 150 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–1006).

Enkelte av prioriteringene i budsjettforslaget til Regjeringen Bondevik II er i tråd med Soria Moria-

erklæringen. Dette gjelder bl.a. økte bevilgninger til internasjonal bistand, kollektivtransport og oppfølging av psykiatriplanen. Disse satsingene videreføres i dette tillegget til St.prp. nr. 1 (2005–2006). I tillegg videreføres også opptrappingen av forskningsbevilgningene i 2006 og satsingen på økt kvalitet i grunnopplæringen (kunnskapsløftet) i all hovedsak som i Gul bok 2006.

Regjeringens forslag til utgiftsreduksjoner omfatter bl.a. kontantstøtteordningen hvor regelverket foreslås endret slik at støtten ikke utbetales den måneden barnet fyller tre år. Dette tilsvarer regleverket for barnetrygden. I tillegg foreslås satsen redusert med nær 10 pst. Til sammen gir dette en innsparing i bevilgningen til kontantstøtte på vel 0,3 mrd. kroner i forhold til forslaget i Gul bok 2006. Tilskuddene til bl.a. frittstående skoler, omstrukturering i Jernbaneverket og til gjennomføring av nasjonale prøver foreslås også redusert. Til sammen utgjør utgiftsreduksjonene utenom anslagsendringer vel 0,6 mrd. kroner.

Det vises til nærmere omtale av Regjeringens forslag til bevilgningsendringer i kapittel 3.

Skatte og avgiftsopplegget

Følgende hovedhensyn ligger til grunn for Regjeringens forslag til endringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2006:

- Bringe skatte- og avgiftsnivået tilbake til 2004-nivå i tråd med Regjeringens politiske plattform fra Soria Moria, hvorav hoveddelen av revisjonen skjer i 2006.
- Bidra til stabilitet og forutsigbarhet ved å beholde og bygge på systemmessig viktige elementer i skattereformen.
- Styrke fordelingsprofilen i budsjettet sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag.
- Utvide skattegrunnlagene slik at de i større grad gjenspeiler faktiske økonomiske forhold.

Regjeringen varslet i Soria Moria-erklæringen at den vil videreføre det samlede skatte- og avgiftsnivået fra 2004. Dette gir rom for å øke skatte- og avgiftsnivået med om lag 4,9 mrd. kroner fra 2005. Regjeringen legger opp til at hoveddelen av denne økningen, 3,0 mrd. kroner, gjennomføres i 2006. Det gir et bokført beløp på 2,2 mrd. kroner på budsjettet for 2006. Sammenliknet med forslaget fra forrige regjering øker Regjeringen skatter og avgifter med 6,4 mrd. kroner bokført og 9,7 mrd. kroner påløpt. Regjeringens forslag innebærer likevel at de fleste vil få skattelettelser i 2006.

Sammenliknet med Bondevik II-regjeringens budsjettopplegg vil Regjeringens forslag samlet sett gi en omfordeling fra de som har mye til de som har mindre, samtidig som hensynet til et effektivt skattesystem ivaretas. Hovedtrekkene i forslaget er:

- Lettelsen i toppskatten og minstefradraget reduseres med 3,6 mrd. kroner i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag. Det vil likevel bli lettelser sammenliknet med 2005. De med lavere inntekter vil få en større andel av lettelsene i minstefradraget enn med Bondevik II-regjeringens forslag.
- Regjeringen følger ikke opp Bondevik II-regjeringens forslag om lettelser i skatt på formue og arv, men foreslår å øke formuesskatten med 260 mill. kroner. Formuesskatten gis imidlertid en mer sosial profil enn i dag ved at bunnfradraget økes og klasse 2 fjernes, samtidig som verdsettingen av aksjer, grunnfondsbevis, verdipapirfondsandeler, bolig, fritidseiendom og annen fast eiendom økes. Dermed blir det større samsvar med markedsverdier.
- Det innføres utbytteskatt (skjermingsmetoden) slik Stortinget har vedtatt. Skjermingsmetoden vil øke provenyet med vel 4 mrd. kroner i 2006 sammenliknet med 2005-regler, når en også tar hensyn til Regjeringens forslag om endringer i fastsettelsen av skjermingsrenten.
- Sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag strammes næringsbeskatningen inn med om lag 1,9 mrd. kroner. Mesteparten av innstrammingen er knyttet til reversering av forslaget om å øke avskrivningssatsen på maskiner til 25 pst.
- Bondevik II-regjeringens forslag om å utvide skattegrunnlag som ledd i skattereformen beholdes, herunder forslaget om endring i skattleggingen av telefon betalt av arbeidsgiver og forslaget om innstramming i hjemme-PC-ordningen.
- Det gjennomføres innstramminger i avgiftene med til sammen om lag 1,3 mrd. kroner sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag.

For nærmere omtale av skatte- og avgiftsopplegget vises det til kapittel 2 i dette tillegget til St. prp. nr 1 (2005–2006) og til Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.).

1.2 Den økonomiske situasjonen

1.2.1 Hovedtrekk

Aktiviteten i norsk økonomi er høy. Sysselsettingen øker, og arbeidsledigheten avtar. Lave renter og markert økning i inntekt og formue har bidratt til at husholdningenes etterspørsel har vært den viktigste drivkraften bak oppgangen. Etter hvert har også lønnsomheten i næringslivet bedret seg, og fastlandsinvesteringene har tatt seg opp. Kraftig vekst i oljeinvesteringene og god utvikling i internasjonal økonomi har gitt ytterligere impulser til vekst i fastlandsøkonomien og bidratt til at oppgangen i norsk økonomi gradvis er blitt bredere basert.

Veksten i *verdensøkonomien* sett under ett var i fjor den sterkeste på tre tiår. I Kina og flere andre asiatiske land ventes veksttakten å holde seg godt oppe også neste år til tross for den kraftige oppgangen i oljeprisene. Det samme gjelder USA, der veksten i tredje kvartal var sterkere enn ventet til tross for betydelige ødeleggelser som følge av kraftige orkaner. Hos de amerikanske forbrukerne har imidlertid tilliten til den økonomiske utviklingen svekket seg markert i det siste. Dette kan trekke i retning av en viss avdemping på kort sikt. I Europa er bildet mer sammensatt. I euroområdet har vekstbidraget fra utenrikshandelen vært svakt, samtidig som oppsvinget i den innenlandske etterspørselen har latt vente på seg. Tilgjengelig statistikk kan imidlertid tyde på at veksten i euroområdet gradvis vil ta seg opp i tiden framover. Også hos viktige handelspartnere som Sverige og Storbritannia ventes veksten å ta seg opp igjen neste år etter avdempingen i år. For våre handelspartnere sett under ett legges det til grunn en BNP-vekst på 2 pst. i år og 2½ pst. neste år.

Det knytter seg betydelig *usikkerhet* til den internasjonale økonomiske utviklingen. I tillegg til høye og ustabile oljepriser utgjør de store ubalansene i verdenshandelen en usikkerhetsfaktor. En rask oppgang i de lave lange rentene vil kunne føre til svakere vekst internasjonalt.

Veksten i *konsumprisene hos våre handelspartnere* har den siste tiden tatt seg opp noe raskere enn ventet, særlig i USA. Økningen synes i hovedsak å være knyttet til oppvarming og transport som følge av oljeprisøkningen. Foreløpig ser det imidlertid ut til at den høye oljeprisen i liten grad har blitt veltet over i andre priser. Den europeiske sentralbanken har imidlertid varslet at den framover vil ha et særlig fokus mot slike smittevirkninger, og det er nå forventninger i markedet om en renteheving i euroområdet i nær framtid. Det legges til grunn en vekst i konsumprisene hos handelspartnerne på 1,7 pst. i år og 1,8 pst. neste år.

Oljeprisen lå på nesten 390 kroner pr. fat ved utgangen av oktober i år. Det er vel 40 kroner lavere enn toppnoteringen i august, men om lag 130 kroner pr. fat over nivået ved inngangen til 2005. Det er lagt til grunn en oljepris på 350 kroner pr. fat i både 2005 og 2006.

Veksten i norsk økonomi ventes å fortsette. Det ligger an til at veksten i fastlandsøkonomien neste år vil ligge over trendveksten for tredje år på rad. Lave renter fortsetter å stimulere innenlandsk etterspørsel. Ordresituasjonen i industrien og i bygge- og anleggsbransjen er gunstig. Samtidig vurderer industrilederne utsiktene framover som gode. Høy prisvekst på norske eksportvarer har bidratt til god lønnsomhet i fastlandsbedriftene. Sammen med høyere kapasitetsutnytting peker dette mot videre oppgang i fastlandsinvesteringene. Usikkerheten for deler av det konkurranseutsatte næringslivet har likevel økt, bl.a. som følge av styrkingen av kronen gjennom det siste året og den svakere utviklingen i Europa.

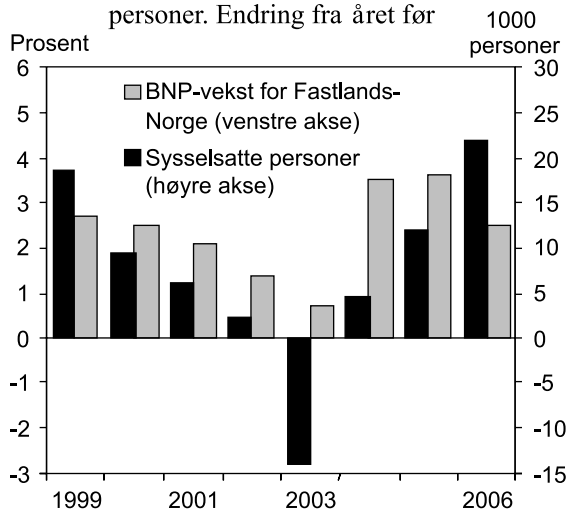
BNP for Fastlands-Norge anslås å øke med 3,6 pst. i 2005 og 2,5 pst. i 2006. Avdempingen av vekstanslaget neste år må ses i sammenheng med at det er lagt til grunn en gradvis oppgang i rentenivået, i tråd med forventningene i rentemarkedet. Samtidig ventes både oljeinvesteringene og boliginvesteringene å flate ut. Normalisering av elektrisitetsproduksjonen etter mye nedbør og høy produksjon i inneværende år antas også å trekke veksten i aktiviteten i fastlandsøkonomien ned i 2006. Utenom elektrisitetsproduksjonen er veksten i BNP for Fastlands-Norge anslått til 3¼ pst. i 2005 og 2¾ pst. i 2006. For begge årene er dette godt over den anslåtte trendveksten i økonomien.

Oppgangen i fastlandsøkonomien bidrar til at bedringen i *arbeidsmarkedet* fortsetter. Sysselsettingen anslås å øke med 22 000 personer i 2006. AKU-ledigheten anslås til 4,1 pst. og den registrerte ledigheten til 3,1 pst. regnet som gjennomsnitt for året. Anslagene innebærer at arbeidsledigheten reduseres betydelig gjennom neste år. Så langt i denne oppgangsperioden er det ikke observert klare tegn til mangel på arbeidskraft, med mulig unntak for bygge- og anleggssektoren. Med den sterke sysselsettingsveksten som legges til grunn for neste år nærmer vi oss imidlertid et nivå på arbeidsledigheten som i tidligere oppgangsperioder har gitt tiltakende lønnsvekst. Avsnitt 1.2.2 gir en nærmere omtale av utsiktene for arbeidsmarkedet.

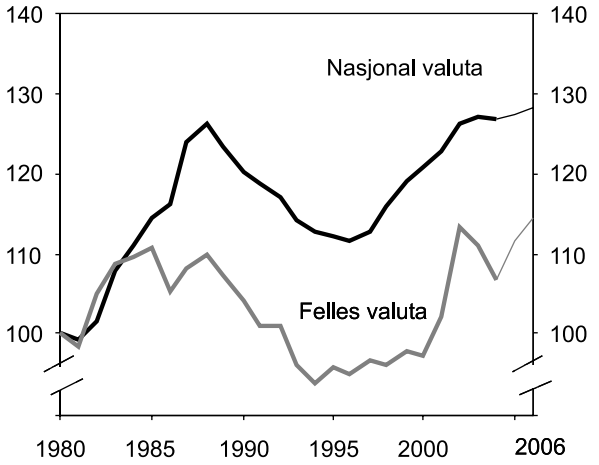
Veksten i *konsumprisene* har tiltatt noe gjennom inneværende år. I september i år var konsumprisin-

Hovedtrekk i norsk økonomi

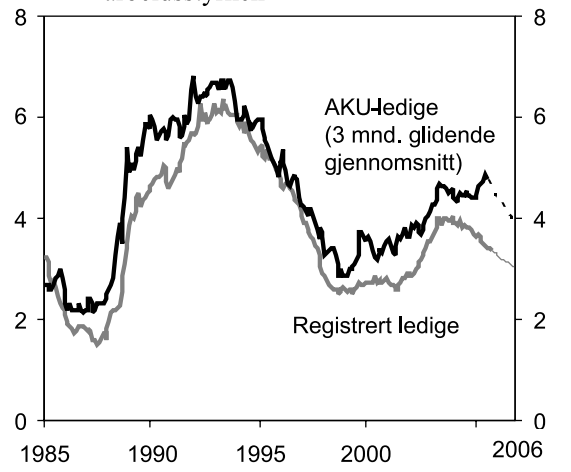
Figur A. BNP for Fastlands-Norge og sysselsatte personer. Endring fra året før

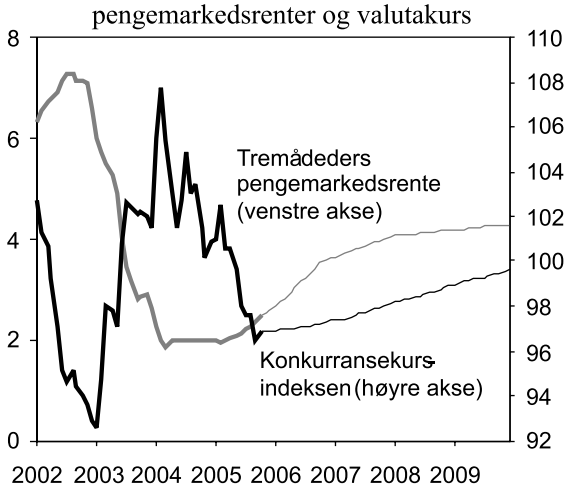
Figur B. Relative timelønnkostnader i industrien. Indeks 1980 = 100

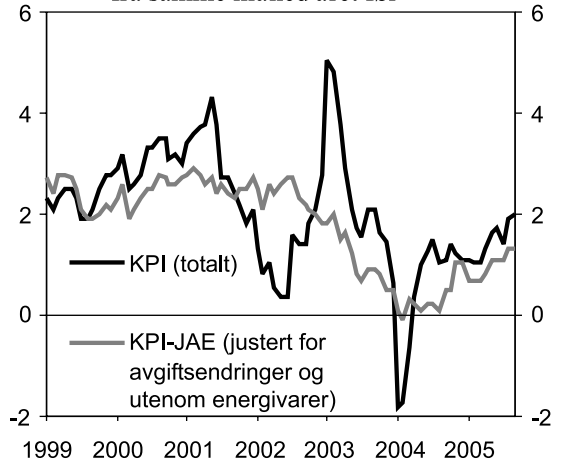
Figur C. Arbeidsledighet. Prosent av arbeidsstyrken

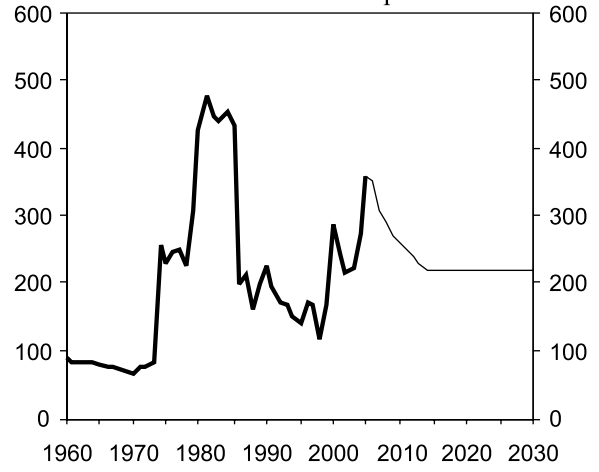
Figur D. Framskrivning av tremåneders pengemarkedsrenter og valutakurs

Figur E. Konsumpriser. Prosentvis endring fra samme måned året før

Figur F. Råoljepris. 2006-kroner pr. fat. Oljeprisen er deflatert med konsumprisindeksen i USA

Figur 1.1 Hovedtrekk i norsk økonomi

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Aetat, EcoWin og Finansdepartementet.

deksen (KPI) 2,0 pst. høyere enn på samme tid i fjor. Justert for avgiftsendringer og utenom energivarer (KPI-JAE) økte prisene med 1,3 pst. i samme periode. Moderat lønnsvekst og sterkere krone ventes å bidra til at inflasjonen blir relativt lav på årsbasis både i år og neste år. Veksten i KPI anslås til 1½ pst. i 2005 og 1¾ pst. i 2006, mens veksten i KPI-JAE beregnes til henholdsvis 1 pst. og 1½ pst.

Årslønnsveksten avtok til 3,5 pst. i 2004 etter en vekst på 4,5 pst. året før. Selv om veksten i aktiviteten i fastlandsøkonomien nå er sterk, preges deler av næringslivet av at den kostnadsmessige konkurranseevnen er svak. Dette, sammen med lav pris-

Tabell 1.1 Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis endring fra året før[1)]

	Mrd. kroner 2004	2004	2005	2006	
			TN06[4)]	NB06[4)]	TN06
Faste priser:					
Privat konsum	756,1	4,4	3,7	3,3	3,1
Offentlig konsum	371,4	2,3	2,3	0,9	1,9
Bruttoinvesteringer i fast kapital i alt	304,4	9,1	9,0	2,6	2,7
Oljeutvinning og rørtransport[2)]	72,9	12,3	20,0	0,0	0,0
Utenriks sjøfart	3,2	69,0	8,1	2,2	2,2
Bedrifter i Fastlands-Norge	116,2	6,0	4,3	6,1	6,0
Industri og bergverk	20,0	5,2	5,4	7,9	7,9
Boliger	62,7	12,3	13,5	0,9	0,9
Offentlig forvaltning	48,4	-0,6	-1,1	0,7	1,6
Etterspørsel fra Fastlands-Norge[3)]	1354,8	4,1	3,6	2,7	2,9
Eksport	736,6	0,9	-0,1	3,0	2,7
Herav:					
Råolje og naturgass	335,9	-0,5	-3,2	1,3	1,3
Tradisjonelle varer	209,9	3,0	3,9	4,3	3,6
Import	498,5	9,1	6,8	4,6	4,5
Herav:					
Tradisjonelle varer	322,9	11,0	7,4	5,2	5,1
Bruttonasjonalprodukt	1688,0	2,9	2,5	2,1	2,1
Bruttonasjonalprodukt for Fastlands-Norge	1306,6	3,5	3,6	2,4	2,5
Memo:					
Sysselsetting, personer	..	0,2	0,5	0,8	1,0
Konsumprisindeksen	..	0,4	1½	1¾	1¾
Konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og utenom energipriser (KPI-JAE)		0,3	1	1½	1½
Årslønn		3,5	3¼	3½	3½
Driftsbalanse overfor utlandet (pst. av BNP).	..	13,5	16,0	15,3	15,3
Husholdningenes sparerate, prosent av disponibel inntekt	..	10,3	10,9	5,0	5,0
Arbeidsledighetsprosent (AKU)	..	4,5	4,6	4,1	4,1

1) Beregnet i faste 2002-priser.
2) Inkluderer ikke tjenester.
3) Eksklusive lagerendring.
4) Tilleggsnummeret til St.prp. nr. 1 (2005–2006) (TN06) og Nasjonalbudsjettet 2006 (NB06).

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

vekst og økt tilbud av arbeidskraft fra de nye EU-landene, kan ha bidratt til at årets lønnsoppgjør ble gjennomført med moderate sentrale tillegg. Årslønnsveksten anslås til 3¼ pst. i år og 3½ pst. neste år. Innføringen av obligatorisk tjenestepensjon innebærer at de samlede lønnskostnadene i 2006 vil vokse noe sterkere, anslagsvis med 3¾ pst. Til sammenlikning anslås lønnskostnadsveksten hos våre handelspartnere til om lag 3 pst. både i år og neste år.

I framskrivingene er det lagt til grunn at de korte rentene utvikler seg i samsvar med de implisitte terminrentene i penge- og obligasjonsmarkedene fra slutten av oktober. Med disse forutsetningene vil tremåneders pengemarkedsrente være om lag uendret ut året, og deretter stige med om lag ett prosentpoeng til 3½ pst. ved utgangen av neste år. Norsk tremåneders pengemarkedsrente er nå om lag lik gjennomsnittet hos våre viktigste handelspartnere. Kronen har styrket seg den siste tiden og er nå om lag 5 pst. sterkere enn for ett år siden målt ved industriens effektive kronekurs. Anslagene i denne proposisjonen innebærer at kronekursen utvikler seg i samsvar med terminkursene i valutamarkedet ved utgangen av oktober. Dette innebærer at kronen vil styrke seg med nær 2 pst. fra i år til neste år.

1.2.2 Nærmere om utsiktene for arbeidsmarkedet

Arbeidsmarkedet er i bedring. Ifølge sesongjusterte tall fra Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelse (AKU) var det i 3. kvartal sysselsatt 13 000 flere personer enn i kvartalet før, og 14 000 flere personer enn samme kvartal året før. Så langt i denne oppgangen har personsysselsettingen likevel utviklet seg noe svakere enn veksten i fastlandsøkonomien isolert sett skulle tilsi. Dette må bl.a. ses på bakgrunn av at nedgangen i sykefraværet og overgang fra deltids- til heltidssysselsetting har redusert behovet for nyansettelser. Nedgangen i sykefraværet gjennom fjoråret svarer til om lag 40 000 årsverk. I tillegg undervurderes trolig veksten i sysselsettingen i den offisielle statistikken fordi økt arbeidsinnvandring fra de nye EU-landene ikke fullt ut fanges opp i statistikken. Det er store forskjeller i sysselsettingsutviklingen mellom næringer.

- I industrien er det tegn til at sysselsettingsnedgangen har stoppet opp. Etter en nedgang på 22 000 personer fra 2002 til 2004 var sysselsettingen sesongjustert på samme nivå i 2. kvartal i år som i 4. kvartal i fjor. Sysselsettingen i bl.a. verkstedsindustrien trekkes opp av den sterke veksten i oljeinvesteringene. Oljeinvesteringene ventes imidlertid å flate ut neste år for så å avta fra 2007. Sysselsettingsnedgangen har fortsatt i tekstil- og bekledningsindustrien, nærings- og nytelsesmiddelindustrien og i treforedlingsindustrien..
- I offentlig forvaltning økte sysselsettingen i 2. kvartal i år med 2000 personer sammenliknet med ett år tidligere.
- I varehandelen og i bygge- og anleggsnæringen var det sysselsatt 7000 flere personer i 2. kvartal i år enn på samme tid i fjor. Også i enkelte andre tjenesteytende næringer har sysselsettingen vist oppgang det siste året. Oppgangen må bl.a. ses i sammenheng med veksten i husholdningenes etterspørsel.

De seneste AKU-tallene tyder på at sysselsettingsveksten er i ferd med å tilta. Aetats bedriftsundersøkelse peker i samme retning. Den høye aktiviteten i norsk økonomi ventes å gi en sysselsettingsvekst på 0,5 pst. i 2005, svarende til 12 000 personer og på 1,0 pst. i 2006, svarende til 22 000 personer. I Nasjonalbudsjettet 2006 ble det anslått en sysselsettingsvekst på 0,8 pst. neste år, svarende til 18 000 personer. Endringen i sysselsettingsanslaget må bl.a. ses i sammenheng med at det nå legges til grunn sterkere vekst i kommunesektorens inntekter.

Ved utgangen av oktober var 77 900 personer registrert som helt *arbeidsledige* ved arbeidskontorene. Gjennom det siste året har det vært en nedgang i registrerte ledige og personer på ordinære arbeidsmarkedstiltak på 14 200 personer. På den annen side har AKU vist oppgang i antall arbeidssøkere uten arbeidsinntekt i samme periode. Oppgangen i AKU-ledigheten kan langt på vei forklares ved at flere yrkeshemmede enn før oppgir at de er arbeidssøkere. Dette kan tilsi at Aetats statistikk gir et bedre bilde av den underliggende utviklingen i arbeidsledigheten den siste tiden. I tråd med den anslåtte veksten i sysselsettingen ventes AKU-ledigheten å falle framover, fra 4,6 pst. av arbeidsstyrken i 2005 til 4,1 pst. i 2006.

Arbeidsstyrken, som er summen av sysselsatte og arbeidsledige, var ifølge sesongjusterte AKU-tall 15 000 personer høyere i 3. kvartal i år enn i foregående kvartal. Sammenliknet med samme kvartal i fjor har arbeidsstyrken økt med 20 000 personer. Selv med denne oppgangen var yrkesfrekvensen (dvs. arbeidstyrken som andel av befolkningen i yrkesaktiv alder) om lag 1 prosentpoeng lavere i 3. kvartal i år enn i 2. kvartal i 2002 da yrkesfrekvensen var på sitt høyeste nivå. Nedgangen i yrkesfrekvensen må særlig ses i sammenheng

med sterk vekst i antall personer på ulike trygdeordninger (uføretrygd, attføring/rehabilitering og AFP-pensjonister). I tillegg har det vært en tendens til at ungdom nå velger å studere på fulltid.

1.3 Den økonomiske politikken

1.3.1 Budsjettpolitikken

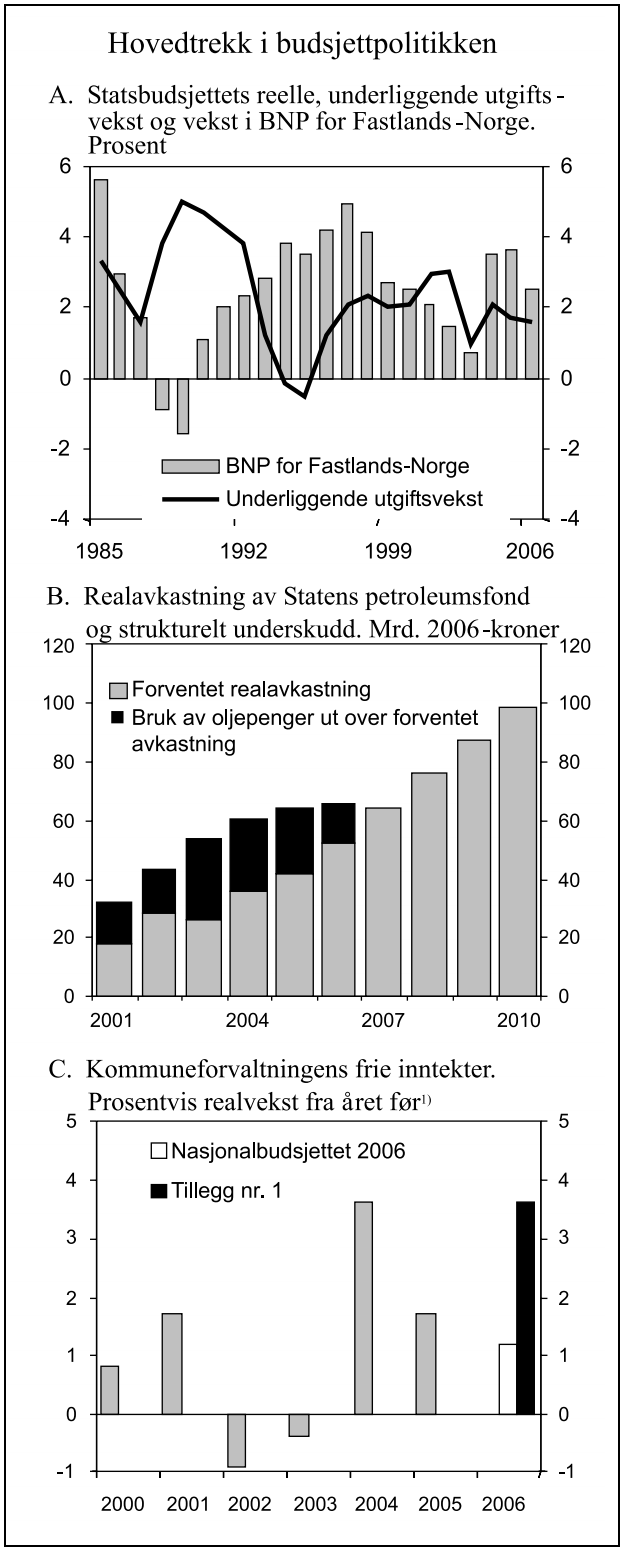
Retningslinjene for budsjettpolitikken

Stortinget sluttet seg våren 2001 til retningslinjer for budsjettpolitikken som innebærer en gradvis og forutsigbar innfasing av statens petroleumsinntekter i norsk økonomi, om lag i takt med utviklingen i realavkastningen av Statens petroleumsfond. Budsjettpolitikken er dermed gitt en mellomlangsiktig forankring. Samtidig åpner retningslinjene for at den handlefriheten som petroleumsinntektene gir, kan utnyttes til å stimulere produksjon og sysselsetting i perioder med høy og økende ledighet. Motsatt vil det være behov for å holde igjen i finanspolitikken i perioder med høy kapasitetsutnyttelse i økonomien.

Hensynet til en stabil økonomisk utvikling er tillagt stor vekt i retningslinjene for budsjettpolitikken. I St.meld. nr. 29 (2000–2001), som ble lagt fram av Regjeringen Stoltenberg I, understrekes det at budsjettpolitikken skal rettes inn mot en jevn økning i bruken av petroleumsinntekter målt ved det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Gjennom å knytte handlingsregelen til det strukturelle underskuddet, og ikke det faktiske, begrenses risikoen for at budsjettpolitikken skal forsterke konjunktursvingningene i norsk økonomi, jf. boks 1.1. Ved store endringer i fondskapitalen eller i forhold som påvirker det strukturelle underskuddet, skal konsekvensene for bruken av petroleumsinntekter jevnes ut over flere år. Dette vil bidra til en jevnere utvikling i fastlandsøkonomien.

Handlingsregelen bidrar samtidig til å forankre forventningene i valutamarkedet gjennom å skape forutsigbarhet om innfasing av petroleumsinntektene i norsk økonomi. Slik legges det til rette for å unngå unødige utslag i kronekursen og dermed i lønnsomheten i konkurranseutsatte bedrifter. Mange av disse bedriftene har stor betydning for sysselsettingen i distriktene.

Dagens høye innbetalinger fra petroleumsvirksomheten kan ikke betraktes som inntekter i vanlig forstand. Olje og gass er ikke-fornybare ressurser, og innbetalingene til staten har langt på vei et motstykke i en reduksjon i statens gjenværende petroleumsressurser. Retningslinjene for finanspolitikken innebærer at statens netto kontantstrøm fra oljevirksomheten i sin helhet overføres til Statens petroleumsfond. Kapitalen i Petroleumsfondet plasseres i utlandet, mens den forventede realavkastningen av fondet brukes innenlands. Det leg-

Figur 1.2 Hovedtrekk i budsjettpolitikken

1) Veksten fra 2005 til 2006 måles i forhold til anslått inntektsnivå i 2005 i Revidert nasjonalbudsjett 2005.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Boks 1.1 Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet

Retningslinjene for budsjettpolitikken innebærer at bruken av petroleumsinntekter, målt ved det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, over tid skal være lik forventet realavkastning av Statens petroleumsfond.

Ved å knytte handlingsregelen til det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet, og ikke det faktiske, begrenses risikoen for at budsjettpolitikken skal forsterke konjunktursvingningene i norsk økonomi. Grunnen til dette er at det oljekorrigerte budsjettunderskuddet ikke bare påvirkes av budsjettpolitikken, men også av konjunktursituasjonen. For eksempel er skatteinntektene forbigående lave i en lavkonjunktur, mens utgiftene til arbeidsledighetstrygd er høye. I en høykonjunktur er det omvendt. Dersom en krever at det oljekorrigerte budsjettunderskuddet skal vise en bestemt utvikling uavhengig av konjunkturene, må en kutte i utgiftene eller øke skattene i en lavkonjunktur, og øke utgiftene eller redusere skattene i en høykonjunktur. Med en slik innretning ville budsjettpolitikken virke ekspansiv i gode tider og innstrammende i dårlige.

Også statens renteinntekter og renteutgifter kan variere mye fra år til år uten at det er uttrykk for strukturelle endringer i budsjettet. Varierende overføringer fra Norges Bank og regnskapsmessige omlegginger bør heller ikke få konsekvenser for budsjettpolitikken.

For å komme fra det oljekorrigerte til det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet gjøres følgende korreksjoner, jf. tabell 1.2:

- For å justere den oljekorrigerte budsjettbalansen for virkningen av at konjunkturene avviker fra en «normalsituasjon», beregnes budsjettvirkningene av at skattegrunnlagene avviker fra sine trendnivåer. Videre tas det hensyn til at også utbetalingen av ledighetstrygd avhenger av konjunktursituasjonen.
- Det korrigeres for forskjellen mellom anslåtte «normalnivåer» for statens renteinntekter og renteutgifter samt overføringene fra Norges Bank og de faktiske overførings- og rentestrømmene. Fra og med 2002 og noen år framover vil det som ledd i en økning av Norges Banks egenkapital ikke overføres midler fra banken til statsbudsjettet.
- Det korrigeres for regnskapsmessige omlegginger og for endringer i funksjonsfordelingen mellom stat og kommune som ikke påvirker den underliggende utviklingen i budsjettbalansen. Den regnskapsmessige korreksjonen for 2006 er knyttet til det forsikringstekniske oppgjøret med Posten i forbindelse med at Posten trekker seg ut av Statens pensjonskasse, jf. kapittel 1542 post 22 på statsbudsjettet.

Også en rekke andre land bruker utviklingen i den strukturelle budsjettbalansen som utgangspunkt for vurderinger av finanspolitikken. Blant annet offentliggjør OECD og EU jevnlig standardiserte anslag for det strukturelle budsjettunderskuddet i medlemslandene. Disse anslagene er basert på mer aggregerte beregninger enn Finansdepartementets opplegg for Norge og korrigerer bare unntaksvis for andre forhold enn svingninger i den økonomiske aktiviteten. Det metodiske grunnlaget for å aktivitetskorrigere budsjettbalansen er imidlertid svært likt det som benyttes i Norge.

Tabell 1.2 Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Mill. kroner

	2003	2004	2005	2006
Oljekorrigert underskudd på statsbudsjettet	66 150	79 246	69 634	70 795
– Overføringer fra Norges Bank. Avvik fra beregnet trendnivå	4 685	4 878	4 878	4 878
– Netto renteutgifter utover beregnet trendnivå	2 597	5 207	4 270	4 754
– Særskilte regnskapsforhold	830	654	35	1 660
– Aktivitetskorrigeringer	9 051	11 247	-1 810	-6 388
= Strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd	48 986	57 260	62 261	65 891
Målt i prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge	4,0	4,4	4,6	4,6
Endring fra året før i prosentpoeng[1)]	0,7	0,5	0,2	0,0

1 Positive tall indikerer at budsjettet virker ekspansivt.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

ges til grunn en forventet årlig realavkastning på 4 pst., som antas å være et rimelig anslag på den gjennomsnittlige avkastningen av fondskapitalen i årene framover. Ved bare å bruke realavkastningen av fondet, sørger vi for at petroleumsformuen også vil komme framtidige generasjoner til gode.

På lang sikt står vi overfor store utfordringer i finanspolitikken som følge av at befolkningen eldes. I Perspektivmeldingen ble det langsiktige innstrammingsbehovet i offentlige finanser anslått til om lag 5½ pst. av BNP for Fastlands-Norge i 2050 og 8 pst. av BNP for Fastlands-Norge i 2060. Siden Perspektivmeldingen er anslaget for statens petroleumsformue oppjustert med nesten 1000 mrd. kroner, til vel 3700 mrd. kroner, som følge av at det nå legges til grunn høyere framtidige olje- og gasspriser. Dersom olje- og gassprisene utvikler seg som forutsatt, vil de økte petroleumsinntektene kunne redusere det langsiktige inndekningsbehovet i offentlige finanser med rundt 1½ prosentpoeng sammenliknet med anslaget i Perspektivmeldingen. Selv med de oppjusterte prisanslagene gjenstår det dermed fortsatt et betydelig langsiktig innstrammingsbehov i offentlige finanser. Dette tilsier tilbakeholdenhet i bruken av petroleumsinntekter.

I Soria Moria-erklæringen ble det varslet en gjennomgang av et mulig skille mellom drift og langsiktige investeringer i statens budsjettpolitikk, basert på Statsbudsjettutvalgets rapport. Regjeringen vil følge dette opp.

Statsbudsjettet og Statens petroleumsfond i 2005

Bruken av petroleumsinntekter over statsbudsjettet er kommet opp på et høyt nivå. Det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet i 2005 anslås som i Nasjonalbudsjettet 2006 til 62,3 mrd. kroner. Dette er rundt 22 mrd. kroner høyere enn forventet realavkastning av Petroleumsfondet. Overføringen fra Statens petroleumsfond til statsbudsjettet til dekning av det oljekorrigerte budsjettunderskuddet anslås til 69,6 mrd. kroner i 2005, jf. tabell 1.3.

Tabell 1.3 Hovedtall på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond. Mrd. kroner[1)]

	2005	2006		
	TN06	TN06	NB06	Endring
Totale inntekter	862,6	933,9	920,5	13,4
Inntekter fra petroleumsvirksomhet	306,3	348,3	348,4	-0,1
Skatter og avgifter	169,2	196,1	196,2	-0,1
Andre petroleumsinntekter	137,1	152,2	152,2	0,0
Inntekter utenom petroleumsinntekter	556,3	585,6	572,1	13,5
Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	514,8	541,6	528,0	13,7
Andre inntekter	41,6	43,9	44,1	-0,2
– Totale utgifter	649,0	676,8	669,4	7,3
Utgifter til petroleumsvirksomhet	23,0	20,4	20,4	0,0
Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	626,0	656,4	649,0	7,3
= Overskudd på statsbudsjettet før overføring til Statens petroleumsfond	213,6	257,1	251,1	6,1
– Netto kontantstrøm fra petroleums virksomheten	283,2	327,9	328,0	-0,1
= Oljekorrigert overskudd	-69,6	-70,8	-77,0	6,2
+ Overført fra Statens petroleumsfond	69,6	70,8	77,0	-6,2
= Overskudd på statsbudsjettet	0,0	0,0	0,0	0,0
+ Netto avsatt i Statens petroleumsfond	213,6	257,1	251,1	6,1
+ Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens petroleumsfond	40,9	59,3	54,0	5,3
= Samlet overskudd på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond	254,5	316,4	305,1	11,4
Memo: Kapital i Statens petroleumsfond pr. 31.12. målt til markedsverdi	1312,2	1656,7	1669,7	-13,0

1) Anslag til Nasjonalbudsjettet 2006 (NB06) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005–2006) (TN06).

Kilde: Finansdepartementet.

Som i Nasjonalbudsjettet 2006, anslås det en gjennomsnittlig oljepris på 350 kroner pr. fat både for 2005 og 2006. Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås til vel 283 mrd. kroner i 2005, mens nettoavsetningen i Statens petroleumsfond anslås til i underkant av 214 mrd. kroner.

Med utgangspunkt i faktisk avkastning i Statens petroleumsfond i årets ti første måneder, samt en beregnet årlig realavkastningsrate på 4 pst. gjennom resten av året, kan det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond anslås til i underkant av 255 mrd. kroner i 2005. Samtidig bidrar en noe sterkere krone til å trekke ned fondskapitalen målt i norske kroner. Alt i alt anslås kapitalen i Petroleumsfondet ved utgangen av 2005 til om lag 1312 mrd. kroner, som er om lag 23 mrd. kroner lavere enn anslått i Nasjonalbudsjettet 2006.

Statsbudsjettet og Statens petroleumsfond i 2006

Den økonomiske veksten er sterk. Oppgangen forventes å fortsette til neste år og bidra til en klar forbedring i arbeidsmarkedet. Samtidig ligger bruken av petroleumsinntekter, målt ved det strukturelle underskuddet, over forventet realavkastning av Petroleumsfondet. Hensynet til en balansert utvikling i norsk økonomi, samt behovet for statlig sparing knyttet til en aldrende befolkning, tilsier at det legges vekt på raskt å vende tilbake til 4-prosentbanen for bruk av petroleumsinntekter. Det må derfor vises tilbakeholdenhet i bruken av petroleumsinntekter.

Hovedtrekkene i budsjettopplegget for 2006 kan oppsummeres som følger:

- Et strukturelt, oljekorrigert underskudd på 65,9 mrd. kroner. Regjeringens budsjettopplegg innebærer samme bruk av petroleumsinntekter som foreslått av Regjeringen Bondevik II. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet anslås vel 13 mrd. kroner høyere enn den forventede avkastningen av Petroleumsfondet. Anslaget er oppjustert med 0,9 mrd. kroner sammenliknet med Nasjonalbudsjettet 2006, noe som skyldes at den forventede avkastningen av Petroleumsfondet er nedjustert. Fra 2005 til 2006 reduseres avstanden mellom underskudd og realavkastning med om lag 9 mrd. kroner.
- En reell, underliggende vekst i statsbudsjettets utgifter på drøyt 1½ pst., jf. figur 1.2A. Anslaget er oppjustert med ¾ prosentpoeng sammenliknet med Nasjonalbudsjettet 2006.
- Skatte- og avgiftsforslag som øker skatter og avgifter fra 2005 til 2006 med 3,0 mrd. kroner påløpt og 2,2 mrd. kroner bokført sammenliknet med en videreføring av regelverket for 2005. Sammenliknet med forslaget til Regjeringen Bondevik II øker skatter og avgifter med 6,4 mrd. kroner bokført og 9,7 mrd. kroner påløpt.
- Regnet som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge er det strukturelle underskuddet uendret fra 2005 til 2006. Målt ved denne indikatoren framstår budsjettet dermed som om lag nøytralt. Makroøkonomiske modellberegninger som tar hensyn til sammensetningen av budsjettets inntekts- og utgiftsside, understøtter dette bildet, selv om en skattefinansiert satsing på offentlig velferd innebærer noe økte etterspørselsimpulser mot fastlandsøkonomien sammenliknet med forslaget fra Regjeringen Bondevik II, jf. omtale i kapittel 1.2.

Det foreslåtte budsjettopplegget for 2006 innebærer et oljekorrigert underskudd på statsbudsjettet på 70,8 mrd. kroner, som er 6,2 mrd. kroner lavere enn i Nasjonalbudsjettet 2006. Nedgangen må ses i sammenheng med en endring i hvordan kommunene får tilført sin andel av selskapsskatten. Regjeringen Bondevik II la opp til at kommunene fra og med 2007 skulle tilføres selskapsskatten via et nytt felleskommunalt skattefond. Statens skatteinntekter ble dermed redusert med knapt 6,7 mrd. kroner i 2006. Siden nivået på de kommunale rammeoverføringene måtte opprettholdes slik at kommunene på den måten fikk tilført sin andel av selskapsskatten, innebar opprettelsen av et felleskommunalt skattefond en dobbelbelastning på statsbudsjettet i 2006. Regjeringen vil foreta en vurdering av om det er hensiktsmessig at selskapsskatt skal være en del av kommunenes inntektsgrunnlag, jf. avsnitt 1.3.2. På denne bakgrunnen videreføres inntil videre dagens ordning der kommunene tilføres sin andel av selskapsskatten i form av en overføring fra statsbudsjettet. Dette innebærer at dobbelbelastningen på statsbudsjettet bortfaller, slik at det oljekorrigerte underskuddet isolert sett bedres med knapt 6,7 mrd. kroner sammenliknet med anslaget i Nasjonalbudsjettet 2006.

Statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten anslås til 328 mrd. kroner i 2006. Netto avsetning i Statens petroleumsfond, der overføringen til statsbudsjettet er trukket fra, anslås til om lag 257 mrd. kroner. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond, der også renter og utbytte på kapitalen i fondet er medregnet, anslås til vel 316 mrd. kroner. Anslaget er

Tabell 1.4 Forventet avkastning av Statens petroleumsfond og strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd. Mrd. 2006-kroner[1)]

	Forventet avkastning av fondskapitalen			Strukturelt, oljekorrigert budsjettunderskudd		
	TN06	NB06	Endring	TN06	NB06	Endring
2002	28,0	28,0	0,0	43,0	43,0	0,0
2003	26,3	26,3	0,0	53,3	53,3	0,0
2004	35,8	35,8	0,0	60,5	60,5	0,0
2005	41,6	41,6	0,0	64,0	64,0	0,0
2006	52,5	53,4	-0,9	65,9	65,9	0,0
2007	64,2	64,7	-0,5	65,9	65,9	0,0
2008	76,2	76,7	-0,5	76,2	76,7	-0,5
2009	87,7	88,1	-0,4	87,7	88,1	-0,4
2010	98,0	98,3	-0,3	98,0	98,3	-0,3

1) Anslag til Nasjonalbudsjettet 2006 (NB06) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005–2006) (TN06).
Kilde: Finansdepartementet.

11,4 mrd. kroner høyere enn i Nasjonalbudsjettet 2006.

Den samlede kapitalen i Statens petroleumsfond ved utgangen av 2006 anslås til i underkant av 1657 mrd. kroner, tilsvarende 85,6 pst. av BNP. Sammenliknet med anslaget i Nasjonalbudsjettet 2006 er fondskapitalen nedjustert med 13 mrd. kroner.

Handlingsrommet i budsjettpolitikken fram mot 2010

Oppdaterte anslag for utviklingen i forventet realavkastning av Petroleumsfondet og det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet fram til og med 2010 er vist i tabell 1.4 og figur 1.2B. For 2007 er det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet beregningsteknisk holdt uendret på samme nivå som i 2006. For årene 2008–2010 viser tallene forventet realavkastning av fondet.

Framskrivingene i tabell 1.4 viser en kraftig økning i kapitalen i Petroleumsfondet fram mot 2010. Sterk vekst i fondskapitalen bidrar til at den forventede avkastningen av Petroleumsfondet anslås å øke med over 10 mrd. 2006-kroner årlig fra 2007 til 2010. En slik opptrapping i bruken av oljeinntekter vil kunne gi sterke vekstimpulser til norsk økonomi i disse årene. Den faktiske bruken av oljeinntekter må tilpasses konjunktursituasjonen og ta hensyn til de betydelige langsiktige utfordringene for offentlige finanser. Med fortsatt god vekst i norsk økonomi vil det være i tråd med handlingsregelen om bruken av petroleumsinntekter i noen år ligger under den forventede realavkastningen av Petroleumsfondet.

Handlingsrommet i finanspolitikken vil også avhenge av utviklingen i skattegrunnlagene, bindinger på budsjettets utgifts- og inntektsside fra tidligere vedtak, samt prisutviklingen på statsbudsjettets utgiftsside i forhold til den generelle prisveksten i økonomien. Statens skatteinntekter øker trendmessig over tid som følge av vekst i skattegrunnlagene. Under forutsetning av at skattegrunnlagene om lag følger den trendmessige veksten i fastlandsøkonomien kan den underliggende realveksten i skatteinntektene anslås til 10–12 mrd. kroner pr. år. Økt reallønn trekker imidlertid i retning av at prisveksten for statsbudsjettets utgifter er sterkere enn prisveksten for skattegrunnlagene. Med dagens aktivitetsnivå vil denne priseffekten legge beslag på i størrelsesorden 1–2 mrd. kroner. I tillegg ligger det an til en betydelig vekst i utgiftene innenfor etablerte velferdsordninger de nærmeste årene framover.

Det er stor usikkerhet knyttet til den framtidige utviklingen i oljeprisen, og dermed til statens framtidige petroleumsinntekter. Siden tidlig på 1970-tallet har det vært flere markerte endringer i oljeprisen. De store oljeprisfallene i 1986 og 1998 kom uventet på de aller fleste. Tilsvarende var det en rekke aktører i oljemarkedet som antok at det lave prisnivået i 1998 ville holde seg i lang tid framover. I tillegg er det stor usikkerhet knyttet til om prisen på naturgass vil følge utviklingen i oljeprisen i årene framover, særlig dersom oljeprisen blir liggende på et høyt nivå. Den betydelige usikkerheten som er knyttet til statens framtidige petrole-

umsinntekter, tilsier varsomhet i budsjettpolitikken. Dagens retningslinjer håndterer denne usikkerheten ved bl.a. å knytte bruken av petroleumsinntekter til den forventede realavkastningen av Petroleumsfondet slik den anslås ved inngangen til budsjettåret.

1.3.2 Kommuneøkonomien

En sterk og sunn kommuneøkonomi er en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet. I tråd med de signalene som ble gitt i Soria Moria-erklæringen innebærer Regjeringens budsjettforslag for 2006 et kraftig løft for kommunene. På denne måten sikres kommunesektoren ressurser og handlefrihet til å løse viktige velferdsoppgaver.

Kommunesektorens inntekter i 2005

I Nasjonalbudsjettet 2006 ble realveksten i kommunesektorens inntekter i 2005 anslått til 2½ pst., tilsvarende 5¼ mrd. kroner. De frie inntektene ble anslått å øke med 1¾ pst., eller i overkant av 2½ mrd. kroner. Det er ikke framkommet ny informasjon om skatteinngangen som tilsier at anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2005 endres i forhold til Nasjonalbudsjettet 2006.

Kommunesektorens inntekter i 2006

I Nasjonalbudsjettet 2006 ble den reelle veksten i kommunesektorens samlede inntekter fra 2005 til 2006 anslått til 2,9 mrd. kroner, tilsvarende drøyt 1¼ pst. Veksten i de frie inntektene ble anslått til 1,9 mrd. kroner, eller 1¼ pst. Vekstanslagene for 2006 er i tråd med etablert praksis regnet i forhold til anslaget for kommunenes inntekter i 2005 i Revidert nasjonalbudsjett 2005 og Kommuneproposisjonen 2006.

Regjeringens budsjettforslag innebærer en reell vekst i kommunesektorens inntekter i 2006 på 7,5 mrd. kroner, eller 3 1/3 pst. De frie inntektene anslås å vokse med 5,7 mrd. kroner, eller vel 3½ pst. Forsert utskifting av lærebøker og andre læremidler i grunnskolen i forbindelse med Kunnskapsløftet finansieres innenfor denne rammen. Det samme gjelder økningen av regionaltilskuddet på 225 mill. kroner.

Sammenliknet med Nasjonalbudsjettet 2006 økes kommunesektorens frie inntekter med 3,8 mrd. kroner. Regnet i forhold til anslag på regnskap for 2005, der det er tatt hensyn til at skatteanslagene og bevilgningsbehovet til ressurskrevende brukere for 2005 er justert opp i forhold til anslagene i Revidert nasjonalbudsjett 2005, innebærer Regjeringens forslag en reell økning i inntektene i 2006 på om lag 6,3 mrd. kroner, eller 2¾ pst. Den reelle veksten i de frie inntektene anslås til 4,8 mrd. kroner, tilsvarende 3 pst., regnet i forhold til anslag på regnskap for 2005.

De foreslåtte endringene i skatteopplegget innebærer isolert sett økte skatteinntekter til kommunene og fylkeskommunene i 2006. Blant annet gir redusert minstefradrag og økt formuesskatt økte skatteinntekter både til staten og til kommunene. Det legges imidlertid opp til at økningen i frie inntekter skal komme i form av høyere rammeoverføringer, og ikke i form av høyere skatteinntekter. For å oppnå dette foreslås den kommunale og fylkeskommunale skattøren satt noe lavere enn i Nasjonalbudsjettet 2006. Økte rammeoverføringer innebærer en jevnere fordeling mellom kommunene enn dersom inntektene skulle bli tilført i form av økte skatteinntekter.

Den kommunale maksimalskattøren for personlige skattytere i 2006 reduseres med 0,3 prosentpoeng i forhold til forslaget i Nasjonalbudsjettet 2006, til 13,3 pst. Den fylkeskommunale maksimalskattøren i 2006 reduseres med 0,1 prosentpoeng i forhold til forslaget i Nasjonalbudsjettet 2006, til 2,9 pst. Kommunesektoren skatteinntekter anslås da å utgjøre om lag 49 pst. av sektorens samlede inntekter i 2006, det vil si den samme andelen som i 2005.

De øremerkede bevilgningene til barnehager foreslås økt med 1,3 mrd. kroner sammenliknet med St.prp. nr. 1 (2005–2006). Denne økningen er i hovedsak knyttet til redusert maksimalpris i barnehager, fra 2830 kroner pr. måned til 2250 kroner pr. måned, fra 1. januar 2006. De økte barnehagebevilgningene til kommunene vil langt på vei bli motsvart av redusert foreldrebetaling i kommunale barnehager (kommunale gebyrinntekter) og økte tilskudd fra kommunene til private barnehager.

I tillegg styrkes kommuneøkonomien med om lag 140 mill. kroner gjennom andre øremerkede overføringer. Blant disse er den største posten tilskudd til regional næringsutvikling (80 mill. kroner). Andre økninger er blant annet tilskudd til rusmiddeltiltak (30 mill. kroner) og bolig og miljøtiltak i Oslo indre øst og Groruddalen (15 millioner kroner).

Tabell 1.5 oppsummerer virkningen på kommuneøkonomien av Regjeringens forslag til budsjettopplegg. Samlet sett anslås styrkingen av kommuneøkonomien til vel 4,1 mrd. kroner sammenliknet med opplegget i Nasjonalbudsjettet 2006. Som det framgår av figur 1.2C, er den anslåtte veksten i kommunenes frie inntekter i 2006 høy sam-

Tabell 1.5 Styrking av kommuneøkonomien i forhold til Nasjonalbudsjettet 2006. Mill. kroner

	Mill. kroner
Frie inntekter (rammeoverføringer)	3838
Overføringer til barnehager	1309
Reduserte gebyrinntekter og økte tilskudd til private barnehager	-1150
Endringer i andre øremerkede poster	140
Totalt	4137

Kilde: Finansdepartementet.

menliknet med den gjennomsnittlige veksten de siste årene.

Oppfølging av Inntektssystemutvalget

Inntektssystemutvalget overleverte sin utredning 10. oktober 2005 (NOU 2005: 18 Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner). Utredningen er sendt på høring med frist 1. februar 2006. Regjeringen vil komme med sin vurdering av utredningen og legge fram eventuelle forslag til endringer i inntektssystemet for kommunene tidligst i Kommuneproposisjonen 2007. I den sammenheng vil det også bli lagt fram en vurdering av om det er hensiktsmessig at selskapsskatt skal være en del av kommunenes inntektsgrunnlag.

Selskapsskatt

I forbindelse med statsbudsjettet for 2005 ble det besluttet å tilbakeføre en andel av selskapsskatten til kommunene fra 2005. Selskapsskatten blir utbetalt som en del av rammetilskuddet i 2005 og 2006 etter en såkalt skattesimuleringsmodell. Tilføringen av selskapsskatt i 2005 og 2006 er basert på likningstall for henholdsvis inntektsåret 2002 og 2003, med en kommunal andel som utgjør 4,25 prosent av en samlet skattesats på alminnelig inntekt på 28 pst.

Regjeringen Bondevik II la opp til at kommunene fra og med 2007 skulle tilføres selskapsskatten via et nytt felleskommunalt skattefond (skattefondsmodell), basert på likningstall og skattører for inntektsåret 2005. Denne modellen innebærer at kommunenes inntekter fra selskapsskatt ikke vil være kjent for den enkelte kommune før budsjettårets begynnelse, mens dagens modell innebærer at tallene legges fram i kommuneproposisjonen året før. For å unngå framtidige bindinger på utformingen av inntektssystemet og sikre at fordelingen av inntekter på den enkelte kommune kan gjøres kjent i kommuneproposisjonen, foreslås det at dagens ordning med rammetilskudd videreføres inntil kommunal selskapsskatt er nærmere utredet. Denne endringen innebærer at skattørene for det felleskommunale skattefondet reduseres fra 4,25 pst. til null for inntektsårene 2005 og 2006.

Momskompensasjonsordningen

Den generelle momskompensasjonsordningen ble innført i 2004 som en erstatning for en mer begrenset ordning. Det er behov for en ny vurdering av hvordan momskompensasjonsordningen fungerer. En slik vurdering vil omfatte både den gamle, begrensede ordningen og den nye, generelle ordningen fra 2004. Regjeringen vil komme med sin vurdering av ordningen og legge fram eventuelle forslag til endringer på et senere tidspunkt.

1.3.3 Pengepolitikken

Pengepolitikken skal sikte mot stabilitet i den norske krones nasjonale og internasjonale verdi. Av forskriften følger det at pengepolitikken skal bidra til å stabilisere utviklingen i produksjon og sysselsetting og til stabile forventninger om valutakursutviklingen. Norges Banks operative gjennomføring av pengepolitikken skal i samsvar med dette rettes inn mot lav og stabil inflasjon, definert som en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2½ pst. I St.meld. nr. 29 (2000–2001) om retningslinjer for den økonomiske politikken understrekes det at Norges Banks rentesetting skal være framoverskuende og ta tilbørlig hensyn til usikkerheten knyttet til makroøkonomiske anslag og vurderinger. Det skal tas hensyn til at det kan ta tid før politikkendringer får effekt, og en bør se bort fra forstyrrelser av midlertidig karakter som ikke vurderes å påvirke den underliggende pris- og kostnadsveksten.

Pengepolitikkens langsiktige oppgave er å gi økonomien et nominelt ankerfeste. Over tid gir lav

og stabil inflasjon et godt grunnlag for vekst og velstand. Forskriften etablerer et fleksibelt inflasjonsmål for pengepolitikken. På kort og mellomlang sikt må pengepolitikken avveie hensynet til lav og stabil inflasjon mot hensynet til stabilitet i produksjon og sysselsetting.

Det norske rentenivået er svært lavt, både nominelt og reelt, og pengepolitikken har gjennom de siste årene gitt sterke vekstimpulser til norsk økonomi. Dette har bidratt til at prisstigningen justert for avgiftsendringer og utenom energivarer etter hvert har tatt seg opp, fra 0,3 pst. som gjennomsnitt for 2004 til 1,3 pst. i september i år. Det ventes at prisstigningen vil ta seg ytterligere opp framover.

Hensynet til å bringe inflasjonen tilbake til målet og forankre inflasjonsforventningene kan tilsi at renten holdes på et forholdsvis lavt nivå. Samtidig trekker hensynet til å stabilisere utviklingen i produksjon og sysselsetting i retning av høyere rente. I avveiingen mellom disse hensynene har Norges Bank uttalt at banken tar sikte på at styringsrenten gradvis – i små og ikke hyppige skritt – bringes opp mot et mer normalt nivå. I tråd med dette har Norges Banks styringsrente blitt hevet to ganger i år, med til sammen ½ prosentpoeng til 2¼ pst., etter å ha vært på et historisk lavt nivå på 1¾ pst. siden mars i fjor.

Husholdningenes gjeld har vokst kraftig de siste årene. Både lån med pant i bolig og forbrukslån øker sterkt. Særlig blant unge er gjeldsgraden til dels svært høy. Gjeldsveksten gjør husholdningene mer sårbare overfor økonomiske forstyrrelser. Norges Bank har pekt på at med overgangen til fleksibel inflasjonsstyring i pengepolitikken er risikoen blitt mindre for at både realrenten og arbeidsledigheten vil være høye samtidig, slik de var på begynnelsen av 1990-tallet. Det er likevel nødvendig at husholdningene tar høyde for at renten kan komme til å øke raskere enn ventet. Bankene skal bidra til å gjøre sine kunder bevisste på renterisikoen og på behovet for sikkerhetsmarginer ved låneopptak.

1.3.4 Statens petroleumsfond

Statens petroleumsfond ble opprettet ved lov av 22. juni 1990 nr. 36 for å underbygge langsiktige hensyn ved anvendelse av petroleumsinntektene. Inntektene i fondet er definert som statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten, avkastningen av fondets plasseringer og netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten. Fondets utgifter består av en årlig overføring til statskassen etter vedtak i Stortinget. Petroleumsfondet bidrar på denne måten til å synliggjøre statens bruk av petroleumsinntekter.

Innbetalinger fra petroleumsvirksomheten er basert på uttapping av en ikke-fornybar naturressurs og kan derfor ikke betraktes som inntekter i vanlig forstand. Oppbyggingen av kapital i Statens petroleumsfond er for en vesentlig del omgjøring av olje- og gassressurser til finansielle fordringer utenfor Norge.

Innbetalingene fra petroleumssektoren varierer mye, bl.a. som følge av svingninger i oljeprisen. Petroleumsfondet og handlingsregelen legger imidlertid til rette for at bruken av inntektene er forutsigbar og frikoblet fra de løpende inntektsstrømmene. Ved at fondet investeres i utlandet legges det samtidig til rette for å stabilisere valutakursen. På denne måten ivaretas viktige stabiliseringspolitiske og pengepolitiske hensyn.

Finansdepartementet er i loven gitt i oppgave å forvalte Petroleumsfondet. Fondet skal forvaltes på en forsvarlig måte, hvor siktemålet er høy avkastning innenfor moderat risiko. Finansdepartementet har valgt en investeringsstrategi som er nedfelt i en referanseportefølje satt sammen av aksje- og obligasjonsindekser fra de fleste av de landene fondet investeres i. Avkastningen av fondet vil i stor grad følge markedsutviklingen i de verdipapirene som inngår i referanseporteføljen. Det har vært bred politisk enighet om fondets investeringsstrategi.

Departementet har delegert den operative forvaltningen av fondets midler til Norges Bank. Rammeverket for den operative forvaltningen er nedfelt i en egen forskrift, utfyllende presiseringer av denne forskriften og en forvaltningsavtale mellom Finansdepartementet og Norges Bank. I Nasjonalbudsjettet 2006 ble det lagt opp til enkelte endringer i rammeverket for Petroleumsfondet. Regjeringen legger ikke opp til å endre disse i denne proposisjonen.

I Nasjonalbudsjettet 2006 ble størrelsen på Petroleumsfondet ved utgangen av 2005 anslått til om lag 1335 mrd. kroner. I denne proposisjonen er anslaget på fondskapitalen ved utgangen av året justert ned til 1312 mrd. kroner. Nedjusteringen skyldes at avkastningen i fondet målt i norske kroner siden august har vært lavere enn forutsatt i Nasjonalbudsjettet 2006. Det nye anslaget er basert på fondets verdi ved utgangen av første halvår, utviklingen i fondets referanseporteføljе til oktober, en årlig realavkastning i utenlandsk valuta på 4 pst. for resten av året samt en utvikling i verdien av norske kroner i samsvar med terminvalutakursene. Anslaget på netto overføring til Petrole-

umsfondet i løpet av 2005 er om lag uendret i forhold til Nasjonalbudsjettet 2006.

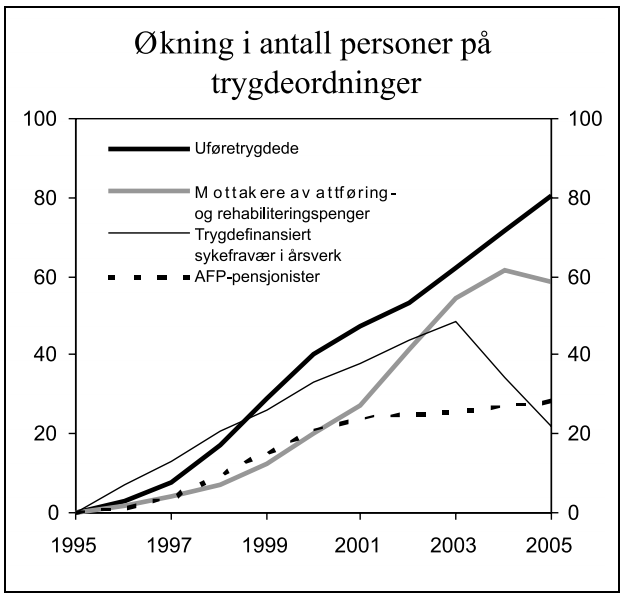
I avtale om pensjonsreform inngått mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre går det fram at Petroleumsfondet og Folketrygdfondet skal omgjøres til Statens pensjonsfond. I tråd med dette la Regjeringen Bondevik II 14. oktober 2005 fram forslag til lov om Statens pensjonsfond, jf. Ot.prp. nr. 2 (2005–2006). Det foreslås ikke endringer av forslagene i Ot.prp. nr. 2 (2005–2006).

1.3.5 Sysselsettingspolitikken

Arbeidskraften er vår viktigste ressurs, og det er derfor viktig å sikre en stor og effektiv arbeidsstyrke. For å bidra til høy yrkesdeltakelse, lavere ledighet og redusert fattigdom er det nødvendig med en aktiv arbeidsmarkedspolitikk som motvirker utstøting fra arbeidslivet. Samtidig må det legges til rette for at arbeidssøkere kommer i arbeid. I denne forbindelsen er det viktig å iverksette målrettede tiltak overfor grupper med de svakeste kvalifikasjonene i arbeidsmarkedet. Regjeringen foreslår å øke nivået på de ordinære arbeidsmarkedstiltakene. Videre foreslås det å reversere svekkelser i arbeidstakernes vern som ble vedtatt i forrige stortingsperiode. Regjeringen foreslår videre å gjeninnføre feriepenger til dagpengemottakere.

Yrkesdeltakingen i Norge er fortsatt høy i forhold til gjennomsnittet for OECD-landene, og arbeidsledigheten er lav. Avgangen fra arbeidslivet til ulike trygdeordninger har imidlertid økt sterkt de siste ti årene, jf. figur 1.3. Det er en betydelig utfordring, men helt nødvendig, å snu denne utviklingen og å sikre arbeidslinjen. Siden 1995 har antallet som mottar helserelaterte ytelser som uføretrygd, sykepenger, attføring og rehabilitering, samt mottakere av avtalefestet pensjon (AFP) økt med om lag 200 000 personer. Ved utgangen av tredje kvartal i år var det registrert i overkant av 317 000 uførepensjonister. Dette er mer enn 80 000 flere enn for 10 år siden og i underkant av 9000 flere enn for ett år siden. Sykefraværet steg samtidig uavbrutt fram til 2003, men falt kraftig gjennom 2004. Siden 4. kvartal i fjor har sykefraværet ligget relativt stabilt. Som følge av nedgangen gjennom 2004 var nivået på sykefraværet i 2. kvartal 2005 om lag 12 pst. lavere enn i samme periode i fjor.

Norsk økonomi er i oppgang, og etterspørselen etter arbeidskraft øker, jf. avsnitt 1.2. Veksten i sysselsatte personer har likevel vært mer moderat de siste par årene enn det veksten i økonomien isolert sett skulle tilsi. Dette må bl.a. ses i sammenheng med nedgangen i sykefraværet, som har redusert

Figur 1.3 Økning i antall personer i yrkesaktiv alder på trygdeordninger siden 1995. 1000 personer

Kilder: Rikstrygdeverket, Statistisk sentralbyrå, Aetat og Finansdepartementet.

behovet for nyansettelser. Fallet i sykefraværet gjennom 2004 svarer til om lag 40 000 årsverk. Den underliggende veksten i sysselsettingen har dermed vært betydelig. Dette underbygges også av at summen av registrerte helt ledige og personer på ordinære arbeidsmarkedstiltak er redusert med om lag 14 000 personer fra oktober 2004 til oktober 2005. I denne proposisjonen er det lagt til grunn en vekst i sysselsettingen på 22 000 personer fra 2005 til 2006, 4000 flere enn anslaget i Nasjonalbudsjettet 2006. Oppjusteringen må ses i sammenheng med økt aktivitet som følge av økte bevilgninger til kommunene i 2006.

I andre halvår i år er det planlagt for et gjennomsnittlig nivå på 12 700 plasser under *ordinære arbeidsmarkedstiltak*. I Nasjonalbudsjettet 2006 ble det lagt til grunn et gjennomsnittlig tiltaksnivå på 10 400 plasser i 2006. Arbeidsmarkedet er i bedring. Regjeringen ønsker imidlertid å styrke innsatsen overfor grupper med de svakeste kvalifikasjonene i arbeidsmarkedet. Det foreslås å øke nivået på ordinære arbeidsmarkedstiltak med vel 2000 plasser utover forslaget fra Regjeringen Bondevik II, til gjennomsnittlig 12 500 plasser i 2006, fordelt på om lag 14 000 plasser i første halvår og om lag 11 000 plasser i andre halvår.

I forrige stortingsperiode ble det gjennomført flere endringer i dagpengeregelverket, bl.a. ble *ferietillegget* for dagpengemottakere som hadde vært ledig i mer enn 8 uker, avviklet fra 1. januar

2003. Det foreslås å gjeninnføre ordningen med ferietillegg, med feriepengeopptjening fra og med 1. juli 2006. Dette sikrer at arbeidsledige som har vært ledig i mer enn 8 uker, kan motta feriepenger i 2007.

Ved behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2005 ble det enighet om at den midlertidige utvidelsen av *permitteringsordningen* som øker perioden med rett til dagpenger fra 26 til 42 uker, skulle forlenges til 31. desember 2005. I Nasjonalbudsjettet 2006 foreslo Regjeringen Bondevik II at permitteringsperioden med rett til dagpenger ble satt til 26 uker fra 1. januar 2006. Permitteringer benyttes i første rekke i industrien og i bygge- og anleggsbransjen. I disse næringene har ledigheten avtatt det siste året, og også omfanget av permitteringer har avtatt. I perioden januar – oktober i år var i gjennomsnitt 6300 personer helt eller delvis permitterte. Dette er 2800 færre personer enn i samme periode i fjor og tilsvarer en nedgang på om lag 30 pst. Utviklingen i arbeidsmarkedet trekker i retning av at behovet for å benytte permitteringer kan avta ytterligere. Erfaringer viser at det er relativt liten avgang fra permitteringer til annen jobb. En lang permitteringsperiode kan dermed bidra til å øke den gjennomsnittlige ledighetsperioden. For å holde på kvalifisert arbeidskraft kan det i enkelte segmenter av arbeidsmarkedet imidlertid være behov for å benytte permitteringer i mer enn et halvt år. På denne bakgrunn foreslås det at permitteringsperioden settes til 34 uker fra 1. januar 2006, samtidig som arbeidsgiverperioden med lønnsplikt settes til 10 dager slik Regjeringen Bondevik II foreslo.

I forrige stortingsperiode ble det vedtatt å oppheve ordningen med *ventelønn* for offentlige tjenestemenn som blir sagt opp i forbindelse med omstilling eller nedbemanning fra 1. januar 2006. For å sikre opparbeidede rettigheter foreslår Regjeringen å videreføre ordningen med ventelønn for offentlige tjenestemenn.

Regjeringen foreslår flere endringer for å styrke arbeidstakervernet i *arbeidsmiljøloven*, jf. Ot.prp. nr. 24 (2005–2006). Regjeringen foreslår å fjerne den generelle adgangen til å ansette midlertidig, som ble vedtatt i den forrige stortingsperioden, og foreslår å beholde dagens hovedregel om at det er adgang til å ansette midlertidig når «arbeidets karakter tilsier det og arbeidets karakter atskiller seg fra det som ordinært utføres i bedriften». Stillingsvernet foreslås også styrket ved å gjeninnføre rett til å fortsette i stilling ved tvist om oppsigelse inntil rettskraftig dom foreligger. Regjeringen foreslår videre å gjeninnføre regler for overtid slik de var før 2003. Det betyr bl.a. at dagens bestemmelser om at arbeidsgiver og arbeidstaker individuelt kan avtale overtid inntil 400 timer pr. år erstattes med bestemmelser om at det kan avtales overtid inntil 300 timer pr. år ved tariffavtale og at Arbeidstilsynet kan gi samtykke til inntil 400 timer pr. år.

I dagens *lønnsgarantiordning* har arbeidstakeren krav på garanti for lønn inntil 4 måneder før konkurs og lønn i maksimalt 6 måneder i oppsigelsestiden, begrenset oppad til 2 G. Lønnsgarantien gjelder i forhold til arbeidsmiljøloven og tariffestet oppsigelsestid. Etter arbeidsmiljøloven skal oppsigelsestiden være minst en måned regnet fra den første i måneden etter konkurs. I Nasjonalbudsjettet 2006 ble det bl.a. foreslått at lønnsgarantiordningen ikke skal dekke lønn lenger enn en måned utover konkursdato. Regjeringen mener det må gis garanti for lønn i hele oppsigelsesperioden i samsvar med arbeidsmiljøloven. For å sikre arbeidstakernes opparbeidede rettigheter bør derfor lønnsgarantiordningen videreføres som i dag.

1.3.6 Det inntektspolitiske samarbeidet

Hovedformålet med inntektspolitikken og det inntektspolitiske samarbeidet er å koordinere lønnsdannelsen og dermed bidra til en moderat pris- og lønnsvekst. Dette vil styrke grunnlaget for en varig høy sysselsetting og lavere arbeidsledighet. Det inntektspolitiske samarbeidet har vært en sentral del av den økonomiske politikken i Norge gjennom hele etterkrigstiden. Samarbeidet har bidratt til at vi de siste 30 årene har hatt lavere arbeidsledighet enn de fleste andre OECD-land. Regjeringen legger derfor stor vekt på det inntektspolitiske samarbeidet.

Hos våre viktigste handelspartnere anslås lønnsveksten til om lag 3 pst. både i år og neste år. Årets inntektsoppgjør ble gjennomført med moderate sentrale tillegg, og lønnsveksten i inneværende år ligger an til å komme ned mot lønnsveksten hos våre viktigste handelspartnere. For 2006 ventes det en gjennomsnittlig årslønnsvekst på 3½ pst.

Kronen har styrket seg gjennom inneværende år. Målt ved utviklingen i relative timelønnskostnader og justert for valutakursutviklingen vil den kostnadsmessige konkurranseevnen i 2006 nesten være tilbake på det svært svake nivået fra 2002.

1.3.7 Bærekraftig utvikling

Regjering vil føre en politikk som bidrar til en bærekraftig utvikling. Regjeringspartiene var positive i Stortinget da Regjeringen Bondevik II la fram

en nasjonal handlingsplan for bærekraftig utvikling, Nasjonal Agenda 21 (NA21), i Nasjonalbudsjettet 2004. Oppfølgingen av handlingsplanen er omtalt i nasjonalbudsjettene for 2005 og 2006.

Regjeringen Bondevik II la i Nasjonalbudsjettet 2006 fram ulike forslag til det videre arbeidet med bærekraftig utvikling. Det ble bl.a. foreslått at det opprettes en nettportal for bedriftenes samfunnsansvar. Portalen skal samle informasjon på ett sted om all pågående myndighetsaktivitet knyttet til bedrifters samfunnsansvar (CSR).

Det ble videre foreslått et sett med 18 indikatorer for bærekraftig utvikling knyttet til klimagassutslipp, forsuring, biologisk mangfold og kulturminner, naturressurser, miljøgifter, bærekraftig økonomisk og sosial utvikling, samt forholdet til fattige land. Forslaget følger i stor grad tilrådninger fra et offentlig utvalg i NOU 2005:5.

Regjeringen vil gi høy prioritet til arbeidet med revisjon av handlingsplanen og vil starte opp arbeidet allerede i år. Regjeringen stiller seg bak forslagene i Nasjonalbudsjettet 2006 om en nettportal og et nasjonalt indikatorsett. Det vil være behov for å videreutvikle det nasjonale indikatorsettet. Arbeidet med indikatorsettet må blant annet ses i sammenheng med revisjonen av handlingsplanen samlet. Finansdepartementet vil fortsatt koordinere arbeidet med bærekraftig utvikling i regjeringsapparatet.

Regjeringen vil følge opp arbeidet for å utvikle styringsredskaper og modeller i den økonomiske politikken nasjonalt og globalt slik det ble varslet i Soria Moria-erklæringen.

2 Skatte- og avgiftsopplegget for 2006

2.1 Mål og retningslinjer for skatte- og avgiftspolitikken

Regjeringens mål for skatte- og avgiftspolitikken er å sikre inntekter til fellesskapet, bidra til rettferdig fordeling og et bedre miljø, fremme sysselsettingen i hele landet og bedre økonomiens virkemåte. Det legges også vekt på å unngå at skattesystemet påfører skattyterne og myndighetene store administrative kostnader. For å oppfylle disse målene må skatte- og avgiftspolitikken være helhetlig og bygge på enkelte gjennomgående prinsipper med færrest mulig unntak.

Et godt skattesystem kjennetegnes ved at skattegrunnlagene gjenspeiler faktiske økonomiske forhold. Brede skattegrunnlag kombinert med lave satser gir lavere kostnader for samfunnet enn kombinasjonen høye formelle satser og smale skattegrunnlag. Særskilte fradragsordninger bidrar i tillegg til å gjøre skattesystemet mer komplisert, og har ofte uheldige fordelingsvirkninger ettersom de i praksis benyttes mest av høyinntektsgrupper. Brede skattegrunnlag er dermed også en forutsetning for at personer med lik inntekt skal skattlegges likt, og for at progressiviteten i skattesatsene skal ha den tilsiktede fordelingsvirkningen. Prinsippet om at skattegrunnlagene skal gjenspeile reelle inntekter ble klart etablert med skattereformen i 1992. Endringene den gangen og i etterfølgende år har utvidet skattegrunnlaget slik at det er blitt bedre samsvar mellom skattbar og faktisk inntekt. Regjeringen vil videreføre denne politikken.

Skattesystemet skal ivareta viktige fordelingshensyn. Dette skjer blant annet ved å skattlegge arbeidsinntekter og pensjoner progressivt, det vil si at gjennomsnittsskatten er høyest for dem med høyest inntekter. Samtidig bør skattesystemet bidra til gode beslutninger om arbeidsdeltakelse, utdanning og yrkesvalg. Lavere skatt på lave og middels inntekter kan stimulere til økt arbeidsdeltakelse og gir bedre fordeling. Skattesystemet kan imidlertid bare i begrenset grad løse problemer knyttet til særlig lav inntekt, fordi personer med de laveste inntektene betaler relativt lite skatt. Mange med vedvarende lav inntekt kjennetegnes ved at de har svak tilknytning til arbeidsmarkedet. Regjeringen legger derfor vekt på at skatteregler utformes slik at det samlet sett skal lønne seg å arbeide.

Også formuen påvirker forbruksmulighetene og skatteevnen til den enkelte. Figur 2.2 i avsnitt 2.2 illustrerer at det gjennomgående er en nær sammenheng mellom størrelsen på en persons skattemessige formue og inntekt. Sammenhengen mellom reell formue og inntekt er trolig enda sterkere. Formue skattlegges blant annet gjennom formuesskatten, arveavgiften og eiendomsskatten. Etter Regjeringens syn bør skatter på formue fortsatt spille en sentral rolle for å oppnå en mer rettferdig fordeling, noe som er bakgrunnen for at Regjeringen ikke legger opp til generelle lettelser i arveavgift og formuesskatt i dette budsjettet.

Bedrifts- og kapitalbeskatningen må bidra til høyest mulig verdiskaping. Ulike næringer og investeringer bør derfor i stor grad skattlegges likt. Dette krever bl.a. at alle reelle overskudd blir skattlagt. Reglene må innrettes slik at bedriftenes investeringer bidrar til økt verdiskaping i samfunnet, og ikke er skattemessig motiverte. Skattlegging av alle reelle overskudd gir betydelige inntekter til fellesskapet uten at skattesatsen trenger å settes høyere enn det som er forsvarlig i en liten, åpen økonomi.

I bedrifts- og kapitalbeskatningen må det dessuten legges særlig vekt på forutsigbarhet. Manglende stabilitet kan påvirke bedriftenes investeringer på en uheldig måte og svekke verdiskapingen.

I næringer med ressursrente er det viktig å sikre fellesskapet en høy andel av den ekstra avkastningen som oppstår. Petroleumsskattesystemet og SDØE sikrer staten en stor andel av de høye inntektene på kontinentalsokkelen uten å hindre at samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer blir gjennomført. Det er også etablert regler som sikrer at grunnrenten i kraftsektoren skattlegges. Manglende skattlegging av grunnrentenæringer ville innebære at store verdier ble overført til private eiere uten noen god økonomisk begrunnelse.

Miljøavgifter og omsettelige utslippskvoter bidrar til en riktigere prising av miljøskadelige aktiviteter og til å motivere enkeltpersoner og bedrifter til mer miljøvennlig atferd. En sikrer også at miljø-

problemene blir løst til lavest mulige kostnader, samtidig som inntektene fra miljøavgifter og salg av kvoter kan benyttes til å redusere andre skatter og avgifter som fører til dårligere ressursbruk. Slike virkemidler samsvarer også med prinsippet om at forurenseren skal betale og vil derfor være en viktig del av Regjeringens skatte- og miljøpolitikk. På miljøsiden ligger det for eksempel en stor utfordring i å oppfylle Norges forpliktelse etter Gøteborg-protokollen. Forpliktelsen krever at NO_x-utslippene reduseres med 30 pst. innen 2010. Finansdepartementet utreder derfor en avgift differensiert etter utslipp av NO_x i samarbeid med berørte departementer. I tillegg tas det sikte på å endre bilavgiftene i en mer miljøvennlig retning i 2007-budsjettet.

Regjeringen mener at differensiert arbeidsgiveravgift er vårt viktigste regionalpolitiske virkemiddel. Virkemiddelet er direkte rettet mot å styrke sysselsetting og bosetting i distriktene. Regjeringen vil derfor arbeide for å gjeninnføre et generelt system med differensiert arbeidsgiveravgift i så stor del som mulig av det tidligere virkeområdet, gitt de rammer som settes av de nye retningslinjene for regionalstøtte i EØS. Regjeringen vil komme tilbake med forslag om hvordan dette bør følges opp.

2.2 Innretningen av skatte- og avgiftsopplegget for 2006

Følgende hovedhensyn ligger til grunn for Regjeringens forslag til endringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2006:

- Bringe skatte- og avgiftsnivået tilbake til 2004-nivået i tråd med Regjeringens politiske plattform fra Soria Moria, hvorav hoveddelen av reverseringen skjer i 2006.
- Bidra til stabilitet og forutsigbarhet ved å beholde og bygge på systemmessig viktige elementer i det eksisterende skatte- og avgiftssystemet og i skattereformen.
- Styrke fordelingsprofilen i budsjettet sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag.
- Utvide skattegrunnlagene slik at de i større grad gjenspeiler faktiske økonomiske forhold.

Skattenivået tilbake mot 2004-nivå

Regjeringspartiene varslet i Soria Moria-erklæringen at Regjeringen i kommende stortingsperiode vil videreføre det samlede skatte- og avgiftsnivået fra 2004. Dette gir rom for å øke skatte- og avgiftsnivået med 4,9 mrd. kroner fra 2005. Regjeringen legger opp til at hoveddelen av denne økningen, 3 mrd. kroner, gjennomføres i 2006. Det gir et bokført beløp på 2,2 mrd. kroner på budsjettet for 2006. Sammenliknet med forslaget fra forrige regjering, øker Regjeringen skatter og avgifter med 6,4 mrd. kroner bokført og 9,7 mrd. kroner påløpt.

Stabilitet og forutsigbarhet

Regjeringen vil følge opp hovedtrekkene i reformen av inntektsbeskatningen. Det vil bidra til økt skattemessig likebehandling, bedre ressursbruk og trygging av velferden. Inntektsbeskatningen er i store trekk i tråd med både Skatteutvalgets forslag og Bondevik II-regjeringens forslag. Regjeringen mener at det er viktig med et skattesystem som er basert på gode økonomiske prinsipper, og som har støtte fra et bredt politisk flertall, for å sikre stabile og forutsigbare rammebetingelser for næringsvirksomhet i Norge.

Skattereformen av 2006 bygger i stor grad på de samme prinsippene som skattereformen av 1992. Skattereformen av 1992 var basert på et prinsipp om å ha brede skattegrunnlag som sikrer skattemessig likebehandling, nøytralitet i bedrifts- og kapitalbeskatningen og skattesatser som ikke er for høye. Den brede politiske og prinsipielle forankringen av skattereformen fra 1992 er trolig den viktigste årsaken til at hovedtrekkene i skattesystemet har ligget noenlunde fast etterpå.

Målet med skattereformen av 2006 er først og fremst å finne en erstatning for delingsmodellen, som har gitt opphav til skatteomgåelser og vært lite stabil. Delingsmodellen er blitt endret en rekke ganger etter 1992, og den har ikke vært i stand til å håndtere den store og økte forskjellen i skattleggingen av arbeids- og kapitalinntekter.

Resultatet har vært omfattende skattetilpasning som har svekket de reelle fordelingsvirkningene av skattesystemet vesentlig. Det har eksempelvis vært en kraftig vekst i antall aksjeselskaper etter 1992, samtidig som andelen av aksjeselskapene som er skattlagt under delingsmodellen, har falt. Andelen som ikke er underlagt deling, er særlig lav i aksjeselskaper uten ansatte, og den er også lavere i aksjeselskaper med kun én ansatt enn i selskaper med 2–20 ansatte. Videre er det en relativt liten andel av de aksjeselskapene som fortsatt er underlagt deling, som har positiv beregnet personinntekt. Det virker lite rimelig at de aller fleste aktive eiere ikke har en målbar positiv avkastning av sin arbeidsinnsats.

Det er derfor grunn til å tro at disse forholdene i betydelig grad skyldes tilpasninger til delingsmodellen, blant annet med sikte på å få reelle arbeids-

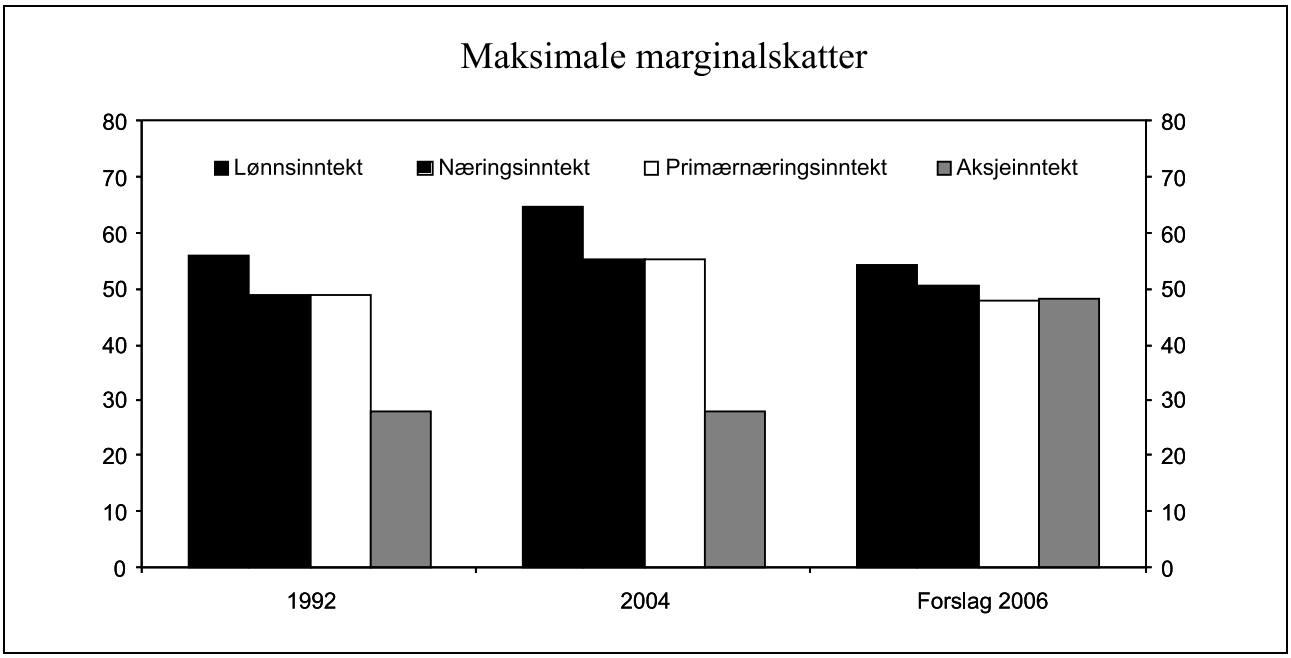
inntekter til å bli skattlagt som aksjeinntekt. Boks 2.1 illustrerer hvor lønnsomt slik skattetilpasning er med dagens regler, og at dette gir opphav til stor ulikhet i beskatningen av reelt sett like inntekter. Det fremgår blant annet at en person som tjener 2,4 mill. kroner i året, kan mer enn halvere den samlede skatten ved å omgå delingsmodellen. Det kan gjøres ved å opprette et aksjeselskap og ta inn en passiv eier. På den måten vil inntekten skattlegges som aksjeutbytte og ikke som lønnsinntekt, noe som vil redusere skatten med vel 700 000 kroner. Tilsvarende kan en megler med 5 mill. kroner i arbeidsavkastning, eksempelvis ved å opprette et indre selskap, få redusert skatten med om lag 1,6 mill. kroner. Motivene til slike omgåelser er særlig sterke for personer med høye arbeidsinntekter.

Den svært ulike skattleggingen av like inntekter som dagens regler gir muligheter for, kan undergrave tilliten til skattesystemet. Figur 2.1 illustrerer at skattleggingen av aksjeinntekter i 1992 og 2004 var vesentlig lavere enn skatten på både lønns- og næringsinntekter, og at det også var en klar forskjell i skatten på lønnsinntekt og næringsinntekt. Det er disse satsforskjellene som gir opphav til skattetilpasningen. Den vedtatte skjermingsmetoden sammen med Regjeringens forslag om å redusere de høyeste skattesatsene på lønn, løser langt på vei dette problemet. Med Regjeringens forslag blir det liten forskjell mellom de høyeste marginalskattesatsene på aksjeinntekter, næringsinntekter og lønnsinntekter, jf. figur 2.1. Den høyeste skattesatsen på lønnsinntekt blir noe lavere enn etter skattereformen i 1992.

Figuren viser også at det fortsatt ville vært mulig å spare betydelige beløp i skatt gjennom skattetilpasning dersom de høyeste skattesatsene på lønnsinntekter hadde blitt holdt på samme nivå som før skattereformen (2004-nivå). Dette fremgår også av boks 2.1 ved å sammenligne skatt for lønnstaker og aksjonær etter 2004-regler.

Regjeringens forslag innebærer at de som i dag har sluppet unna med lav skatt ved å tilpasse seg delingsmodellen, nå må betale skatt på linje med andre lønnstakere. Dette vil styrke den reelle omfordelingen gjennom skattesystemet. Videre innebærer skjermingsmetoden at det innføres skatt på blant annet aksjeutbytte og gevinster, samtidig som delingsmodellen erstattes av en skjermingsmetode også for næringsdrivende. Samlet sett anslås skjermingsmetoden å øke skatteinntektene med vel 4 mrd. kroner i 2006. Etter noen år forventes skjermingsmetoden å innbringe om lag 5 mrd. kroner.

Det er et viktig mål med reformen å sikre at personer på samme inntektsnivå betaler om lag like mye skatt. Det forutsetter at skattesatsene på høye arbeidsinntekter reduseres. Regjeringen vil derfor ikke endre regjeringen Bondevik II sitt forslag om

Figur 2.1 Maksimale marginalskatter på lønnsinntekt (inklusiv arbeidsgiveravgift), næringsinntekt[1] og aksjeinntekt. 1992, 2004 og forslag for 2006. Prosent

[1] Det er ikke tatt hensyn til de såkalte «takreglene» i delingsmodellen.
Kilde: Finansdepartementet.

Boks 2.1 Eksempler på mulig skattetilpasning

I gjeldende skattesystem skattlegges lønnsinntekter hardere enn næringsinntekter og spesielt kapitalinntekter. For personer som arbeider i sin egen virksomhet, bestemmer den såkalte delingsmodellen hvor mye av overskuddet som blir skattlagt som arbeidsinntekt, og hvor mye som bare skattlegges som kapitalinntekt. Disse sjablonreglene er kompliserte og omstridte og er endret en rekke ganger etter 1992. Hovedproblemet er at det er mye å tjene på å tilpasse seg slik at man verken blir skattlagt som lønnstaker eller etter delingsmodellen. I stedet får man overskudd som egentlig er betaling for arbeidsinnsats, skattlagt som kapitalinntekt til langt lavere sats. Det er grunn til å tro at slik skattetilpasning har hatt et betydelig omfang. Eksemplene nedenfor viser både at lønnsomheten av slik skattetilpasning har vært stor, og at lønnsomheten i stor grad blir eliminert som følge av innføring av skjermingsmetoden, kombinert med Regjeringens forslag til reduksjon i de høyeste skattesatsene på lønnsinntekter.

Omgåelse av delingsmodellen er et komplisert tema, men kan gjennomføres ved å opprette selskaper der passive eiere sitter med mer enn en tredel av andelene. Hvis personen som foretar slik skattetilpasning er næringsdrivende, foregår nå næringsdriften gjennom dette selskapet. Hvis vedkommende opprinnelig er lønnsmottaker, selger selskapet vedkommendes tjenester til den opprinnelige arbeidsgiveren. Selskapet betaler godtgjørelse for en viss arbeidsinnsats og betaler ut resten av overskuddet i utbytte.

Tabell 2.1 viser effekten på gjennomsnittskatten av skattetilpasning av lønnsmottakere. Det er lagt til grunn et eksempel med en IT-konsulent med 600 000 kroner og en artist med 2,4 mill. kroner i samlet arbeidsgodtgjørelse (lønn og arbeidsgiveravgift) fra sine arbeidsgivere. Med gjeldende regler (og satser fra 2004) ville IT-konsulenten få redusert sin gjennomsnittsskatt med om lag 16 prosentpoeng, mens artisten ville mer enn halvere skatten og spare vel 700 000 kroner. Tabellen viser at gevinsten ved skattetilpasning reduseres vesentlig med forslaget for 2006.

Tabell 2.1 Gjennomsnittsskattesats. Pst.

	IT-konsulent		Artist	
	Lønnstaker	Aksjonær	Lønnstaker	Aksjonær
2004-regler	42,9	26,8	57,3	27,7
Forslag for 2006	41,2	40,3	50,7	46,2

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2.2 viser effekten på gjennomsnittsskatten for en megler som godtgjøres med 5 mill. kroner. I beregningen av skattesatsene har vi lagt til grunn at megleren har tilpasset seg bort fra delingsmodellen ved hjelp av et såkalt indre selskap. Den eksakte formen for skattetilpasning er imidlertid mindre viktig. Effekten er at gjennomsnittsskatten til megleren blir nær skattesatsen for kapitalinntekt på 28 pst. Megleren tjener om lag 1,6 mill. kroner på skattetilpasningen. Vi ser at gevinsten blir redusert vesentlig ved Regjeringens forslag.

Tabell 2.2 Gjennomsnittsskattesats. Pst.

	Megler		Tannlege	
	Lønnstaker	Eier i indre selskap	Næringsdrivende	Aksjonær
2004-regler	61,1	28,9	42,3	27,5
Forslag for 2006	52,6	47,1	40,0	42,3

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2.2 viser i tillegg et eksempel for en selvstendig næringsdrivende. Eksemplet illustrerer en tannlege med en ansatt medhjelper, med 200 000 kroner i egenkapital og 800 000 kroner i overskudd, og som er omfattet av delingsmodellen. Tabellen viser at også en selvstendig næringsdrivende hadde hatt mye å tjene på å komme seg rundt delingsmodellen, ved å omdanne virksomheten til aksjeselskap og ta inntekten ut som aksjeutbytte. Med forslaget for 2006 får tannlegen derimot noe lavere skatt ved å være organisert som næringsdrivende fremfor å omdanne seg til aksjeselskap.

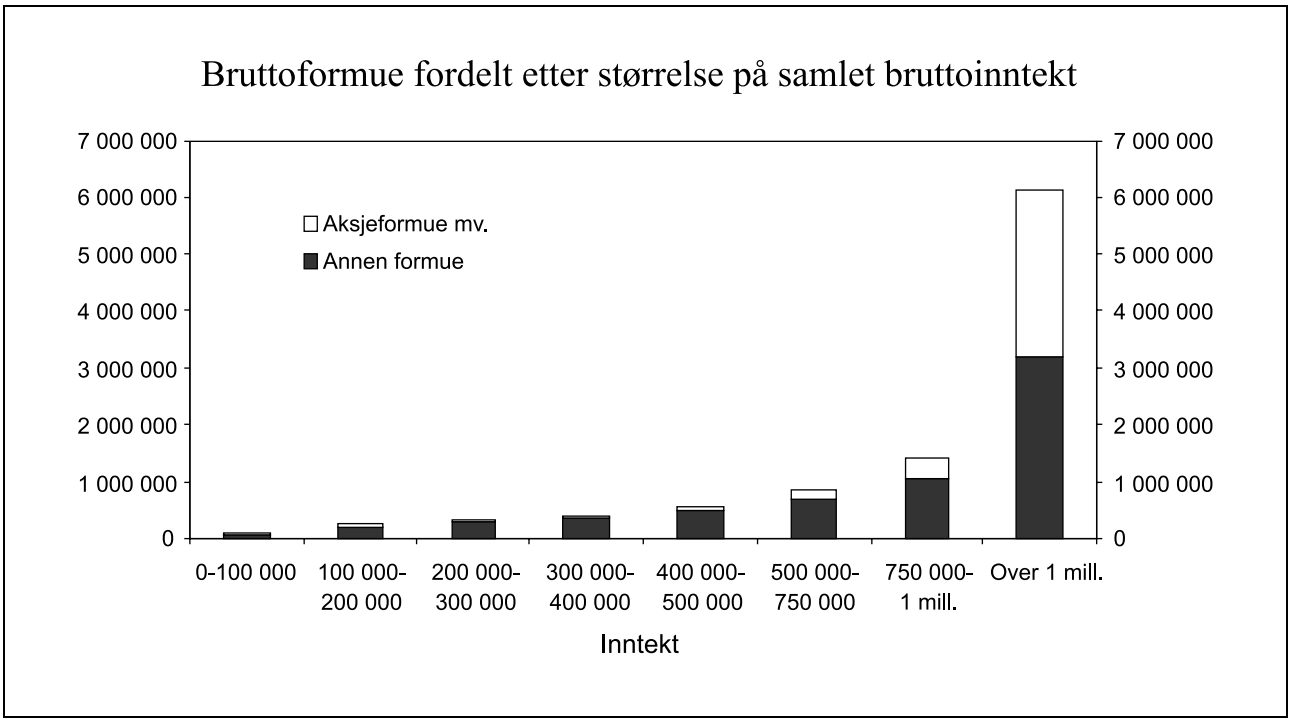
å senke satsen i det høyeste trinnet i toppskatten til 12 pst. Regjeringen foreslår imidlertid at lettelsene i toppskatten reduseres med om lag 2,3 mrd. kroner påløpt sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag. Det vil likevel være lettelser sammenliknet med 2005-regler på 3,3 mrd. kroner. Lettelsen i skatten på høye lønnsinntekter må som nevnt ses i sammenheng med at det innføres skatt på aksjeinntekter og forslaget til endringer i formuesskatten som særlig vil gi økt skatt for dem med høye inntekter.

Mer rettferdig fordeling

I tråd med Soria Moria-erklæringen legger Regjeringen vekt på at skattesystemet i sterkere grad enn i dag skal bidra til rettferdig fordeling. Regjeringen mener at personer med høye kapitalinntekter og høy formue bør bidra mer til fellesskapet. Samtidig må skattesystemet utformes slik at ressursene brukes godt og gir høyest mulig avkastning for samfunnet. Det vil trygge velferden. Regjeringen legger derfor vekt på at forslaget til skatte- og avgiftsopplegg både skal støtte opp under skattereformen og ivareta hensynet til en mer rettferdig fordeling.

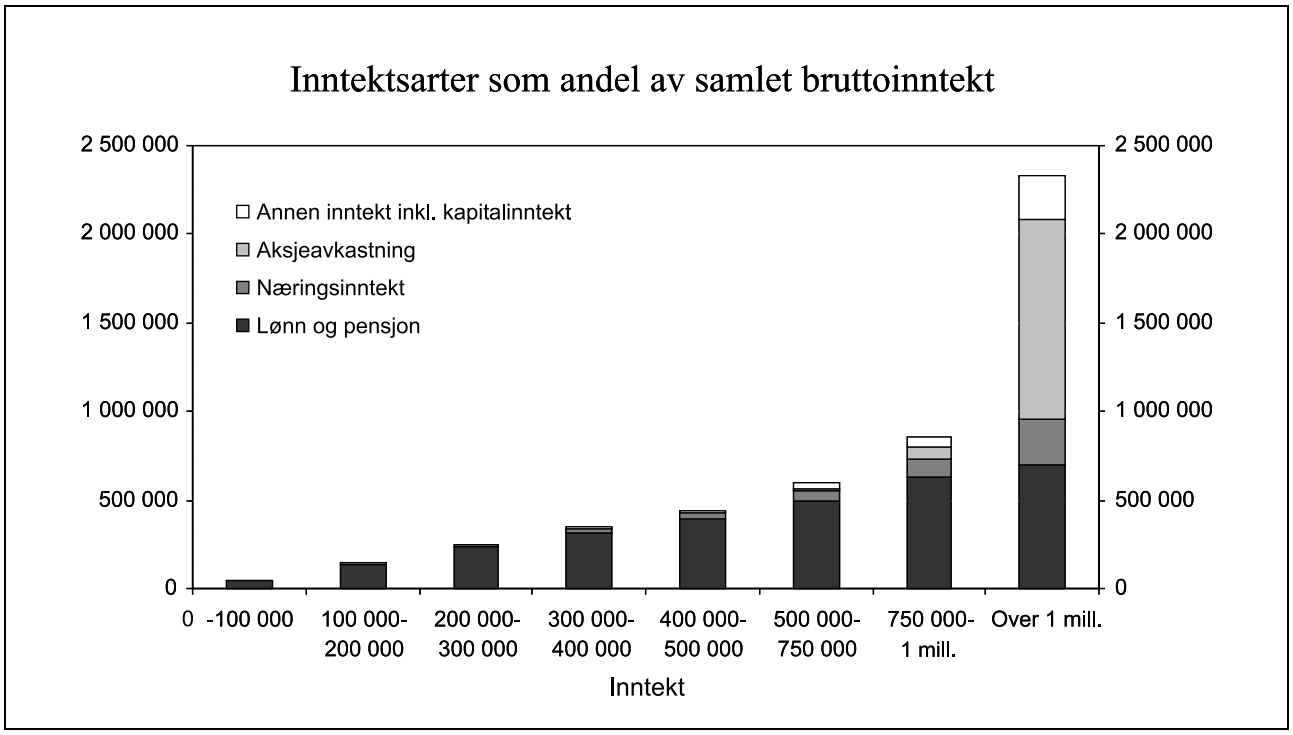
Figur 2.2 illustrerer at det gjennomgående er en nær sammenheng mellom størrelsen på en persons skattemessige bruttoformue og inntekt. Sammenhengen mellom reell formue og inntekt er trolig betydelig sterkere fordi de med høye formuer har sterke incentiver til å plassere formue i objekter som verdsettes lavt. Skatt på formue er dermed et egnet virkemiddel i fordelingspolitikken.

Etter Regjeringens vurdering er det ikke nødvendig å gi omfattende lettelser i formuesskatten for å nå målene med skattereformen. Regjeringen foreslår derfor at Bondevik II-regjeringens forslag til lettelser reverseres, og at samlet formuesskatt i stedet økes noe sammenliknet med gjeldende regler. Samtidig legges det opp til enkelte endringer som vil gjøre formuesskatten mer effektiv som virkemiddel i fordelingspolitikken. Regjeringen foreslår blant annet at verdsettingen av formue i større grad enn i dag skal gjenspeile reelle verdier. Det vil bidra til økt skatt for grupper med reelt sett store formuer, men som betaler relativt lite formuesskatt fordi de har valgt å investere i aktiva som verdsettes lavt i skattesammenheng. Slike skattetilpasninger er dessuten dårlig samfunnsøkonomi. Samtidig foreslår Regjeringen å øke bunnfradragene utover forslaget til Bondevik II-regjeringen, noe som først og fremst vil være til fordel for dem med lave formuer. Laveste bunnfradrag foreslås dermed økt fra 151 000 til 200 000 kroner.

Figur 2.2 Bruttoformue fordelt etter størrelsen på samlet bruttoinntekt i 2003. Aksjer mv.[1] og annen formue. Alle personer 17 år og eldre. Kroner

[1] Inneholder også enkelte andre verdipapirer som obligasjoner og sertifikater.
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Figur 2.3 Inntektsarter som andel av samlet bruttoinntekt i 2003. Kroner

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Figur 2.3 viser hvordan inntekten er sammensatt i ulike inntektsintervaller. Figuren viser at for personer med over 1 mill. kroner i bruttoinntekt dominerer aksjeinntekter. Lønn og pensjon utgjør i gjennomsnitt bare om lag en tredel av bruttoinntekten for disse. Det betyr at innføringen av skjermingsmetoden, som bl.a. innebærer økt skatt på utbytte, vil styrke omfordelingen gjennom skattesystemet. Innføringen av skjermingsmetoden fra 2006 gir økt proveny på vel 4 mrd. kroner i 2006 og enda mer over tid. I tillegg foreslår Regjeringen skjerpelser i formuesskatten og toppskatten på henholdsvis om lag 2,2 mrd. kroner og 2,3 mrd. kroner sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag, jf. tabell 2.3. Også disse endringene bidrar til å bedre fordelingsprofilen i budsjettet.

Tabell 2.3 Provenyvirkninger av forslag som særlig berører høyinntektsgrupper. Mill. kroner påløpt

	I forhold til 2005-regler	I forhold til Bondevik II-regjeringens forslag
Skjermingsmetoden	*3 590*	*240*
Aksjonærer	2 720	220
Deltakere	870	20
Toppskatt	*-3 285*	*2 305*
Formuesskatt	*260*	*2 190*
Grunnlagsendringer	1 300	1 300
Satsendringer	0	930
Innslagspunkt	-1 130	-90
Samspill mv.	90	50
Sum	*565*	*4 735*

Kilde: Finansdepartementet.

Fordelingsanalysene i avsnitt 2.5 viser at tidelen av befolkningen med høyest inntekt får økt skatt både sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag og gjeldende regler. Det skyldes at omleggingen av formuesskatten og innføring av skjermingsmetoden samlet sett har større betydning for høyinntektsgruppene enn reduksjonen i toppskatt. Disse beregningene inkluderer ikke virkningen av å reversere forslaget om økte bunnfradrag i arveavgiften, noe som styrker fordelingsvirkningen sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag ytterligere.

Brede skattegrunnlag

Brede skattegrunnlag er god fordelingspolitikk og bidrar til mer effektiv ressursbruk. Skattereformen i 2006 bygger i likhet med skattereformen i 1992 på prinsippet om at skattegrunnlagene både i

nærings- og personbeskatningen skal gjenspeile faktiske økonomiske forhold. Bare personer med skattepliktig inntekt kan dra nytte av fradragsordninger i skattesystemet, og høyinntektsgrupper har normalt de største fradragene og mottar mest naturalytelser. Skattesystemet bør innrettes slik at all avlønning skattlegges likt, uavhengig av om den ytes i form av kontanter (lønn) eller naturalytelser. Dette prinsippet er viktig for å unngå at skattegrunnlaget uthules, og at omfordelingen gjennom skattesystemet svekkes.

Regjeringen opprettholder derfor Bondevik II-regjeringens forslag til grunnlagsutvidelser, og reverserer i all hovedsak forslagene som snevrer inn skattegrunnlagene. Blant annet opprettholdes forslaget om å endre skattleggingen av telefon betalt av arbeidsgiver og innstrammingen i hjemme-PC-ordningen.

Tabell 2.4 viser provenyvirkningene i 2006 av de enkelte endringsforslagene sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag, mens tabell 2.5 viser endringer sammenliknet med lønns- og prisjusterte 2005-regler (referansesystemet for 2006). Samlet innstramming i 2006 er 9,7 mrd. kroner påløpt og om lag 6,4 mrd. kroner bokført i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag. Av dette utgjør innstramminger i toppskatt og minstefradrag om lag 3,6 mrd. kroner påløpt, mens reversering av lettelser i skatt på formue og arv beløper seg til om lag 2,9 mrd. kroner påløpt.

Sammenliknet med referansesystemet for 2006 innebærer forslaget skatteskjerpelser på om lag 3 mrd. kroner påløpt og 2,2 mrd. kroner bokført. Litt forenklet er referansesystemet for skatt 2005-regler, men der alle inntektsgrenser m.m. er justert til 2006-nivå med anslått lønnsvekst på 3½ pst. En slik oppjustering innebærer at en skattyter som har en årlig lønnsvekst tilsvarende anslått lønnsvekst, vil ha den samme gjennomsnittsskatten i referansesystemet for 2006 som i 2005. I referansesystemet for avgifter er alle mengdeavgifter justert med anslått prisvekst fra 2005 til 2006 på 1¾ pst. Avgiftsbelastningen i referansesystemet blir dermed reelt sett uendret fra 2005 til 2006.

Tabell 2.4 Anslåtte provenyendringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2006 regnet i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag. Mill. kroner

	Påløpt	Bokført
1. Skatt på arbeid	**3 585**	**2 870**
Øke satsen i toppskattens trinn 1 til 9 pst. Redusere innslagspunktene i toppskatten til 394 000 kroner i trinn 1 og 750 000 kroner i trinn 2	2 305	1 845
Øke satsen i minstefradraget til 34 pst. og redusere øvre grense til 61 100 kroner	1 280	1 025
2. Skatt på formue og arv	**2 870**	**1 750**
Reversere forslaget om satsreduksjon i formuesskatten og øke innslagspunktet til 200 000 kroner. Øke ligningsverdier for bolig, fast eiendom m.m. med 25 pst. og redusere rabatten for aksjer m.m. til 20 pst. av markedsverdi	2 190	1 750
Reversere forslaget om å doble innslagspunktene i arveavgiften.[1] Innføre fritak for avgift på arv fra samboer når samboerforholdet har vært minst to år	680	0
3. Utvidelse av skattegrunnlag	**145**	**115**
Øke skatt på arbeidsgivers dekning av utgifter til arbeidstøy som er egnet til privat bruk	25	20
Fjerne skattefritak for fordelen av arbeidsgivers dekning av behandlingsforsikringer og sykdomsutgifter	25	20
Reversere forslaget om å øke maksimumsbeløpet for gaver til frivillige organisasjoner og å innlemme politiske partier i ordningen	25	20
Reversere forslaget om å øke årlig grense for sparing i BSU-ordningen	70	55
4. Næringsbeskatningen	**1 920**	**595**
Reversere forslaget om å øke avskrivningssatsen for maskiner til 25 pst.[2]	1 650	360
Redusere lønnsfradraget for enkeltpersonforetak med 5 prosentpoeng til 15 pst.	40	40
Knytte skjermingsrente i skjermingsmetoden til 3-måneders statskasseveksler	265	225
Øke øvre grense i jordbruksfradraget med 10 000 kroner til 71 500 kroner	-35	-30

Tabell 2.4 Anslåtte provenyendringer i skatte- og avgiftsopplegget for 2006 regnet i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag. Mill. kroner

	Påløpt	Bokført
5. Andre endringer i skatt	**-115**	**-100**
Innføre midlertidig unntak for 2005 fra uttaksbeskatning for gaver fra næringsdrivende til frivillige organisasjoner ifm. jordskjelvkatastrofen i Asia	0	-10
Øke fradraget for fagforeningskontingent med 450 kroner til 2250 kroner	-115	-90
6. Merverdiavgiften	**135**	**135**
Utsette innføring av mva. på overnattingstjenester til 1. september 2006	135	135
7. Avgifter på kjøretøy	**425**	**395**
Øke årsavgiften for mopeder, traktorer og veterankjøretøy til 365 kroner	85	85
Innføre engangsavgift på lastebiler med tillatt totalvekt mellom 3,5 og 7,5 tonn	300	270
Øke årsavgiften for laste- og trekkbiler med tillatt totalvekt under 7,5 tonn	40	40
8. Andre avgiftsendringer	**745**	**595**
Reversere forslaget om å avvikle grunnavgiften på engangsemballasje, samt gjeninnføre avgiften på PET-flasker	430	395
Reversere forslaget om å avvikle sjokoladeavgiften[3]	95	0
Avgiften på alkoholfrie drikkevarer beholdes som i dag	220	200
Samlet provenyvirkning i 2006 i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag	**9 710**	**6 355**
Samlet provenyvirkning av Bondevik II-regjeringens forslag regnet i forhold til referansesystemet for 2006	**-6 686**	**-4 190**
Samlet provenyvirkning i 2006 i forhold til referansesystemet for 2006	**3 024**	**2 165**

[1] Bondevik II-regjeringen sitt forslag innebærer et bokført provenytap i 2007 på 680 mill. kroner.
[2] Bondevik II-regjeringen sitt forslag innebærer et bokført provenytap i 2007 på 1290 mill. kroner.
[3] Bondevik II-regjeringen sitt forslag innebærer et provenytap i 2007 på 1020 mill. kroner påløpt og 1115 mill. kroner bokført.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2.5 Anslåtte provenyendringer i skatte- og avgiftsopplegget fra 2005 til 2006. Mill. kroner

	Påløpt	Bokført
1. Skatt på arbeid	**-5 405**	**-3 620**
Redusere toppskatten	-3 285	-2 625
Øke minstefradraget	-1 240	-995
Fjerne ekstra arbeidsgiveravgift på lønnsinntekter over 16 G	-880	0
2. Skatt på formue og arv	**250**	**210**
Endringer i formuesskatten	260	210
Innføre betalingsutsettelse for arveavgift i familiebedrifter. Innføre fritak for avgift på arv fra samboer når samboerforholdet har vart minst to år	-10	0
3. Utvidelse av skattegrunnlag	**1 375**	**1 175**
Endre skatteregler for arbeidsgivers dekning av utgifter til telekommunikasjon	940	755
Stramme inn hjemme-PC-ordningen	160	200
Oppheve skattefritak for fri kost for ansatte på sokkelen og hyretillegg[1]	225	180
Øke skatt på arbeidsgivers dekning av utgifter til arbeidstøy som er egnet til privat bruk	25	20
Fjerne skattefritak for fordelen av arbeidsgivers dekning av behandlingsforsikringer og sykdomsutgifter	25	20

Tabell 2.5 Anslåtte provenyendringer i skatte- og avgiftsopplegget fra 2005 til 2006. Mill. kroner

	Påløpt	Bokført
4. Næringsbeskatningen	**4 065**	**3 370**
Endre rederiskatteordningen i tråd med nytt EØS-regelverk	100	0
Endre skattereglene ved innløsning av festet tomt m.m.	-10	-25
Redusere lønnsfradraget for enkeltpersonforetak med 5 prosentpoeng til 15 pst.	40	40
Knytte skjermingsrente i skjermingsmetoden til 3-måneders statskasseveksler	265	225
Vedtatt skjerpet beskatning av eieravkastning (skjermingsmetoden)[2]	3 750	3 250
Vedtatt kildebeskatning med skjerming for personlige aksjonærer i EØS	10	10
Oppheve begrensninger i reglene for underskuddsfradrag	-55	0
Innføre fradragsrett for aksjeeiekostnader med virkning fra 1. januar 2005	0	-100
Øke øvre grense i jordbruksfradraget med 10 000 kroner til 71 500 kroner	-35	-30
5. Andre endringer i skatt	**205**	**155**
Innføre midlertidig unntak for 2005 fra uttaksbeskatning for gaver fra næringsdrivende til frivillige organisasjoner ifm. jordskjelvkatastrofen i Asia	0	-10
Øke fradraget for fagforeningskontingent med 450 kroner til 2250 kroner	-115	-90
Endre standardfradrag m.m. for personer fra andre EØS-land	90	70
Nominell videreføring inkl. samspillseffekter mv.	230	185
6. Merverdiavgiften	**1 551**	**1 312**
Øke mva-sats på matvarer fra 11 til 13 pst.	1 250	1 040
Øke lav sats i mva-systemet fra 7 til 8 pst.	220	185
Ta overnattingstjenester inn i mva-systemet fra 1. september 2006	-65	-35
Innføre mva. på teletjenester i utlandet	150	125
Unnta dansetilstelninger for mva.	-4	-3
7. Miljøavgifter	**528**	**483**
Oppheve redusert avgiftssats på CO_2 og SO_2	230	210
Miljødifferensiere årsavgift for kjøretøy mellom 7,5 og 12 tonn	3	3
Utvide grunnlaget for miljøavgiften på drikkevareemballasje	295	270
8. Avgifter på kjøretøy	**425**	**395**
Øke årsavgiften for mopeder, traktorer og veterankjøretøy til 365 kroner	85	85
Innføre engangsavgift på lastebiler med tillatt totalvekt mellom 3,5 og 7,5 tonn	300	270
Øke årsavgiften for laste- og trekkbiler med tillatt totalvekt under 7,5 tonn	40	40
9. Andre avgiftsendringer	**60**	**55**
Gjeninnføre grunnavgiften på engangsemballasje for PET-flasker	60	55
10. Tidligere vedtak	**-30**	**-1 370**
Avvikle kildeskatt for personlige aksjonærer i EØS	0	-10
Vedtak i forbindelse med Nasjonalbudsjettet 2005	0	-1 196
Vedtak i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2005	-30	-164
Samlet provenyvirkning i 2006	**3 024**	**2 165**

[1] Når det tas hensyn til utgiftsøkning til nettolønnsordningen, anslått til om lag 40 mill. kroner bokført i 2006, blir netto bokført provenyvirkning av disse innstrammingene om lag 140 mill. kroner i 2006.

[2] Anslaget er fratrukket bortfall av toppskatt og trygdeavgift fra aktive eiere og deltakere i forbindelse med at delingsmodellen fjernes.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2.6 viser bokførte provenyvirkninger av Regjeringens forslag til regelendringer regnet i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag for 2006, fordelt på kapitler og post.

Tabell 2.6 Anslåtte bokførte virkninger av endringer i skatter og avgifter for 2006 fordelt på kapittel og post. Regnet i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag. Mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Mill. kroner
5501		Skatter på formue og inntekt	5 165[1]
5506	70	Avgift på arv og gaver	0
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum	0
		Ordinær skatt	0
	72	Særskatt	0
	73	Produksjonsavgift	0
5508	70	Avgift på utslipp av CO_2 i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	0
5511	70	Toll	0
	71	Auksjonsinntekter fra tollkvoter	0
5521	70	Merverdiavgift mv.	135
5526	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	-90
5531	70	Avgift for tobakkvarer	0
5536	71	Engangsavgift på motorvogner mv.	270
	72	Årsavgift	125
	73	Vektårsavgift	0
	75	Omregistreringsavgift	0
	76	Avgift på bensin	0
	77	Avgift på mineralolje til fremdrift av motorvogn (autodieselavgift)	0
5537	71	Avgift på båtmotorer	0
5541	70	Forbruksavgift på elektrisk kraft	0
5542	70	Avgift på mineralolje (grunnavgift fyringsolje)	0
	71	Avgift på smøreolje mv.	0
5543	70	CO_2-avgift	0
	71	Svovelavgift	0
5546	70	Avgift på sluttbehandling av avfall	0
5547	70	Avgift på trikloreten	0
	71	Avgift på tetrakloreten	0
5548		Miljøavgift på klimagasser	0
5555	70	Avgift på sjokolade- og sukkervarer	0
5556	70	Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	195
5557	70	Avgift på sukker mv.	0
5559		Avgift på drikkevareemballasje	0
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	490
	71	Miljøavgift på kartong	0
	72	Miljøavgift på plast	0
	73	Miljøavgift på metall	0
	74	Miljøavgift på glass	0
5565	70	Dokumentavgift	0
5583	70	Avgifter i telesektoren	0
		Andre avgifter	0
5700	71	Trygdeavgift	60
	72	Arbeidsgiveravgift[2]	5
Sum endringer i skatter, avgifter og inntekter til folketrygden, statsbudsjettet			6 355

1 Virkningen gjelder samlet for staten og kommunesektoren. Det vises til avsnitt 2.3.21 for omtale av de kommunale skattørene.
2 Omleggingen av den differensierte arbeidsgiveravgiften er ikke inkludert.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2.7 viser forslagene til skattesatser og beløpsgrenser for 2006 inkludert de endringene Regjeringen foreslår. Tabellen viser også reglene for 2005 og endring i pst. fra 2005 til 2006. Ved lønnsjustering fra 2005 til 2006 blir de generelle fradragene og beløpsgrensene avrundet. Oppjusteringen kan derfor avvike noe fra den anslåtte lønnsveksten på 3½ pst., jf. tabell 2.7. For øvrig vises det til forslag til skattevedtak i denne proposisjonen.

Tabell 2.7 Skattesatser og beløpsgrenser mv. for 2005 og forslag for 2006

	2005-regler	Forslag 2006	Endring i pst.
Trygdeavgift			
Lønnsinntekt	7,8 pst.	7,8 pst.	–
Næringsinntekt i jordbruk, skogbruk og fiske	7,8 pst.	7,8 pst.	–
Annen næringsinntekt	10,7 pst.	10,7 pst.	–
Pensjonsinntekt mv.	3,0 pst.	3,0 pst.	–
Nedre grense for å betale trygdeavgift	29 600 kr	29 600 kr	–
Opptrappingssats	25,0 pst.	25,0 pst.	–
Toppskatt[1]			
Trinn 1			
Sats	12,0 pst.	9,0 pst.	-3,0 pst.poeng
Innslagspunkt, klasse 1	381 000 kr	394 000 kr	3,4
Innslagspunkt, klasse 2	393 700 kr	oppheves	
Trinn 2			
Sats	15,5 pst.	12,0 pst.	-3,5 pst.poeng
Innslagspunkt	800 000 kr	750 000 kr	-6,3
Skatt på alminnelig inntekt			
Personer	28,0 pst.	28,0 pst.	–
Personer i Finnmark og Nord-Troms	24,5 pst.	24,5 pst.	–
Etterskuddspliktige (bedrifter)	28,0 pst.	28,0 pst.	–
Personfradrag			
Klasse 1	34 200 kr	35 400 kr	3,5
Klasse 2	68 400 kr	70 800 kr	3,5
Maksimale marginalskattesatser			
Lønnsinntekt, inkl. arbeidsgiveravgift			
Trinn 1	54,3 pst.	51,6 pst.	-2,7 pst.poeng
Trinn 2	61,5 pst.	54,3 pst.	-7,2 pst.poeng
Næringsinntekt, høy trygdeavgift 10,7 pst.			
Trinn 1	50,7 pst.	45,7 pst.	-5,0 pst.poeng
Trinn 2	54,2 pst.	50,7 pst.	-3,5 pst.poeng
Primærnæringsinntekt, trygdeavgift 7,8 pst.			
Trinn 1	47,8 pst.	42,8 pst.	-5,0 pst.poeng
Trinn 2	51,3 pst.	47,8 pst.	-3,5 pst.poeng
Utbytte og uttak	28,0 pst.	48,2 pst.	20,2 pst.poeng

Tabell 2.7 Skattesatser og beløpsgrenser mv. for 2005 og forslag for 2006

	2005-regler	Forslag 2006	Endring i pst.
Minstefradrag for lønnsinntekt			
Sats	31,0 pst.	34,0 pst.	3,0 pst.poeng
Øvre grense[2]	57 400 kr	61 100 kr	6,4
Nedre grense	4 000 kr	4 000 kr	–
Minstefradrag for pensjonsinntekt			
Sats	24,0 pst.	24,0 pst.	–
Øvre grense[2]	49 400 kr	51 100 kr	3,4
Nedre grense	4 000 kr	4 000 kr	–
Særskilt fradrag i arbeidsinntekt (lønnsfradrag)[3]	31 800 kr	31 800 kr	–
Særfradrag for alder og uførhet mv.	19 368 kr	19 368 kr	–
Skattebegrensningsregelen for pensjonister mv.			
Avtrappingssats	55,0 pst.	55,0 pst.	–
Skattefri nettoinntekt			
Enslig	92 100 kr	95 300 kr	3,5
Ektepar	151 000 kr	156 300 kr	3,5
Formuestillegget			
Sats	2,0 pst.	2,0 pst.	–
Grense	200 000 kr	200 000 kr	–
Særskilt fradrag i Finnmark og Nord-Troms			
Klasse 1	15 000 kr	15 000 kr	–
Klasse 2	30 000 kr	30 000 kr	–
Fisker- og sjømannsfradraget			
Sats	30,0 pst.	30,0 pst.	–
Øvre grense	80 000 kr	80 000 kr	–
Særskilt fradrag i næringsinntekt for landbruk mv.			
Inntektsuavhengig fradrag	36 000 kr	36 000 kr	–
Sats utover inntektsuavhengig fradrag	19,0 pst.	19,0 pst	–
Maksimalt samlet fradrag	61 500 kr	71 500 kr	16,3
Maksimalt fradrag for premie betalt til individuelle pensjonsavtaler (IPA)	40 000 kr	40 000 kr	–
Maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent mv.	1 800 kr	2 250 kr	25,0
Fradrag for reiser mellom hjem og arbeid			
Sats pr. km	1,40 kr	1,40 kr	–
Nedre grense for fradraget	12 800 kr	12 800 kr	–
Maksimalt fradrag for gaver til frivillige organisasjoner mv.	12 000 kr	12 000 kr	–
Særfradrag for store sykdomsutgifter			
Nedre grense	9 180 kr	9 180 kr	–
Øvre grense	ubegrenset	ubegrenset	

Tabell 2.7 Skattesatser og beløpsgrenser mv. for 2005 og forslag for 2006

	2005-regler	Forslag 2006	Endring i pst.
Foreldrefradrag for dokumenterte kostnader til pass og stell av barn			
Øvre grense			
Ett barn	25 000 kr	25 000 kr	–
Tillegg pr. barn utover det første	5 000 kr	5 000 kr	–
Boligsparing for ungdom under 34 år (BSU)			
Sats for skattefradrag	20,0 pst.	20,0 pst.	–
Maksimalt årlig sparebeløp	15 000 kr	15 000 kr	–
Maksimalt samlet sparebeløp i ordningen	100 000 kr	100 000 kr	–
Arbeidsgiveravgift[4]			
Sone 1 og 2	14,1 pst.	14,1 pst.	–
Sone 3	10,2 pst.	12,1 pst.	1,9 pst.poeng
Sone 4	9,5 pst.	11,7 pst.	2,2 pst.poeng
Sone 5	0,0 pst.	0,0 pst.	–
Ekstra arbeidsgiveravgift over 16 g	12,5 pst.	0,0 pst.	-12,5 pst.poeng
Lønnsfradraget i delingsmodellen/skjermingsmetoden for enkeltpersonforetak	20,0 pst.	15,0 pst.	-5,0 pst.poeng

Formuesskatten	2005-regler		Forslag 2006[5]		Endring i pst.	
	Grenser kroner	Sats	Grenser kroner	Sats	Grenser	Sats
Kommune	0 – 151 000	0,0 pst.	0 – 200 000	0,0 pst.	32,5	–
	151 000 –	0,7 pst.	200 000 –	0,7 pst.	32,5	–
Stat						
Klasse 1	0 – 151 000	0,0 pst.	0 – 200 000	0,0 pst.	32,5	–
	151 000 – 540 000	0,2 pst.	200 000 – 540 000	0,2 pst.	32,5	–
	540 000 –	0,4 pst.	540 000 –	0,4 pst.	–	–
Klasse 2	0 – 181 000	0,0 pst.	Oppheves			
	181 000 – 580 000	0,2 pst.				
	580 000 –	0,4 pst.				

[1] For Nord-Troms og Finnmark gjelder en sats på 9,5 pst. i trinn 1 i 2005. Satsen i trinn 1 foreslås redusert til 7 pst. i 2006. Trinn 2 gjelder også for Nord-Troms og Finnmark.
[2] Summen av minstefradraget for lønns- og pensjonsinntekt begrenses til øvre grense i minstefradraget for lønnsinntekt, dvs. 61 100 kroner i 2006.
[3] Skattyter med lønnsinntekt får det høyeste av sum minstefradrag for lønns- og pensjonsinntekt og særskilt fradrag i arbeidsinntekt.
[4] For alle som er 62 år og eldre, gjelder en redusert sats på 4 prosentpoeng. Sonene 2–4 skal fortsatt betale arbeidsgiveravgiftssatsene som gjaldt i 2003 (hhv. 10,6, 6,4 og 5,1 pst.) inntil differansen mellom det foretaket faktisk betalte i arbeidsgiveravgift (etter 2003-reglene), og det foretaket ville ha betalt i arbeidsgiveravgift ved en sats på 14,1 pst. er lik fribeløpet. I 2006 er fribeløpet 270 000 kroner pr. foretak.
[5] For ektefeller som lignes under ett for begges formue, innebærer forslaget at alle innslagspunkt fordobles.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2.8 viser gjeldende avgiftssatser og forslag til satser for 2006. Alle satsene er i utgangspunktet justert opp med 1¾ pst. fra 2005 til 2006 for å ta hensyn til forventet prisstigning. Små avvik fra dette skyldes avrundinger.

Tabell 2.8 Avgiftssatser for 2005 og foreslåtte satser for 2006

Avgiftskategori	Gjeldende sats	Forslag 2006	Endring i pst.
Merverdiavgift, pst. av omsetningsverdien[1]			
Generell sats	25	25	0
Redusert sats	11	13	2
Lav sats	7	8	1
Alkoholholdige drikkevarer			
Brennevinsbaserte drikkevarer over 0,7 vol pst.			
Kr/vol pst. og liter	5,54	5,64	1,8
Annen alkoholholdig drikk fra 4,75 til og med 22 vol pst.			
Kr/vol pst. og liter	3,61	3,67	1,7
Annen alkoholholdig drikk til og med 4,75 vol pst., kr/liter			
a) 0,0–0,7 vol pst.	1,58	1,61	1,9
b) 0,7–2,7 vol pst.	2,47	2,51	1,6
c) 2,7–3,7 vol pst.	9,35	9,51	1,7
d) 3,7–4,7 vol pst.	16,18	16,46	1,7
Tobakkvarer			
Sigarer, kr/100 gram	181	184	1,7
Sigaretter, kr/100 stk.	181	184	1,7
Røyketobakk, kr/100 gram	181	184	1,7
Snus, kr/100 gram	58	59	1,7
Skrå, kr/100 gram	58	59	1,7
Sigarettpapir, kr/100 stk.	2,76	2,81	1,8
Engangsavgift			
Kjøretøygruppe a[2]			
Vektavgift, kr/kg			
første 1150 kg	34,75	35,36	1,8
neste 250 kg	69,50	70,72	1,8
neste 100 kg	139,00	141,43	1,7
resten	161,66	164,49	1,8
Slagvolumavgift, kr/cm^3			
første 1200 cm^3	10,26	10,44	1,8
neste 600 cm^3	26,86	27,33	1,7
neste 400 cm^3	63,18	64,29	1,8
resten	78,93	80,31	1,7
Motoreffektavgift, kr/kW			
første 65 kW	134,22	136,57	1,8
neste 25 kW	489,54	498,11	1,8
neste 40 kW	979,38	996,52	1,8
resten	1 657,36	1 686,36	1,7

Tabell 2.8 Avgiftssatser for 2005 og foreslåtte satser for 2006

Avgiftskategori	Gjeldende sats	Forslag 2006	Endring i pst.
Kjøretøy gruppe b,[3] pst. av personbilavgift	20	20	0,0
Kjøretøy gruppe c,[4] pst. av personbilavgift	13	13	0,0
Kjøretøy gruppe d,[5] pst. av personbilavgift	55	55	0,0
Kjøretøy gruppe e,[6] pst. av verdiavgiftsgrunnlaget	36	36	0,0
Kjøretøy gruppe f,[7] stykkavgift	9 228	9 389	1,7
Slagvolumavgift, kr/cm^3			
første 125 cm^3	0	0	0,0
neste 775 cm^3	31,70	32,25	1,7
resten	69,50	70,72	1,8
Motoreffektavgift, kr/kW			
første 11 kW	0	0	0,0
resten	410,65	417,84	1,8
Kjøretøygruppe g[8]			
Vektavgift, kr/kg			
første 100 kg	13,01	13,24	1,8
neste 100 kg	26,01	26,47	1,8
resten	52,01	52,92	1,7
Slagvolum, kr/cm^3			
første 200 cm^3	2,72	2,77	1,8
neste 200 cm^3	5,42	5,51	1,7
resten	10,83	11,02	1,8
Motoreffekt, kr/kW			
første 20 kW	34,68	35,29	1,8
neste 20 kW	69,34	70,55	1,7
resten	138,69	141,12	1,8
Kjøretøygruppe h,[9] pst. av personbilavgift	40	40	0,0
Kjøretøygruppe i,[10] kroner	3 038	3 091	1,7
Kjøretøygruppe j,[11] pst. av personbilavgift	35	35	0,0
Årsavgift, kr/år			
Alminnelig sats	2 815	2 865	1,8
Motorsykler	1 585	1 615	1,9
Campingtilhengere	940	955	1,6
Kjøretøy med totalvekt over 3,5 tonn[12]	1 785	–	60,5
Traktorer, mopeder mv.[13]	360/180	365	1,4/102,7
Vektårsavgift, kr/år	varierer	varierer	1,8
Omregistreringsavgift	varierer	varierer	1,8
Bensin, kr/liter			
Svovelfri[14]	4,03	4,10	1,7
Lavsvovlet[15]	4,07	4,14	1,7
Autodiesel, kr/liter			
Svovelfri[16]	2,92	2,97	1,7
Lavsvovlet[17]	2,97	3,02	1,7

Tabell 2.8 Avgiftssatser for 2005 og foreslåtte satser for 2006

Avgiftskategori	Gjeldende sats	Forslag 2006	Endring i pst.
Båtmotorer, kr/HK	135,00	137,50	1,9
Elektrisk kraft, øre/kWh			
Generell sats	9,88	10,05	1,7
Redusert sats	0,45	0,45	0,0
Smøreolje, kr/liter	1,62	1,65	1,9
Avgift på mineralske produkter			
Grunnavgift på fyringsolje mv., kr/liter	0,414	0,421	1,7
CO_2-avgift, generell sats			
Petroleumsvirksomhet, kr/liter el. Sm^3	0,78	0,79	1,3
Mineralolje, kr/liter	0,52	0,53	1,9
Bensin, kr/liter	0,78	0,79	1,3
CO_2-avgift, redusert sats[18]			
Mineralolje, kr/liter	0,31	–	71,0
Bensin, kr/liter	0,28	–	182,1
Svovelavgift, generell sats, kr/liter	0,07	0,07	0,0
Svovelavgift, redusert sats, kr/liter[19]	0,03	–	133,3
Avgift på sluttbehandling av avfall			
Opplagsplasser for avfall, kr/tonn			
Opplagsplasser med høy miljøstandard	409	416	1,7
Opplagsplasser med lav miljøstandard	533	542	1,7
Anlegg for forbrenning av avfall, kr/utslippsenhet	varierer	varierer	1,8
CO_2-avgift på avfall til forbrenning, kr/tonn	40,57	41,28	1,8
Avgift på helse og miljøskadelige kjemikalier			
Trikloreten, kr/kg	55,71	56,67	1,7
Tetrakloreten, kr/kg	55,71	56,67	1,7
Miljøavgift på klimagassene HFK og PFK			
Kr/tonn CO_2-ekvivalenter	187,27	190,55	1,8
Sjokolade mv., kr/kg	15,79	16,07	1,8
Alkoholfrie drikkevarer			
Ferdigvare, kr/liter	1,58	1,61	1,9
Konsentrat (sirup), kr/liter	9,64	9,81	1,8
Kullsyre, kr/kg	64,00	65,12	1,8
Avgift på drikkevareemballasje, kr/stk.			
Miljøavgift			
a) Glass og metall	4,46	4,54	1,8
b) Plast	2,69	2,74	1,9
c) Kartong/papp	1,11	1,13	1,8
Grunnavgift, engangsemballasje, kr/stk.	0,91	0,93	2,2

Tabell 2.8 Avgiftssatser for 2005 og foreslåtte satser for 2006

Avgiftskategori	Gjeldende sats	Forslag 2006	Endring i pst.
Sukker, kr/kg	6,12	6,23	1,8
Dokumentavgift, pst. av salgsverdi	2,5	2,5	0,0

[1] Endring i merverdiavgift er oppgitt i prosentpoeng.
[2] Gruppe a: Personbiler, varebiler kl. 1 og busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser.
[3] Gruppe b: Varebiler klasse 2. Lastebiler med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg
[4] Gruppe c: Campingbiler.
[5] Gruppe d: Kombinerte biler med totalvekt inntil 7 500 kg.
[6] Gruppe e: Beltebiler.
[7] Gruppe f: Motorsykler.
[8] Gruppe g: Beltemotorsykler (snøscootere).
[9] Gruppe h: Taxi og transport av funksjonshemmede
[10] Gruppe i: Veteranbiler.
[11] Gruppe j: Busser under 6 meter med inntil 17 sitteplasser, hvorav minst 10 er montert i fartsretningen.
[12] Kjøretøy over 3,5 tonn får alminnelig sats.
[13] Laveste sats bortfaller. Avgiften betales etter generell sats.
[14] Bensin som har et svovelinnhold på 10 ppm eller lavere.
[15] Bensin som har et svovelinnhold mellom 10 ppm og 50 ppm.
[16] Autodiesel som har et svovelinnhold på 10 ppm eller lavere.
[17] Autodiesel som har et svovelinnhold på mellom 10 ppm og 50 ppm.
[18] Redusert sats bortfaller. Avgiften betales etter generell sats.
[19] Redusert sats bortfaller. Avgiften betales etter generell sats.

Kilde: Finansdepartementet.

2.3 Endringer i skatter

2.3.1 Toppskatt

Likebehandling av faktisk arbeidsinntekt og fjerning av delingsmodellen forutsetter at marginalskatten på arbeid tilnærmes den effektive skatten på aksjeinntekter, jf. avsnitt 2.2. Med dagens toppskattesatser og arbeidsgiveravgift er marginalskatten på arbeid opptil 13,3 prosentpoeng høyere enn marginalskatten på høye utbytter med skjermingsmetoden. Bondevik II-regjeringen foreslo å redusere toppskattesatsene og å fjerne den ekstra arbeidsgiveravgiften på lønnsinntekter over 16 G. Det reduserer forskjellen mellom marginalskatt på lønnsinntekt og aksjeinntekt til 1,7 prosentpoeng i trinn 1 og 6,1 prosentpoeng i trinn 2. I tillegg ble det foreslått å øke innslagspunktene for trinn 1 i toppskatten til 400 000 kroner og å avvikle klasse 2 i toppskatten. Det samlede provenytapet av disse forslagene er om lag 6,5 mrd. kroner påløpt.

Hensynet til å unngå omgåelser må imidlertid avveies mot fordelingshensyn. Regjeringen mener det er rom for skjerpelser i toppskatten i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag og samtidig beholde systemegenskapene ved skattereformen.

Regjeringen foreslår derfor å øke satsen i trinn 1 i toppskatten med 2 prosentpoeng sammenliknet med forslaget til Bondevik II-regjeringen, til 9 pst. Dette gir en forskjell i marginalskatt på lønns- og aksjeinntekter på 3,4 prosentpoeng på dette trinnet. Toppskattesatsen i trinn 2 foreslås uendret i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag på 12 pst.

Regjeringen foreslår å lønnsjustere innslagspunktet i trinn 1 til 394 000 kroner i 2006. Bondevik II-regjeringens forslag om å fjerne klasse 2 i toppskatten opprettholdes. Innslagspunktet i klasse 2 var 393 700 kroner i 2005. Formålet med klasse 2 i inntektsbeskatningen har vært å skattlegge personer med forsørgeransvar (for barn eller ektefelle) lempelig. Det er vanskelig å begrunne at toppskattepliktige skattytere med forsørgeransvar skal ha større skattelempning enn forsørgere med lavere inntekter. Regjeringen mener dessuten at skattesystemet bør gjøres mer individrettet.

Innslagspunktet i trinn 2 reduseres fra 800 000 kroner i Bondevik II-regjeringens opplegg til 750 000 kroner. Det innebærer at om lag 25 000 flere personer betaler toppskatt i trinn 2 enn i dag. Redusert innslagspunkt i trinn 2 øker isolert sett skatten med inntil 1500 kroner for dem som etter endringen må skatte i trinn 2.

Forslaget om å fjerne den ekstra arbeidsgiveravgiften på lønnsinntekter over 16 G (om lag 961 000 kroner) opprettholdes. Dette er et viktig bidrag til å få redusert satsforskjellene, og vil ha beskjedne fordelingsvirkninger.

Skjerpelsene i toppskatten anslås til om lag 2,3 mrd. kroner påløpt og 1,8 mrd. kroner bokført i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag. Sammenliknet med lønnsjusterte 2005-regler, reduseres

skatteinntektene med om lag 3,3 mrd. kroner påløpt og 2,6 mrd. kroner bokført.

2.3.2 Minstefradrag

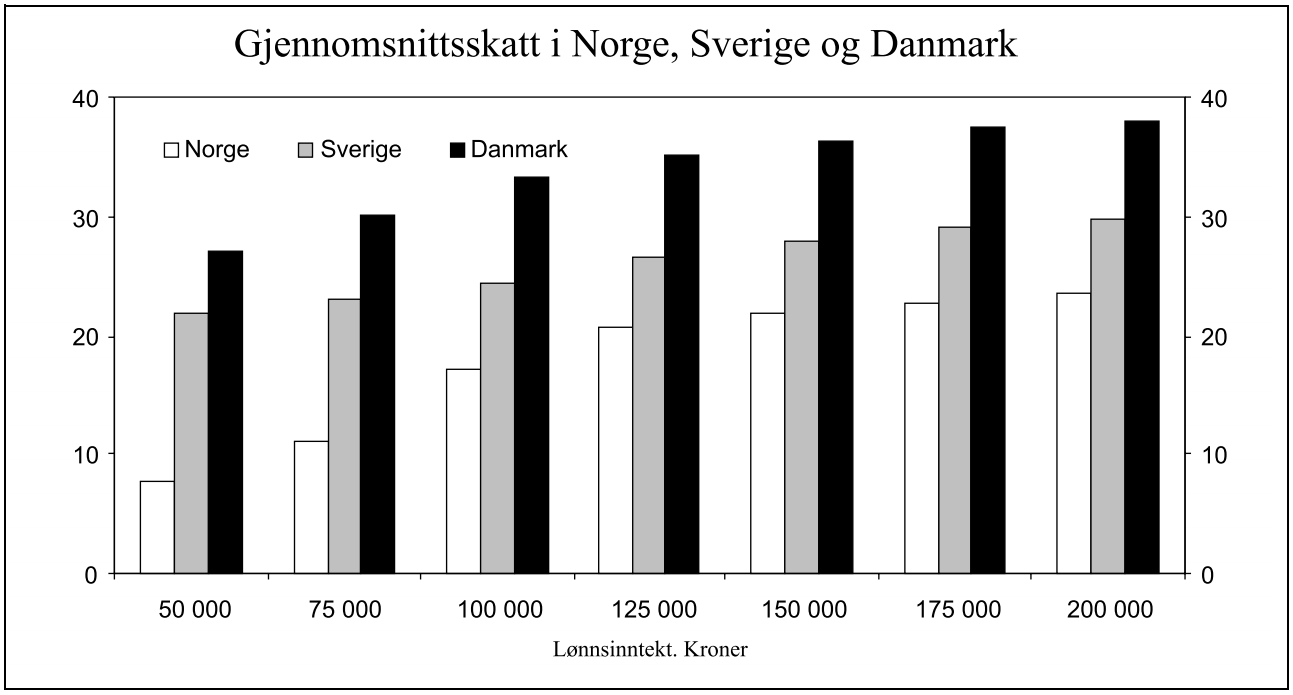
Det er de siste årene gitt betydelige skattelettelser gjennom økt minstefradrag. I perioden 2002–2005 ble det gitt lettelser i minstefradraget på om lag 6,6 mrd. kroner påløpt. Bondevik II-regjeringens forslag for 2006 innebar ytterligere lettelser i minstefradraget på vel 2,5 mrd. kroner. Begrunnelsen for å øke minstefradraget har blant annet vært å gi lettelser også på lave inntektsnivåer i forbindelse med skattereformen. Gjennomsnittsskatten for lave lønnsinntekter er til dels betydelig lavere i Norge enn i Danmark og Sverige, jf. figur 2.4.

Lettelser gjennom økt øvre grense i minstefradraget eller økt sats har ulike virkninger for ulike inntektsgrupper. Økt øvre grense gir samme lettelse i kroner for alle skattytere som har inntekt som gir maksimalt minstefradrag (om lag 185 000 kroner i 2005). Satsøkning gir derimot kun lettelser for skattytere med så lav lønnsinntekt at de får minstefradrag etter sats.

Regjeringen mener at økningen i øvre grense i minstefradraget bør reduseres noe i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag. Regjeringen foreslår en øvre grense i minstefradraget i lønnsinntekt på 61 100 kroner. Dette er 2600 kroner lavere enn den forrige regjeringens forslag. Denne innstrammingen må ses i lys av de store lettelsene som er gitt i form av økt minstefradrag tidligere år, forslaget om betydelig innstramming i toppskatt og formuesskatt og Regjeringens satsing på tiltak som er mer målrettet overfor dem som har de laveste inntektene. Regjeringen ønsker også at en større andel av lettelsene i minstefradraget skal komme skattytere med lavere inntekter til gode enn i Bondevik II-regjeringens forslag. Regjeringen foreslår derfor å øke satsen i minstefradraget til 34 pst. Endringen i minstefradraget gir en skattelettelse på om lag 1,2 mrd. kroner påløpt i forhold til dagens regler. Sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag utgjør det en innstramming på vel 1,3 mrd. kroner.

2.3.3 Formuesskatten

Skatt på formue har i prinsippet gode omfordelende egenskaper, jf. figur 2.2 i avsnitt 2.2 som viser at det gjennomgående er en nær sammenheng mellom størrelsen på en persons inntekt og formue. Regjeringen legger vekt på at formuesskatten skal spille en sentral rolle i fordelingspolitikken også i fremtiden.

Figur 2.4 Gjennomsnittsskatt[1] etter 2005-regler for lave lønnsinntekter[2] i Norge, Sverige og Danmark. Prosent

[1] Inklusiv trygdeavgift og eksklusiv arbeidsgiveravgift. Enslig lønnstaker uten barn som skattlegges etter standardregler.
[2] Lønnsinntekten er regnet om til NOK med valutakursene pr. 22. august 2005.
Kilder: Finansdepartementene i Norge og Sverige og Skatteministeriet i Danmark.

Dagens formuesverdsetting har imidlertid svakheter som svekker fordelingsvirkningene av formuesskatten, og bidrar til dårlig ressursbruk. Mye av skjevhetene i formuesskatten skyldes at ligningstakstene på bolig, fritidseiendom og annen fast eiendom er vesentlig lavere enn markedsverdien. Videre gis det en generell verdsettelsesrabatt på 35 pst. på aksjer, grunnfondsbevis og andeler i verdipapirfond. Kontanter og bankinnskudd verdsettes til faktisk verdi.

Store forskjeller i verdsettelsen av ulike formuesobjekter innebærer at det ikke er noen entydig sammenheng mellom størrelsen på formuen og betalt formuesskatt. For eksempel betales en stor andel av formuesskatten av pensjonister (om lag 40 pst.). Det skyldes hovedsakelig at pensjonister har en stor andel av formuen i form av bankinnskudd.

Den skjeve verdsettelsen av formuesobjekter gir også sterke incentiver til å vri sparesammensetningen mot objekter som verdsettes lavt, blant annet bolig. Dermed reduseres samfunnets samlede avkastning av sparingen. Verdsetting mer i tråd med markedsverdier vil utvide formuesskattegrunnlaget og gi rom for økte bunnfradrag, noe som bedrer fordelingsprofilen av formuesskatten.

Regjeringen Bondevik II har i budsjettet for 2006 foreslått å redusere formuesskatten med om lag 1,9 mrd. kroner påløpt og 1,5 mrd. kroner bokført i 2006. Forslaget innebærer å fjerne klasse 2 og innføre én sats og ett bunnfradrag i formuesskatten til hhv. stat og kommune. Bunnfradraget er foreslått økt fra 151 000 kroner til 190 000 kroner. Satsen til staten er foreslått på 0,2 pst. (laveste av gjeldende satser) og 0,7 pst. til kommunen (tilsvarende gjeldende sats).

Etter Regjeringens vurdering bør det ikke gis generelle lettelser i formuesskatten i dette budsjettet. Regjeringen foreslår i stedet en liten økning i nivået. Regjeringen foreslår i hovedsak å reversere Bondevik II-regjeringens forslag til lettelser i formuesskatten på vel 1,9 mrd. kroner. I tillegg foreslår Regjeringen å endre reglene for verdsetting av bolig, fritidseiendom og annen fast eiendom (utenom skog og kraftverk) og av aksjer, grunnfondsbevis og verdipapirfondsandeler, samtidig som bunnfradragene økes noe i forhold til forslaget fra den forrige regjeringen.

Ligningsverdiene er kraftig redusert sammenliknet med den sterke utviklingen i boligprisene de senere år. I 2003 ble ligningsverdiene redusert med 5 pst. Fra 2005 ble dessuten fordelsskatten på bolig fjernet. Regjeringen foreslår at ligningsverdiene på bolig, fritidseiendom og annen fast eiendom (utenom skog og kraftverk) økes med 25 pst. Maksimalgrensen på 30 pst. av markedsverdien for verdsettelse av boliger («sikkerhetsventilen») videreføres. Sikkerhetsventilen innebærer at skattyter har klageadgang dersom det kan dokumenteres at ligningsverdien overstiger 30 pst. av markedsverdien.

Etter gjeldende regler verdsettes aksjer (børsnoterte og ikke-børsnoterte), grunnfondsbevis og verdipapirfondsandeler til 65 pst. for formuesskatteformål. Den lave formuesverdsettelsen gir sterke incentiver til å plassere kapitalen i slike formuesobjekter i stedet for i for eksempel bankinnskudd som verdsettes fullt ut (100 pst.). Den såkalte «aksjerabatten» innebærer også tilpasningsmuligheter ved at en kan redusere formuesskatten gjennom å eie formuesobjekter gjennom aksjeselskaper i stedet for å eie dem direkte. Regjeringen foreslår å øke formuesverdsettelsen av aksjer, grunnfondsbevis og verdipapirfondsandeler til 80 pst., dvs. at «aksjerabatten» reduseres fra 35 pst. til 20 pst.

Bunnfradraget i formuesskatten økes med 10 000 kroner sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag. Det innebærer at bunnfradraget økes fra 151 000 kroner i 2005 til 200 000 kroner i 2006. Dette vil redusere konsekvensene av de skjeve verdsettelsesreglene og bedre omfordelingsegenskapene til formuesskatten.

Regjeringen foreslår å videreføre gjeldende regler for trinn 2 i formuesskatten til staten med en sats på 0,4 pst. og innslagspunktet på 540 000 kroner. Avviklingen av klasse 2 i formuesskatten opprettholdes i tråd med forslaget til Bondevik II-regjeringen.

De foreslåtte endringene anslås å øke provenyet med om lag 2,2 mrd. kroner påløpt og om lag 1,8 mrd. kroner bokført i 2006 sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag. Forslaget gir en skjerpelse i formueskatten på om lag 260 mill. kroner påløpt og 210 mill. kroner bokført sammenliknet med lønnsjusterte 2005-regler.

Forslaget har gode fordelingsvirkninger. Inntektsgruppen med høyest inntekter (10. desil) vil få skjerpelser, mens de andre inntektsgruppene vil få lettelser sammenliknet med lønnsjusterte 2005-regler. I gjennomsnitt får gruppen med høyest inntekt skjerpet formuesskatten med om lag 12 pst. Med Regjeringens forslag vil i overkant av 40 pst. av pensjonistene og andre trygdede få redusert formuesskatt, i hovedsak som følge av økte bunnfradrag. Om lag 40 pst. av pensjonister og trygdede betaler ikke formuesskatt. De resterende, knapt 20 pst., får økt formuesskatt som følge av at effekten av økt ligningsverdi på bolig og reduserte aksjerabatter oppveier effekten av økte bunnfradrag.

2.3.4 Arveavgiften

Bondevik II-regjeringen foreslo å øke fribeløpet i arveavgiften fra 250 000 kroner til 500 000 kroner og å øke innslagspunktet for høyeste arveavgiftssats fra 550 000 kroner til 1,1 mill. kroner for arv og gave hvor rådigheten er ervervet 1. januar 2006 eller senere. Bondevik II-regjeringen foreslo også å innføre en rentefri betalingsutsettelse av arveavgiften ved generasjonsskifte i familiebedrifter. Forslaget innebærer at arveavgiften ved slike generasjonsskifter kan betales i avdrag over sju år rentefritt. Lettelsen som følge av forslagene ble anslått til 690 mill. kroner påløpt i 2006. Den bokførte virkningen kommer først i 2007.

Av fordelingshensyn og av hensyn til mest mulig effektiv skattlegging, vil Regjeringen videreføre arveavgiften. Regjeringen foreslår derfor å reversere Bondevik II-regjeringens forslag om å doble innslagspunktene i arveavgiften. Det vil øke provenyet med 680 mill. kroner påløpt. Bokført virkning vil først komme i 2007. Forslaget vil særlig innebære en avgiftsskjerpelse for de med de høyeste inntektene, jf. tabell 5.7 i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

I lys av Soria Moria-erklæringens punkt om å lette generasjonsskifte i familiebedrifter, opprettholder Regjeringen forslaget om rentefri betalingsutsettelse. Videre foreslås det, i tråd med regjeringserklæringen, at samboere som har bodd sammen i minst to år, skal likestilles med ektefeller og samboere med felles barn og fritas for arveavgift. Forslagene anslås samlet å redusere skatteinntektene med 10 mill. kroner påløpt i forhold til 2005-regler. Forslaget om å frita samboere som har bodd sammen i minst to år fra arveavgift, er nærmere omtalt i Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.).

2.3.5 Skatt på arbeidsgivers dekning av utgifter til arbeidstøy

Fordelen av arbeidsgivers dekning av utgifter til arbeidstøy (dresser, drakter, sko og lignende) er skattepliktig som naturalytelse. Fordelen verdsettes i dag til 60 pst. av markedsverdi.

Dagens gunstige ordning kan benyttes for klær som er egnet til bruk både på jobb og i privat sammenheng. Utgifter til slike klær er i utgangspunktet en privat utgift. Reglene kan også medføre at det er mer lønnsomt å gi avlønning i form av naturalytelser fremfor kontant lønn. Regjeringen foreslår at denne gunstige ordningen avvikles fra og med 2006 slik at fordelen verdsettes til full omsetningsverdi. Skattefritaket for fri uniform og annet spesielt arbeidstøy (verne- og vareklær) foreslås videreført.

Endringen anslås på usikkert grunnlag å øke provenyet med i størrelsesorden 25 mill. kroner påløpt og 20 mill. kroner bokført i 2006.

2.3.6 Arbeidsgivers dekning av behandlingsforsikringer og sykdomsutgifter

Skattefritaket for behandlingsutgifter og behandlingsforsikringer betalt av arbeidsgiver ble innført i forbindelse med budsjettet for 2003. Intensjonen var å stimulere arbeidsgivere til å bruke denne typen ordninger for raskere å bringe syke og skadede arbeidstakere tilbake i arbeid. Etter Regjeringens syn bidrar også denne særskilte skatteordningen til å uthule og svekke omfordelingen gjennom skattesystemet, samt til en forskjellsbehandling mellom ulike grupper arbeidstakere. På denne bakgrunn foreslås skattefritaket for behandlingsutgifter og behandlingsforsikringer fjernet fra 2006.

En fjerning av skattefritaket på behandlingsutgifter og behandlingsforsikringer betalt av arbeidsgiver, anslås å øke provenyet med 25 mill. kroner påløpt og 20 mill. kroner bokført sammenliknet med regjeringen Bondevik IIs forslag for 2006. Forslaget har gode fordelingsvirkninger. Ifølge selvangivelsesstatistikken for 2003 var om lag tre firedeler av dem som fikk betalt behandlingsutgifter og behandlingsforsikringer av arbeidsgiver, i toppskatteposisjon.

2.3.7 Fradrag for gaver til frivillige organisasjoner

Etter gjeldende regler kan skattyter kreve fradrag for gaver til visse frivillige organisasjoner. Det er en forutsetning at gaven utgjør 500 kroner eller mer. Den øvre grensen for fradraget er 12 000 kroner. Fradragsordningen gjelder ikke for gaver til politiske partier.

Bondevik II-regjeringen foreslo å øke den øvre grensen for fradrag fra 12 000 til 15 000 kroner samt å utvide fradragsordningen til også å gjelde gaver til politiske partier. Regjeringen mener at fradragsordningen allerede er gunstig, og at staten ikke bør bidra ytterligere til å betale for private giveres donasjoner. Derfor foreslår Regjeringen å reversere disse forslagene. Det vil øke provenyet med 25 mill. kroner påløpt og 20 mill. kroner bokført sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag.

2.3.8 Boligsparing for ungdom (BSU)

Etter gjeldende regler gis det skattefradrag for 20 pst. av årlig sparebeløp innenfor BSU-ordningen. Maksimalt årlig sparebeløp er 15 000 kroner, men samlet innbetalt beløp kan ikke overstige 100 000 kroner. Det kan gjøres innskudd til og med det året en fyller 33 år. Verdien av skattefradraget (skatteutgiften) er etter dagens regler i størrelsesorden 400 mill. kroner.

Bondevik II-regjeringen foreslo å øke det maksimale årlige sparebeløpet fra 15 000 til 20 000 kroner.

Skattefavoriserte spareordninger påvirker kun i liten grad den samlede, private sparingen og medfører i hovedsak bare at sparing flyttes til skattefavoriserte ordninger fra andre former for sparing. På denne bakgrunn foreslår Regjeringen å reversere Bondevik II-regjeringens forslag om å øke det årlige sparebeløpet. Dette vil øke provenyet med 70 mill. kroner påløpt og 55 mill. kroner bokført i 2006 sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag.

2.3.9 Fradrag for fagforeningskontingent mv.

Skattytere som er medlem av fagforening, kan etter gjeldende regler kreve fradrag for betalt fagforeningskontingent på inntil 1800 kroner i året. Næringsdrivende skattytere kan også få fradrag for medlemskontingent til næringsorganisasjon på 1800 kroner, eller 2 promille av samlet lønnsutbetaling, dersom dette gir et høyere fradrag.

Som varslet i Soria Moria-erklæringen ønsker Regjeringen å øke fradraget for fagforeningskontingent til det dobbelte av dagens nivå. Hensynet til budsjettsituasjonen tilsier at ikke hele økningen tas i 2006. For 2006 foreslår Regjeringen å øke fradraget for fagforeningskontingent med en firedel av det som er varslet, dvs. fra 1800 kroner til 2250 kroner. For en skattyter som er medlem av fagforening, og som betaler en kontingent på over 2250 kroner, innebærer forslaget en isolert skattelettelse på knapt 130 kroner. Samlet anslås forslaget å gi en skattelettelse på om lag 115 mill. kroner påløpt og 90 mill. kroner bokført sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag for 2006.

2.3.10 Avskrivningssatsen for maskiner

Gjeldende avskrivningssats for maskiner, inventar mv. (saldogruppe d) er 20 pst. For at skattegrunnlagene skal gjenspeile reelle økonomiske forhold, må avskrivningssatsene gjenspeile faktisk økonomisk verdifall på driftsmidlene. Hensynet til stabile og forutsigbare skatteregler tilsier også at avskrivningssatsene bør være basert på et slikt fast prinsipp.

Bondevik II-regjeringens forslag om å øke avskrivningssatsen på maskiner, inventar mv. (saldogruppe d) fra 20 pst. til 25 pst. utfordrer dette prinsippet. Det er ikke konjunkturelle forhold som eventuelt skulle tilsi at en nå skal prioritere å stimulere bedriftene til høyere investeringer.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å reversere Bondevik II-regjeringens forslag. Det anslås isolert sett å øke skatteinntektene med om lag 1650 mill. kroner påløpt og 360 mill. kroner bokført i 2006 sammenliknet med forslaget fra Bondevik II-regjeringen.

2.3.11 Avskrivning av faste tekniske installasjoner i bygg

Etter gjeldende regler avskrives faste tekniske installasjoner i et bygg under ett med bygget. Avskrivningssatsen er 2 pst. for forretningsbygg (saldogruppe i) og 4 (8) pst. for bygg og anlegg for øvrig (saldogruppe h).[1] Den totale kostprisen ved erverv av bygget og de faste tekniske installasjonene legges til samme saldo og avskrives med den satsen som gjelder for bygget. Vedlikeholdsutgifter ved utskifting av faste tekniske installasjoner i bygg kan føres til fradrag med en gang.

Departementet vil gjennomgå avskrivningsreglene for faste tekniske installasjoner i bygg, herunder å vurdere eventuell utskilling av faste tekniske installasjoner i bygg som egen saldoavskrivningsgruppe og faktisk økonomisk verdifall av slike installasjoner. I praksis kan det være vanskelig å skille mellom kostnaden ved selve bygget og kostnaden ved en teknisk installasjon. Kostnader som er nødvendige både for bygget og installasjonen, må eventuelt fordeles. Det er heller ikke klart hvor grensen mellom bygg og fast teknisk installasjon vil være. En må i vurderingen ta hensyn til behovet for å finne avskrivningssatser som mest mulig gjenspeiler faktisk økonomisk verdifall. I tillegg bør avskrivningsreglene være enkle å administrere både for skattytere og myndigheter. Vurderingen vil derfor kreve nærmere utredning også av lovteknisk gjennomføring.

[1] Bygg (saldogruppe h) med kort levetid, dvs. bygg med så enkel konstruksjon at det må antas å ha en brukstid på 20 år eller mindre fra oppføringen, kan avskrives med inntil 8 pst.

2.3.12 Lønnsfradraget for enkeltpersonforetak

Enkeltpersonforetak har et ekstra lønnsfradrag i beregnet personinntekt på 20 pst. av samlede lønnskostnader. Lønnsfradraget kan ikke redusere samlet personinntekt for den enkelte skattyter til mindre enn 6 G (om lag 360 400 kroner i 2005). Lønnsfradraget gis i tillegg til ordinært fradrag for lønnskostnader for den næringsdrivende, og innebærer dermed i realiteten dobbelt fradrag for lønnsutgifter.

Lønnsfradraget har ikke noen naturlig plass i skjermingsmetoden. Hovedprinsippet i skjermingsmetoden er at den risikofrie avkastningen på investert kapital skal skjermes fra ekstrabeskatning. Dette prinsippet er felles for aksjonærer, personlige deltakere og enkeltpersonforetak. Med innføring av skjermingsmetoden er lønnsfradraget fjernet for aksjeselskaper og deltakerlignede selskaper. Skattemessig likebehandling mellom ulike typer virksomheter tilsier at lønnsfradraget også burde avvikles for enkeltpersonforetak.

Lønnsfradraget var i utgangspunktet ikke et av forslagene til skattereformen i 1992, men ble vedtatt av Stortinget i behandlingen av Ot.prp. nr. 35 (1990–1991) Skattereformen 1992. Begrunnelsen var at et slikt lønnsfradrag kunne kompensere for at immateriell kapital normalt ikke inngikk i kapitalavkastningsgrunnlaget i delingsmodellen. Imidlertid blir immateriell kapital som hovedregel ikke diskriminert etter gjeldende regler, og vil heller ikke bli det med forslaget til skjermingsmetode for enkeltpersonforetak.

Skaugeutvalget foreslo å redusere satsen i lønnsfradraget i delingsmodellen fra 20 pst. til 10 pst. av samlede lønnskostnader, jf. NOU 2003: 9. Utvalget påpekte at lønnsfradraget er lite treffsikkert som virkemiddel for å fange opp verdien av immateriell kapital og virksomhetskapital. I skattemeldingen foreslo departementet at skjermingsmetoden ikke skulle inneholde noe lønnsfradrag i beregnet personinntekt, jf. St.meld. nr. 29 (2003–2004), fordi det er et lite treffsikkert virkemiddel og dessuten ville hindre likebehandling med aksjonærmodellen.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn at lønnsfradraget for enkeltpersonforetak reduseres fra 20 pst. til 15 pst. av bedriftens lønnskostnader. Forslaget anslås isolert sett å øke skatteinntektene med 40 mill. kroner påløpt og bokført i 2006.

2.3.13 Skjermingsrenten i skjermingsmetoden

Skjermingsrenten for personlige aksjonærer, deltakere og enkeltpersonforetak (selvstendig næringsdrivende) skal sikre finansieringsnøytralitet ved at den avkastningen som kan oppnås på en sikker, passiv kapitalplassering utenfor virksomheten unntas fra ekstrabeskatning.

Departementet drøftet skjermingsrenten i oppfølgingen av uttaksutvalget, jf. Ot.prp. nr. 92 (2004–2005). Det ble blant annet vist til at Stortinget allerede hadde vedtatt en skjermingsrente for personlige aksjonærer lik årsgjennomsnittet av 5-årige statsobligasjonsrenter, regnet etter skatt. Samme skjermingsrente er en forutsetning for at skjermingsmetoden skal gi tilnærmet lik beskatning ved ulike virksomhetsformer, og departementet foreslo at skjermingsrenten også for personlige deltakere og enkeltpersonforetak skulle fastsettes med bakgrunn i årsgjennomsnittet av 5-årige statsobligasjonsrenter. For enkeltpersonforetak ble det påpekt at skjermingsrenten skal regnes før skatt. Videre ble det foreslått at når enkeltpersonforetak har gjeld, skal gjeldsrentene kunne trekkes fra før personinntekten beregnes. Dermed vil den delen av skjermingsgrunnlaget som tilsvarer gjelden, få en skjermingsrente som er lik lånerenten, som er vesentlig høyere enn renten på statsobligasjoner. Det er en forutsetning at disse lånene må være gitt av uavhengig tredjepart (avgrenset ved lån gjennom finansinstitusjon eller mengdegjeldsbrev). Det kan ikke kreves fradrag for gjeldsrenter i den grad gjelden overstiger verdien av eiendelene som har virket i virksomheten. Stortinget sluttet seg til dette i behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2005.

I Ot.prp. nr. 92 (2004–2005) ble det blant annet påpekt at skjermingsmetoden har en vid fremføringsadgang ved at skjermingsgrunnlaget blir oppregulert med ubenyttet skjermingsbeløp, som tilsvarer fremføring med rente. Skjermingsmetoden gir dermed en tilnærmet symmetrisk behandling av selskapets avkastning, noe som tilsier at skjermingsrenten bør være tilnærmet risikofri. Det ble påpekt at et risikotillegg i skjermingsrenten ikke kan kompensere for den asymmetrien som oppstår fordi ubenyttet skjermingsfradrag faller bort ved realisasjon. Samtidig kan et risikotillegg føre til nye skjevheter fordi det kan gi incentiver til å inkludere investeringer med lav risiko i selskapet, for eksempel å ha bankinnskudd i selskapet i stedet for på personlig hånd.

Renten på 5-årige statsobligasjoner inneholder en viss grad av risikokompensasjon. Etter departe-

mentets vurdering vil nøytralitetshensynet i skjermingsmetoden være ivaretatt ved å fastsette skjermingsrenten på bakgrunn av en risikofri markedsrente. Det foreslås derfor at skjermingsrenten i stedet knyttes til korte renter og fastsettes på bakgrunn av for eksempel gjennomsnittlig 3-måneders rente på statskasseveksler som er en tilnærmet risikofri rente. Siden avkastning tilsvarende risikofri rente skjermes for økt skatt, vil en bevare nøytralitetsegenskapene med hensyn til investeringer og finansieringsformer.

En skjermingsrente lik anslaget på gjennomsnittlig 3-måneders rente på statskasseveksler i 2006 tilsvarer en rente på 2,1 pst. for personlige aksjonærer og deltakere (rente etter skatt) og 2,9 pst. for enkeltpersonforetak (rente før skatt). Skjermingsrenten forventes med forslaget å bli noe lavere over tid enn hvis en benytter 5-årige statsobligasjonsrenter. For enkeltpersonforetak vil faktiske gjeldsrenter fortsatt være fradragsberettiget ved beregning av personinntekten. Behandlingen av gjeldsrenter blir dermed tilsvarende som for selskaper, og gir en lempeligere behandling enn om gjelden skulle skjermes med skjermingsrenten.

Forslaget anslås på svært usikkert grunnlag å øke skatteinntektene med om lag 265 mill. kroner påløpt og om lag 225 mill. kroner bokført.

2.3.14 Jordbruksfradraget

Etter gjeldende regler gis det et særskilt fradrag i alminnelig inntekt fra jord- og hagebruk. Fradraget utgjør inntil 36 000 kroner tillagt 19 pst. av eventuell næringsinntekt som overstiger 36 000 kroner, opp til et maksimalt fradrag på 61 500 kroner. Det kreves en næringsinntekt på minst 170 210 kroner for å få maksimalt fradrag i 2005.

Regjeringen foreslår å øke den øvre grensen i jordbruksfradraget med 10 000 kroner til 71 500 kroner i 2006. Denne økningen vil isolert sett gi alle som har en næringsinntekt fra jord- og hagebruk på over 170 210 kroner, en skattelettelse ift. Bondevik II-regjeringens forslag. Med forslaget vil de som har en næringsinntekt fra jord- og hagebruk på 222 800 kroner eller mer, få maksimalt fradrag. Sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag vil de som oppnår maksimalt fradrag, isolert sett få en skattelettelse på 2800 kroner i 2006.

Provenytapet av å øke den øvre grensen i jordbruksfradraget med 10 000 kroner til 71 500 kroner, anslås til 35 mill. kroner påløpt og 30 mill. kroner bokført i 2006.

2.3.15 Fritak fra uttaksbeskatning i forbindelse med jordskjelvkatastrofen i Asia

Uttak, herunder å gi bort varer eller tjenester, er skattepliktig inntekt for giver. Dette gjelder også uttak til nødhjelpsarbeid. Det ble gitt et avgrenset unntak fra uttaksbeskatning etter tsunamikatastrofen i 2004. Begrunnelsen for unntaket var at hendelsen i Sørøst-Asia var av en så ekstraordinær karakter, og at behovet for hjelp var så stort, at situasjonen begrunnet et midlertidig unntak fra de alminnelige skattereglene.

Et unntak fra uttaksbeskatning er prinsipielt lite ønskelig fordi det innebærer en ubegrenset mulighet til å gi gaver med ubeskattede midler. Den klare hovedregelen bør være at det ikke gis fritak for uttaksbeskatning ved gave i form av vare eller tjeneste til nødhjelpsarbeid eller andre gode formål.

Det er allerede gitt fritak for uttaksmerverdiavgift på tjenester i forbindelse med jordskjelvkatastrofen. Dette har skapt en forventning om fritak også for uttaksbeskatning. Jordskjelvkatastrofen i Asia er også av en så ekstraordinær karakter at det kan begrunne et midlertidig unntak fra de alminnelige skattereglene, på linje med det unntaket som ble gitt i forbindelse med flodbølgekatastrofen.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn et avgrenset lovforslag som sikrer at det ikke blir uttaksbeskatning i tilfeller hvor det er gitt en gave (vare eller tjeneste) til en frivillig organisasjon som ledd i en innsamlingsaksjon i forbindelse med jordskjelvkatastrofen i Asia. Det foreslås at unntaket gjøres midlertidig for uttak foretatt i perioden 8. oktober 2005 til 31. desember 2005.

Forslaget anslås skjønnsmessig å redusere provenyet med 10 mill. kroner påløpt i 2005. Det antas at forslaget først vil ha bokført virkning i 2006. Det vises til Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.) for nærmere omtale av forslaget.

2.3.16 Arveavgiftsgrunnlaget ved overdragelse av aksjer i 2005 i selskap som har mottatt aksjer eller andeler etter reglene i overgangsregel E

Overgangsregel E til fritaksmetoden innebærer at en personlig aksjonær i 2005 kan overføre aksjer til et eksisterende eller nystiftet holdingselskap uten gevinstbeskatning. Formålet med bestemmelsen er at personlige aksjonærer skal kunne komme inn under fritaksmetoden. En utilsiktet konsekvens av

denne overgangsregelen er imidlertid at arveavgiftsverdien av de overførte aksjene blir betydelig redusert eller satt til null ved beregningen av arveavgiftsverdien av aksjene i holdingselskapet, dersom disse aksjene overdras ved arv og gave i 2005. Den utilsiktede konsekvensen oppstår ikke hvis overdragelsen skjer i 2006 eller senere.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn en lovregel om at en ved beregningen av arveavgiftsverdien av aksjene i holdingselskapet også skal ta med arveavgiftsverdien av de overførte aksjer og andeler som om disse hadde blitt overdratt direkte til mottaker, tillagt eventuelt kontantvederlag hvis holdingselskapet er nystiftet. Lovendringsforslaget gjelder for overdragelser fra 10. november og ut 2005. Endringen gir ikke bokført provenyøkning i 2005, og den påløpte provenyøkningen i 2005 og bokført i 2006 antas på usikkert grunnlag å være liten. Det vises til Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.).

2.3.17 Bruk av overgangsregel E til fritaksmetoden og ekstraordinær utbytteutdeling

I skjermingsmetoden må det fastsettes et skjermingsgrunnlag for aksjene, slik at den andelen av aksjeinntekten som skal skjermes, kan beregnes. For aksjer som i 2005 er overført til et holdingselskap (uten gevinstbeskatning), vil skjermingsgrunnlaget og inngangsverdien på disse aksjene overføres til aksjene i holdingselskapet. Inngangsverdien vil inkludere RISK-verdiene på de overførte aksjene pr. 1. januar 2005. RISK-verdiene er de endringene i kostprisen på aksjer som gjøres i gjeldende regler for å ta hensyn til den delen av en aksjegevinst/-tap som skyldes at selskapet har holdt tilbake / delt ut skattlagt overskudd. Utbytte som selskapet avsetter i regnskapet for 2005 går til reduksjon i RISK-beløpet pr. 1. januar 2005 og vil dermed påvirke kostprisen og skjermingsgrunnlaget på aksjene i holdingselskapet. Ekstraordinært utbytte vil først gå til reduksjon i RISK-beløpet pr. 1. januar 2006. Denne reduksjonen i RISK-beløpet vil ikke bli overført til aksjene i holdingselskapet.

Ettersom aksjene i det underliggende selskapet på det tidspunktet vil være eiet av holdingselskapet, som vil være omfattet av fritaksmetoden, vil denne utdelingen ikke påvirke skjermingsgrunnlaget i det nye systemet. Aksjonæren vil på denne måten kunne ta ut høye aksjeutbytter i 2005, uten at dette vil påvirke fremtidig gevinstbeskatning på aksjene i det nye systemet. For å unngå slike utilsiktede og uheldige tilpasninger foreslås det at utbytte som er utdelt i 2005, men som ikke har påvirket RISK-beløpet pr. 1. januar 2005, skal redusere inngangsverdien og skjermingsgrunnlaget på aksjene i holdingselskapet. Forslaget er nærmere omtalt i Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.).

2.3.18 Oppretting av feil ved beregning av RISK-beløp

Akkumulert RISK-beløp pr. 1. januar 2006 inngår som en del av inngangsverdien og skjermingsgrunnlaget på aksjer. Dersom det oppdages feil i fastsettelsen av dette beløpet etter 1. januar 2006, bør det være mulig å rette opp dette slik at skjermingsgrunnlaget blir riktig fastsatt. Det foreslås en overgangsregel om at rettelser av feil ved RISK-beløpet som skjer etter at RISK-reglene er opphevet, dvs. 1. januar 2006, skal føre til at kostprisen og skjermingsgrunnlaget endres. Forslaget er nærmere omtalt i Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.).

2.3.19 Endring i arbeidsgiveravgiften ved arbeidsgivers forskuttering av sykepenger og fødselspenger

I dag er forskutterte sykepenger mv. fra arbeidsgiver til den ansatte arbeidsgiveravgiftspliktig som lønn. Så langt sykepengene er refunderbare, får arbeidsgiveren likevel refundert arbeidsgiveravgiften fra folketrygden, sammen med selve sykepengerefusjonen. Det foreslås av forenklingshensyn å frita refunderbar sykelønn mv. fra arbeidsgiveravgift, slik at også trygderefusjon av slik avgift faller bort. Det foreslås at endringen trer i kraft 1. januar 2006. Dette forenklingsforslaget vil ikke ha netto budsjettmessige konsekvenser for 2006. Det vises til nærmere omtale av forslaget i Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.).

2.3.20 Skattemessige tilpasninger til vedtatte endringer i regnskapslovgivningen

Med forutsatt virkning for regnskapsåret 2005 er det innført et tosporet regnskapssystem i Norge med adgang for regnskapspliktige til å avlegge foretaksregnskap etter internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) som alternativ til anvendelse av norske regnskapsstandarder. Det er forutsatt at

valg av regnskapsstandard ikke skal ha skattemessige konsekvenser. Regjeringen foreslår skattemessige nøytraliseringstiltak som i hovedsak innebærer å oppheve dagens regel om at skattyters årsregnskap skal legges til grunn for den skattemessige tidfestingen av inntekter og fradrag (regnskapsprinsippet). I stedet foreslås realisasjonsprinsippet innført som hovedregel for skattemessig tidfesting også for fullt regnskapspliktige fra og med inntektsåret 2005.

Realisasjonsprinsippet er allerede skattelovens hovedregel for tidfesting av inntekt og fradrag, jf. skatteloven § 14–2. Prinsippet innebærer at inntekter skal tidfestes i det år skattyter får en ubetinget rett til ytelsen dersom fordelen innvinnes ved overføring fra andre. For kostnader innebærer realisasjonsprinsippet at fradrag innrømmes det år det oppstår en ubetinget forpliktelse for skattyter til å dekke eller innfri kostnaden. Realisasjonsprinsippet innebærer at kostnader ikke kan føres til fradrag før de faktisk pådras.

For fullt regnskapspliktige gjelder i utgangspunktet regnskapsprinsippet for tidfesting av inntekter og utgifter. Det innebærer at årsregnskapet er avgjørende for den skattemessige tidfestingen, med mindre noe annet er bestemt i skatteloven. I stor utstrekning inneholder også dagens tidfestingsregler for fullt regnskapspliktige unntak fra regnskapsprinsippet, basert på realisasjonsprinsippet. Også for fullt regnskapspliktige vil innføring av realisasjonsprinsippet dermed i hovedsak innebære videreføring av gjeldende skatterett.

Innføring av realisasjonsprinsippet innebærer imidlertid at det ikke gis fradrag i skattegrunnlaget for regnskapsmessige avsetninger til fremtidige utgifter. Forslaget avviker fra den rettsoppfatning Høyesterett har lagt til grunn i en dom av desember 2004 (Shell-dommen). Etter departementets mening gir Shell-dommen ingen tilfredsstillende avklaring av rettstilstanden. Dommen har skapt et selvstendig behov for revisjon av skattereglene på dette punkt. Forslaget er i samsvar med det syn som har vært lagt til grunn i ligningspraksis før Shell-dommen. Påløpte provenyvirkninger i 2005 (bokført 2006) antas derfor å være beskjedne. Det vises til omtale og forslag til lovendring i Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.).

2.3.21 Endringer i kommunale og fylkeskommunale skattører og fellesskatt

Skattørene for personlig skattytere

Regjeringens forslag til kommuneopplegg innebærer 3,8 mrd. kroner i økte frie inntekter til kommunesektoren, jf. nærmere omtale i kapittel 1. Det legges opp til at de økte inntektene skal komme i form av høyere rammeoverføringer og ikke som økte kommunale skatteinntekter.

Den kommunale maksimalskattøren for personlige skattytere i 2006 foreslås redusert med 0,3 prosentpoeng i forhold til forslaget i Nasjonalbudsjettet 2006, til 13,3 pst. Den fylkeskommunale maksimalskattøren i 2006 foreslås redusert med 0,1 prosentpoeng i forhold til forslaget i Nasjonalbudsjettet 2006, til 2,9 pst. Satsen for fellesskatt til staten foreslås økt med 0,4 prosentpoeng i forhold til forslaget i Nasjonalbudsjettet 2006, til 11,8 pst., slik at samlet skatt på alminnelig inntekt utgjør 28 pst.

Skattørene for selskaper og andre etterskuddspliktige skattytere

Regjeringen vil ha en ny vurdering av inntektssystemet for kommunene i lys av at Inntektssystemutvalget avga sin utredning 10. oktober 2005. I den sammenheng vil det også bli lagt fram en vurdering av om det er hensiktsmessig at selskapsskatt skal være en del av kommunenes inntektsgrunnlag.

I forbindelse med statsbudsjettet for 2005 ble det besluttet å tilbakeføre en andel av selskapsskatten til kommunene fra 2005. Selskapsskatten blir utbetalt som en del av rammetilskuddet i 2005 og 2006 etter en såkalt skattesimuleringsmodell. Tilføringen av selskapsskatt i 2005 og 2006 er basert på likningstall for henholdsvis inntektsåret 2002 og 2003, med en kommunal andel som utgjør 4,25 pst. av totalt 28 pst. skatt. Fordelingen på kommuner er basert på en kopling av data for skatt i de enkelte foretakene og sysselsettingens fordeling etter arbeidssted.

Fra og med 2007 la regjeringen Bondevik II opp til å tilføre selskapsskatten via et nytt felleskommunalt skattefond (skattefondsmodell), basert på likningstall og skattører for inntektsåret 2005. Denne modellen la bindinger på det fremtidige systemet og innebar at inntektene fra kommunal selskapsskatt for den enkelte kommune ikke vil være kjent på forhånd. For å unngå de fremtidige bindingene på systemet og sikre at fordelingen av inntekter på den enkelte kommune kan gjøres kjent på forhånd

Tabell 2.9 Skattørene i 2005 og 2006. Prosent

Maksimalskattøren for personlige skattytere	*2005*	*2006 St.prp. 1*	*2006 Tillegg nr. 1*
Kommuner	13,20	13,60	13,30
Fylkeskommuner	3,00	3,00	2,90
Fellesskatt til staten	11,80	11,40	11,80
Alminnelig inntekt	28,00	28,00	28,00

Skattøren for etterskuddspliktige skattytere	*2005 Tidligere vedtak*	*2006 St.prp. 1*	*2005 og 2006 Tillegg nr. 1*
Fellesskatt til staten	23,75	23,75	28,00
Det felleskommunale skattefondet	4,25	4,25	0,00
Alminnelig inntekt	28,00	28,00	28,00

Kilde: Finansdepartementet.

gjennom kommuneproposisjonen, foreslås det at dagens ordning med tilføring via rammetilskudd videreføres inntil kommunal selskapsskatt er nærmere utredet. Denne endringen innebærer at skattørene for det felleskommunale skattefondet reduseres fra 4,25 pst. til null både for inntektsåret 2005 og inntektsåret 2006. Endringen for inntektsåret 2005 vil bli fremmet i nysalderingen av statsbudsjettet for 2005.

Satsen for fellesskatt til staten økes tilsvarende fra 23,75 pst. både for inntektsåret 2005 og inntektsåret 2006. En vurdering av om det felleskommunale skattefondet skal inngå i skattelovgivningen og skattevedtakene avgjøres når kommunal selskapsskatt er nærmere utredet.

2.4 Avgiftsendringer

2.4.1 Merverdiavgift på overnatting

Utleie av fast eiendom er unntatt fra merverdiavgift, og det er ikke fradragsrett for inngående merverdiavgift på anskaffelser til slik virksomhet. Servering på hoteller er merverdiavgiftsbelagt, og merverdiavgift på anskaffelser til denne virksomheten kan fradragsføres. Bedrifter med delvis fradragsrett står overfor et komplisert regelverk med vanskelige grensedragninger som forårsaker administrative problemer og uheldige tilpasninger.

Regjeringen Bondevik II foreslo å oppheve unntaket for merverdiavgift på overnattingstjenester og formidling av slike tjenester og ilegge dem en lav sats på 8 pst. fra 1. januar 2006. Regjeringen opprettholder regjeringen Bondevik II sitt forslag, men på bakgrunn av et ønske fra bransjen foreslår Regjeringen å utsette iverksettelsen av forslaget fra 1. januar til 1. september 2006. Dette vil gi bedriftene bedre tid til å omstille seg, men kan også øke faren for enkelte uheldige tilpasninger, f.eks. at investeringer og store innkjøp kan bli utsatt. Utsettelsen til 1. september 2006 vil øke provenyet med 135 mill. kroner påløpt og bokført i 2006 sammenliknet med regjeringen Bondevik II sitt forslag.

2.4.2 Nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen

Store deler av offentlig sektor er utenfor merverdiavgiftsområdet, og har derfor ikke fradragsrett for merverdiavgift på anskaffelser til bruk i virksomheten. Merverdiavgiften kan derfor gjøre at det fremstår som økonomisk mer fordelaktig å produsere enkelte støttetjenester (f.eks. renhold, vask og vedlikehold) med egne ansatte fremfor å kjøpe disse tjenestene med merverdiavgift fra private leverandører.

I kommunesektoren har det siden 1995 vært ulike kompensasjonsordninger for merverdiavgift, og fra 1. januar 2004 ble det innført en generell kompensasjonsordning. For å nøytralisere merverdiavgiften for statsforvaltningen foreslo regjeringen Bondevik II en ordning med nettoføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Regjeringen antar imidlertid at eventuelle fordeler av en nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen er begrenset. Det antas også at det er færre områder i statlig sektor hvor det er aktuelt med egenproduksjon enn det er i kommunesektoren.

Regjeringen Bondevik II la opp til en provenynøytral omlegging, der bevilgningene til forvaltningsorganenes investeringer og drift skulle reduseres tilsvarende deres forventede utgifter til merverdiavgift i 2006. Omfanget av ordningen ble beregnet til om lag 4,9 mrd. kroner i 2006. Blant annet som følge av at grunnlaget for reduksjonen i drifts- og investeringsbevilgningene er basert på regnskapstall tilbake til 2004, knytter det seg stor usikkerhet til om ordningen blir budsjettnøytral over tid.

Regjeringen foreslår at ordningen med nøytral merverdiavgift for statsforvaltningen ikke blir innført i 2006. Forslaget har ingen netto provenykonsekvenser.

2.4.3 Engangsavgift for mindre lastebiler

Engangsavgiften har først og fremst til hensikt å skaffe staten inntekter, men den skal også ivareta hensynet til sikkerhet og miljø. Gjennom en progressiv satsstruktur er det også lagt vekt på fordelingshensyn. I engangsavgiftssystemet er næringskjøretøy skjermet noe, blant annet ved at det ikke betales engangsavgift for lastebiler. Varebiler klasse 2 avgiftslegges med en prosentandel av personbilavgiften. Det er ikke et krav at kjøretøyet faktisk skal brukes i næring for å oppnå disse avgiftsfordelene.

Den avgiftsmessige behandlingen av lastebiler gjør det gunstig å benytte slike kjøretøy også til privat kjøring. Over halvparten av lastebilene mellom 3,5 og 7,5 tonn som blir førstegangsregistrert i Norge, er store, amerikanske biler, som oftest firehjulsdrevne. Noen av disse kjøretøyene har originalt en tillatt totalvekt under 3,5 tonn, men bygges om slik at totalvekten økes og kjøretøyet kan registreres som avgiftsfri lastebil i Norge.

På bakgrunn av dette foreslår Regjeringen å innføre engangsavgift på lastebiler med tillatt totalvekt mellom 3,5 og 7,5 tonn. Satsen settes til 20 pst. av personbilavgiften, dvs. samme sats som varebiler klasse 2. Ved denne endringen vil en fjerne den avgiftsmessige forskjellsbehandlingen av lastebiler og varebiler. Det antas også at den private bruken av lastebiler vil bli noe redusert, og at man i større grad kjøper bil ut fra behov og ikke basert på hva som er avgiftsmessig mest gunstig. På svært usikkert grunnlag kan det anslås en provenyøkning på om lag 300 mill. kroner påløpt og 270 mill. kroner bokført. Lastebiler med tillatt totalvekt over 7500 kg vil fortsatt være fritatt for engangsavgift. I denne sammenheng vises det bl.a. til at det antas å være lite praktisk å benytte så store lastebiler til privat kjøring.

Regjeringen tar sikte på å legge fram forslag til omlegging av bilavgiftene i mer miljøvennlig retning i budsjettet for 2007. I forbindelse med en slik omlegging er det også naturlig å vurdere satsforskjeller og avgrensinger mellom næringskjøretøy og personkjøretøy.

2.4.4 Økt årsavgift

Regjeringen foreslår å øke årsavgiften for laste- og trekkbiler og enkelte mindre busser med tillatt totalvekt mellom 3,5 og 7,5 tonn til nivået for årsavgiften på personbiler (2865 kroner i 2006). Det er lite som taler for at disse bilene bør ha lavere årsavgift enn ordinære personbiler og varebiler. Dette innebærer at årsavgiften for disse kjøretøyene øker med om lag 1000 kroner. Dette øker provenyet med om lag 40 mill. kroner påløpt og bokført i 2006.

I 2005 ilegges mopeder, traktorer og veterankjøretøy en årsavgift på 180 kroner, mens avgiften for f.eks. snøscootere og drosjer er på 360 kroner pr. kjøretøy. Regjeringen foreslår å fjerne den lave satsen i årsavgiften, slik at alle de nevnte kjøretøyene betaler en årsavgift med en prisjustert sats på 365 kroner i 2006. Dette gir et merproveny på om lag 85 mill. kroner påløpt og bokført i 2006.

2.4.5 Reversere omleggingen av avgiften på alkoholfrie drikkevarer

I Regjeringen Bondevik II sitt forslag til statsbudsjett for 2006 foreslås avgiften på alkoholfrie drikkevarer lagt om. Ifølge forslaget skal drikkevarer tilsatt sukker avgiftslegges, mens drikkevarer uten tilsatt sukker, inkludert drikkevarer som er tilsatt kunstig søtstoff og drikkevarer som inneholder naturlig sukker, unntas fra avgiftsplikt. Forslaget innebærer at flere produkter som i dag er avgiftspliktige, f.eks. vann tilsatt kullsyre og ulike lettbrusvarianter, vil bli fritatt fra avgift. Samtidig vil en del produkter som i dag er fritatt fra avgiften, f.eks. saft, nektar og melkeprodukter tilsatt sukker, bli avgiftspliktige.

En svakhet ved den foreslåtte avgiften er at den ikke er differensiert etter sukkerinnholdet. Drikkevarer som er tilsatt beskjedne mengder sukker, får samme avgift som drikke som er tilsatt mye sukker, og blir samtidig dyrere enn drikke som ikke er tilsatt sukker. Før avgiften eventuelt legges om bør derfor både den helsemessige virkningen og eventuell uheldig konkurransevridning utredes nærmere. Blant annet vil Vitenskapskomiteen for mattrygghet legge fram en risikovurdering av kunstig søtede drikkevarer som vil bidra til bedre innsikt i helsevirkningene av slike drikkevarer. Regjerin-

gen foreslår derfor at Bondevik II-regjeringens forslag om å legge om avgiften på alkoholfrie drikkevarer reverseres. Dette vil gi en provenyøkning på om lag 220 mill. kroner påløpt og 200 mill. kroner bokført i 2006.

2.4.6 Grunnavgift på engangsemballasje for drikkevarer

Grunnavgiften på engangsemballasje for drikkevarer ble innført 1. januar 1994. I 2005 er avgiften på 0,91 kroner pr. enhet. I forbindelse med behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2005 ble grunnavgiften på PET-flasker (plastflasker) vedtatt fjernet fra 1. juli 2005. Andre typer engangsemballasje, f.eks. bokser, ilegges grunnavgift også etter 1. juli. Bondevik II-regjeringen har foreslått å avvikle grunnavgiften helt fra 1. januar 2006.

Etter EØS-avtalen kan forskjellsbehandling mellom engangs- og ombruksemballasje kun aksepteres dersom ombruksemballasje er mer miljøvennlig enn engangsemballasje. EFTAs overvåkningsorgan, ESA, har senest i 2005 stilt spørsmål om den norske grunnavgiften på engangsemballasje.

I felleserklæringen fra Soria Moria har regjeringspartiene signalisert at de ønsker å gjeninnføre grunnavgiften på engangsemballasje. Regjeringen foreslår derfor å reversere regjeringen Bondevik II sitt forslag om å fjerne den resterende grunnavgiften. I tillegg foreslår Regjeringen at grunnavgiften på plastflasker gjeninnføres. Samlet gir dette en provenyøkning på om lag 430 mill. kroner påløpt og 395 mill. kroner bokført i 2006 sett i forhold til Regjeringen Bondevik II sitt forslag.

2.4.7 Reversere avviklingen av avgiften på sjokolade- og sukkervarer

Særavgiften på sjokolade- og sukkervarer omfatter sukkervarer og godterier som tyggegummi, karameller, pastiller og sukkertøy, både med og uten innhold av sukker. Avgiften omfatter også sjokolade og andre næringsmidler som inneholder kakao.

I St.meld. nr. 2 (2004–2005) Revidert nasjonalbudsjett 2005 redegjorde regjeringen Bondevik II, etter anmodning fra Stortinget, for sjokolade- og sukkervareindustriens rammebetingelser. Regjeringen Bondevik II konkluderte med at en ikke kunne se at sjokoladeavgiften medførte noen vesentlig konkurranseulempe for norsk sjokolade- og sukkervareindustri. Derimot ble det pekt på at avgiftens avgrensningsproblemer ikke kunne løses uten å fjerne avgiften.

I forbindelse med Stortingets behandling av saken ble regjeringen Bondevik II bedt om å foreta en ny og grundig vurdering av sjokolade- og sukkervareindustriens rammebetingelser, og fremme forslag for å motvirke konkurransevridningen mellom produsenter av svært like produkter.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak konkluderer regjeringen Bondevik II med at det er svært lite hensiktsmessig å utvide eller justere avgiftgrensene, og at den ulike avgiftsmessige behandlingen kun kan avhjelpes gjennom en full avvikling av avgiften. Regjeringen Bondevik II foreslo å avvikle sjokolade- og sukkervareavgiften fra 1. desember 2006, og fram til dette holde satsen reelt uendret gjennom en prisjustering til 16,07 kroner pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

Departementet er enig i at sjokolade- og sukkervareavgiften byr på avgrensningsproblemer, og at den behandler ulike former for søtsaker og snacks forskjellig. Hensynet til et enklere regelverk og likebehandling kan tale for å fjerne sjokoladeavgiften. En fjerning av sjokoladeavgiften fra 1. desember 2006 vil imidlertid i sin helhet bli belastet budsjettet for 2007 og skaper dermed uheldige bindinger før øvrige deler av 2007-budsjettet er vurdert. Regjeringen ser også behov for å vurdere de ernæringsmessige konsekvensene av å avvikle avgiften. Regjeringen foreslår derfor at avviklingen av sjokoladeavgiften fra 1. desember 2006 tas ut av budsjettet for 2006. Dette gir ingen bokført virkning i 2006, men en påløpt provenyøkning på 95 mill. kroner i 2006.

2.5 Fordelingsvirkninger

I dette avsnittet belyses fordelingsvirkningene av Regjeringens forslag til skatteopplegg. Regjeringen mener at personer med høye kapitalinntekter og formuer bør bidra mer til fellesskapet. Flere av Regjeringens forslag vil særlig medføre en skatteskjerpelse for de med høye inntekter og formuer. Samlet utgjør forslag som særlig berører høyinntektsgruppene, en innstramming på drøyt 4,7 mrd. kroner påløpt sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag, jf. tabell 2.3.

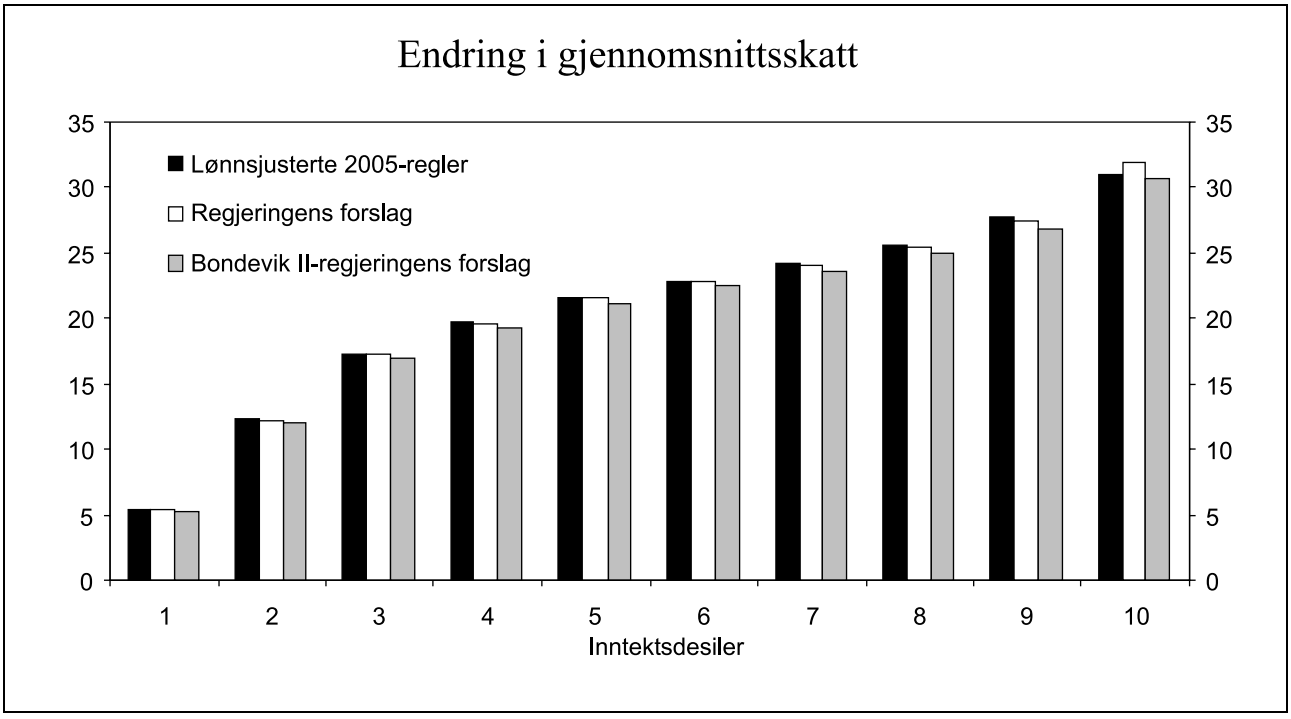
Det er gjennomført beregninger av fordelingsvirkninger av det samlede skatteopplegget for 2006, målt i forhold til lønnsjusterte 2005-regler (referansesystemet for 2006) og forslaget til statsbudsjett som ble fremlagt av Bondevik II-regjeringen. Beregningene viser at fordelingsprofilen er bedret ift. Bondevik II-regjeringens forslag. Øverste inntektsgruppe får betydelige skjerpelser med forslaget både i forhold til Bondevik II-regjerin-

gens forslag og sammenliknet med lønnsjusterte 2005-regler. Dette skyldes at omleggingen av formuesskatten og innføring av skjermingsmetoden mer enn oppveier virkningen av redusert toppskatt for disse. Sammenliknet med forslaget til Bondevik II-regjeringen bidrar også endringene i toppskatten til å forbedre fordelingsprofilen.

Regjeringens øvrige budsjettopplegg bidrar også til å styrke fordelingsprofilen, bl.a. gjennom ytterligere senket maksimalpris i barnehager til 2250 kroner pr. måned, økt bostøtte, økte barnetillegg for mottakere av attførings- og rehabiliteringspenger og redusert egenandelstak II for helsetjenester.

Beregningene knyttet til skatteendringene er utført på Statistisk sentralbyrås skattemodell LOTTE. Modellen er basert på et utvalg skattytere fra inntekts- og formuesundersøkelsen fra 2003, fremført til 2006. Dette innebærer at beregningene er usikre. Usikkerheten blir forsterket av at enkelte anslag og forutsetninger er skjønnsmessig fastsatt, blant annet knyttet til skjermingsmetoden. Beregningene omfatter kun endringer som kan knyttes direkte til personer. Endringer knyttet til bedriftsbeskatningen er ikke med i beregningene. Enkelte skatteendringer kan ikke kjøres i LOTTE, herunder en del endringer knyttet til naturalytelser. Samlet proveny av endringene som er inkludert i beregningene, er knapt 6,2 mrd. kroner påløpt sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag.

Figur 2.5 viser skatt målt i pst. av bruttoinntekt med forslaget i forhold til lønnsjusterte 2005-regler og Bondevik II-regjeringens forslag. I fordelingen er personene inndelt i 10 like store grupper etter husholdningens bruttoinntekt. Det er tatt hensyn til forsørgeransvar og stordriftsfordeler i denne inndelingen (såkalte forbruksenheter), slik at en illustrerer hvilken virkning skatteendringene har på forbruksmulighetene til hvert enkelt husholdningsmedlem. Metoden er nærmere beskrevet i boks 5.2 i St.prp nr. 1 (2004–2005) Skatte- avgifts- og tollvedtak. Figuren viser at nesten alle inntektsgrupper får om lag uendret eller en liten reduksjon i skatt sammenliknet med lønnsjusterte 2005-regler. Unntaket er de 10 pst. av befolkningen med høyest inntekt, som får økt gjennomsnittsskatten med nesten ett prosentpoeng. Avgiftsøkningene trekker isolert sett i retning av en viss avgiftsskjerpelse, men slik at økningen regnet i kroner er størst i de øverste inntektsgruppene. Netto er det små endringer i samlet skatt og avgift for alle inntektsgrupper unntatt den øverste.

Figur 2.5 Samlet skatt som andel av samlet inntekt i ulike inntektsgrupper. Forslaget til skatteendringer med Regjeringens forslag sammenliknet med lønnsjusterte 2005-regler og Bondevik II-regjeringens forslag. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 2.10 Beregnet gjennomsnittlig skatt med forslaget for 2006 sammenliknet med lønnsjusterte 2005-regler og Bondevik II-regjeringens forslag. Alle personer17 år og eldre. Fordelt etter bruttoinntekt. Kroner

			Regjeringens forslag ift. lønnsjusterte 2005-regler		Regjeringens forslag ift. Bondevik II-regjeringens forslag	
Bruttoinntekt	Gjennom-snittlig bruttoinntekt	Gjennomsnitts-skatt i 2005. Prosent	Beregnet endring i skatt	Endring i pst. av bruttoinntekt	Beregnet endring i skatt	Endring i pst. av bruttoinntekt
0–150 000	86 900	8,4	-100	-0,1	200	0,2
150 000–200 000	174 700	13,8	-300	-0,2	300	0,2
200 000–250 000	224 700	17,9	-200	-0,1	600	0,3
250 000–300 000	275 300	21,2	-300	-0,1	900	0,3
300 000–350 000	323 900	23,3	-100	0,0	1 100	0,3
350 000–400 000	373 600	24,5	-100	0,0	1 100	0,3
400 000–450 000	422 700	26,2	200	0,0	2 300	0,5
450 000–500 000	472 800	27,8	-300	-0,1	3 100	0,7
500 000–600 000	543 000	29,8	-1 900	-0,4	4 500	0,8
600 000–750 000	666 800	32,0	-2 600	-0,4	7 400	1,1
750 000–1 mill.	851 300	34,5	-4 000	-0,5	11 600	1,4
1 mill. og over	1 790 900	31,9	43 600	2,4	25 000	1,4
Gjennomsnitt for alle		24,0	300	0,1	1 700	0,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

Tabell 2.10 viser fordelingsvirkningene av skatteopplegget for personer på ulike inntektsnivåer. Disse beregningene illustrerer den faktiske gjennomsnittlige skatteendringen for alle personer 17 år og eldre i de nevnte inntektsintervaller, dvs. at en ikke gjør noen justering for husholdningsstørrelse mv. Tabellen gir dermed et bedre bilde på endringen i faktisk skattebelastning for hvert enkelt person som følge av de foreslåtte regelendringene enn figur 2.5, men den gir et noe dårligere bilde av hvilke effekter dette vil ha på forbruksmulighetene til den enkelte. I tillegg må en ta i betraktning at antall personer innenfor hvert inntektsintervall varierer sterkt, i motsetning til i en desilfordeling.

Tabellen viser at forslaget i gjennomsnitt innebærer om lag uendret skatt eller en skattelettelse i forhold til lønnsjusterte 2005-regler for de fleste personer med bruttoinntekt under 1 mill. kroner. For personer med bruttoinntekt under 300 000 kroner skyldes dette i hovedsak økt minstefradrag og økt bunnfradrag i formuesskatten. Mellom 300 000 kroner og 450 000 kroner er samlet skatt om lag uendret med forslaget. For personer med bruttoinntekt over 450 000 kroner trekker endringene i formuesskatten og skjermingsmetoden for aksjonærer i retning av økt skatt, mens endringene i toppskatten og minstefradraget trekker i retning av lavere skatt. For de med en bruttoinntekt under 1 mill. kroner er nettovirkningen i gjennomsnitt en lettelse, mens personer med over 1 mill. kroner i bruttoinntekt får en betydelig skjerpelse ved at gjennomsnittsskatten øker fra 31,9 pst. til 34,3 pst.

I forhold til forslaget til Bondevik II-regjeringen innebærer Regjeringens forslag en innstramming på alle inntektsnivåer. Innstrammingen øker imidlertid med inntekten, og er i gjennomsnitt størst for de med en bruttoinntekt over 750 000 kroner.

Tabell 2.11 viser endring i formuesskatt med forslaget i forhold til lønnsjusterte 2005-regler og i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag til formuesskatt. Sammenliknet med 2005-nivå innebærer endringene i formuesskatten en skatteøkning på om lag 260 mill. kroner. Fordelingsprofilen styrkes sammenliknet med gjeldende regler. Det gjøres ved å øke bunnfradragene og oppheve skatteklasse 2, samtidig som formuesverdien på bolig, fritidseiendom, annen fast eiendom og aksjer økes. Dette har samlet sett en positiv fordelingsvirkning fordi andelen formue plassert i aksjer er størst for

Tabell 2.11 Gjennomsnittlig endring i formuesskatt med forslaget, målt i forhold til lønnsjusterte 2005-regler og forslaget til Bondevik II-regjeringen. Desilfordelt etter forbruksenheter. Avrundet til nærmeste 100 kroner

Inntekts grupper (desiler)	Gjennomsnittlig bruttoinntekt	Gjennomsnittlig formuesskatt i referanse-systemet	Endring i formuesskatt med forslaget	Endring i formuesskatt i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag
1	72 400	400	0	100
2	119 300	800	-100	100
3	151 800	900	-100	100
4	179 600	1 000	-100	200
5	204 100	1 000	-100	200
6	229 000	1 000	-100	200
7	256 500	1 200	0	300
8	290 800	1 400	-100	300
9	342 400	1 700	0	400
10	574 600	8 200	1 000	2 600
Gjennomsnitt for alle		1 800	0	500

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

personer med høy inntekt. Samtidig innebærer økte bunnfradrag redusert skatt for pensjonister og andre som har en stor del av formuen som bankinnskudd. For øverste inntektsgruppe medfører forslaget til formuesskatt en gjennomsnittlig skjerpelse på om lag 2600 kroner i forhold til Bondevik II-regjeringens forslag og 1000 kroner sammenliknet med gjeldende regler.

Tabell 2.12 viser typeeksempler på samlet virkning av skatteopplegget for alle personer (lønnstakere, pensjonister, næringsdrivende) for noen utvalgte nivåer for samlet bruttoinntekt. Tabellen viser også anslag for hvor mye av skatteendringen som skyldes henholdsvis endringer i toppskatt og minstefradrag, skatt på aksjeinntekter og formuesskatt. Det understrekes at dette er usikre anslag, selv om informasjon fra blant annet selvangivelsesstatistikken og inntekts- og formuesundersøkelsen er benyttet for å gjøre eksemplene så realistiske som mulig. Det understrekes videre at eksemplene er basert på informasjon om gjennomsnittlig lønnsinntekt, aksjeinntekt og formue på de ulike inntektsnivåene. De faktiske utslagene for en person med inntekt på dette nivået vil avhenge blant annet av hvordan vedkommendes inntekt og formue er sammensatt. På grunn av muligheter for tilpasninger er det spesielt knyttet usikkerhet til utbyttebeskatningen. Usikkerheten er særlig stor på høye inntektsnivå hvor typeeksemplene kan skjule store individuelle forskjeller. For eksempel vil personer som i dag har tilpasset seg ut av delingsmodellen, trolig ha relativt lavt skjermingsgrunnlag med skjermingsmetoden. Disse vil da kunne få en betydelig større skatteskjerpelse enn tabellen tilsier. Store investorer vil på den annen side normalt ha et relativt stort skjermingsgrunnlag. De vil da i mindre grad bli berørt av utbytteskatten.

Tabellen bekrefter bildet fra tabell 2.10. For en bruttoinntekt under 1 mill. kroner innebærer forslaget en lettelse i forhold til lønnsjusterte 2005-regler. Endringene i toppskatten og minstefradraget trekker i retning av redusert skatt på alle inntektsnivå, men mest for høye inntekter. Skjermingsmetoden (skatt på utbytte) og formuesskatt trekker i retning av økt skatt. Særlig gjelder dette for skjermingsmetoden på svært høye inntektsnivå. Økt bunnfradrag i formuesskatten innebærer at personer med lav bruttoinntekt (som også har relativt lav nettoformue) isolert sett får en lettelse.

Tabell 2.12 Beregnet skatteendring for ulike inntektsnivå.[1] Typisk sammensetning av inntekt og formue. Regjeringens forslag ift. gjeldende regler og forslaget til Bondevik II-regjeringen. Kroner

		Herav:			
Bruttoinntekt	Endring i sum skatt pr. person.[2]	Endring i toppskatt/ minste-fradrag pr. person	Endring i formueskatt pr. person	Endring i ubytteskatt.[3]	Endring i sum skatt ift. Bondevik II
100 000	-300	-200	-100	0	200
150 000	-400	-300	-100	0	300
200 000	-500	-400	-100	0	400
300 000	-500	-400	-100	0	1 000
400 000	-500	-700	0	200	1 000
500 000	-900	-2 000	100	1 000	3 000
700 000	-3 700	-7 000	300	3 000	7 000
850 000	-5 300	-10 000	700	4 000	11 000
1 000 000	-1 600	-13 000	1 400	10 000	13 000
1 500 000	18 500	-15 000	3 500	30 000	19 000
2 000 000	34 700	-18 000	6 700	46 000	28 000
3 000 000	101 000	-18 000	9 000	110 000	45 000
4 000 000	181 500	-19 000	10 500	190 000	48 000
5 000 000	251 900	-21 000	12 900	260 000	72 000

[1] Beregningene tar hensyn til ulik sammensetning av inntekter på ulike inntektsnivå basert på informasjon fra SSBs inntekts- og formuesundersøkelse 2003 og selvangivelsesregisteret 2003.
[2] Beregningene ser isolert på virkningen av minstefradrag/toppskatt, formuesskatt og utbytteskatt.
[3] Beregningen av skatt på aksjeutbytte er skjønnsmessig basert på fordelingen av utbetalt aksjeutbytte i Statistisk sentralbyrås inntekts- og formuesundersøkelse 2003 og selvangivelsesregisteret 2003. Det tas sjablonmessig hensyn til skjermingsfradraget, men det er ikke tatt hensyn til virkningen av avviklingen av delingsmodellen i denne isolerte beregningen.

Kilde: Finansdepartementet.

3 Endringer i statsbudsjettet for 2006

3.1 Regjeringens forslag til prioriteringer på statsbudsjettets utgiftsside

I dette tillegget til St.prp. nr. 1 (2005–2006) foreslår Regjeringen omfattende endringer i statsbudsjettet. Skatte- og avgiftsinntektene økes for å styrke velferdsordningene og det offentlige tjenestetilbudet. Regjeringen foreslår endringer som bidrar til en mer rettferdig fordeling.

Hovedprioriteringene er i første rekke en vesentlig økning av kommunenes frie inntekter, økte bevilgninger til barnehagene for å redusere foreldrebetalingen, tiltak for å styrke bekjempelsen av fattigdom og en rekke endringer for å bedre arbeidstakernes vern og motvirke arbeidsledighet. Samferdselssektoren styrkes bl.a. gjennom økte bevilgninger til både investeringer og drift og vedlikehold av riksveger og jernbanen. I tillegg er det funnet rom for økte bevilgninger på en rekke andre områder, herunder regionale utviklingstiltak, politiet og kriminalomsorgen, sykehusene og til gjennomføring av Kulturløftet.

Regjeringen vil videreføre og forsterke hovedlinjene i Kunnskapsløftet, som vil starte opp i 2006. Det skal satses på høy kvalitet i hele opplæringsløpet, økt tilrettelegging for hver enkelt elev, læreplaner med tydelige læringsmål, større metodefrihet i undervisningen og kompetanseutvikling for personalet i grunnopplæringen. Regjeringen vil også prioritere kunnskap gjennom et høyt nivå på forskningsbevilgningene. Bondevik II-regjeringens forslag til opptrapping av bevilgningene til disse formålene i 2006 videreføres i all hovedsak som i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Enkelte av de øvrige utgiftsprioriteringene i budsjettforslaget til Bondevik II-regjeringen er også i tråd med Soria Moria-erklæringen. Dette gjelder bl.a. økte bevilgninger til internasjonal bistand, oppfølging av psykiatriplanen og kollektivtransport. Disse satsingene videreføres i dette tillegget til St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Innenfor det samme strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet som i budsjettforslaget fra Regjeringen Bondevik II, foreslås det nye utgiftsøkninger på om lag 8,1 mrd. kroner. Handlingsrommet i budsjettpolitikken er i hovedsak skaffet til veie gjennom å reversere deler av skattelettelsene foreslått av Bondevik II-regjeringen, samt at påløpte skatter og avgifter foreslås økt med 3 mrd. kroner sammenlignet med 2005. Bokførte skatte- og avgiftsinntekter økes med om lag 6,4 mrd. kroner sammenliknet med Bondevik II-regjeringens forslag. Videre er utgiftsanslagene på regelstyrte ordninger satt ned med til sammen 1,2 mrd. kroner som følge av ny informasjon etter at St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble lagt fram. Dette gjelder bl.a. endringer i folketrygdens regelstyrte ordninger, tilskudd til Statens Pensjonskasse og kompensasjonsordningene for merverdiavgift til kommuner og fylkeskommuner og til private og ideelle virksomheter. Inntektene utenom skatter og avgifter reduseres med om lag 0,1 mrd. kroner.

For å kunne styrke prioriterte områder, foreslår Regjeringen også enkelte utgiftsreduksjoner. Dette gjelder bl.a. kontantstøtteordningen, hvor regelverket foreslås endret slik at støtten ikke utbetales den måneden barnet fyller tre år. Dette tilsvarer regelverket for barnetrygden. I tillegg foreslås satsen redusert med knapt 10 pst. Til sammen gir dette en innsparing i bevilgningen til kontantstøtte på vel 0,3 mrd. kroner i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Tilskuddene til bl.a. omstrukturering i Jernbaneverket, frittstående skoler og til gjennomføring av nasjonale prøver foreslås også redusert. Til sammen utgjør utgiftsreduksjonene, utenom anslagsendringer, vel 0,6 mrd. kroner.

Nedenfor omtales hovedprioriteringene i Regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet for 2006 nærmere.

Kommunenes frie inntekter

Regjeringens budsjettforslag for 2006 innebærer et kraftig inntektsløft for kommunene, slik at sektoren sikres økt handlefrihet til å løse viktige velferdsoppgaver. Regjeringens budsjettforslag innebærer en reell vekst i kommunesektorens inntekter i 2006 på 7,5 mrd. kroner, eller 3 1/3 pst. Den reelle veksten i de frie inntektene anslås til 5,7 mrd. kroner, tilsvarende vel 3½ pst. Sammenlignet med Bondevik II-regjeringens forslag økes kommunenes frie inntekter med 3,8 mrd. kroner i 2006. Vek-

sten er i tråd med etablert praksis regnet i forhold til anslaget for kommunesektorens inntekter i 2005 i Revidert nasjonalbudsjett 2005 og Kommuneproposisjonen 2006.

Barnehager – redusert foreldrebetaling og flere plasser

Regjeringens mål i barnehagepolitikken er full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris.

Regjeringen foreslår at maksimalprisen for en heltids barnehageplass reduseres til 2 250 kroner per måned (24 750 kroner per år) fra 1. januar 2006. Videre legger Regjeringen budsjettmessig til rette for en kapasitetsvekst i barnehagesektoren på vel 11 000 heltidsplasser i 2006. Det antas at en slik kapasitetsvekst vil gi rom for 8 000 nye barn i barnehage. Regjeringen foreslår også midler til full prisjustering av det statlige driftstilskuddet til barnehager.

Dette innebærer at bevilgningene til barnehager foreslås økt med vel 1,3 mrd. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Regjeringens forslag innebærer at de samlede bevilgningene til barnehager i 2006 vil øke med om lag 3 mrd. kroner nominelt i forhold til saldert budsjett 2005. Dette er den største bevilgningsmessige økningen til barnehager noen sinne fra et budsjettår til det neste.

Nye tiltak for å bekjempe fattigdom

Regjeringen foreslår flere nye tiltak for å styrke innsatsen mot fattigdom i tillegg til Bondevik II-regjeringens forslag på 263 mill. kroner. De nye tiltakene omfatter flere departementers ansvarsområder og utgjør samlet om lag 0,5 mrd. kroner, jf. tabell 3.1.

Tabell 3.1 Nye tiltak for å bekjempe fattigdom

Tiltak	Mill. kroner
Økt barnetillegg i attførings- og rehabiliteringsytelsene	240,3
Integreringstilskudd for familiegjenforente til personer med opphold på humanitært grunnlag	100,0
Tiltak for rusmiddelmisbrukere	87,5
Heve boutgiftstaket i bostøtteordningen	32,0
Undervisningstiltak i fengsler	21,3
Tiltak for barn som rammes av fattigdom (barnevernet)	7,6
Helsetjenester i fengsler	4,6
Sum	493,3

Mange mottakere av attføringspenger og rehabiliteringspenger med forsørgeransvar for barn vil kunne oppleve en anstrengt privatøkonomi. Regjeringen ønsker derfor å øke barnetillegget i disse to ordningene med 10 kroner per barn per dag, fra 17 kroner til 27 kroner, fra 1. januar 2006. Dette utgjør anslagsvis 240 mill. kroner i økt bevilgning i 2006. Regjeringen foreslår også å styrke tiltakene for barn som rammes av fattigdom med 7,6 mill. kroner i økte bevilgninger på Barne- og likestillingsdepartementets budsjettområde.

Regjeringen vil målrette satsingen på språkopplæring, utdanning og tiltak som bidrar til at flest mulig kommer ut i arbeid. Det foreslås å øke bevilgningen til integreringstilskudd med 100 mill. kroner for å gjeninnføre tilskuddet for familiegjenforente til personer med opphold på humanitært grunnlag. Samtidig foreslås det at disse igjen skal omfattes av rett og plikt til introduksjonsprogram. I tillegg vil Regjeringen prioritere tiltak for å oppnå bedre språkutvikling for barn med minoritetsspråklig bakgrunn. Regjeringen foreslår derfor 10 mill. kroner til forsøk med gratis kjernetid i barnehage for barn i områder med en høy andel minoritetsspråklige barn.

Det foreslås flere tiltak for å bedre tjenestetilbudet til rusmiddelmisbrukere. Behandlingskapasiteten for legemiddelassistert rehabilitering (LAR) styrkes med 15 mill. kroner, som innebærer et tilbud til 150 nye personer i ordningen. Videre foreslås det bevilget 30 mill. kroner til kommunene til bedre lokal oppfølging av brukere av LAR og 5 mill. kroner til utarbeiding av faglige retningslinjer og forsøks- og utviklingsarbeid innen LAR. Tannhelsetjenesten for rusmisbrukere tilføres 37,5 mill. kroner.

Bostøtteordningen forbedres ved at boutgiftstaket heves med 10 000 kroner i storbyene. Dette tiltaket innebærer 32 mill. kroner i økt bostøtte i 2006.

Videre foreslås det forbedringer i tjenestetilbudet for innsatte i fengslene. Undervisningstilbudet styrkes med vel 20 mill. kroner, mens bevilgningen til tannhelsetjenester for innsatte i fengslene øker med 4,0 mill. kroner og bevilgningen til andre helsetjenester øker med 0,6 mill. kroner.

I tillegg til tiltakene omtalt foran, foreslår Regjeringen 217 mill. kroner til flere arbeidsmarkedstiltak. Dette tilsvarer en økning i tiltaksnivået for ordinære arbeidsmarkedstiltak med vel 2 000 plasser til om lag 12 500 plasser i gjennomsnitt for

2006. Dette vil også kunne bidra til å forebygge sosiale problemer og fattigdom.

Aktiv arbeidsmarkedspolitikk og bedre vern for arbeidstakere

Kampen mot arbeidsledighet og for inkludering i arbeidslivet er en hovedsak for Regjeringen. For den enkelte er arbeid den viktigste sikring av egen inntekt. Regjeringen foreslår flere tiltak for en aktiv arbeidsmarkedspolitikk og bedre arbeidstakerrettigheter, jf. oversikten i tabell 3.2.

Norge har et lavt ledighetsnivå sammenliknet med de fleste andre land. Enkelte arbeidssøkergrupper har likevel vansker med å komme inn i og forbli i arbeidslivet. Dette gjelder blant annet personer som er ledige over lengre tid og grupper av ungdom. Ved å foreslå vel 2 000 flere ordinære tiltaksplasser til tross for lysere utsikter på arbeidsmarkedet, legger Regjeringen til rette for en mer aktiv arbeidsmarkedspolitikk og en forsterket innsats for ungdom og langtidsledige. Forslaget gir rom for et tiltaksnivå på anslagsvis 14 000 plasser i 1. halvår 2006 og om lag 11 000 plasser i 2. halvår 2006.

Enkelte innvandrere vil ha særlige utfordringer på arbeidsmarkedet. Det legges derfor opp til å øke innsatsen overfor innvandrere som trenger omfattende bistand for å komme i jobb. Regjeringen foreslår også å øke personellressursene i Aetat med 20 mill. kroner i tilknytning til opptrappingen av arbeidsmarkedstiltakene.

Tabell 3.2 Satsing på arbeidsmarked og arbeidstakerrettigheter

Tiltak	Mill. kroner
Økt antall ordinære arbeidsmarkedstiltak	217,0
Utvidelse av dagpengeperioden i permitteringsordningen	180,0
Gjeninnføring av ferietillegget i dagpengeordningen	–
Refusjonsordningen for sjøfolk	165,0
Øke fradrag for fagforeningskontingent med 450 kroner	90,0
Ventelønn for offentlige tjenestemenn videreføres, netto	30,0
Lønnsgarantiordningen videreføres som i dag	46,7
Styrking av personellressurser i Aetat	20,0
Sum	748,7

Regjeringen vil bedre de økonomiske ytelsene under arbeidsledighet og foreslår derfor å gjeninnføre ferietillegget for dagpengemottakere med virkning for opptjening fra 1. juli 2006. Forslaget sikrer personer som har hatt ledighetsperioder et grunnlag for ferie og retter opp reduksjonen i dagpengeytelsene for denne gruppen. Dette har ingen budsjetteffekt i 2006, men vil utgjøre om lag 750 mill. kroner når tiltaket får full budsjettvirkning. Regjeringen går også inn for å gi rett til dagpenger under permittering i 34 uker, samtidig som arbeidsgiverperioden med lønnsplikt settes til 10 dager slik Bondevik II-regjeringen foreslo.

Regjeringen mener det er nødvendig å reversere svekkelser i arbeidstakernes vern som ble vedtatt i den forrige stortingsperioden. Regjeringen fremmer derfor samtidig med denne budsjettproposisjonen en lovproposisjon om endringer i arbeidsmiljøloven, slik at en ny arbeidsmiljølov med godt vern av arbeidstakernes rettigheter kan tre i kraft 1. januar 2006. Regjeringen ønsker heller ikke å videreføre den forrige regjeringens forslag til innsparinger i lønnsgarantiordningen. Videre foreslår Regjeringen at ventelønnsordningen i staten videreføres i 2006.

Mens Bondevik II-regjeringen foreslo en omlegging av refusjonsordningen for sjøfolk, foreslår Regjeringen å videreføre gjeldende ordning for første halvår 2006. Fra 1. juli foreslår Regjeringen å utvide gjeldende nettolønnsordning til også å omfatte refusjonsberettigede sjøfolk om bord på konkurranseutsatte skip i NOR. Samtidig foreslår Regjeringen at gjeldende nettolønnsordning for utenriksfergene i NOR avgrenses til å gjelde sikkerhetsbemanningen i henhold til skipenes alarminstruks fra 1. juli 2006. Samlet innebærer forslaget en vesentlig styrking av rammevilkårene for sjøfolk om bord på konkurranseutsatte skip i NOR. For NIS-skip videreføres gjeldende ordning.

For budsjetterminen 2006 foreslås en bevilgning på 1 225 mill. kroner til tilskudd til sysselsetting av sjøfolk for 2006 under kap. 909, post 73. Dette er en økning på 165 mill. kroner i forhold til forslaget fra Bondevik II-regjeringen.

Regjeringen foreslår også at fradraget for fagforeningskontingent mv. økes med 450 kroner, fra 1 800 kroner til 2 250 kroner.

Samlet foreslås bevilgningene til arbeidsmarkedsformål økt med om lag 750 mill. kroner i 2006-budsjettet. Når tiltakene får helårsvirkning, anslås satsingen til om lag 1,6 mrd. kroner.

Framtidsrettet miljøvernpolitikk

Regjeringen styrker miljøvernpolitikken på mange områder. Regjeringen la i Soria Moria-erklæringen fram en ambisiøs plan for å realisere CO_2-håndtering og skape en verdikjede for CO_2. Regjeringen vil samarbeide med utbyggerne av gasskraft om anlegg for CO_2-fangst, og bidra økonomisk til at dette kan gjennomføres så snart som mulig. Nødvendig framdrift i forhold til etablering av fangstanlegg for CO_2 på Kårstø innen 2009 innebærer at prosjekteringsarbeid for utbyggingen må gis høy prioritet i 2006. Gjennom økonomiske virkemidler og satsing på ny teknologi vil Regjeringen sørge for at nye konsesjoner for gasskraft skal basere seg på CO_2-fjerning. Regjeringen foreslår 20 mill. kroner til oppstart av tidskritiske prosjekter knyttet til CO_2-håndtering og verdikjede for CO_2. Miljørettet forskning intensiveres, herunder forskning på miljøvennlig gassteknologi gjennom Forskningsrådet. Forskning på og bruk av biodrivstoff prioriteres. Som ledd i miljøsatsingen foreslår Regjeringen økte bevilgninger til blant annet kollektivtrafikk, en opptrapping av opprydding i forurenset sjøbunn og forurenset jord i barnehager, skolegårder og lekeplasser. Det legges opp til økt kjøp av attraktive frilufts- og naturområder til allmennhetens bruk.

Økt satsing på samferdsel

Regjeringen satser på samferdsel og vil blant annet øke bevilgningene til investeringer i veg og jernbane med 267 mill. kroner, mens bevilgningene til drift og vedlikehold av veg og jernbane foreslås økt med 115 mill. kroner. Det foreslås videre 50 mill. kroner mer til rassikring. Samlet vil dette bedre framkommeligheten og trafikksikkerheten på veg og jernbane. Riksvegferjene er å regne som en del av vegnettet, og utgiftene for de som benytter disse bør reduseres. Regjeringen vil derfor bedre de viktigste rabattordningene ved å øke rabattsatsen fra 40 pst. til 45 pst. fra 1. mai 2006.

Kulturløftet

Regjeringen vil ha en ny giv i kulturpolitikken. Kulturløftets mål er at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål i 2014. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn en samlet økning i kulturbudsjettets ramme for 2006 knyttet til Kulturløftet på knapt 170 mill. kroner i forhold til Bondevik II-regjeringens budsjettforslag for 2006. Herunder foreslås kulturbevilgningene over Utenriksdepartementets budsjett styrket med 20 mill. kroner.

Politiet og kriminalomsorgen

For å få til en målrettet og balansert satsing på justissektoren foreslår Regjeringen å øke bevilgningene til politiet og kriminalomsorgen med til sammen 121,3 mill. kroner. Bevilgningene til politiet foreslås økt med 87,7 mill. kroner. Dette foreslås benyttet til tiltak mot økonomisk kriminalitet og økt bemanning ved Økokrim, økt lokal tilstedeværelse for politiet, tiltak for å bekjempe seksualisert vold og annen vold. Generelle forebyggende tiltak vil også bli prioritert. Regjeringen foreslår å styrke bevilgningen til kriminalomsorgen med 33,6 mill. kroner for å øke soningskapasiteten med 45 plasser og øke bemanningen.

Regionaltiltak

I tråd med Soria Moria-erklæringen foreslår Regjeringen å styrke de distriktspolitiske virkemidlene. Det foreslås en økning på til sammen 120 mill. kroner fordelt på ulike tiltak. Støtten til næringsutvikling gjennom fylkeskommunene øker blant annet for å muliggjøre økt innsats på kommunale næringsfond og næringsutvikling gjennom Innovasjon Norge. Regjeringen foreslår også å øke bevilgningen til SIVA. I tillegg skal det satses på småsamfunn, kulturnæringer i distriktene og innovasjon og entreprenørskap blant kvinner og ungdom.

Reduserte egenbetalinger for helse

Utgiftstaket for egenandelstak 2-ordningen (skjerming mot høye utgifter til egenandeler ved fysioterapi, refusjonsberettiget tannbehandling, opptreningsinstitusjoner og klimareiser) er 3 500 kroner i 2005. For å oppnå en bedre skjerming for storbrukere av helsetjenester foreslås taket satt ned til 2 500 kroner i 2006. Dette må også sees på bakgrunn av forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) om å innføre egenandel på 50 kroner per undersøkelse/behandling, som i dag er gratis, for pasienter som omfattes av diagnoselisten innen fysioterapibehandling. Merutgiftene anslås til 50 mill. kroner.

Økt aktivitet i sykehusene

Aktivitetsprognoser for hele 2005, basert på rapportert aktivitet per 2. tertial 2005, indikerer en vekst i den aktivitetsfinansierte behandlingen i helseforetakene på om lag 2,5 pst. i 2005. For at det høyere aktivitetsnivået i 2005 skal kunne videreføres i 2006, foreslås det en tilleggsbevilgning på 500 mill. kroner i 2006.

Økt bevilgning til den statlige forvaltningen av barnevernet

Ansvarsoverføringen av det fylkeskommunale barnevernet til staten fra 1. januar 2004 har medført store omstillinger i barnevernet. I forhold til vedtatt budsjett 2005 indikerer regnskapsutviklingen for 3. kvartal et vesentlig merforbruk i det statlige barnevernet. Regjeringen foreslår på den bakgrunn å øke bevilgningen til det statlige barnevernet med 150 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–1006).

3.2 Statsbudsjettets stilling

Statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd i 2006 anslås i dette tillegget til St.prp. nr. 1 (2005–2006) til 70,8 mrd. kroner. Det oljekorrigerte budsjettunderskuddet tilsvarer den faktiske bruken av petroleumsinntekter og dekkes ved en tilsvarende overføring fra Statens petroleumsfond.

Det oljekorrigerte underskuddet er 4,9 mrd. kroner større enn det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet. Forskjellen forklares dels av særskilte regnskapsforhold og dels av aktivitetskorreksjoner mv., jf. nærmere omtale i boks 1.1 i kap. 1.

Basert på en forutsetning om en gjennomsnittlig oljepris i 2006 på 350 kroner pr. fat, anslås statens netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten til 327,9 mrd. kroner. Netto avsetning til Statens petroleumsfond, der overføringen til statsbudsjettet på 70,8 mrd. kroner er trukket fra, anslås til 257,1 mrd. kroner. I tillegg kommer renter og utbytte på kapitalen i fondet på 59,3 mrd. kroner. Det samlede overskuddet på statsbudsjettet og i Statens petroleumsfond anslås dermed til 316,4 mrd. kroner.

Det føres et beløp på 70,8 mrd. kroner tilbake fra Statens petroleumsfond til statsbudsjettet, slik at statsbudsjettet gjøres opp i balanse. Det innebærer at staten ikke lånefinansierer utgifter til drift, investeringer og overføringer. Statsbudsjettets finansieringsbehov tilsvarer derfor netto utlån mv.

Tabell 3.3 Statsbudsjettet 2006 – utgifter og inntekter utenom lånetransaksjoner. Mill. kroner

			Gul bok 2006	Tillegg nr. 1
1.		*Statsbudsjettets stilling*		
	A	Statsbudsjettets inntekter i alt	920 513	933 897
	A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	348 439	348 339
	A.2	Inntekter utenom petroleumsinntekter	572 074	585 558
	B	Statsbudsjettets utgifter i alt	669 449	676 753
	B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	20 400	20 400
	B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	649 049	656 353
		Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	**-76 975**	**-70 795**
	+	Overført fra Statens petroleumsfond	76 975	70 795
	=	**Statsbudsjettets overskudd før lånetransaksjoner**	**0**	**0**
2.		*Statens petroleumsfond*		
		Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens petroleumsfond	328 039	327 939
	–	Overført til statsbudsjettet	76 975	70 795
	+	Renteinntekter og utbytte i fondet mv.	54 000	59 300
	=	**Overskudd i Statens petroleumsfond**	**305 064**	**316 444**
3.		*Statsbudsjettet og Statens petroleumsfond samlet*		
		Overskudd	**305 064**	**316 444**

Kilde: Finansdepartementet

Tabell 3.4 Statsbudsjettet 2006 – lånetransaksjoner og finansieringsbehov eksklusiv petroleumsvirksomheten. Mill kroner

		Gul bok 2006	Tillegg nr. 1
	Lånetransaksjoner utenom petroleumsvirksomheten		
	Utlån, aksjetegning mv.	101 548	76 568
–	Tilbakebetalinger	54 450	54 450
–	Statsbudsjettets overskudd	0	0
=	Netto finansieringsbehov	47 098	22 118
+	Gjeldsavdrag	328	328
=	**Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov**	**47 426**	**22 446**

Kilde: Finansdepartementet

over statsbudsjettet. Utenom gjeldsavdrag på tidligere låneopptak, utgjør finansieringsbehovet 22,1 mrd. kroner. Statsbudsjettets brutto finansieringsbehov medregent gjeldsavdrag, forventes å utgjøre 22,4 mrd. kroner.

3.3 Nærmere omtale av forslag i denne proposisjonen

Nedenfor omtales Regjeringens forslag til bevilgningsendringer til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Omtalen følger den nye departementsstrukturen fra 1. januar 2006, jf. nærmere omtale i avsnitt 3.4.

Der det ikke fremmes forslag om bevilgningsendringer, videreføres bevilgningsforslagene i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

I vedlegg 1 vises bevilgningsforslagene i dette tilleggsnummeret til St.prp. nr. 1 (2005–2006) fordelt på endringer som følge av justeringer i departementsstrukturen, reversering av forslaget om innføring av nettoordning for budsjettering og regnskapsføring i statsforvaltningen og øvrige endringer.

3.3.1 Utenriksdepartementet

Programområde 02 Utenriksforvaltning

Programkategori 02.00 Administrasjon av utenrikstjenesten

Kap. 100 Utenriksdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 4,45 mill. kroner, jf. omtale under kap. 100, post 71 Diverse tilskudd.

Post 71 Diverse tilskudd

Opplysningsarbeid for fred

Tilskuddet går til frivillige organisasjoner og ikkekommersielle aktørers opplysningsarbeid for fred overfor norske målgrupper.

Norges innsats som fredsnasjon må ses i sammenheng med viktigheten av frivillige organisasjoner m.v. som arbeider med nedrustning, konflikthåndtering og fredsbygging. Norge har et mangfold av fredsorganisasjoner og Regjeringen ønsker å styrke disse.

Det foreslås avsatt 2 mill. kroner til Opplysningsarbeid for fred i 2006.

Informasjon om europeisk samarbeid

Tilskuddet går til ulike organisasjoner og ikkekommersielle aktørers informasjonsvirksomhet overfor norske målgrupper vedrørende europeisk samarbeid. Bevilgningen kan også benyttes til nettverksbygging i Europa og reisevirksomhet m.v. for deltakelse i arbeid med saksfelt som Norge samarbeider med EU om. Ved tildeling vektlegges en rimelig fordeling mellom ulike interessegrupper.

Regjeringen ønsker en aktiv og bred debatt om Europa. En viktig forutsetning for en slik debatt er å styrke norske organisasjoner og aktører som bidrar til dette.

Det foreslås å øke bevilgningen til Informasjon om europeisk samarbeid med 2 mill. kroner i 2006.

Tilskudd til europapolitisk dialog

Regjeringen vil sikre arbeidslivsorganisasjonenes mulighet til europapolitisk dialog. Det foreslås derfor å opprette en ny tilskuddsordning som skal dekke reiseutgifter i forbindelse med dette. Reisetilskuddet skal gå til de norske organisasjonene som er medlem av EFTAs konsultative komité. Medlemmene er nå Landsorganisasjonen i Norge

(LO), Yrkesorganisasjonenes sentralforbund (YS), Næringslivets hovedorganisasjon (NHO), Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon (HSH) og Kommunenes sentralforbund (KS).

Det foreslås avsatt 450 000 kroner til Tilskudd til europapolitisk dialog i 2006.

Programkategori 02.10 Utenriksformål

Kap. 115 Presse-, kultur- og informasjonsformål

Behovet for et godt presse-, kultur- og informasjonsarbeid er viktig for å nå våre utenrikspolitiske målsettinger. Regjeringen ønsker å styrke internasjonalisering og en bredere markering av Norge utad.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er bevilgningen under kap. 115 Presse-, kultur- og informasjonsformål foreslått satt til 42 mill. kroner. Dette innebærer et kraftig kutt i Norges mulighet til internasjonalt kultursamarbeid, kulturell dialog og informasjon. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen under kap. 115 med 20,4 mill. kroner. I tillegg tilbakeføres 1,6 mill. kroner til Utenriksdepartementet fra kap. 1633, som følge av reverseringen av nettoordingen for merverdiavgift. Den totale bevilgningen til formålet utgjør etter dette 64,0 mill. kroner.

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen over posten foreslås økt med 9,4 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd til presse-, kultur- og informasjonsformål

Bevilgningen over posten foreslås økt med 11 mill. kroner.

Programområde 03 Internasjonal bistand

Rammen for ODA-godkjent bistand økes med 9 mill. kroner. I tillegg tilbakeføres 17,8 mill. kroner til Utenriksdepartementet fra kap. 1633, som følge av reverseringen av nettoordningen for merverdiavgift. Rammen for ODA-godkjent bistand utgjør etter dette 18 523,1 mill. kroner, tilsvarende 0,96 pst av anslått BNI for 2006.

Programkategori 03.10 Bilateral bistand

Regjeringen viderefører økt satsing på bistand til Afrika. Økningen vil i hovedsak bli kanalisert gjennom FNs utviklingsorganisasjoner og de globale fondene, og i mindre grad gjennom den bilaterale bistanden til hovedsamarbeidsland i Afrika.

Kap. 150 Bistand til Afrika

Post 70 Malawi, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 35 mill. kroner.

Post 71 Mosambik, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 55 mill. kroner.

Post 72 Tanzania, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 58,5 mill. kroner.

Post 74 Zambia, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 45 mill. kroner.

Kap. 151 Bistand til Asia

Post 70 Bangladesh, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Post 78 Regionbevilgning for Asia, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 10 mill. kroner.

Kap. 153 Bistand til Mellom-Amerika

Post 78 Regionbevilgning for Mellom-Amerika, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 5 mill. kroner.

Programkategori 03.20 Globale ordninger

Kap. 160 Sivilt samfunn og demokratiutvikling

Post 70 Sivilt samfunn, kan overføres

Det er nedsatt et utvalg som skal vurdere frivillige organisasjoner som kanal i utviklingssamarbeidet. Utvalget skal levere sin rapport før 1. juni 2006. I påvente av denne rapporten foreslås bevilgningen over posten redusert med 46,5 mill. kroner, samti-

dig som nåværende delte finansiering av tiltak i regi av de frivillige organisasjonene over hhv. denne posten og regionbevilgningene beholdes. Dette innebærer at den samlede støtten til disse formålene videreføres på samme nivå som i saldert budsjett 2005.

Kap. 161 Næringsutvikling

I lys av at en del utbetalinger vil kunne forskyves til 2007, foreslås det en reduksjon på til sammen 20 mill. kroner fordelt på postene 70, 72 og 73.

Post 70 Nærings- og handelstiltak, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 5 mill. kroner.

Post 72 Finansieringsordning for utviklingstiltak, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 7,5 mill. kroner.

Post 73 Institusjonsutvikling i utviklingsland, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 7,5 mill. kroner.

Kap. 162 Overgangsbistand (gap)

Post 70 Overgangsbistand (gap), kan overføres

Styrking av fredsbyggingsprofilen i budsjettet vil i hovedsak bli foretatt ved å øke bidraget til FNs fredsbyggingsfond, men også ved å prioritere strategisk innsats på land gjennom FN, jf. kap. 164, post 70.

Bevilgningen over posten foreslås økt med 65 mill. kroner.

Kap. 163 Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter

Post 71 Humanitær bistand og menneskerettigheter, kan overføres

På FNs toppmøte i september 2005 ble det enighet om å opprette et nytt globalt nødhjelpsfond. Formålet er bedre internasjonal humanitær responskapasitet, ved hjelp av midler som FN raskt, fleksibelt og ubyråkratisk kan benytte i katastrofesituasjoner. I tillegg til at fondet skal sikre rask nødhjelp, skal det også kunne brukes til humanitær innsats i glemte kriser.

Regjeringen mener det er viktig å være med å bidra til en tidlig finansiering av nødhjelp, slik at kunnskap om humanitære katastrofer følges opp med handling uten dagens forsinkende tiggerrunder. Vi vil også aktivt jobbe for at flere av FNs medlemsland gir politisk og økonomisk støtte til fondet. Regjeringen vil øke det norske bidraget til FNs nødhjelpsfond med 100 mill. kroner til 200 mill. kroner i 2006. Økningen vil dekkes innenfor den foreslåtte bevilgningen, jf. St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Kap. 164 Fred, forsoning og demokrati

Post 70 Fred, forsoning og demokratitiltak, kan overføres

FNs rolle når det gjelder fredsbygging er i ferd med å styrkes gjennom etableringen av en fredsbyggingskommisjon og en fredsbyggingsenhet i FN-sekretariatet. Norge vil bidra aktivt til dette arbeidet. Regjeringens oppfølging av Sikkerhetsrådets resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet vil være en del av dette. Regjeringen legger vekt på en bred, helhetlig og godt koordinert innsats for varig og stabil fred langs tre dimensjoner: fred og sikkerhet, utvikling og menneskerettigheter. Styrking av fredsbyggingsprofilen vil i hovedsak bli foretatt ved å øke bidraget til FNs fredsbyggingsfond, men også ved å prioritere strategisk innsats på land gjennom FN, jf. kap. 162, post 70.

Bevilgningen over posten foreslås økt med 65 mill. kroner.

Post 71 ODA-godkjente land på Vest-Balkan, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 31,3 mill. kroner.

Post 73 Andre ODA-godkjente OSSE-land, kan overføres

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 33,8 mill. kroner.

Kap. 167 Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Bevilgningsforslaget utgjør utgifter som etter OECD/DACs regelverk kan rapporteres som utviklingshjelp. Visse utgifter til bl.a. flyktningers tilbakevending til hjemlandet kan i henhold til nevnte regelverk klassifiseres som offisiell utviklings-

hjelp. Dette er ordninger som bl.a. ligger under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, men den ODA-godkjente andelen av utgiftene foreslås refundert over bistandsbudsjettet.

Bevilgningen over posten foreslås økt med 9 mill. kroner.

Programkategori 03.30 Multilateral bistand

Regjeringen vil prioritere programmer i regi av FN-organisasjoner og redusere innsatsen gjennom Verdensbanken.

Kap. 170 FN-organisasjoner m.v.

Post 70 FNs utviklingsprogram (UNDP)

Det legges opp til å styrke samarbeidet med FNs utviklingsfond for kvinner (UNIFEM) for å styrke innsatsen for kvinner og likestilling, herunder arbeidet for at kjønns- og likestillingsperspektivet skal være integrert i hele FN-systemets virksomhet.

Bevilgningen over posten foreslås økt med 2 mill. kroner.

Post 76 Tilleggsmidler via FN-systemet mv., kan overføres

Det legges opp til å styrke miljøbistanden gjennom FN-systemet. Økt støtte vil bli gitt innen områdene fornybar energi, klimatiltak, forvaltning av vannressurser og biologisk mangfold.

Videre legges det opp til å styrke utdanningsbistand via FN-systemet med vekt på grunnutdanning for alle, spesielt jenter, samt på oppfølging og rapportering på tusensårsdelmålene på utdanning.

Godt styresett med særskilt vekt på å prioritere kvinner og likestilling vil bli vektlagt i samarbeidet med FN. Oppfølging av vedtaket på FN-toppmøtet om at menneskerettigheter skal gjennomsyre hele FNs arbeid på landnivå vil bli prioritert

Bevilgningen over posten foreslås økt med 198 mill. kroner.

Post 79 Eksperter, junioreksperter og FNs fredskorps, kan overføres

Regjeringen legger vekt på å styrke rekrutteringen av nordmenn til FN-systemet. Dette er et virkemiddel for å få flere nordmenn inn i internasjonale organisasjoner og styrke kontakten med organisasjonene. En økning av bevilgningen vil også gjøre det mulig igjen å rekruttere mer erfarne eksperter.

Bevilgningen over posten foreslås økt med 20 mill. kroner.

Post 80 Bidrag til globale fond, kan overføres

Bedre helse og bekjempelse av hiv- og aidsepidemien er en avgjørende forutsetning for utvikling. Regjeringen ønsker å øke bredden i Norges engasjement på vaksineområdet, og vil styrke Norges deltakelse som strategisk partner både bilateralt og multilateralt.

Regjeringen vil også legge stor vekt på å styrke sammenhengen mellom bidrag til nasjonale helsesystemer, bidrag til å ta nye vaksiner i bruk og bidrag til forskning og utvikling på dette området. Vaksinealliansen GAVI har gitt betydelige bidrag til å møte disse utfordringene, først og fremst ved å ta i bruk nye effektive vaksiner og styrke det eksisterende helsetilbudet med grunnleggende vaksiner.

Vaksiner er blant de aller mest kostnadseffektive virkemidlene for å bedre den internasjonale helsesituasjonen. Nye og lovende vaksiner er under utvikling og kan snart bli tilgjengelige. Det kreves imidlertid særlig innsats for å ta dem det siste skrittet gjennom utprøving og ferdigstilling, og det legges derfor opp til at samarbeidet med bl.a. GAVI og andre vaksineinitiativ vil bli styrket.

Bevilgningen over posten foreslås økt med 200 mill. kroner.

Kap. 171 Multilaterale finansinstitusjoner

Post 72 Samfinansiering via finansinstitusjoner, kan overføres

Regjeringen vil legge særskilt vekt på å anvende FN-systemet som kanal for tilleggsmidler til innsatser som bl.a. kvinner, miljø og utdanning, og i mindre grad Verdensbanken.

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 100 mill. kroner. Det vises til omtale under kap. 170, post 76.

Kap. 172 Gjeldslettetiltak

Post 70 Deltakelse i internasjonale gjeldsoperasjoner, kan overføres

Det er generelt stor usikkerhet knyttet til internasjonale gjeldsoperasjoner, både med hensyn til når de vil inntreffe, omfang og kostnadsramme. For 2006 knytter usikkerheten seg bl.a. til om det blir noen restanseklareringsoperasjon for Sudan neste år.

Bevilgningen over posten foreslås redusert med 100 mill. kroner.

Programkategori 03.50 Øvrig bistand

Kap. 197 Bistand til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak

Post 70 Tilskudd til atomsikkerhetstiltak, prosjektsamarbeidet med Russland/SUS og arktisk samarbeid

Regjeringen ser nordområdene som Norges viktigste strategiske satsingsområde i årene som kommer. Ivaretakelse av norske økonomiske, miljømessige og sikkerhetspolitiske interesser skal prioriteres høyt. Vi vil bidra til kunnskapsoppbygging om de unike utfordringene i nordområdene, styrke folk-til-folk-samarbeidet og stimulere til økt samarbeid på områdene handel, petroleum, justis, fiskeri, miljø og helse. Regjeringen ønsker et intensivert samarbeid med Russland, og vi ønsker å engasjere de vestlige dialoglandene mer. Som et resultat av Regjeringens ambisjoner ønsker vi et omfattende utviklings- og forskningsprogram for nordområdene – Barents 2020. Barents 2020 skal fungere som bindeledd mellom internasjonale kompetansemiljøer, akademiske institusjoner og næringslivs- og industriinteresser i ulike land som er opptatt av nordområdene.

Bevilgningen over posten foreslås økt med 10 mill. kroner.

3.3.2 Kunnskapsdepartementet

Kap. 200 Kunnskapsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen har besluttet å overføre ansvaret for barnehageforvaltningen fra Barne- og likestillingsdepartementet til Kunnskapsdepartementet. I denne forbindelse vil det bli overført et antall stillinger knyttet til barnehageforvaltningen fra Barne- og likestillingsdepartementet til Kunnskapsdepartementet. Det vil i alt bli overført 18,3 årsverk til Kunnskapsdepartementet fra 1. januar 2006. Lønns- og driftsutgiftene for disse stillingene er beregnet til 10,3 mill. kroner, og har til nå vært dekket på kap. 800, post 01 og kap. 856, post 21. På denne bakgrunn foreslås det å overføre 6,9 mill. kroner fra kap. 800, post 01 og 3,4 mill. kroner fra kap. 856, post 21 til kap. 200, post 01.

Samlet foreslås bevilgningen økt med 10,3 mill. kroner til 186,6 mill. kroner.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 68 Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen

Regjeringen vil styrke fengselsopplæringen. Antallet fengselsplasser er de siste årene økt uten at bevilgningene til opplæring i kriminalomsorgen er styrket tilsvarende. Regjeringen foreslår på denne bakgrunnen å øke bevilgningene til opplæring i kriminalomsorgen med totalt 21,3 mill. kroner, hvorav 1,3 mill. kroner er knyttet til Regjeringens forslag om nye fengselsplasser. Det vises til omtale under Justisdepartementets kap. 430.

Post 75 Stiftelsen Arkivet

Stiftelsen Arkivet driver viktig informasjons- og dokumentasjonsarbeid knyttet til fredsbygging, konflikthåndtering, antirasisme og menneskerettigheter. Regjeringen ønsker å styrke dette arbeidet og foreslår å øke bevilgningen på posten med 1 mill. kroner.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Andre fremmedspråk

I Soria Moria-erklæringen ble det varslet å ikke innføre obligatorisk andre fremmedspråk i ungdomsskolen. Regjeringen vil følge opp dette.

Læremidler

Kunnskapsdepartementet vil utrede mulige modeller for og økonomiske konsekvenser av å innføre gratis læremidler i videregående opplæring. Departementet kommer tilbake til Stortinget med saken i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2006.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

De nasjonale prøvene er en del av et helhetlig vurderingssystem. Prøvene skal være et bidrag blant andre prøve- og vurderingsformer som samlet gir informasjon om elevenes læringsutbytte i norsk grunnopplæring på flere nivåer. De nasjonale prøvene ble evaluert i 2004 og 2005. Evalueringen har avdekket behov for å gjøre endringer av prøvenes utforming og gjennomføring, og det er rettet kritikk mot et manglende helhetlig rammeverk for prøvene. Utdanningsdirektoratet vil med bakgrunn i evalueringen vurdere den videre utviklingen av de nasjonale prøvene. Regjeringen foreslår

at det ikke avholdes nasjonale prøver våren 2006. Bevilgningen på posten reduseres derfor med 24 mill. kroner. Samtidig tilbakeføres 31,7 mill. kroner til posten som følge av at det foreslås å ikke innføre en nettoordning for føring av merverdiavgift. Samlet foreslås det bevilget 943,2 mill. kroner.

Kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv.

Post 70 Tilskudd til frittstående skoler, overslagsbevilgning

På bakgrunn av oppdaterte elevtall for frittstående skoler i 2005 og nye anslag på aktivitet i 2006, foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 335 mill. kroner til 2 031 mill. kroner.

Alle skal sikres lik rett til utdanning. Det skal ikke være sosial bakgrunn, kjønn, etnisk tilhørighet eller økonomisk evne som bestemmer muligheten til å ta utdanning. Regjeringen ønsker en sterk og mangfoldig offentlig fellesskole med plass til alle. Departementet vil derfor foreta en gjennomgang av friskoleloven, herunder tilskuddsordningen, for å stramme inn utbredelsen av frittstående skoler som ikke utgjør et religiøst eller pedagogisk alternativ til den offentlige skolen. Kunnskapsdepartementet vil i løpet av første halvår 2006 legge frem en odelstingsproposisjon for Stortinget hvor det vil bli foreslått endringer i friskoleloven med sikte på ikrafttredelse innen sommeren 2006.

Post 72 Tilskudd til kapitalkostnader

Regjeringen foreslår å avvikle tilskuddet til kapitalkostnader ved de frittstående skolene på 52,6 mill. kroner.

Kap. 229 Andre tiltak

Post 70 Tilskudd til sikkerhetsopplæring til fiskere

For å styrke sikkerhetsopplæringen for fiskere foreslår Regjeringen å øke bevilgningen på posten med 0,7 mill. kroner til 11 mill. kroner.

Kap. 231 Barnehager

Regjeringens mål i barnehagepolitikken er full barnehagedekning, høy kvalitet og lav pris. Regjeringen vil legge stor vekt på å skape gode og trygge oppvekst- og opplæringsvilkår for barn. Førskolealderen er en læringsintensiv periode, og starten på den livslange læringen er av vesentlig betydning for det videre læringsløpet. Barnehageområdet er inkludert i Kunnskapsdepartementet for å sikre helhet og sammenheng i opplæringstilbudet til barn og unge. Når full barnehagedekning er nådd vil Regjeringen innføre en lovfestet rett til plass i barnehage.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås å avvikle støtten til prøveprosjektet «Skal – skal ikke». Bevilgningen på posten foreslås på bakgrunn av dette redusert med 5 mill. kroner.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble det foreslått å øke bevilgningen på kap. 856, post 21 med 50 mill. kroner. Styrkingen ble bl.a. finansiert ved at priskompensasjonen på kap. 856, post 62 ble omdisponert til post 21. Som følge av at 60-postene under barnehagebevilgningen nå er prisjustert med en faktor på 2,8 pst. nedjusteres bevilgningen med 2,2 mill. kroner, jf. omtale under post 60. Samtidig tilbakeføres 4,0 mill. kroner som følge av at det foreslås å ikke innføre en nettoordning for føring av merverdiavgift. Samlet foreslås det bevilget 71,3 mill. kroner på posten.

Post 60 Driftstilskudd til barnehager, overslagsbevilgning

Redusert foreldrebetaling fra 1. januar 2006

Regjeringen foreslår at maksimalprisen i barnehage reduseres til kr 2 250 per måned og kr 24 750 per år fra 1. januar 2006. Dette innebærer en reduksjon på kr 6 380 per år i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Regjeringen vil foreløpig videreføre dagens regelverk for unntak fra maksimalprisen.

Den reduserte foreldrebetalingen foreslås finansiert ved en økning i satsene for det statlige driftstilskuddet.

I dagens regelverk er maksimalgrensen for foreldrebetaling direkte fastsatt i forskriften om foreldrebetaling. Denne forskriften er sendt på høring, og det foreslås her at forskriften endres slik at maksimalgrensen fastsettes av Stortinget i de årlige budsjettvedtakene. Siden forskriften ikke er fastsatt på tidspunktet for framleggelsen av denne proposisjonen, vil maksimalgrensen for 2006 bli fastsatt ved kongelig resolusjon.

Økt kapasitetsvekst i 2006

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det lagt inn midler til etablering av 7 600 nye heltids barnehageplasser til barn under tre år i 2006. Basert på ventelistetallene fra september 2004 var det beregnet at 6 400 barn under tre år ville stå på venteliste ved inngangen til 2006, og det ble lagt til grunn at en kapasitetsvekst

på 7 600 heltidsplasser for små barn ville være tilstrekkelig til å gi disse barna et barnehagetilbud i løpet av 2006.

Det er innhentet opplysninger om antall barn i barnehage og antall barn på venteliste for barnehageplass per 20. september 2005, samt kommunenes prognoser for etablering av nye barnehageplasser resten av året. Rapporteringen viser følgende hovedtall:

Antall barn i barnehage per 20. september 2005	215 804
Vekst i antall barn i barnehage 15. desember 2004–20. september 2005	2 862
Totalt antall barn på venteliste per 20. september 2005	16 914
Kommunenes prognoser for nye barn i barnehage fra 20. september 2005 og ut året	5 300

Rapporteringen viser at en stor andel av den nyetablerte kapasiteten fram til 20. september har gått til å øke oppholdstiden for barn som allerede går i barnehage. Erfaringene fra tilsvarende rapportering høsten 2004 tilsier at den kapasiteten som blir etablert fra september og ut året i stor grad går til å bringe nye barn inn i barnehagene. Dersom kommunenes prognoser for kapasitetsveksten resten av året legges til grunn, vil en tilnærmet kunne nå måltallet på 9 000 nye barn i barnehage i 2005. Det understrekes at det er stor usikkerhet knyttet til hvor mange nye barn som vil få plass i barnehage fra september 2005 og ut året.

Rapporteringen viser at etterspørselen etter barnehageplasser i dag er langt høyere enn det som ble lagt til grunn i St.prp. nr 1 (2005–2006). Regjeringens forslag om redusert maksimalpris fra 1. januar 2006 vil også bidra til å øke etterspørselen ytterligere. For å nå målet om full barnehagedekning er det derfor nødvendig med en betydelig høyere barnehageutbygging i 2006 enn det som tidligere er forutsatt.

Samtidig synes det å være en grense for hvor høy kapasitetsvekst det er mulig å få til i løpet av ett år. I 2004 økte kapasiteten i barnehagesektoren med vel 11 200 heltidsplasser. Rapporteringen fra kommunene 20. september tyder på at kapasitetsveksten kan bli om lag den samme i 2005. Det legges derfor bevilgningsmessig til rette for at kapasitetsveksten også i 2006 vil ligge på vel 11 000 heltidsplasser. Det legges videre til grunn at en del av kapasitetsveksten fortsatt vil gå til å øke oppholdstiden for de som allerede går i barnehage. Den forventede kapasitetsveksten forutsettes å gi plass til 8 000 til 9 000 nye barn i barnehage i 2006.

For å kompensere bortfallet av foreldrebetaling ved lavere maksimalpris, foreslås satsene for driftstilskuddet oppjustert. Satsene er økt med kr 6 380 for en heltidsplass. For deltidsplasser foreslås satsene oppjustert proporsjonalt med oppholdstiden.

Ved beregning av bevilgningsbehovet knyttet til den økte kapasitetsveksten i sektoren er det forutsatt at det kommer inn 8 000 nye barn i barnehage i 2006, og at disse fordeler seg med 3 100 barn på heltid over tre år og 4 900 barn på heltid under tre år. De nye forutsetningene om aldersfordeling følger av de oppdaterte ventelistetallene innhentet per 20. september 2005. Videre er det forutsatt at 70 pst. av plassene etableres i private barnehager. Dette innebærer en videreføring av den private etableringsandelen fra foregående år.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) var det ikke lagt inn midler til full prisjustering av driftstilskuddet. Det foreslås nå å prisjustere alle 60-postene under barnehagebevilgningen med en faktor på 2,8 pst. Dette er i tråd med anslag for prisveksten i kommunesektoren fra 2005 til 2006 som ble presentert i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Satsene for driftstilskudd er oppjustert, jf. ovennevnte bevilgningsforslag. Det vises også til tabell 3.5 og 3.6.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å øke bevilgningen kap. 231, post 60 med 1 352,5 mill. kroner til 11 701,6 mill. kroner.

Post 61 Investeringstilskudd, overslagsbevilgning

De nye barnehageplassene som forventes å bli bygget i 2006, vil utløse behov for investeringstilskudd på til sammen 250 mill. kroner. Regjeringen foreslår derfor å øke bevilgningen på posten fra 200 mill. kroner til 250 mill. kroner.

Post 63 Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder

Bevilgningen på posten foreslås nedjustert med 0,3 mill. kroner til 99,0 mill. kroner som følge av at 60-postene under barnehagebevilgningen nå er prisjustert med en faktor på 2,8 pst. Dette er i tråd med anslag for prisvekst i kommunesektoren fra 2005 til 2006.

Post 65 Skjønnsmidler til barnehager

Den økte kapasitetsveksten som forutsettes i barnehagesektoren i 2006, øker behovet for skjønnsmidler med 12 mill. kroner. Bakgrunnen for at behovet øker så vidt lite er endrede forutsetninger

Tabell 3.5 Statlig driftstilskudd til ordinære barnehager og familiebarnehager – offentlige barnehager (kroner per år)

Barnas ukentlige oppholdstid	Barn født 2002 og tidligere	Barn født 2003 og senere
0–8 timer	7 800	15 005
9–16 timer	15 725	30 195
17–24 timer	23 825	45 450
25–32 timer	31 865	60 745
33–40 timer	34 010	64 725
41 timer eller mer	42 835	78 185

Tabell 3.6 Statlig driftstilskudd til ordinære barnehager og familiebarnehager – private barnehager (kroner per år)

Barnas ukentlige oppholdstid	Barn født 2002 og tidligere	Barn født 2003 og senere
0–8 timer	8 640	16 745
9–16 timer	17 440	33 660
17–24 timer	26 350	50 665
25–32 timer	35 260	67 680
33–40 timer	37 535	72 035
41 timer eller mer	47 305	86 975

om barnas alderssammensetning. Mens det i St.prp. nr. 1 (2005–2006) var forutsatt at alle nye barn i barnehage i 2006 var under tre år, er det nå lagt til grunn at en betydelig andel av de som vil få plass i løpet av året er barn over tre år.

Den foreslåtte økningen i driftstilskuddssatsene tar ikke hensyn til at mange foreldre i dag har redusert foreldrebetaling på grunn av søskenmoderasjoner og friplasser. Dette medfører at den foreslåtte satsøkningen i driftstilskuddet overkompenserer kostnadene knyttet til redusert foreldrebetaling. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på posten med 100 mill. kroner. I tillegg nedjusteres bevilgningen med 5 mill. kroner som følge av at 60-postene under barnehagebevilgningen nå er prisjustert med en faktor på 2,8 prosent. Dette er i tråd med anslag for prisvekst i kommunesektoren fra 2005 til 2006.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 231, post 65 med 93 mill. kroner til 1 972,7 mill. kroner.

Likeverdig behandling

For å forenkle praktiseringen av regelverket om likeverdig behandling av offentlige og private barnehager, vil Kunnskapsdepartementet gjennomgå veiledningsmateriellet og hjelpemidlene som er utarbeidet for dette formålet. Målet er at en forenklet praktisering skal skape økt forutsigbarhet i den kommunale finansieringen av private barnehager samt redusere kommunenes arbeidsbyrde som følge av ordningen.

Kap. 257 Program for basiskompetanse i arbeidslivet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått å opprette et nytt program for å heve grunnleggende ferdigheter blant voksne. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til programmet med 9,8 mill. kroner til samlet 24,5 mill. kroner for at flere skal få mulighet til å tilegne seg grunnleggende ferdigheter. Samtidig foreslås navnet på programmet endret for bedre å reflektere Regjeringens mål om bred basiskompetanse. Programmets formål er å sørge for at flere voksne kan skaffe seg den basiskompetansen som er nødvendig for å mestre krav og omstilling i arbeids- og samfunnsliv. Programmet skal gi støtte til bedrifter og offentlige virksomheter som gir opplæring i grunnleggende ferdigheter for ansatte eller arbeidssøkere. Opplæringen skal så langt det er mulig gis i kombinasjon med arbeid. Programmet skal delfinansiere opplæringstiltakene. Opplegg og framdrift for evalueringen av programmet besluttes i forbindelse med videre programutvikling.

Kap. 258 Analyse og utviklingsarbeid

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Regjeringen har som mål at Norge skal bli en ledende kunnskapsnasjon. Regjeringen vil øke satsingen på kompetanseutvikling og bedre mulighetene for opplæring i arbeidslivet. For å nå målene er det behov for bedre samordning mellom ulike sektorer, utvikling av nye virkemidler, og et bedre kunnskapsgrunnlag for slike virkemidler. Det foreslås på denne bakgrunn å styrke bevilgningen til analyse og utviklingsarbeid innenfor kompetansepolitikken med 5 mill. kroner. Samtidig tilbakeføres 2,3 mill. kroner som følge av at det foreslås å ikke innføre en nettoordning for føring av merverdiavgift. Samlet foreslås en bevilgning på 38,7 mill. kroner på posten. Kompetansepolitikken har som

mål å etablere gode vilkår for læring for alle, og samtidig legge bedre til rette for at tilgjengelig kompetanse blir brukt til det beste for den enkelte, for virksomhetene og for samfunnet.

Bevilgningsøkningen vil bli benyttet til analyser og utviklingsarbeid som kan styrke retten til realkompetansevurdering, understøtte målet om å få flere i arbeid og færre på trygd og gi kunnskap om hvordan ulike rammebetingelser virker inn på virksomhetenes investeringer og bruk av kompetanse.

Kap. 270 Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter

Post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger, kan overføres

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått å bevilge 124 mill. kroner til bygging av studentboliger. For i større grad å møte behovet for studentboliger foreslår Regjeringen å øke bevilgningen til bygging av studentboliger med 10 mill. kroner i 2006. Dette vil bidra til å øke dekningsgraden og bidra til å sikre lik rett til utdanning. Økningen vil gi grunnlag for om lag 80 nye tilsagn til studentboliger i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006), avhengig av kostnadsnivået der tilsagnene gis. Totalt vil det bli gitt om lag 580 nye tilsagn i 2006. Det samlede tilskuddet til bygging av studentboliger blir 134 mill. kroner i 2006, med en tilsagnsfullmakt på 130 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

Kap. 271 Universiteter

Post 52 Forskningsfinansiering statlige universiteter

Resultatbasert omfordeling av forskningsmidler

Det er tidligere etablert en felles pott for omfordeling av forskningsmidler som består dels av uttrekk fra institusjonenes budsjettmidler og dels av økte bevilgninger. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått endringer i modellen for resultatbasert omfordeling av forskningsmidler. Modellen inkluderer alle institusjonstyper, både statlige og private institusjoner. De to statlige kunsthøyskolene er holdt utenfor. Midlene fordeles etter oppnådde resultater på de utvalgte indikatorene doktorgradskandidater, vitenskapelig publisering, EU-midler og midler fra Norges forskningsråd. De to førstnevnte indikatorene har en vekt på 0,3 og de to andre indikatorene vektes med 0,2. Samlet utgjør disse indikatorene en god indikasjon på omfang og kvalitet på forskningsresultat på institusjonsnivå i universitets- og høyskolesektoren, og utgjør en betydelig forbedring av indikatormodellens treffsikkerhet.

Endringene knyttet til resultatbasert omfordeling av forskningsmidler som ble presentert St.prp. nr. 1 (2005–2006), førte til forholdsvis store budsjettendringer for enkelte institusjoner. Regjeringen ønsker en gradvis innfasing av modellen, og på bakgrunn av dette foreslås det å halvere størrelsen på den potten som fordeles på bakgrunn av oppnådde resultater på indikatorene. Dette gjøres ved å halvere de andeler budsjettmidler institusjonene bringer inn i omfordelingen. Resterende midler foreslås midlertidig plassert i den strategiske forskningskomponenten til den enkelte institusjon, og det tas sikte på å fase disse midlene inn til omfordeling i den resultatbaserte omfordelingen av forskningsmidler i statsbudsjettet for 2007. Den gradvise innfasingen innebærer at budsjettuttellingen for den enkelte institusjon blir halvert i forhold til uttelling i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Dette gir en samlet økning på posten på 1,6 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Doktorgradsstillinger

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått å bevilge midler til 350 nye doktorgradsstillinger, hvorav 250 er foreslått lagt til universitets- og høyskolesektoren og 100 til Norges forskningsråd. Doktorgradsstillingene til Norges forskningsråd ble forutsatt å være frie stipendiater som skulle utlyses på faglig fritt grunnlag.

Regjeringen ønsker å kanalisere alle de 350 doktorgradsstillingene til universitets- og høyskolesektoren. Forslaget er i tråd med etablert arbeidsdeling mellom universitets- og høyskolesektoren og Norges forskningsråd, der universiteter og høyskoler har et hovedansvar for å finansiere stillinger på doktorgradsnivå.

På bakgrunn av dette øker antall doktorgradsstillinger ved universitetene med 92 i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Disse fordeles med 30 doktorgradsstillinger til Universitetet i Oslo, 25 doktorgradsstillinger til Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 18 doktorgradsstillinger til Universitetet i Bergen, ti doktorgradsstillinger til Universitetet i Tromsø, fem doktorgradsstillinger til Universitetet i Stavanger og fire doktorgradsstillinger til Universitetet for miljø og biovitenskap. Det foreslås på bakgrunn av dette at bevilgningen på posten økes med 27,2 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 28,8 mill. kroner til 2 350,8 mill. kroner.

Kap. 272 Vitenskapelige høyskoler

Post 52 Forskningsfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler

Resultatbasert omfordeling av forskningsmidler

Regjeringen foreslår å endre den resultatbaserte omfordelingen av forskningsmidler, jf. omtale under kap. 271, post 52. Den gradvise innfasingen av modellen innebærer at budsjettuttellingen for den enkelte institusjon blir halvert i forhold til uttelling i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Dette gir en reduksjon på posten på 0,8 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Doktorgradsstillinger

Regjeringen ønsker å endre tildelingen av 350 nye doktorgradsstillinger, jf. omtale under kap. 271, post 52. På bakgrunn av dette øker antall doktorgradsstillinger ved de statlige vitenskapelige høyskolene med åtte i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Disse fordeles med én doktorgradsstilling til Norges idrettshøgskole og Norges veterinærhøgskole og to doktorgradsstillinger til Norges handelshøyskole, Norges musikkhøgskole og Arkitektur- og designhøyskolen i Oslo. Det foreslås på bakgrunn av dette at bevilgningen på posten økes med 2,4 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 1,5 mill. kroner til 141,6 mill. kroner.

Post 72 Forskningsfinansiering private vitenskapelige høyskoler

Regjeringen foreslår å endre den resultatbaserte omfordelingen av forskningsmidler, jf. omtale under kap. 271, post 52. Den gradvise innfasingen av modellen innebærer at budsjettuttellingen for den enkelte institusjon blir halvert i forhold til uttelling i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det foreslås på bakgrunn av dette at bevilgningen på posten reduseres med 0,5 mill. kroner til 10,8 mill. kroner.

Kap. 275 Høyskoler

Post 50 Basisfinansiering statlige høyskoler

Visuell kunstutdanning i Nord-Norge

Stortinget har, både i Innst. S. nr. 214 (2001–2002) og Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004–2005), bedt departementet vurdere om det bør etableres visuell kunstutdanning i Nord-Norge. Regjeringen mener det er viktig å opprette visuell kunstutdanning i Nord-Norge og foreslår å etablere denne studieretningen ved Høgskolen i Tromsø. Med bakgrunn i dette foreslås det å bevilge 1,1 mill. kroner til 15 nye studieplasser ved Høgskolen i Tromsø fra høsten 2006.

Strukturtiltak

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble det foreslått enkelte strukturtiltak som blant annet innebar nedleggelse av enkelte studiesteder, nautikk- og ingeniørutdanninger, samt reduksjon av studieplasser innen universitetsparallelle fag og helse- og sosialarbeiderutdanninger. Regjeringen foreslår å legge inn en tilsvarende budsjettøkning når det gjelder noen av tiltakene ved Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Sogn og Fjordane. Med bakgrunn i dette foreslås rammen til Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Sogn og Fjordane økt med henholdsvis 1,76 mill. kroner og 1,34 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Høyskolene må selv prioritere hvilke styrkingstiltak de vil gjennomføre for disse budsjettmidlene.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 4,2 mill. kroner til 5 009,4 mill. kroner.

Post 52 Forskningsfinansiering statlige høyskoler

Regjeringen foreslår å endre den resultatbaserte omfordelingen av forskningsmidler, jf. omtale under kap. 271, post 52. Den gradvise innfasingen av modellen innebærer at budsjettuttellingen for den enkelte institusjon blir halvert i forhold til uttelling i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det foreslås på bakgrunn av dette at bevilgningen på posten økes med 0,4 mill. kroner til 241,4 mill. kroner.

Post 70 Basisfinansiering private høyskoler

For å skape rom for andre tiltak foreslås det å redusere tilskuddet til private høyskoler med til sammen 14,6 mill. kroner. På bakgrunn av dette blir tilskuddet til private høyskoler redusert med beløpene vist i tabell 3.7 i forhold til St.prp. nr 1 (2005–2006). Dette vil medføre omtrent uendret aktivitetsnivå i forhold til 2005.

Etter disse endringene blir bevilgningsforslaget på posten 307,4 mill. kroner.

Post 72 Forskningsfinansiering private høyskoler

Regjeringen foreslår å endre den resultatbaserte omfordelingen av forskningsmidler, jf. omtale under kap. 271, post 52. Den gradvise innfasingen av modellen innebærer at budsjettuttellingen for den enkelte institusjon blir halvert i forhold til uttel-

ling i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det foreslås på bakgrunn av dette at bevilgningen på posten reduseres med 0,7 mill. kroner til 32,3 mill. kroner.

Kap. 281 Fellesutgifter for universiteter og høyskoler

Post 01 Driftsutgifter

Desentralisert utdanning

I statsbudsjettet for 2005 ble det særskilte tilskuddet til desentralisert utdanning avviklet for de fleste av de statlige høyskolene, jf. Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004–2005). Regjeringen ønsker å fremme desentralisert utdanning og foreslår derfor å øke bevilgningen med 20 mill. kroner til dette formålet i 2006. En slik styrking vil bidra til å gi innbyggerne i distriktskommunene en bedre mulighet til utdanning og slik øke kommunenes og næringslivets tilgang på høyt kvalifisert arbeidskraft. Midler til styrking av desentralisert utdanning foreslås lagt til kap. 281, post 01.

500 nye studieplasser til allmennlærer-, førskolelærer og praktisk-pedagogisk utdanning

For å bedre rekrutteringen til læreryrket foreslår Regjeringen å øke kapasiteten ved blant annet allmennlærer-, førskolelærer- og praktisk-pedagogisk utdanning. På bakgrunn av dette foreslår Regjeringen å bevilge 12,5 mill. kroner til 500 nye studieplasser innenfor disse studieretningene fra og med høsten 2006. I tillegg kommer økt bevilgningsbehov knyttet til utdanningsstøtte, jf. omtale under kategori 07.80. Det tas sikte på å fordele studieplassene på de ulike studieretningene som vist i tabell 3.8.

I tildelingen av nye studieplasser vil det blant annet bli lagt vekt på forventet søkertilgang ved den enkelte institusjon. Det totale antallet studieplasser vil avhenge av fordelingen på de ulike lærerutdanningene, da kostnadene varierer noe mellom de ulike lærerutdanningene.

Videre tilbakeføres 2,3 mill. kroner til posten som følge av at det foreslås å ikke innføre en nettoordning for føring av merverdiavgift.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 34,8 mill. kroner til 329,1 mill. kroner.

Tabell 3.7 Redusert tilskudd til private høyskoler

Institusjon	Beløp (i 1 000 kroner)
Norges Informasjonsteknologiske Høyskole	-1 500
Mediehøgskolen Gimlekollen	-1 600
Rogaland Høgskole	-1 300
Norsk lærerakademi Bachelor- og masterstudier	-1 300
Norsk lærerakademi Lærerhøgskolen	-1 500
Handelshøyskolen BI	-2 000
Dronning Mauds Minne Høgskolen	-1 100
Lovisenberg diakonale høyskole	-2 000
Høgskolen Diakonova	-1 000
Betanien diakonale høyskole	-500
Norsk Reiselivshøyskole	-600
Den norske Eurytmihøgskolen	-200
Sum	-14 600

Kap. 283 Meteorologiformål

Post 50 Meteorologisk institutt

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) varslet regjeringen Bondevik II at Utdannings- og forskningsdepartementet hadde satt i gang en utredning av de administrative og økonomiske forutsetningene for en utskilling av den kommersielle virksomheten ved Meteorologisk institutt, og at departementet tok sikte på å komme tilbake til saken i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2006. Regjeringen legger ikke opp til å videreføre arbeidet med å utrede en utskilling av den kommersielle virksomheten ved Meteorologisk institutt i et eget selskap. Det legges i stedet opp til å vurdere alternativer innenfor rammene av nasjonalt og internasjonalt regelverk.

Tabell 3.8 Fordeling av nye studieplasser

Studieretning	Antall studieplasser
Praktisk-pedagogisk utdanning	155
Femårig integrert utdanning ved universitetene	om lag 75
Allmennlærerutdanning	110
Førskolelærerutdanning	80
Faglærerutdanning	om lag 30
Yrkesfaglærerutdanning	50
Sum	500

Kap. 285 Norges forskningsråd

Post 52 Forskningsformål

Regjeringen ønsker å endre tildelingen av 350 nye doktorgradsstillinger, jf. omtale under kap. 271, post 52. I forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006) innebærer forslaget en reduksjon av kap. 285, post 52 på 29,6 mill. kroner mot en økning på 27,2 mill. kroner på kap. 271, post 52 og 2,4 mill. kroner på kap. 272, post 52.

Etter disse endringene blir bevilgningen på posten 1 094,5 mill. kroner.

Kap. 286 Fondet for forskning og nyskaping

Post 95 Fondskapital

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått å øke kapitalen i Fondet for forskning og nyskaping med 39 mrd. kroner til 75 mrd. kroner. Regjeringen viser til Stortingets behandling av St.meld. nr. 20 (2004–2005) *Vilje til forskning*, der det foreslås å øke kapitalen i fondet med 14 mrd. kroner til 50 mrd. kroner i 2006. Gitt en rentesats på 3,75 pst. vil en økning på 14 mrd. kroner medføre en avkastning til forskningsformål på om lag 525 mill. kroner i 2007. Fondet for forskning og nyskaping kan være et virkemiddel for å sikre langsiktighet i planleggingen av forskningsvirksomhet. En utbredt øremerking av bevilgninger til enkeltformål gjennom fondskonstruksjoner vil imidlertid begrense handlingsrommet til å foreta reelle prioriteringer i de årlige statsbudsjettene. De senere årene har store deler av veksten i forskningsmidler blitt kanalisert gjennom forskningsfondet, og avkastningen utgjør en betydelig del av de samlede offentlige bevilgningene til forskning. Det foreslås å redusere kapitalinnskuddet i Fondet for forskning og nyskaping med 25 mrd. kroner i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Regjeringen vil komme tilbake til fordeling av veksten i fondsavkastningen i forbindelse med statsbudsjettet for 2007.

Kap. 287 Forskningsinstitutter og andre tiltak

Post 53 NOVA og NUPI

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble det foreslått å kanalisere basisbevilgningene til Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) og Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) gjennom Norges forskningsråd fra 2006.

Forskningsrådet skal innen utgangen av september 2006 foreta en gjennomgang av de institutter som arbeider innenfor det arbeids- og sosialpolitiske området samt på området for utenriks- og sikkerhetspolitikk. Før gjennomgangen foreligger og er behandlet av Regjeringen bør tildelingsmåten ikke endres. Regjeringen foreslår derfor at basisbevilgningene til NUPI og NOVA i 2006 tildeles direkte fra departementet til instituttene.

Post 56 Ludvig Holbergs forskningspris

Ludvig Holbergs forskningspris finansieres gjennom en fondsavsetning på 200 mill. kroner. Den årlige avkastningen er på 9,1 mill. kroner og dekker prisbeløp, arbeidet med prisen, seremoni og formidlingsarbeid rettet mot barn og unge. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått å øke bevilgningen på posten med 3,3 mill. kroner slik at bevilgningen blir den samme som til Niels Henrik Abels matematikkpris på kap. 287, post 73. Denne posten finansieres gjennom en tilsvarende fondsavsetning gjort på et tidligere tidspunkt da rentenivået var høyere. Regjeringen mener det bør være samsvar mellom nivået på avkastningen fra fondet som finansierer prisen og bevilgningen på posten, og foreslår derfor å redusere bevilgningen på posten med 3,3 mill. kroner til 9,1 mill. kroner.

Kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak

Post 75 UNESCO

På bakgrunn av nye anslag for kontingenten til UNESCO i 2006 foreslås det å redusere bevilgningen på posten med 3 mill. kroner til 15,5 mill. kroner.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Regjeringen foreslår å øke antall studieplasser innenfor allmennlærer-, førskolelærer- og praktisk pedagogisk utdanning, jf. omtale under kap. 281, post 01. Forslaget medfører økt bevilgningsbehov knyttet til utdanningsstøtte. Det foreslås på bakgrunn av dette å øke bevilgningen på posten med 8 mill. kroner til totalt 4 413,3 mill. kroner.

Post 72 Rentestøtte, overslagsbevilgning

Som følge av økning i antall studieplasser, jf. omtale under kap. 281, post 01, foreslås det å øke bevilgningen på posten med 0,2 mill. kroner til totalt 994,2 mill. kroner.

Post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning, overslagsbevilgning

Som følge av økning i antall studieplasser, jf. omtale under kap. 281, post 01, foreslås det å øke bevilgningen på posten med 20 mill. kroner til totalt 16 910,3 mill. kroner.

Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning

Post 80 Renter

Som følge av økning i antall studieplasser, jf. omtale under kap. 281, post 01, foreslås det å øke bevilgningen på posten med 0,2 mill. kroner til totalt 3 146,2 mill. kroner.

3.3.3 Kultur- og kirkedepartementet

Endringsforslag som omfattes av Kulturløftet

Regjeringen vil ha en ny giv i kulturpolitikken og vil gjennomføre det store kulturløftet. Kulturløftets mål er at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål i 2014. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn en samlet økning i kulturbudsjettets ramme for 2006 knyttet til Kulturløftet på knapt 170 mill. kroner i forhold til Bondevik II-regjeringens budsjettforslag for 2006. Herunder foreslås kulturbevilgningene over Utenriksdepartementets budsjett styrket med 20 mill. kroner.

Kap. 315 Frivillighetsformål

Post 71 Tilskudd til frivillighetssentraler

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 64,9 mill. kroner. Bevilgningen omfatter i hovedsak tilskudd til frivillighetssentralene, som skal fungere som møteplasser og være kraftsenter for et mangfold av frivillig virke i samarbeid med enkeltpersoner, frivillige organisasjoner, menigheter og lokale myndigheter. Det er behov for styrking av bevilgningen til frivillighetssentraler, og det foreslås tilskudd til 10 nye sentraler i 2006.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 2 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til frivillig virksomhet

Midler til Frifond skal gå til barn og unges kulturaktiviteter på lokalt nivå. 62 pst. av midlene har til nå blitt fordelt som rundsumtilskudd til Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, 30 pst. er tildelt Norsk musikkråd og 8 pst. er tildelt Norsk teaterråd.

Etter forslag fra organisasjonene vil Kultur- og kirkedepartementet i forbindelse med tildelingen for 2006 vurdere den etablerte fordelingsnøkkelen i lys av erfaringstall for 2005 for antall søkere og antall tilskuddsmottakere.

Det blir gitt tilskudd til frivillig virksomhet (Frifond) fra spillemidlene til kulturformål utenfor statsbudsjettet. Tilskuddet beløper seg til 120 mill. kroner i 2005. Det kan forventes et tilsvarende beløp i 2006.

I 2005 er det i tillegg bevilget 15 mill. kroner til Frifond over statsbudsjettet under kap. 315, post 72 Tilskudd til frivillig virksomhet. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det ikke foreslått å videreføre denne bevilgningen i 2006.

Det er behov for å opprettholde den frivillige barne- og ungdomsaktiviteten på et høyt nivå. Regjeringen foreslår at det bevilges 15 mill. kroner til Frifond over statsbudsjettet i 2006. Samlet gis det med dette om lag 135 mill. kroner til Frifond i 2006.

Post 80 Tilskudd til prøveløp rally-VM

Norge er, ved Rally Norway AS, tildelt prøve-VM (kandidatløp) i rally 10.–11. februar 2006. Ved eventuell tildeling av en offisiell VM-runde skal arrangementet være selvfinansierende. Det internasjonale bilsportforbundet (FIA) tildeler VM-runder til de ulike arrangører ved kontrakter, normalt av tre års varighet. Et vellykket prøve-VM i rally i 2006 kan sikre Norge en VM-runde hvert år i perioden 2007–2009. Dette vil kunne innebære betydelige næringsmessige ringvirkninger, spesielt i Innlandsregionen hvor arrangementet planlegges avviklet.

Regjeringen foreslår at det i 2006 bevilges 17 mill. kroner til arrangementet.

Kap. 320 Allmenne kulturformål

Post 50 Norsk kulturfond

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 273,5 mill. kroner.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 13,5 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:

- innkjøpsordningen for fonogram: 1 mill. kroner
- turné- og arrangørstøtte for rock og pop (TARP): 2 mill. kroner

– tilskudd til fri scenekunst: 5 mill. kroner, inkludert 2 mill. kroner til en egen tilskuddsordning for dans
– festivalstøtte: 3,5 mill. kroner
– støtte til musikkensembler: 2 mill. kroner.

Post 51 Fond for lyd og bilde

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 19,5 mill. kroner. Fondets midler skal bidra til å fremme produksjon og formidling av innspillinger i lyd og/eller bilde. Det er behov for å styrke fondet, slik at det i større grad kan imøtekomme det store antallet søknader til fondet.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 2 mill. kroner.

Post 53 Samiske kulturformål

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 33,7 mill. kroner. Bevilgningen under posten overføres til og blir disponert av Sametinget og omfatter midler til samiske tiltak under Kultur- og kirkedepartementets budsjett med unntak av midler til Samisk bibliografi (kap. 326, post 01), midler til samisk arkiv (kap. 329, post 01) og midler til samiske filmproduksjoner (kap. 334, post 72).

Regjeringen foreslår at bevilgningen til samiske kulturformål i St.prp. nr. 1 (2005–2006) økes med 7 mill. kroner.

I tillegg overføres 3 mill. kroner fra Kommunal- og regionaldepartementets budsjett til investeringer i samiske bokbusser, slik at både drifts- og investeringsmidler til samisk mobil bibliotektjeneste heretter forvaltes av Sametinget.

Post 73 Nasjonale kulturbygg, kan overføres

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 4,3 mill. kroner. Posten omfatter tilskudd til bygninger og lokaler for institusjoner og tiltak som har en nasjonal oppgave, en landsomfattende funksjon eller en viktig landsdelsfunksjon.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 2,5 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:
– ytterligere midler til investeringstiltak i sceneteknisk utstyr ved Det Norske Teatret: 1,5 mill. kroner
– investeringstiltak i bygningen til Nationaltheatret: 1 mill. kroner.

Post 74 Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, kan overføres

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 109,1 mill. kroner. Norsk kulturråd forvalter midler under denne posten til tiltak på områdene allmenne kulturformål, billedkunst og kunsthåndverk, musikk og scenekunst. Det er behov for å øke tilskuddene til ulike tiltak under posten.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 12,2 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:
– flerkulturelle tiltak, Mela/Stiftelsen Horisont: 0,5 mill. kroner, Du Store Verden!: 0,5 mill. kroner
– Norgesnettet, investering i teknisk utstyr: 1 mill. kroner
– musikkverkstedordningen: 2 mill. kroner
– kompetansebyggende tiltak i regi av Norsk Rockforbund: 1 mill. kroner
– Ungdommens kulturmønstring: 2,5 mill. kroner
– Nettverk for elektronisk kunst: 1 mill. kroner, fordelt med 0,5 mill. kroner til produksjonsnettverk for elektronisk kunst, Oslo (PNEK) og 0,5 mill. kroner til Trondheim elektroniske kunstsenter (TEKS)
– Blueshus Notodden: 0,2 mill. kroner
– Per Gynt Stemnet: 0,25 mill. kroner
– opprette ordning med tilskudd til kjøp av musikkinstrumenter for skolekorps: 2,5 mill. kroner. Det legges opp til at Norges Musikkkorps Forbund fordeler tilskuddet innenfor ordningen
– Tou Scene: 0,5 mill. kroner
– Østfold teater: 0,25 mill. kroner

Post 78 Ymse faste tiltak

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 22,8 mill. kroner. Bevilgningen omfatter tilskudd til en rekke ulike tiltak, jf. vedlegg 2 til St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Kultur- og kirkedepartementet.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 1 mill. kroner til en prøveordning med kulturkort for ungdom.

Post 79 Til disposisjon

Bevilgningene til allmenne kulturformål utenom denne posten er i sin helhet bundet til bestemte mottakere. Det er imidlertid nødvendig for Kultur- og kirkedepartementet å kunne disponere midler for å dekke uforutsette behov av særskilt karakter

som oppstår i løpet av budsjettåret. Eksterne søknader om tilskudd vil normalt bli oversendt Norsk kulturråd for behandling. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 0,6 mill. kroner. Det er behov for å øke bevilgningen.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 6 mill. kroner.

Kap. 321 Kunstnerformål

Post 01 Driftsutgifter

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 14,0 mill. kroner.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 1 mill. kroner til en kartlegging av kunstnernes levekår.

Post 73 Kunstnerstipend m.m., kan overføres

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 89,3 mill. kroner. Bevilgningen omfatter æresstipend/-lønn, stipend for eldre, fortjente kunstnere, arbeidsstipend, arbeidsstipend for yngre/nyetablerte kunstnere, reise-, studie- og vikarstipend, etablerings- og materialstipend. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Kultur- og kirkedepartementet er det opplyst at bevilgningen er noe redusert, som følge av at det i 2006 også kan disponeres ubrukte midler fra tidligere år. Nye beregninger for stipendutbetalinger i 2005 viser at det likevel ikke vil være overførbare midler til 2006.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 2 mill. kroner.

Kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom

Post 50 Utsmykking av offentlige bygg

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 11,3 mill. kroner. Bevilgningen omfatter kunstnerisk utsmykking av kommunale og fylkeskommunale bygg, herunder utsmykking av offentlige uterom, samt innkjøpsordningen for utsmykking av leiebygg og eldre statsbygg. Det er behov for å styrke utsmykkingsordningene.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 1,5 mill. kroner.

Post 72 Knutepunktinstitusjoner

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått en bevilgning på 4,4 mill. kroner.

Tilskuddet til Galleri F15 foreslås flyttet til kap. 328, post 70 Det nasjonale museumsnettverket, jf. omtale under denne posten. Tilskuddet til Nordnorsk kunstnersenter foreslås økt med 0,5 mill. kroner.

Samlet foreslås med dette bevilgningen redusert med 2,2 mill. kroner.

Post 78 Ymse faste tiltak

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 43,8 mill. kroner. Bevilgningen omfatter tilskudd til en rekke ulike tiltak innenfor billedkunst og kunsthåndverk, jf. vedlegg 2 til St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Kultur- og kirkedepartementet.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 1,7 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:

- Bergen Kunsthall: 1,2 mill. kroner. Det forutsettes at Bergen Kunsthall fortsatt skal ha ansvaret for festspillutstillingen.
- Nettsted for unge kunstnere, Trafo.no: 0,5 mill. kroner.

Tilskuddet til Momentum er foreslått overført til kap. 328, post 70, jf. omtale under denne posten.

Samlet foreslås med dette bevilgningen redusert med 1,4 mill. kroner.

Kap. 323 Musikkformål

Post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 122,5 mill. kroner. Posten omfatter tilskudd til fem regionale orkestre. Det er behov for å øke tilskuddet til enkelte av disse.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 2 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:

- Kristiansand Symfoniorkester: 0,75 mill. kroner
- Stavanger Symfoniorkester: 0,75 mill. kroner
- Det Norske Blåseensemble anno 1734: 0,5 mill. kroner

Post 78 Ymse faste tiltak

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 43,1 mill. kroner. Pos-

ten omfatter tilskudd til ulike tiltak på musikkområdet, jf. vedlegg 2 til St.prp. nr. 1 (2005–2006).

En nasjonal scene for folkemusikk og folkedans vil være et viktig element i realiseringen av Schous-kvartalet som kulturkvartal. Regjeringen foreslår en bevilgning på 1,5 mill. kroner til tiltaket.

Regjeringen vil tilrå at Trøndelagsalternativet legges til grunn for utviklingen av et nasjonalt opplevelsessenter for pop- og rockhistorie, dvs. en delt løsning med funksjoner både i Namsos og Trondheim med faglig ankerfeste i Ringve Museum. Regjeringen legger videre til grunn at det nasjonale senteret får i oppdrag å gjøre avtale med institusjoner i Oslo (Schous-kvartalet), Halden, Kristiansand, Bergen, Stavanger og Tromsø, slik at disse kan samarbeide i et nettverk.

Det bevilges derfor 1,5 mill. kroner til prosjektmidler. Det forutsettes en betydelig lokal/regional delfinansiering av prosjektet.

Regjeringen er åpen for å yte statlig tilskudd til formidling av pop- og rockhistorie i tilknytning til utviklingen av Schous-kvartalet i Oslo, samt til regionale formidlingskonsept andre steder i landet.

Regjeringen foreslår at bevilgningen samlet økes med 5 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:

- styrking av arbeidet med å etablere en nasjonal scene for folkemusikk og folkedans i Oslo: 1,5 mill. kroner
- prosjektmidler til opplevelsessenter og nettverk for formidling av pop- og rockhistorie: 1,5 mill. kroner
- Norsk Jazzforum: 2 mill. kroner til etablering og oppstart av Nasjonal jazzscene ved Cosmopolite i Oslo.

Kap. 324 Teater- og operaformål

Post 01 Driftsutgifter

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 87,2 mill. kroner. Posten dekker i hovedsak lønns- og driftsmidler til Riksteatret. Det er behov for å styrke virksomheten ved Riksteatret.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 1 mill. kroner.

Post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 210,5 mill. kroner. Posten omfatter tilskudd til i alt 12 regionale scenekunstinstitusjoner.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 5 mill. kroner fordelt på følgende region-/landsdelsinstitusjoner:

- Agder Teater: 0,5 mill. kroner
- Carte Blanche: 0,5 mill. kroner
- Hedmark Teater: 0,5 mill. kroner
- Hordaland Teater: 0,5 mill. kroner
- Teater Ibsen: 0,5 mill. kroner
- Teatret Vårt: 0,5 mill. kroner
- Haugesund Teater: 0,5 mill. kroner
- Sogn og Fjordane Teater: 0,5 mill. kroner
- Rogaland teater: 0,5 mill. kroner
- Trøndelag Teater: 0,5 mill. kroner

Post 73 Region- og distriktsopera

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 20,7 mill. kroner. Posten omfatter tilskudd til i alt 10 regionale institusjoner. Det er behov for å styrke enkelte av disse.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 2,5 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:

- Musikkteatret i Trondheim: 0,5 mill. kroner
- Musikkteater i Bodø: 0,25 mill. kroner
- Opera Nord: 0,25 mill. kroner
- Operaen i Kristiansund: 0,5 mill. kroner
- Ringsakeroperaen: 0,25 mill. kroner
- Steinvikholm Musikkteater: 0,25 mill. kroner
- Operatiltak i Bergen: 0,5 mill. kroner

Forslaget om tilskuddsøkning til opera i Bergen og Trondheim knyttes opp mot samordningen av virksomheten. Det vises til omtale av opera i Bergen i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Post 75 Dans

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 17,8 mill. kroner. Posten omfatter tilskudd til ulike tiltak innenfor dans. Det er behov for å øke tilskuddet til Stellaris DansTeater.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 0,5 mill. kroner.

Post 78 Ymse faste tiltak

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 34,6 mill. kroner. Posten omfatter tilskudd til ulike tiltak på scenekunstfeltet, jf. vedlegg 2 til St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Kultur- og kirkedepartementet. Det er behov for å styrke enkelte av disse tiltakene.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 0,8 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:

– Akershus Teater: 0,2 mill. kroner
– Brageteatret: 0,3 mill. kroner
– Nord-Trøndelag Teater: 0,3 mill. kroner.

Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål

Post 73 Noregs Mållag

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 1,5 mill. kroner. Det er behov for et engangstilskudd til gjennomføring av Norges Mållags 100-årsjubileum.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 0,5 mill. kroner.

Post 78 Ymse faste tiltak

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 87,0 mill. kroner. Posten omfatter tilskudd til ulike faste tiltak under språk-, litteratur- og bibliotekfeltet. Det er behov for å styrke enkelte tiltak på dette feltet.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 7,5 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:

– Bibliotektjeneste i fengselene: 2 mill. kroner, til styrking av driften av etablerte tjenester og til etablering av nye tjenester
– Det flerspråklige bibliotek: 1,5 mill. kroner
– Bjørnson-festivalen: 0,3 mill. kroner
– Ibsen 2006/Nasjonalkomiteen for Ibsensatsningen: 1,5 mill. kroner, bl.a. til Ibsenfestivalen ved Nationaltheatret
– Nynorsk digitalt leksikon: 1,5 mill. kroner
– Stiftelsen Arkivet: 0,3 mill. kroner
– Bokbyen Tvedestrand: 0,1 mill. kroner
– Bokbyen Fjærland: 0,1 mill. kroner
– Tilskudd til Norsk bibliotekforening: 0,2 mill. kroner.

Kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål

Post 70 Det nasjonale museumsnettverket

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 511,2 mill. kroner. Bevilgningen dekker ordinært driftstilskudd til vel 100 museer over hele landet. Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 5 mill. kroner til ytterligere stimulering av pågående konsolideringsprosesser.

Det foreslås en økning på 1 mill. kroner til en ny konsolidert kunstinstitusjon for Østfold som favner om Galleri F15, Momentum og fylkesgalleriet. Tilskuddene til Galleri F15 og Momentum, til sammen 5,734 mill. kroner, er i denne sammenheng flyttet til dette kapitlet fra kap. 322 Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom.

Det foreslås en økning på 1 mill. kroner til Hovedstadsmuseet, som er en nylig konsolidering av Internasjonalt kultursenter og museum (IKM), Teatermuseet i Oslo og Oslo bymuseum, gjennomført primo november 2005.

Hå gamle prestegard er en viktig arena for formidling av kunst og kulturhistorie med et betydelig årlig besøkstall. For å legge til rette for faglig styrking gjennom konsolidering med Jærmuseet, foreslås en økning på 1 mill. kroner for at museet skal kunne ivareta behov ved Hå gamle prestegard.

Videre foreslås en økning på 0,5 mill. kroner hver til Setesdalsmuseet, Trondheim Kunstmuseum, Trondarnes distriktsmuseum og Alta museum.

Samlet foreslås bevilgningen under posten økt med 10,7 mill. kroner.

Kap. 334 Film- og medieformål

Post 50 Norsk filmfond, kan nyttes under post 71

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 230,1 mill. kroner. Norsk filmfond forvalter de statlige tilskuddsordningene til audiovisuelle produksjoner. Økt satsing på norsk film er et sentralt mål i kulturløftet. For å sikre et økt produksjonsvolum allerede i 2006 er det nødvendig å øke bevilgningen.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 10 mill. kroner.

Post 71 Filmtiltak m.m., kan overføres, kan nyttes under post 50

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 22,5 mill. kroner. Bevilgningen omfatter tilskudd til ulike filmtiltak. Økt satsing på de regionale filmmiljøene er et viktig virkemiddel i filmsatsingen.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 0,7 mill. kroner til Vestnorsk filmsenter. Tilskuddet skal nyttes til kortfilmproduksjon.

Post 72 Knutepunktinstitusjoner

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 7,0 mill. kroner. Bevilgningen omfatter tilskudd til knutepunktinstitusjonene Nordnorsk filmsenter og Kortfilmfestivalen i Grimstad. Økt satsing på de regionale filmmiljøene er et viktig virkemiddel i filmsatsingen.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 1 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:
- Nordnorsk filmsenter: 0,5 mill. kroner i økt produksjonsstøtte
- Kortfilmfestivalen i Grimstad: 0,5 mill. kroner i økt driftsstøtte.

Post 73 Regional filmsatsing

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 5,7 mill. kroner. Bevilgningen omfatter tilskudd til ulike regionale filmtiltak. Økt satsing på de regionale filmmiljøene er et viktig virkemiddel i filmsatsingen.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 2,3 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:
- Medieparken i Fredrikstad: 0,75 mill. kroner
- Midtnorsk filmsenter: 0,75 mill. kroner
- Fuzz: 0,4 mill. kroner
- Film 3: 0,4 mill. kroner.

Forslaget forutsetter økte regionale tilskudd på minst tilsvarende beløp.

Kap. 335 Pressestøtte

Post 71 Produksjonstilskudd

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 244,3 mill. kroner. Regjeringen vil opprettholde mangfoldet i avisutgivelser, både i verdiforankring, geografi og innhold. For å sikre dette er det nødvendig å gjenopprette det reelle nivået på pressestøtten. Det innebærer at produksjonstilskuddet må kompenseres for forventet lønns- og prisvekst for 2006.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 7,5 mill. kroner.

Post 73 Anvendt medieforskning og etterutdanning

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 2,9 mill. kroner. Forslaget innebærer bortfall av tilskuddet til etterutdanning i pressen ved Institutt for journalistikk og tilskuddet til databasen MedieNorge. Regjeringen mener at det fortsatt er behov for tilskudd til Institutt for journalistikk for å sikre fortsatt kompetanseheving innenfor bransjen, og å opprettholde driften av databasen MedieNorge for å sikre statistikk på medieområdet.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 9,4 mill. kroner fordelt på følgende tiltak:
- Institutt for Journalistikk: 8,3 mill. kroner
- MedieNorge: 1,1 mill. kroner.

Post 75 Tilskudd til samiske aviser

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 13,2 mill. kroner. For å gjenopprette det reelle nivået for støtten er det nødvendig å kompensere for forventet lønns- og prisvekst for 2006.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 0,2 mill. kroner.

Post 76 Tilskudd til ymse publikasjoner

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 9,4 mill. kroner.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 0,2 mill. kroner til tilskudd til den flerkulturelle avisa Utrop.

Endringsforslag som ikke berører Kulturløftet

Kap. 305 Lotteri- og stiftelsestilsynet

Status for automatsaken

Regjeringen viser til Bondevik II-regjeringens redegjørelse om status i automatsaken, jf. St.prp.nr. 1 (2005–2006) for Kultur- og kirkedepartementet. Forrige regjering gikk inn for at det nåværende automatregime avvikles fra 31. desember 2005.

Regjeringen vil avvikle eksisterende automatregime og innføre Norsk Tippings enerett til drift av gevinstautomater så raskt som mulig. Høyesterett har nå imøtekommet statens anmodning om prioritert behandling. Saken er berammet til behandling 24. januar 2006. Regjeringen har derfor etter en helhetsvurdering kommet til at det i den korte mellomperioden som gjenstår, vil være mest hensiktsmessig å avvente Høyesteretts endelige dom i saken. Alle oppstillingstillatelser til eksisterende automater vil ut fra dette forlenges til 31. mars 2006. Under forutsetning av at Høyesterett gir staten medhold i saken, vil eneretten innføres fra 1. april 2006.

Regjeringen er i likhet med forrige regjering ikke innstilt på at det fra Norsk Tippings fond skal utbetales særskilt kompensasjon til organisasjonene i 2006, jf. St.prp. nr 1 (2005–2006). Visse organisasjoner som hadde automatinntekter i 2001 mistet sine automatinntekter fra 1. januar 2005. Disse vil kunne kompenseres særskilt, og kostnadene ved dette vil være om lag 30 mill. kroner.

Post 01 Driftsutgifter

Utsettelsen av gjennomføringen av automatreformen til 1. april 2006 innebærer endringer i utgifter og inntekter under Lotteri- og stiftelsestilsynet i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det vil fortsatt være behov for å kjøpe tjenester fra Statens innkrevingssentral til innkreving av lotterigebyrer fra automatbransjen. Dette medfører økte utgifter i 2006 på 3 mill. kroner.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 3 mill. kroner, jf. også omtale under kap. 3305 nedenfor.

Kap. 310 Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg

Post 75 Tilskudd til private kirkebygg

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 9,4 mill. kroner. Regjeringen foreslår at ordningen avvikles.

Post 76 Tilskudd til råd for tro og livssyn

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 3,7 mill. kroner.

Regjeringen foreslår at bevilgningen reduseres med 0,1 mill. kroner.

Kap. 340 Kirkelig administrasjon

Post 72 Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått et driftstilskudd til de kirkelige fellesrådene på 60,4 mill. kroner. Bevilgningsforslaget under denne posten foreslås redusert med 10,8 mill. kroner.

Innenfor rammen av bevilgningen under posten, vil Kultur- og kirkedepartementet i samråd med kirkelige instanser vurdere å avsette et mindre beløp som tilskudd til konkrete og lokalt forankrede organisasjonsutviklingsprosjekter. Utgifter til sentral rådgivning og kompetanseutvikling på området, og til forsøks- og utviklingsarbeid for øvrig, dekkes over post 76.

Kap. 342 Nidaros domkirke m.m.

Post 01 Driftsutgifter

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det under denne posten foreslått en bevilgning på 34,4 mill. kroner. Posten dekker bl.a. utgiftene til antikvarisk vedlikehold av Nidaros domkirke. Disse oppgavene ivaretas av Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider, som de siste årene har arbeidet systematisk med fornyelse av kirkens elektriske anlegg. Etter brann tidligere i år i kirkens sakristi er det foretatt en ny gjennomgang av anlegget. Gjennomgangen viser at anlegget er i dårligere forfatning enn tidligere antatt. For å sikre det elektriske anlegget er det behov for ytterligere 4,3 mill. kroner, hvorav 1 mill. kroner i 2006.

Regjeringen foreslår at bevilgningen økes med 1 mill. kroner.

Kap. 3305 Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser

Post 02 Gebyr – lotterier

Post 03 Refusjon

Den midlertidige utsettelsen av automatreformen til 1. mai 2006 innebærer at hoveddelen av inntektene til Lotteri- og stiftelsestilsynet i 2006 vil komme fra gebyrer for oppstilling av automater (inntektspost 02), jf. forskrift om Lotteritilsynet og Lotteriregisteret m.m., kapittel 4 Gebyr. Refusjoner fra Norsk Tipping og Rikstoto (inntektspost 03) vil ligge på samme nivå som i 2005. Lotteri- og stiftelsestilsynets inntekter i 2006 vil samlet sett øke med 3 mill. kroner i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) til 54,7 mill. kroner.

Regjeringen foreslår at bevilgningen under kap. 3305, post 02 Gebyr – lotterier økes med 43,1 mill. kroner, og at bevilgningen under kap. 3305, post 03 Refusjon reduseres med 40,1 mill. kroner.

3.3.4 Justisdepartementet

Kap. 400 Justisdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Opprettelse av utvalg

Regjeringen ønsker å styrke innsatsen for ofre som har vært utsatt for vold. Regjeringen ønsker derfor å sette ned et bredt sammensatt offentlig utvalg for å utrede stillingen for kvinner som har vært utsatt for voldtekt og annen seksualisert vold. Det foreslås å øke bevilgningen med 0,75 mill. kroner på kap. 400, post 01. Det vises for øvrig til omtale under kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, angående øvrige tiltak mot vold og overgrep.

Omdisponering

Det skal overføres en stilling fra Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) til Justisdeparte-

mentet i forbindelse med at redaksjonsansvaret for internett i kriminalomsorgen er overført fra KRUS til Justisdepartementet. Det foreslås derfor å omdisponere 0,5 mill. kroner fra kap. 432, post 01 til kap. 400, post 01, jf. omtale under kap. 432, post 01.

Totalt foreslås det å øke bevilgningen under kap. 400, post 01 med 1,25 mill. kroner.

Kap. 61 Høyesterett

Post 01 Driftsutgifter

På bakgrunn av Høyesteretts budsjettbehov i 2006 foreslås det å øke bevilgningen på kap. 61 Høyesterett, post 01 med 1,2 mill. kroner, jf. omtale under kap. 410.

Kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen vil legge til rette for at saker i domstolene behandles raskere. For å kunne videreføre et høyt aktivitetsnivå i domstolene i 2006, foreslås det å øke bevilgningen på kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene, post 01 med 5 mill. kroner.

Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 410, post 01 med 1,2 mill. kroner, jf. omtale under kap. 61 Høyesterett.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) foreslås det å overføre 12,6 mill. kroner fra Landbruks- og matdepartementets budsjett til kap. 411 Domstoladministrasjonen i forbindelse med overføringen av administrasjonen av jordskifterettene. Deler av dette beløpet skal gå til drift av felles IKT-plattform for domstolene, som utgiftsføres på kap. 410 Tingrettene og lagmannsrettene. På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på kap. 410, post 01 med 3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 411.

Det foreslås i St.prp. nr. 1 (2005–2006) å overføre 3 mill. kroner fra Landbruks- og matdepartementets budsjett til kap. 413 Jordskifterettene, post 01 til dekning av engangsutgifter i 2006 i forbindelse med at jordskifterettene ved overføringen skal over på tilsvarende IKT-plattform som de alminnelige domstolene. Av praktiske hensyn foreslås det at utgiftene budsjetteres på kap. 410, post 01. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 410, post 01 med 3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 413. De samlede engangsinvesteringene i 2006 er anslått til 10 mill. kroner. Overføring av de resterende 7 mill. kroner vil bli gjort i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2006.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått at tinglysingsgebyret i saker som gjelder refinansiering av lån innenfor samme ramme, reduseres til 0,25 ganger grunnsatsen i rettsgebyret (R). I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått at inntektene til staten reduseres med 13,4 mill. kroner i forbindelse med reduksjon av tinglysningsgebyret ved bytte av bank. Beløpet er i St.prp. nr. 1 (2005–2006) lagt som en reduksjon på kap. 3410, post 01. De korrekte bruttovirkningene av forslaget er at inntektene reduseres med 11,8 mill. kroner, mens utgiftene for myndighetene øker med 1,6 mill. kroner. Utgiftsøkningen har sammenheng med at saksmengden forventes å øke. På bakgrunn av ovennevnte foreslås det at både utgiftssiden og inntektssiden oppjusteres med til sammen 1,6 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 410, post 01 med 0,8 mill. kroner, jf. også omtale under kap. 412 og 3410.

Totalt foreslås det å øke bevilgningen under kap. 410, post 01 med 10,6 mill. kroner.

Kap. 411 Domstoladministrasjonen

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 411, post 01 med 3 mill. kroner. Beløpet knytter seg til drift av IKT-plattform for domstolene, jf. omtale under kap. 410.

Kap. 412 Tinglysingsprosjektet

Post 01 Driftsutgifter

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått at tinglysingsgebyret i saker som gjelder refinansiering av lån innenfor samme ramme, reduseres til 0,25 ganger grunnsatsen i rettsgebyret (R). I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått at inntektene til staten reduseres med 13,4 mill. kroner i forbindelse med reduksjon av tinglysningsgebyret ved bytte av bank. Beløpet er i St.prp. nr. 1 (2005–2006) lagt som en reduksjon på kap. 3410, post 01. De korrekte bruttovirkningene av forslaget er at inntektene reduseres med 11,8 mill. kroner, mens utgiftene for myndighetene øker med 1,6 mill. kroner. Utgiftsøkningen har sammenheng med at saksmengden forventes å øke. På bakgrunn av ovennevnte foreslås det at både utgiftssiden og inntektssiden oppjusteres med til sammen 1,6 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 412, post 01 med 0,8 mill. kroner, jf. også omtale under kap. 410 og 3410.

Kap. 413 Jordskifterettene

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å redusere bevilgningen på kap. 413, post 01 med 3 mill. kroner, jf. omtale under kap. 410.

Kap. 3410 Rettsgebyr

Post 01 Rettsgebyr

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått at tinglysingsgebyret i saker som gjelder refinansiering av lån innenfor samme ramme, reduseres til 0,25 ganger grunnsatsen i rettsgebyret (R). I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått at inntektene til staten reduseres med 13,4 mill. kroner i forbindelse med reduksjon av tinglysningsgebyret ved bytte av bank. Beløpet er i St.prp. nr. 1 (2005–2006) lagt som en reduksjon på kap. 3410, post 01. De korrekte bruttovirkningene av forslaget er at inntektene reduseres med 11,8 mill. kroner, mens utgiftene for myndighetene øker med 1,6 mill. kroner. Utgiftsøkningen har sammenheng med at saksmengden forventes å øke. På bakgrunn av ovennevnte foreslås det at både utgiftssiden og inntektssiden oppjusteres med til sammen 1,6 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det foreslås derfor å øke bevilgningen på kap. 3410, post 01 med 1,6 mill. kroner, jf. også omtale under kap. 410 og 412.

I forbindelse med reformen av den sivile rettspleien på grunnplanet, skal forliksrådenes utgifter til godtgjørelse og kompetansehevende tiltak i form av kurs budsjetteres på kap. 414, ny post 21. Politiet har sekretariatsfunksjonen for forliksrådet, og rettsgebyrinntektene innkreves over SIAN (Statens innkrevningssentral alminnelig namnsak) – sammen med andre gebyrer på grunnplanet. Justisdepartementet har etter en nærmere vurdering kommet til at inntektene bør budsjetteres på kap. 3440, ny post 07. Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 3410, post 01 med 57 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3440, post 07.

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 3410, post 01 med 55,4 mill. kroner.

Kap. 3410 Rettsgebyr

Post 04 Lensmennenes gebyrinntekter

Som en følge av ny organisering av den sivile rettspleien på grunnplanet ble det i St.prp. nr. 1 (2005–2006) foreslått å overføre bevilgningen på kap. 3410, post 04 til kap. 3440, post 07. Ved en feil ble ikke et restbeløp på 0,342 mill. kroner omdisponert i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det foreslås derfor å redusere bevilgningen på kap. 3410, post 04 med 0,342 mill. kroner, jf. omtale under kap. 3440, post 07.

Kap. 430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Post 01 Driftsutgifter

Kapasitetsutvidelser

Mangel på tilstrekkelig varetekts- og soningskapasitet og knappe ressurser til innhold i soningen, svekker straffens forebyggende virkning og forsterker problemet med gjengangerkriminalitet. Når ny kriminalitet begås av straffedømte eller tiltalte som venter på dom og soning, svekkes tilliten til straffesystemet.

Tall per 30.09.2005 viser at soningskøen nå tilsvarer 2 348 ubetingede dommer. På lengre sikt vil det nye fengselet i Halden, som etter planen skal stå ferdig i løpet av 2009 med 251 plasser, gi en betydelig økning i kapasiteten. Regjeringen foreslår å etablere 45 nye åpne plasser i løpet av 2006, jf. tabell 3.9.

Åna fengsel har i dag en kapasitet på 195 lukkede plasser. Regjeringens forslag består i å opprette en åpen avdeling utenfor fengselsbygget ved Åna fengsel med 24 nye plasser. Kapasiteten i fengslet vil etter kapasitetsutvidelsen utgjøre 219 plasser. Ved å opprette en egen åpen avdeling vil forholdene ligge til rette for progresjonssoning ved Åna fengsel.

Det er i dag 5 overgangsboliger fordelt i Region øst, Region sør, Region sørvest og Region nord. Det er behov for en overgangsbolig i Region vest og Regjeringen foreslår derfor å etablere en overgangsbolig i Bergen med 16 åpne plasser.

Bredtveit fengsel, avdeling Østensjøveien, benyttes i dag til åpen soning for kvinner. Avdelingen har 9 plasser. Området er omregulert til andre

Tabell 3.9 Økt antall fengselsplasser i 2006

Fengsel	Antall nye plasser	Planlagt oppstart
Åna fengsel	24	første halvår 2006
Bredtveit fengsel avdeling Østensjøveien	5	andre halvår 2006
Overgangsbolig i Bergen	16	andre halvår 2006
Totalt	45	

formål. Regjeringen foreslår derfor å etablere lokaler i nærheten av Bredtveit fengsel til erstatning for lokalene i Østensjøveien. Det kan etableres 14 plasser for kvinnelige innsatte i disse lokalene. Tiltaket medfører at tilbudet for kvinnelige innsatte som soner i Oslo videreføres, samtidig som kapasiteten økes med 5 plasser i forhold til dagens kapasitet i Bredtveit fengsel, avdeling Østensjøveien.

Det foreslås å øke bevilgningen under kap. 430, post 01 med 12,6 mill. kroner til dekning av økte driftsutgifter i 2006 som følge av kapasitetsutvidelser, jf. også omtale under kap. 430, post 45. I forbindelse med dette forslaget foreslås det også å øke bevilgningene til Kunnskapsdepartementet med 1,3 mill. kroner og til Helse- og omsorgsdepartementet med 0,6 mill. kroner, jf. omtale under henholdsvis kap. 225, post 68 og kap. 729, post 60.

Styrking av driftsrammene i kriminalomsorgen

De siste årene har det vært meget høy kapasitetsutnyttelse i fengslene. Kapasitetsutnyttelsen var 95,9 pst. i 2003, 96,6 pst. i 2004 og 95 pst. i første halvår av 2005. Det har også vært en økning i bruk av samfunnsstraff. I 2003 ble det iverksatt 1352 dommer. I 2004 var antallet 2095. Dette medfører en presset arbeidssituasjon for ansatte i kriminalomsorgen. For å opprettholde det høye aktivitetsnivået foreslår Regjeringen å styrke kriminalomsorgens driftsbudsjett. Denne generelle styrkingen av kriminalomsorgen vil også gi mulighet til å bedre oppfølgingen av unge innsatte.

Det foreslås at bevilgningen under kap. 430, post 01 økes med 7 mill. kroner for å styrke kriminalomsorgens driftsrammer.

Samlet sett foreslås det å øke bevilgningen under kap. 430, post 01 med 19,6 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Regjeringen foreslår å øke fengselskapasiteten med 45 åpne plasser i 2006, jf. omtale under kap. 430, post 01.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under kap. 430, post 45 med 5,5 mill. kroner.

Post 60 Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.

Som følge av at det omgjøres færre saker enn forventet fra sikring til forvaring og at tilfanget av nye saker er lavere enn forventet, foreslår Regjeringen å nedjustere bevilgningen under kap. 430, post 60 med 24,7 mill. kroner i 2006.

Post 70 Tilskudd

Regjeringen foreslår å øke tilskuddet til Way Back (tidligere Livet etter soning) med 0,7 mill. kroner og tilskuddet til Kirkens sosialtjenestes Barmprosjekt med 0,8 mill. kroner. Begge disse tiltakene er av stor betydning for personer som løslates. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen på kap. 430, post 70 med 1,5 mill. kroner.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)

Post 01 Driftsutgifter

Økt aspirantopptak

Samlet foreslås det å redusere bevilgningen under kap. 432, post 01 med netto 6,7 mill. kroner i 2006.

Justisdepartementet har ved en feil lagt til grunn et for høyt nivå på antall aspiranter i andre skoleår ved budsjettering av posten for 2006. Bevilgningen foreslås derfor nedjustert med 13,2 mill. kroner.

På bakgrunn av andre tekniske justeringer foreslås det at bevilgningen på kap. 432, post 01 reduseres med 0,5 mill. kroner, jf. omtale under kap. 400, post 01.

Regjeringen foreslår å etablere 45 nye åpne plasser i 2006. Dette medfører behov for flere fengselsbetjenter og Regjeringen foreslår derfor å øke opptaket av aspiranter ved KRUS med en klasse til i 2006. Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen under kap. 432, post 01 med 7 mill. kroner.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Post 01 Driftsutgifter

Styrking av politiet

Norsk politi skal fortsatt ha en lokal forankring med lensmannskontorer over hele landet. Tilgjengelighet er selve kjernen i politiets trygghetsskapende virksomhet, og innebærer at politiet må ha tilstrekkelig beredskap og ressurser til å kunne respondere ved behov. Regjeringen fremmer forslag om å øke bevilgningen til politiet med 50,8 mill. kroner i forhold til bevilgningen i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Bekjempelse av økonomisk kriminalitet

Regjeringen ønsker å intensivere innsatsen mot økonomisk kriminalitet og styrke etterforskningen

og det forvaltningsmessige arbeidet for å avdekke svart økonomi, deriblant hvitvasking.

Den nye hvitvaskingsloven som trådte i kraft 1.1.2004 har ført til en betydelig økning i antall meldinger om mistenkelige transaksjoner til ØKOKRIM. I 2005 ble Norges tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering evaluert av FATF – Financial Action Task Force. I FATF-rapporten framgår bl.a. at Hvitvaskingsteamet ikke har nok ressurser og at datasystemet ikke er tilfredsstillende. Det foreslås å øke bevilgningen til ØKOKRIM med totalt 6,2 mill. kroner, tilsvarende 11 årsverk for å styrke arbeidet ved hvitvaskingsteamet, opprette nytt etterforskingsteam for å etterforske, påtale og iretteføre straffesaker og styrke mottaksfunksjonen.

Sammen med utviklingen av nytt datasystem i ØKOKRIM og forslaget om å styrke Skatteetaten med 10 mill. kroner til intensivert innsats for å avdekke skatteunndragelser (jf. omtale under kap. 1618 Skatteetaten), vil forslaget innebære en vesentlig styrking i kampen mot økonomisk kriminalitet.

Barnas Hus

Regjeringen vil sikre et bedre helhetlig og samordnet tilbud til barn som har vært utsatt for overgrep gjennom blant annet å planlegge opprettelse av «Barnas hus». En prosjektgruppe utreder et pilotprosjekt med en ny avhørsmodell for barn som har vært utsatt for overgrep eller annen belastning. Gruppen skal i løpet av 2005 utarbeide grunnlag for etablering av pilotprosjekt i 2006. Bevilgningsbehovet for pilotprosjektet er beregnet til 2 mill. kroner i 2006.

Vold og overgrep – vold i nære relasjoner

Regjeringen ønsker å styrke innsatsen mot ofrene for vold og ønsker som en del av dette å utrede et prøveprosjekt med omvendt voldsalarm, der brudd på besøksforbudet medfører tvungen bruk av alarm som varsler fornærmede ved nærvær. Bevilgningsbehovet er beregnet til 0,75 mill. kroner i 2006.

Opprettelse av utvalg

Regjeringen ønsker også å sette ned et bredt sammensatt offentlig utvalg for å utrede stillingen for kvinner som har vært utsatt for voldtekt og annen seksualisert vold. Det vises til omtale under kap. 400 Justisdepartementet hvor det er foreslått en bevilgning på 0,75 mill. kroner.

Alternativ til vold

Regjeringen ønsker å etablere et landsdekkende hjelpe- og behandlingstilbud til voldsutøvere. Alternativ til vold er sentrale i en slik etablering, og det foreslås en bevilgning på 1 mill. kroner til å styrke driften.

Trafikksikkerhet

Automatisk trafikkontroll (ATK) er et viktig virkemiddel i trafikksikkerhetsarbeidet. I 2005 ble politiets kapasitet innen dette arbeidet styrket ved opprettelse av den sentrale enheten for behandling av ATK-saker ved Hustad leir. Regjeringen vil øke bruken av ATK i 2006. Politiets merarbeid ved behandling av bilder, utferdigelse av forelegg med mer er beregnet å koste 15 mill. kroner. I tillegg er det foreslått en bevilgning på 5 mill. kroner under kap. 1320 Statens vegvesen for å kompensere for merarbeid for vegvesenet og 3 mill. kroner under kap. 1634 Statens innkrevingssentral for å kompensere for merarbeid ved innkrevingen, jf. omtale under disse kapitler. Tiltaket antas å gi økte inntekter på 50 mill. kroner i 2006. Inntektene budsjetteres under kap. 4634 Statens innkrevingssentral.

Samlet foreslås at bevilgningen under kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter økes med 70,75 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Uttransporteringer

Oppdaterte prognoser for antall uttransporteringer fra statlige mottak på utlendingsfeltet er 3 500 i 2006. Dette er en økning på 500 i forhold til tidligere prognoser. Det ble på kap. 440 lagt til grunn et for lavt antall uttransporteringer fra statlige mottak i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det foreslås derfor å øke bevilgningen under kap. 440, post 21 med 10,9 mill. kroner.

Kap. 441 Oslo politidistrikt

Det er viktig at Oslo politidistrikt kan videreføre arbeidet med å gjøre Oslo til en trygg by. Regjeringen ønsker spesielt at arbeidet med å forebygge og oppklare vinningskriminalitet skal prioriteres. Det fremmes derfor forslag om å øke bevilgningen under kap. 441, post 01 med 6,0 mill. kroner.

Kap. 3440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Post 07 Gebyr – sivile gjøremål

På bakgrunn av regnskapstall per 30.09.2005 og forventet utvikling, foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3440, post 07 med 20 mill. kroner i 2006.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 3440, post 07 med 57 mill. kroner knyttet til sivil rettspleie på grunnplanet og inntekter fra forliksrådene, jf. omtale under kap. 3410, post 01.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 3440, post 07 med 0,342 mill. kroner knyttet til sivil rettspleie på grunnplanet og inntekter fra forliksrådene, jf. omtale under kap. 3410, post 04.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 3440, post 07 med 77,342 mill. kroner.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Post 71 Fritt rettsråd

Det ble på kap. 470, post 71 lagt til grunn et for høyt antall asylankomster i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Prognoser tilsier at antall asylsøkere er 5000 og ikke 6000. På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 470, post 71 med 4 mill. kroner.

Kap. 472 Administrasjon av særskilte erstatningsordninger m.m.

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen vil styrke koordineringen av hjelpeapparatet for ofre for kriminalitet og videreutvikle ordningen med rådgivningskontor for kriminalitetsofre. Det er i St.prp. nr. 1 (2005–2006) foreslått at ansvaret for Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre (RKK) overføres fra politiet til Kontoret for voldsoffererstatning. Regjeringen vil styrke driften av kontorene og informasjonstilbudet både for voldsofre og andre ofre for kriminalitet.

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på kap. 472 Administrasjon av særskilte erstatningsordninger m.m., post 01 Driftsutgifter med 1 mill. kroner.

Kap. 474 Konfliktråd

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen mener det særlig i forhold til unge lovbrytere er viktig med rask, målrettet og effektiv reaksjon. Som en viktig del av rettspleien tilbyr konfliktrådene mekling mellom parter i konflikt som følge av et straffbart forhold, i sivile saker eller som et alternativ eller supplement til straff. «Restorative Justice» fremmer forsoning, gjenoppretting og ivaretakelse av ofrene i straffesaker gjennom en utvidet utnyttelse av konfliktrådenes kompetanse, og er et godt tilbud både for ofre og lovbrytere ved at man kan ta tak i og få bearbeidet mellommenneskelige relasjoner som følge av en kriminell handling. Mekling i konfliktråd har gjennom dette både en konfliktløsende funksjon og en forebyggende effekt.

Regjeringen ønsker derfor økt bruk av konfliktråd og «Restorative Justice». Det foreslås å iverksette pilotprosjekt i samarbeid med politiet med nettverksmekling og stormøter som metoder i konfliktrådene. Disse meklingsformene vil være et godt bidrag til å styrke lokalsamfunnets mulighet til å selv å løse konflikter, være en rask og effektiv reaksjon overfor unge lovbrytere og vil kunne bidra til kriminalitetsforebygging i lokalsamfunnet.

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen med 1 mill. kroner på kap. 474 Konfliktråd, post 01 Driftsutgifter.

Andre saker

Prosjektering av fengsel i Indre Salten

Prosjekteringen av et nytt fengsel i Indre Salten er inne i en tidlig fase hvor Statsbygg vurderer ulike alternativer for etablering av et fengsel med 100–125 plasser. Stortinget vedtok en prosjekteringsbevilgning på 2 mill. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble det foreslått å bevilge ytterligere 5 mill. kroner til prosjektering av fengsel i Indre Salten på kap. 2445, post 30. Justisdepartementet har i etterkant av dette beregnet at tidligfasen av prosjekteringen kan gjennomføres innenfor en kostnadsramme på 3 mill. kroner. Det er dermed kun nødvendig med en bevilgningsøkning på 1 mill. kroner i 2006.

Det foreslås på denne bakgrunn å redusere prosjekteringsbevilgningen til nytt fengsel i Indre Salten under kap. 2445, post 30 med 4 mill. kroner i 2006, jf. omtale under kap. 2445, post 30.

Regjeringen vil komme tilbake til den videre håndteringen av prosjektet på egnet måte så snart det er grunnlag for det.

3.3.5 Kommunal- og regionaldepartementet

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2006

Regjeringen legger opp til en betydelig styrking av kommuneøkonomien sammenliknet med forslaget

fra Regjeringen Bondevik II. Dette skal bidra til å styrke det offentlige tjenestetilbudet blant annet innenfor skolen, barnehagesektoren og eldreomsorgen. En sterk og sunn kommuneøkonomi er en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet. Styrking av kommuneøkonomien er også en bærebjelke i Regjeringens distriktspolitikk.

Realveksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2006 anslås til 7,5 mrd. kroner. Veksten er regnet fra anslått inntektsnivå for 2005 i Revidert nasjonalbudsjett 2005. Realveksten i frie inntekter blir 5,7 mrd. kroner, hvorav 400 mill. kroner er anslag for kommunenes utgifter for utskifting av læremidler i grunnskolen i forbindelse med Kunnskapsløftet. Veksten skal også dekke midler til gjennomføring av reformen med ny arbeids- og velferdsforvaltning. Av veksten i frie inntekter går 225 mill. kroner til styrking av regionaltilskuddet. Regjeringen følger dermed opp signalene i Soria Moria-erklæringen.

Regjeringen Bondevik II la opp til en vekst i de frie inntektene i 2006 på 1,9 mrd. kroner, regnet fra anslått inntektsnivå for 2005 i Revidert nasjonalbudsjett 2005. Det var forutsatt at 400 mill. kroner av veksten skulle finansiere utskifting av læremidler i grunnskolen i forbindelse med Kunnskapsløftet.

Med Regjeringens forslag til vekst i frie inntekter ligger forholdene til rette for at kommuner og fylkeskommuner skal kunne levere et bedre tjenestetilbud. Regjeringen har klare forventninger til kommuner og fylkeskommuner om at inntektsøkningen skal føre til et bedre tjenestetilbud på viktige tjenesteområder som skolen, barnehagesektoren og eldreomsorgen. Inntektsrammen dekker kommunesektorens anslåtte merutgifter knyttet til den demografiske utviklingen. Forholdene ligger også til rette for en bedring av kommunesektorens økonomiske balanse.

Regjeringen har i Soria Moria-erklæringen lagt til grunn 10 000 flere årsverk i pleie- og omsorgssektoren fram til 2009. Gjennom den foreslåtte styrkingen av kommunesektorens frie inntekter i 2006 er det lagt et godt grunnlag for en slik opptrapping.

Veksten i frie inntekter kommer alle kommuner til gode. Regjeringen har i tillegg valgt å tilgodese små kommuner i distriktene ved en økning av satsene i regionaltilskuddet med knapt 1,6 mill. kroner. Denne prioriteringen må ses i lys av at et av Regjeringens mål er likeverdige levekår i hele landet, og at hovedtrekkene i bosettingsmønsteret skal opprettholdes.

Regjeringen ønsker en sterk offentlig sektor som kan gi innbyggerne gode velferdstjenester over hele landet. Både sentrale myndigheter og kommuner og fylkeskommuner må kontinuerlig arbeide for å fornye og utvikle offentlig sektor. Dette innebærer at vi i fellesskap må arbeide for at ressursene skal gå til bedre velferd til innbyggerne, og at unødig administrasjon må unngås. Fornyelse og utvikling av offentlig sektor må skje i nært samarbeid med de ansattes organisasjoner.

Regjeringen har ambisjoner om at kommunesektorens frie inntekter skal styrkes betydelig i løpet av stortingsperioden slik at tilbudet i skolen og eldreomsorgen kan bedres. Regjeringen vil derfor gjennomføre en flerårig opptrappingsplan for å rette opp den økonomiske ubalansen i kommunesektoren. Dette må ses i sammenheng med at Regjeringen ønsker en mer forpliktende konsultasjonsordning mellom staten og kommunesektoren, slik at de totale ressursene innenfor offentlig sektor kan utnyttes bedre.

Regjeringens forslag til det økonomiske opplegget for kommunesektoren innebærer en styrking av de frie inntektene på 3,8 mrd. kroner sammenliknet med Bondevik II-regjeringens budsjettforslag. Samlet blir veksten i de frie inntektene om lag 5,7 mrd. kroner i 2006, hvorav 400 mill. kroner er kompensasjon til kommunene for utskifting av læremidler. 37,5 mill. kroner er knyttet til en styrking av det fylkeskommunale tannhelsetilbudet til rusmiddelbrukere.

Dersom veksten i frie inntekter regnes fra anslag på regnskap for 2005, blir veksten med Regjeringens budsjettforslag knapt 4,8 mrd. kroner. Da er oppjusteringen av skatteanslaget i 2005 på vel 900 mill. kroner medregnet i grunnlaget for beregning av vekst.

Tabell 3.10 Fordeling av vekst i frie inntekter i 2006. Mill. kroner

	Kommuner	Fylkeskommuner	Samlet
St.prp. nr. 1 (Regjeringen Bondevik II)	1 350	550	1 900
Tilleggsproposisjonen:	3 180	657,5	3 837,5
Herav:			
– regionaltilskudd	225	–	225
– innbyggertilskudd	2 955	657,5	3 612,5
Vekst i frie inntekter 2006	4 530	1 207,5	5 737,5

Fordelingen av den samlede veksten i frie inntekter i 2006 på 5,7 mrd. kroner er vist i tabell 3.10.

Økningen i frie inntekter i denne proposisjonen på 3,8 mrd. kroner kommer som rammetilskudd. Økningen fordeles med 3 180 mill. kroner på kommunene (hvorav 225 mill. kroner er økt regionaltilskudd), og 657,5 mill. kroner til fylkeskommunene. 2955 mill. kroner til kommunene og 657,3 mill. kroner til fylkeskommunene kommer som innbyggertilskudd og fordeles etter kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. Det vises til nærmere omtale av fordelingen mellom kommuner og fylkeskommuner under kap. 571 og kap. 572.

De foreslåtte endringene i skatteopplegget for 2006, særlig redusert minstefradrag og økt formuesskatt, innebærer isolert sett økte skatteinntekter til kommunene og fylkeskommunene i forhold til forslaget fra Bondevik-regjeringen. Siden veksten i frie inntekter kommer som økt rammetilskudd, innebærer dette at skattøren må nedjusteres i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1. Det foreslås at den kommunale skattøren fra personlig skattytere i 2006 reduseres med 0,3 prosentpoeng i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 til 13,3 prosent. Den fylkeskommunale skattøren foreslås redusert med 0,1 prosentpoeng i forhold til forslaget i St.prp. nr. 1 til 2,9 prosent.

I forbindelse med Statsbudsjettet 2005 ble det besluttet å tilbakeføre en andel av selskapsskatten til kommunene fra 2005. Selskapsskatten blir utbetalt som en del av rammetilskuddet i 2005 og 2006 etter en såkalt skattesimuleringsmodell. Tilføringen av selskapsskatt i 2005 og 2006 er basert på likningstall for henholdsvis inntektsåret 2002 og 2003, med en kommunal andel som utgjør 4,25 prosent av 28 prosent skatt. Fordelingen på kommuner er basert på en kopling av data for skatt i de enkelte foretakene og sysselsettingens fordeling etter arbeidssted.

Fra og med 2007 la Bondevik-regjeringen opp til å tilføre selskapsskatten via et nytt felleskommunalt skattefond (skattefondsmodell), basert på likningstall og skattører for inntektsåret 2005. Denne modellen la bindinger på det framtidige systemet og innebar at inntektene fra kommunal selskapsskatt for den enkelte kommune ikke vil være kjent på forhånd. Regjeringen foreslår å ta bort denne bindingen. For å unngå de framtidige bindingene på systemet og sikre at fordelingen av inntekter på den enkelte kommune kan gjøres kjent på forhånd gjennom kommuneproposisjonen, foreslås det at dagens ordning med tilføring via rammetilskudd videreføres inntil kommunal selskapsskatt er nærmere utredet. Denne endringen innebærer at skattørene for det felleskommunale skattefondet reduseres fra 4,25 prosent til null både for inntektsåret 2005 og inntektsåret 2006.

I tråd med signalene i Soria Moria-erklæringen, foreslår Regjeringen at maksimal foreldrebetaling i barnehager reduseres til 2 250 kroner per måned fra 1. januar 2006. Kommunene kompenseres for redusert foreldrebetaling med økt statstilskudd. Det vises til nærmere omtale under Kunnskapsdepartementet.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) var det ikke lagt inn midler til full prisjustering av driftstilskuddet. Det foreslås nå å prisjustere 60-postene under barnehagebevilgningen med en faktor på 2,8 pst. Dette er i tråd med anslag for prisveksten i kommunesektoren fra 2005 til 2006 som ble presentert i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Dette innebærer en styrking av kommuneøkonomien med 115 mill. kroner sammenliknet med forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Regjeringen vil bevilge 100 mill. kroner til å gjeninnføre integreringstilskudd for familiegjenforente til personer med opphold på humanitært grunnlag, samtidig som disse igjen skal omfattes av rett og plikt til introduksjonsprogram. Det vises til nærmere omtale under Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Finansierings- og inntektssystemet for kommunesektoren

Inntektssystemutvalget avga sin utredning 10. oktober 2005 *(NOU 2005: 18 Om inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner)*. Utredningen er sendt på bred høring med frist 1. februar 2006. Regjeringen vil komme med sin vurdering av utredningen og legge fram forslag til endringer i inntektssystemet tidligst i Kommuneproposisjonen 2007. I den sammenheng vil det også bli lagt fram en vurdering av om det er hensiktsmessig at selskapsskatten er en kommunal skatt.

Den generelle momskompensasjonsordningen ble innført i 2004 som en erstatning for en mer begrenset ordning. Det er behov for en ny vurdering av hvordan momskompensasjonsordningen fungerer. En slik vurdering vil omfatte både den gamle, begrensede ordningen og den nye, generelle ordningen fra 2004. Regjeringen vil komme med sin vurdering av ordningen og legge fram eventuelle forslag til endringer på et senere tidspunkt.

Kap. 500 Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)

Post 01 Driftsutgifter

Ved regjeringsskiftet 17. oktober 2005 ble det varslet at det med virkning fra 1. januar 2006 gjøres enkelte endringer i departementsstrukturen. Arbeids- og inkluderingsdepartementet får overført Innvandringsavdelingen, Integrerings- og mangfoldsavdelingen og Same- og minoritetsavdelingen fra Kommunal- og regionaldepartementet. Som følge av endringen skal kap. 500, post 1 reduseres med 56,0 mill. kroner mot en tilsvarende økning av kap. 600, post 1. Reduksjonen tilsvarer 100 årsverk. Regjeringen vil eventuelt komme tilbake til Stortinget i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006 med ytterligere endringer i forbindelse med omorganiseringen.

I forbindelse med Regjeringens satsing på regional- og distriktspolitikk får Kommunal- og regionaldepartementet økte arbeidsoppgaver. Oppgavene er knyttet til økt omfang av departementets arbeid innen distriktspolitikken, økt utredningsvirksomhet, meldingsarbeid og departementets samordningsfunksjon på tvers av sektorer. Det foreslås at posten styrkes med 3 mill. kroner for å ivareta disse oppgavene.

Som følge av forslaget om å reversere forrige regjerings forslag om nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen foreslås bevilgningen økt med 2,036 mill. kroner.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det at kap. 500, post 1 settes ned med 50,964 mill. kroner til 125,736 mill. kroner.

Kap. 551 Regional utvikling og nyskaping

Regjeringen vil gjennomføre et distriktspolitisk løft. Målet er å legge til rette for likeverdige levekår i hele landet og opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. En aktiv og målrettet distrikts- og regionalpolitikk skal bidra til verdiskaping, arbeidsplasser og velferd der folk bor. Regjeringen ønsker å gi folk reell frihet i valg av bosted. En sterk og sunn kommuneøkonomi er en forutsetning for et godt velferdstilbud i hele landet, og er derfor en viktig del av Regjeringens satsing på distriktene. Regjeringen har en klar målsetting om bedre samordning av den brede distrikts- og regionalpolitikken. Regjeringen foreslår en rekke tiltak for å styrke distriktene. Det vises særlig til forslagene om økte bevilgninger til kommunesektoren og innen samferdsels-, landbruks-, olje og energi- og fiske- og havbrukssektoren.

Regjeringen vil også arbeide aktivt med sikte på å gjeninnføre ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift i størst mulig område.

I forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått en økning i den totale bevilgningen til distrikts- og regionalpolitiske formål på 120 mill. kroner. I dette inngår 3 mill. kroner over kap. 500, post 01 i forbindelse med økte arbeidsoppgaver på området, 76,74 mill. kroner over kap, 551, post 60, 3,26 mill. kroner over kap. 551, post 64, 1 mill. kroner over kap. 552, post 21 og 36 mill. kroner over kap. 552, post 72.

Post 60 Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling

Regjeringen er opptatt av å øke verdiskapingen på grunnlag av regionale fortrinn og styrke det lokale og regionale utviklingsarbeidet. Tilskuddet til fylkeskommunene for regional utvikling foreslås derfor økt med 80 mill. kroner. Av disse bevilges 3,26 mill. kroner over kap. 551, post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune.

Kommunale næringsfond

Regjeringen mener at kommunale næringsfond er viktige virkemidler for å styrke kommunenes muligheter til å drive lokalt næringsutviklingsarbeid. Dette har tidligere evalueringer vist. Aktivt engasjement i kommunene og samarbeid med private aktører er en forutsetning for utvikling av lokalt næringsliv. Regjeringen er opptatt av å styrke kommunenes rolle i distriktspolitikken. Regjeringen foreslår derfor å sette av 100 mill. kroner for 2006 til en gjeninnføring av kommunale næringsfond i alle deler av det distriktspolitiske virkeområdet. Beløpet inngår som en del av skjønnstildelingen til fylkeskommunene. Mange fylkeskommuner har bidratt til kommunale næringsfond også de siste årene, med totalt 55–65 mill. kroner årlig. Satsingen gir dermed fylkeskommunene større muligheter til å prioritere midler til dette formålet. Regjeringen ønsker at det skal være fleksibilitet for at de kommunene som ønsker det og der det er hensiktsmessig, også kan bruke midlene til regionale næringsfond. Regjeringen ser positivt på kommuneoverskridende samarbeid. Kommunal – og regionaldepartementet jobber med spørsmålet om notifisering av kommunale næringsfond.

Direkte bedriftsrettede tiltak gjennom Innovasjon Norge og midler til regional utvikling

Regjeringen er opptatt av å legge til rette for næringsutvikling og nyskaping. Regjeringen ser det derfor som viktig å øke støtten til næringsutvikling gjennom Innovasjon Norge, herunder investeringstilskudd og etablererstipend. Både bevilgningene til investeringstilskudd, bedriftsutviklingstilskudd og etablererstipend har gått kraftig ned de siste årene, og det er stor etterspørsel etter ordningene. Regjeringen ønsker særlig å prioritere tiltak som kommer kvinner og ungdom til gode. I tillegg ønsker Regjeringen å øke fylkeskommunenes muligheter til å drive regionalt utviklingsarbeid. Regjeringen foreslår derfor å øke handlingsrommet ved å bevilge ytterligere 30 mill. kroner til disse tiltakene. Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 76,74 mill. kroner til 1054,56 mill. kroner.

Post 64 Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune

Posten er opprettet i forbindelse med forsøket Fritt Fram i Oppland. Rammen til Oppland fylkeskommune over kap. 551, post 60 inngår i forsøket. Siden bevilgningen på kap. 551, post 60 nå foreslås økt, øker Oppland sin del av post 60 med 3,26 mill. kroner til 55,02 mill. kroner. Posten foreslås derfor økt med 3,26 mill. kroner til 80,41 mill. kroner.

Kap. 552 Nasjonalt samarbeid for regional utvikling

Post 21 Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., kan overføres

Bevilgningen på posten foreslås økt med 1 mill. kroner. Midlene skal bl.a. benyttes til utredninger av betydning for utviklingen i distriktene.

Post 72 Nasjonale tiltak for regional utvikling, kan overføres

Regjeringen vil bedre grunnlaget for utvikling i de enkelte regioner ved å legge til rette for nyskaping og næringsutvikling, og utvikling av livskraftige lokalsamfunn.

Regjeringen vil øke støtten til næringsutvikling gjennom SIVA. En tilleggsbevilgning til programmene i SIVA gjør det mulig å øke omfanget av utviklingsmidler til eksisterende næringshager, også utover tidligere fastsatte femårsgrense, samt øke antallet næringshager og styrke SIVAs arbeid med nettverksutvikling og regionalisering.

Regjeringen vil også iverksette en flerårig satsing for utvikling av småsamfunn. Satsingen vil ha fokus både på gode tjenester og velferdstilbud, attraktive lokalsamfunn og næringsutvikling. Som en del av dette vil Regjeringen videreføre satsingen på 7 mill. kroner til et kompetanseprogram hvor målgruppen er utkantbutikker (MERKUR). I tillegg foreslår Regjeringen at det settes av 5 mill. kroner for å reversere Regjeringen Bondevik IIs kutt i utviklingsstøtten til utkantbutikkene. Samlet foreslås det dermed 12 mill. kroner knyttet til utkantbutikker, slik at nivået fra 2005 videreføres. Regjeringen vil videre sette av ekstra midler til tiltak som skal stimulere til innovasjon og entreprenørskap blant kvinner og ungdom. Regjeringen vil i tillegg legge til rette for kulturbasert næringsutvikling som blant annet vil ha som siktemål å utnytte potensialet i forsknings- og utviklingsprosjekt med utgangspunkt i identitet og lokal kultur. På bakgrunn av ovennevnte foreslås kap. 552, post 72 økt med 36 mill. kroner til 319 mill. kroner.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)

Post 60 Innbyggertilskudd

Posten økes med 3 024,929 mill. kroner.

Det vises til omtalen av det økonomiske opplegget for kommunesektoren. Av økningen i kommunenes frie inntekter i denne proposisjonen på 3 180 mill. kroner kommer om lag 2 955 mill. kroner som økt innbyggertilskudd. Midlene fordeles etter kostnadsnøkkelen i inntektssystemet.

Nedjusteringen av den kommunale skattøren med 0,3 prosentpoeng innebærer isolert sett en reduksjon i kommunenes skatteinntekter, jf. den generelle omtalen av det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2006. Denne reduksjonen oppveies i hovedsak av økningen i kommunenes skatteinntekter som følger av skatteopplegget for 2006, og dels ved at rammetilskuddet økes med 70 mill. kroner. Økningen i rammetilskuddet fordeles med likt kronebeløp per innbygger.

Post 63 Regionaltilskudd

Posten økes med 225,071 mill. kroner.

Regionaltilskuddet (full sats) økes med likt kronebeløp per tilskuddsberettiget kommune (1,563 mill. kroner per kommune). Satsene per kommune for 2006 blir:

– Kommuner i prioriteringsområde A (Finnmark og Nord-Troms): 9,633 mill. kroner
– Øvrige kommuner: 4,911 mill. kroner

Tilskuddsberettigede kommuner med innbyggertall mellom 3000 og 3200 innbyggere får tilskudd på mellom 80 og 20 pst. av full sats, avhengig av innbyggertallet.

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)

Post 60 Innbyggertilskudd

Posten økes med 987,5 mill. kroner.

Det vises til omtalen av det økonomiske opplegget for kommunesektoren. Det foreslås en økning i fylkeskommunenes frie inntekter på 657,5 mill. kroner kommer som økt innbyggertilskudd. Av dette er 37,5 mill. kroner knyttet til styrking av det fylkeskommunale tannhelsetilbudet til rusmiddelmisbrukere. Midlene fordeles etter kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. Det vises til nærmere omtale under Helse- og omsorgsdepartementet.

Nedjusteringen av den fylkeskommunale skattøren med 0,1 prosentpoeng innebærer isolert sett en reduksjon i fylkeskommunenes skatteinntekter, jf. den generelle omtalen av det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2006. Denne reduksjonen oppveies dels av økningen i fylkeskommunenes skatteinntekter som følger av skatteopplegget for 2006, dels ved at rammetilskuddet økes med 330 mill. kroner. Økningen i rammetilskuddet fordeles med likt kronebeløp per innbygger.

Kap. 580 Bostøtte

Post 70 Bostøtte

Regjeringens visjon for bolig- og bygningspolitikken er at alle skal kunne bo godt og trygt til en rimelig pris i forhold til inntekt. Bostøtten er det viktigste økonomiske virkemiddelet for å hjelpe de vanskeligstilte på boligmarkedet, og bostøtten er således et sentralt virkemiddel i bekjempelsen av fattigdom. Ordningen skal bidra til at alders-, uføre- og etterlattepensjonister, barnefamilier og andre husstander med svak økonomi skal kunne skaffe seg en passende og nøktern eie- eller leiebolig og ha mulighet til å bli boende. Ordningen gjelder også for innvandrere som mottar introduksjonsstønad.

I tillegg til forslagene som er under posten i St.prp. nr. 1 (2005–2006), foreslår Regjeringen å forbedre bostøtteordningen ved å heve boutgiftstaket med 10 000 kroner for mottakere av bostøtte i storbyene Oslo, Bergen, Stavanger, Trondheim, Tromsø, Drammen, Fredrikstad og Kristiansand. Dette vil gi mer i bostøtte til de som bor i de områdene av landet med de høyeste boutgiftene. Om lag 8 400 husstander vil motta mer i bostøtte som følge av at boutgiftstaket heves. Forslaget om økning i boutgiftstaket vil innebære at enkelte husstander som bor i kommunale utleieboliger i storbyene vil kunne motta opp mot 8 000 kroner mer i bostøtte per år. Tiltaket er anslått å utgjøre 32 mill. kroner i 2006. Regjeringen vil gjennomføre en utredning som på bredt grunnlag går gjennom hele bostøtteordningen med sikte på å komme med forbedringer og forenklinger av ordningen, særlig i forhold til barnefamilier og aleneboende.

Videre justeres bostøtten noe i tilknytning til at 4,7 mill. kroner omdisponeres til videreføring av HTU, jf. omtale under kap. 585, post 01.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 580, post 70 økes med 27,3 mill. kroner til 2 232,6 mill. kroner.

Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

Regjeringen mener at det boligpolitiske arbeidet må gjennomføres i tett samarbeid med kommunene. Regjeringen vil sette kommunene bedre i stand til å føre en aktiv og sosial boligpolitikk, bl.a. gjennom et løft i kommuneøkonomien.

Post 60 Oslo indre øst og Groruddalen (tidligere Handlingsprogram for Oslo indre øst)

Handlingsprogrammet for Oslo indre øst er et tiårig program for å bedre levekårene i Oslo indre øst. 2006 er siste året av programmet. Handlingsprogrammet er finansiert gjennom en om lag 50–50 pst. fordeling mellom Oslo kommune og Kommunal- og regionaldepartementet. De seneste årene har staten og kommunen bevilget om lag 40 mill. kroner hver.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått å bevilge 25 mill. kroner på posten, dvs. en reduksjon på 15 mill. kroner i forhold saldert budsjett for 2005. Regjeringen ønsker et særlig fokus på Oslo indre øst og Groruddalen. Postens navn endres derfor til Oslo indre øst og Groruddalen. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 15 mill. til totalt 40 mill. kroner. Bydelene og skolene i indre øst får nå mulighet til å gjennomføre prosjektene slik som planlagt. Det er laget en nedtrappingsplan for programmet. En så stor reduksjon i bevilgningen som er foreslått i St.prp. nr. 1 (2005–2006) ville ført til at halvferdige investeringsprosjekter måtte stoppes og svært viktige driftstiltak avvikles uten

en planlagt nedtrappingsperiode. Det er også ønskelig å videreføre en del av de mest vellykkede driftsprosjektene, enten innenfor kommunale rammer eller gjennom brukerbetaling. Reduksjon i bevilgningen ville ha vanskeliggjort en slik overgangsfase.

Inntil 2 mill. kroner kan benyttes til utredning av tiltak i forbindelse med Groruddalen. På bakgrunn av ovennevnte foreslås det at bevilgningen økes med 15 mill. kroner fra 25 mill. kroner til 40 mill. kroner.

Post 78 Kompetansetilskudd, kan overføres

Innsatsen for bekjempelse av bostedsløshet skal forsterkes. Målet er at bostedsløshet skal avskaffes. Kompetansetilskuddet er en sentral ordning for å nå dette målet. Tilskuddet forvaltes av Husbanken og skal bidra til å heve kompetansen innenfor det bolig- og bygningspolitiske området. Tilskuddet benyttes bl.a. til pilotprosjekter og til utviklingsprosjekter som skal sikre godt forvaltningssamarbeid mellom kommuner og statlige virksomheter, herunder for å forebygge utkastelser. Innenfor ordningen har tiltak for forebygging og bekjempelse av bostedsløshet høyeste prioritet. Strategien «På vei til egen bolig» er også sentral i bekjempelsen av fattigdom. Resultatmålene i strategien er svært ambisiøse og krevende. Strategien vil ikke lykkes dersom det kun benyttes boligvirkemidler som boligtilskudd og bostøtte. Det er svært viktig med samarbeid med kommunene som for eksempel samarbeidsavtalen som er inngått mellom KS og staten.

Kap. 582 Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg

Post 60 Rentekompensasjon – skoleanlegg, kan overføres

Ordningen med rentekompensasjon for opprusting av skoleanlegg er et viktig virkemiddel for å oppnå et bedre fysisk læringsmiljø i skolen. Regjeringen ønsker derfor å videreføre og forsterke tilskuddsordningen. Det er stor interesse for ordningen og rammen bør utvides. Det foreslås å øke investeringsrammen med 1 mrd. kroner utover det som er foreslått i St.prp. nr. 1 (2005–2006), slik at samlet økning i 2006 blir 3 mrd. kroner. Investeringsrammen vil etter dette være på totalt 13 mrd. kroner. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til rentekompensasjon med 14 mill. kroner til 322 mill. kroner.

Kap. 585 Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (HTU) (jf. kap. 3585)

Post 01 Driftsutgifter

Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (HTU) ble opprettet 1.3.2001 som en treårig prøveordning for Oslo. HTU behandler tvister mellom parter i boligleieforhold og utgjør et alternativ til de ordinære domstoler. I 2003 ble ordningen utvidet til å omfatte Akershus, og prøveperioden ble forlenget til 31.12.2005.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) foreslo Regjeringen Bondevik II å avvikle ordningen fra 1.1.2006. Regjeringen mener at ordningen med husleietvistutvalg har vært en meget vellykket ordning, og foreslår å forlenge prøveperioden frem til 31.12.2008. Samtidig foreslår Regjeringen å gjøre HTU til en obligatorisk førsteinstans i stedet for forliksrådet der man har et husleietvistutvalg. Dette vil bidra til at man får brukt kapasiteten i utvalget på en bedre måte, og samtidig redusere statens kostnader per sak. Videre foreslår Regjeringen å redusere saksbehandlingsgebyret fra 2 til 1 rettsgebyr, samme gebyr som gjelder for å bringe en sak inn for forliksrådet.

På denne bakgrunn foreslår Regjeringen en bevilgning på posten på 4,9 mill. kroner.

Kap. 3585 Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (HTU) (jf. kap. 585)

Post 01 Gebyrer

For behandling av saker i Husleietvistutvalget var det i 2005 et behandlingsgebyr på 2 rettsgebyr. Regjeringen foreslår å redusere behandlingsgebyret i 2006 til 1 rettsgebyr. Det foreslås en bevilgning på 240 000 kroner på posten.

Andre saker

Oppfølging av vedtak nr. 460 (2003–2004) Endring av retningslinjene for det individrettede boligtilskuddet

Ved Stortingets behandling av St.prp. nr. 23 (2003–2004) 14. juni 2004 ble følgende vedtak fattet:

> «Stortinget ber Regjeringen endre retningslinjene for det individrettede boligtilskuddet, slik at tilskuddet ikke lenger skal avskrives, men innfris ved overdragelse til ny eier».

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Kommunal- og regionaldepartementet ba Regjeringen Bondevik II om at Stortinget samtykker i at anmodningsvedtak nr. 460 (2003–2004) ikke følges opp, jf. forslag til

romertallsvedtak IX. Regjeringen vil vise til at det har vært gjennomført høring og at det er behov for å se nærmere på saken i lys av de innkomne høringsuttalelsene. Regjeringen vil raskt komme tilbake til saken til Stortinget.

3.3.6 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet (jf. kap. 3600)

Post 01 Driftsutgifter

Det vises til omtalen av de budsjettmessige konsekvenser ved å endre ansvarsområdet til Arbeids- og inkluderingsdepartementet i avsnitt 3.4.

Med virkning fra 1. januar 2006 gjøres det enkelte endringer i departementsstrukturen. Arbeids- og inkluderingsdepartementet får overført Innvandringsavdelingen, Integrerings- og mangfoldsavdelingen og Same- og minoritetsavdelingen fra Kommunal- og regionaldepartementet. Som følge av dette skal kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet, post 1 Driftsutgifter økes med 56 mill. kroner, tilsvarende 100 årsverk. I tillegg skal ansvaret for alkohol og narkotikasakene overføres fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til Helse- og omsorgsdepartementet. Som følge av dette reduseres kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet, post 1 Driftsutgifter med 4,6 mill. kroner, tilsvarende 8 årsverk. Til sammen økes bevilgningen med 51,4 mill. kroner som følge av endringene i departementsstrukturen.

Posten foreslås økt med 1 mill. kroner til én returattachestilling for å styrke departementets arbeid med tilbaketakelsesavtaler og retur, jf. også kap. 690, post 72 Retur og tilbakevending for flyktninger.

Som følge av forslaget om å reversere Regjeringen Bondevik II sitt forslag om nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen, foreslås bevilgningen økt med 2,36 mill. kroner.

Bevilgningsforslaget under kap. 600 Arbeids- og inkluderingsdepartementet, post 01 Driftsutgifter foreslås økt med 54,763 mill. kroner til 176,863 mill. kroner.

Hvis det skulle være behov for det, vil Regjeringen komme tilbake til Stortinget med evt. ytterligere budsjettmessige justeringer som følge av omorganiseringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006.

Kap. 630 Aetat

Et arbeidsliv med plass til alle

Kampen mot arbeidsledighet og for inkludering i arbeidslivet vil være en hovedsak for Regjeringen. For den enkelte er arbeid den viktigste sikring av egen inntekt. Høy sysselsetting og lav ledighet vil være et avgjørende bidrag for å utjevne levekårene. Den enkeltes deltakelse og inkludering i arbeidslivet er også viktig for å utnytte evner og anlegg. Dessuten vil høy deltakelse i arbeidslivet bidra til å legge et nødvendig fundament for å utvikle velferdsstaten videre. Norge har et lavt ledighetsnivå i forhold til de fleste andre land. Enkelte arbeidssøkergrupper har likevel større vansker med å komme inn i og forbli i arbeidslivet. Ved å foreslå flere ordinære tiltaksplasser til tross for lysere utsikter på arbeidsmarkedet, legger Regjeringen til rette for en mer aktiv arbeidsmarkedspolitikk og en forsterket innsats overfor ungdom, innvandrere og langtidsledige.

Regjeringen mener det er nødvendig å reversere svekkelser i arbeidstakernes vern som ble vedtatt i den forrige stortingsperioden. Regjeringen fremmer derfor samtidig med denne budsjettproposisjonen en lovproposisjon om endringer i arbeidsmiljøloven, slik at en ny framtidsrettet arbeidsmiljølov med godt vern av arbeidstakernes rettigheter kan tre i kraft 1. januar 2006.

Det har vært en klar økning i arbeidsinnvandring fra de nye EØS-landene etter utvidelsen 1. mai 2004. Økt tilgang til arbeidskraft er først og fremst positivt for norsk økonomi og har trolig bidratt til å avhjelpe mangel på arbeidskraft, særlig i bygge- og anleggsbransjen. Det er imidlertid viktig å sikre at de som kommer hit tilbys ordnede lønns- og arbeidsvilkår. Sosial dumping er uheldig for arbeidstakere og bedrifter, og vil, hvis det blir utbredt, over tid kunne sette den norske arbeidslivsmodellen i fare. Regjeringen vil, i samarbeid med partene i arbeidslivet, føre en offensiv politikk på dette området. På denne bakgrunn vil Regjeringen følge opp de tiltak som allerede er iverksatt eller foreslått, for å se om disse er tilstrekkelige for å unngå sosial dumping. Dette gjelder innføringen av overgangsregler, styrkingen av tilsynsetatene (Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet), foreslåtte endringer i allmenngjøringsordningen, oppfølging av ILO-konvensjon nr. 94 og krav i byggherreforskriften om ID-kort og mannskapslister i byggebransjen.

Regjeringen vil legge fram for Stortinget en bredt anlagt stortingsmelding om arbeid og velferd.

Post 01 Drift

Det vises til forslaget om et høyere tiltaksnivå under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak.

Intensiv og målrettet oppfølging av arbeidssøkere er avgjørende for å få flere arbeidssøkere over i arbeid. For å legge til rette for god oppfølging av flere tiltaksdeltakere og rask overgang til arbeid, foreslås det å styrke bevilgningen til Aetat med 20 mill. kroner tilsvarende 40 årsverk.

Som følge av forslaget om å reversere Regjeringen Bondevik II sitt forslag om nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen, foreslås bevilgningen økt med 96,7 mill. kroner. Bevilgningsforslaget foreslås samlet økt med 116,7 mill. kroner til 2 190,9 mill. kroner.

Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak

Post 70 Ordinære arbeidsmarkedstiltak

Arbeidsmarkedstiltakene skal bidra til å motvirke omfanget av langvarig ledighet og til at personer som i dag står utenfor arbeidslivet kan komme i arbeid. Dette skal skje blant annet ved at tiltaksdeltakere tilføres arbeidserfaring og kompetanse.

Regjeringen har høye ambisjoner for å bekjempe arbeidsledighet og fattigdom. Utsiktene for arbeidsmarkedet i 2006 er positive. Utfordringene vil derfor i større grad være knyttet til å få ulike grupper som er i randsonen av arbeidsmarkedet over i arbeid. Regjeringen vil derfor støtte opp under en aktiv arbeidsmarkedspolitikk og legge grunnlaget for en målrettet og forsterket tiltaksinnsats mot langtidsledige, innvandrere og ungdom.

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen til ordinære arbeidsmarkedstiltak med 217 mill. kroner. I tillegg foreslås 65 mill. kroner i økt tilsagnsfullmakt. Dette tilsvarer en økning i tiltaksnivået for ordinære arbeidsmarkedstiltak med vel 2 000 plasser til om lag 12 500 plasser i gjennomsnitt for 2006. Styrkingen gir rom for et tiltaksnivå på om lag 14 000 plasser i 1. halvår 2006 og om lag 11 000 plasser i 2. halvår 2006.

Det legges dermed opp til en markert mer aktiv arbeidsmarkedspolitikk allerede i 1. halvår 2006. En ny vurdering av nivået for 2. halvår 2006 i lys av situasjonen på arbeidsmarkedet vil bli foretatt i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006.

Bevilgningsforslaget på posten foreslås økt med 217 mill. kroner til 1 484 mill. kroner.

Det vises for øvrig til forslaget om flere personellressurser i Aetat (kap. 630, post 01).

Post 74 Lønnssubsidium ved reaktivisering

Uførepensjon som lønnstilskudd

Forsøket med uførepensjon som lønnstilskudd trådte i kraft 1. januar 2005 og gjelder for fem fylker. Forsøket i de fem nåværende fylkene har vært høyt prioritert, og det er satt et ambisiøst måltall med hensyn til antall deltakere i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Det har imidlertid vist seg vanskeligere enn forventet å rekruttere uførepensjonister og finne arbeidsgivere til deltakerne i 2005. Det er derfor lite sannsynlig at måltallet for 2006 i St.prp. nr. 1 (2005–2006) nås slik forsøket er utformet og gjeldende bare i de fem prøvefylkene.

Regjeringen ønsker å gjøre det lettere å kombinere arbeid og trygd, og ønsker i utgangspunktet å innføre en ordning med uføretrygd som lønnstilskudd i alle fylker. Arbeids- og sosialdepartementet har satt i gang en evaluering av ordningen. I evalueringen skal det foretas en vurdering av ordningens potensial, om forsøksordningen gir tilstrekkelige insentiver for deltakere og arbeidsgivere, forbedringsmuligheter i regelverket samt oppfølging og ressursinnsats i etatene i forhold til antall deltakere. Evalueringen skal være ferdig i begynnelsen av 2006.

På bakgrunn av evalueringen, vil det kunne foretas justeringer i regelverk mv. En eventuell utvidelse av ordningen til å omfatte hele landet vil bli vurdert i lys av dette.

Kap. 635 Ventelønn

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Ventelønnsordningen er hjemlet i lov av 4. mars 1983 nr. 3 (tjenestemannsloven), og gir oppsagte tjenestemenn rett til ventelønn og fortrinnsrett til annet statlig arbeid. I henhold til loven om statens embets- og tjenestemenn av 17. juni 2005 skal ordningen med ventelønn avvikles fra og med 1. januar 2006. Dette ligger til grunn for den forrige regjeringens bevilgningsforslag under kap. 635 Ventelønn, post 01 Driftsutgifter.

Regjeringen foreslår å videreføre ventelønnsordningen slik den var før behandlingen av lovforslaget om statens embets- og tjenestemenn våren 2005. Med bakgrunn i dette foreslås det at bevilgningen under kap. 635, post 01 økes med 45 mill. kroner til 460 mill. kroner.

Kap. 651 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3651)

Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres

Regjeringen vil føre en aktiv integreringspolitikk for å sikre at flest mulig raskt kan komme ut i inntektsgivende arbeid og delta aktivt på mange arenaer i det norske samfunnet. Det er en hovedmålsetting at nyankomne innvandrere så raskt som mulig skal bli selvhjulpne. Innpass og deltakelse i arbeidslivet er det viktigste virkemiddelet for å nå dette målet.

Dette forutsetter effektiv og målrettet kvalifisering av innvandrere for det norske samfunnsliv og arbeidsmarked. Introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere skal ivareta denne grunnleggende kvalifiseringen. Regjeringen vil derfor gjeninnføre rett og plikt til introduksjonsordning for familiemedlemmer til personer som har fått opphold på humanitært grunnlag fra 2006. Det foreslås også at personene igjen skal utløse integreringstilskudd, men kun i tre år mot ordinært fem år som er hovedregelen for integreringstilskuddet. Når den familiegjenforente bosettes i kommunen, vil hovedpersonen (herboende) som oftest være i jobb, jf. underholdskravet som skal være oppfylt som vilkår for å få innvilget familiegjenforening. På denne bakgrunn forutsettes den enkelte familie å kunne dekke utgifter til familiens underhold. Integreringstilskudd til kommunen i tre år anses å kunne gi kommunene midler til å finansiere tiltak i den del av integreringsfasen hvor introduksjonsprogrammet gjennomføres, som hovedregel i inntil 2 år. Familien forutsettes gjennom hovedpersonens arbeidsinntekt og den familiegjenforentes egen inntekt etter at kvalifisering gjennom introduksjonsprogrammet er gjennomført, selv å kunne dekke sitt underhold.

Gjeninnføring av integreringstilskudd for disse personene i 2006 anslås å medføre økte utgifter til integreringstilskudd på 100 mill. kroner i 2006. Det er da lagt til grunn at forslaget vil føre til at 900 flere personer vil bli omfattet av integreringstilskuddsordningen i 2006. Bevilgningen foreslås derfor økt med 100 mill. kroner i 2006.

Bevilgningen foreslås økt med 100 mill. kroner til 2 718 mill. kroner i 2006.

Post 62 Kommunale innvandrertiltak

Regjeringen har som mål at alle barn som er født og oppvokst i Norge bør kunne snakke norsk før de starter på skolen. For å oppnå bedre språkutvikling av barn med minoritetsspråklig bakgrunn, vil Regjeringen omprioritere 10 mill. kroner til forsøk med gratis kjernetid i barnehage for alle barn i områder med høy andel minoritetsspråklige barn innenfor bevilgningen til kommunale innvandrertiltak. I tilknytning til dette skal det etableres tiltak som sikrer bedre språkutvikling også hos de foresatte. Barn med minoritetsspråklig bakgrunn er i dag sterkt underrepresentert i barnehagene. Gratis kjernetid vil i kombinasjon med målrettet oppfølging, også av de foresatte, bidra til at barna kan følge ordinær undervisning på skolen. Tiltaket skal også ha som formål å øke forståelsen hos foreldrene for viktigheten av språk, så vel som deltakelse i sosiale aktiviteter.

Tiltaket vil bli sett i sammenheng med tiltak og tilskuddsordninger som allerede er etablert og igangsatt på barnehageområdet. Dette gjelder særlig tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder (kap. 231, post 63).

Forslaget innebærer at det vil bli satt av 10 mill. kroner mindre til kommunale introduksjonsprogram mv. og til tiltak i de 12 kommunene i landet med størst innvandrerbefolkning enn foreslått av Regjeringen Bondevik II.

Kap. 680 Sametinget

Post 50 Sametinget

Forsknings- og dokumentasjonsvirksomhet om grenselosene i Tysfjord

I Kommunal- og regionaldepartementets St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det signalisert at det skal vurderes å etablere en forsknings- og dokumentasjonsvirksomhet om grenselosene i Tysfjord. Regjeringen mener imidlertid at en slik virksomhet må etableres allerede i 2006. Grenselosene er i dag gamle, og det er viktig at den innsats de la ned under krigen blir dokumentert nå, mens de fortsatt lever. Sametinget tillegges ansvaret for å etablere en forsknings- og dokumentasjonsvirksomhet om grenselosene i Tysfjord, som knyttes til Árran. Sametingets budsjett foreslås økt med 1 mill. kroner i 2006.

Investeringsmidler – Samiske bokbusser

I Kommunal- og regionaldepartementets St. prp. nr. 1 (2005–2006) er Sametingets budsjett foreslått økt med 3 mill. kroner til investering i samiske bokbusser. Regjeringen finner det mest hensiktsmessig at bevilgningen til drift og investering i bokbusser gis samlet via ett departements budsjett. Det forslås derfor at midlene til investeringer i samiske

bokbusser overføres og bevilges over Kultur- og kirkedepartementets budsjett, kap. 320, post 53 Samiske kulturformål.

Samlet foreslås det at bevilgningsforslaget på kap. 680, post 50 Sametinget reduseres med 2 mill. kroner. Det foreslås en bevilgning på 153,35 mill. kroner i 2006.

Kap. 690 Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3690)

Post 72 Retur og tilbakevending for flyktninger, kan overføres

Regjeringen ser en sammenheng mellom muligheten for integrering av de som har lovlig opphold i Norge, og hurtig utsendelse av de som ikke har lovlig opphold. Rask retur av utlendinger med avslag på asylsøknaden har stor betydning for asylinstituttets legitimitet. Manglende effektuering av negative vedtak fører til merutgifter til drift av statlige mottak, og det er grunn til å se tilstrømmingen av nye asylsøkere i sammenheng med at det er velkjent at det er vanskelig å gjennomføre returer til enkelte land.

Regjeringen vil på bakgrunn av dette styrke arbeidet med utsendelse av utlendinger med ulovlig opphold og intensivere innsatsen for å få til tilbaketakelsesavtaler med andre land, jf. også kap. 600, post 1 Driftsutgifter. Med relativt begrensede økonomiske insentiver vil man dels kunne få etablert avtaler om tilbaketakelse og dels få gjennomført returer. Avtalene gjør at returer kan gjennomføres på en forutsigbar, ryddig og rask måte.

Primært bør det satses på tiltak som motiverer til frivillig retur, bl.a. gjennom støtte til reintegrering i hjemlandet. I enkelte tilfeller kan det også være mulig å gå inn i samarbeidsprosjekter med opprinnelseslandene, slik at personer som returnerer, ikke blir en belastning for hjemlandet, men i stedet positivt kan bidra til vekst og utvikling i hjemlandet.

Et eksempel er avtalen Norge inngikk i august 2005 med FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) og Afghanistan om tilbakevending og retur til Afghanistan. Så vel den afghanske regjeringen som UNHCR stiller seg positive til at afghanere i Norge returnerer, men viser til at de som returnerer har behov for hjelp den første tiden. Gjennom avtalen vil Norge bistå med hjelp til mottak og reintegrering. Det vil bli opprettet en rådgivningstjeneste for dem som er aktuelle for retur, og de som returnerer vil bli tilbudt en helseundersøkelse og eventuell vaksinering før avreise. Det vil også bli sørget for midlertidig bolig, veiledning og opplæring i den første tiden etter tilbakekomst til Afghanistan. For å gi flest mulig et insentiv til å reise hjem, vil Regjeringen frem til høsten 2006 tilby afghanere som returnerer frivillig, kroner 5 000 i individuell returstøtte. En arbeidsgruppe bestående av representanter fra afghanske myndigheter, UNHCR og norske myndigheter skal følge gjennomføringen av avtalen.

Bevilgningsforslaget foreslås økt med 9 mill. kroner til 18,13 mill. kroner i 2006 bl.a. til oppfølging av avtalen med UNHCR og Afghanistan.

Folketrygden

Ny gjennomgang av de regelstyrte ordninger under folketrygden

Det er foretatt en ny gjennomgang av prognosene for 2005 og 2006 for de regelstyrte overslagsbevilgningene under folketrygden etter framleggelsen av St.prp. nr. 1 (2005–2006) under Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet.

Anslagene er basert på den siste regnskapsutviklingen. De nye anslagene over utgifter til folketrygdens stønadsordninger i 2006 (ekskl. dagpenger mv.) innebærer en samlet reduksjon av utgiftsanslaget med om lag 1 140 mill. kroner, sammenlignet med anslagene som lå til grunn for St.prp. nr. 1 (2005–2006). Anslagene for utgifter under programområde 29, Sosiale formål, er nedjustert med om lag 295 mill. kroner, mens utgiftene til attføringspenger og attføringsstønader (kap. 2543 under programområde 33) er nedjustert med om lag 300 mill. kroner. Totalt er dermed utgiftsanslagene under Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområder av folketrygden nedjustert med om lag 595 mill. kroner (ekskl. effekten av nye tiltak). Utgiftsanslagene for programområde 30, Stønad ved helsetjenester under Helse- og omsorgsdepartementet, er nedjustert med 310 mill. kroner, mens utgiftene til fødselspenger mv. (kap. 2530 under programområde 28) under Barne- og likestillingsdepartementet er nedjustert med snaut 240 mill. kroner. Inntektsanslagene under folketrygden er nedjustert med 11 mill. kroner.

Forslagene til bevilgningsendringer framgår under omtalen av de enkelte kapitler og poster.

Kap. 2541 Dagpenger

Post 70 Dagpenger

Lavere ledighetsanslag for 2006

Regjeringen legger til grunn en noe høyere sysselsettingsvekst og en lavere ledighet enn det som er lagt til grunn for 2006 i St.prp. nr. 1 (2005–2006). På denne bakgrunn er det isolert sett grunnlag for å redusere bevilgningen til dagpengeutbetalingene med 200 mill. kroner i 2006.

For en nærmere vurdering av situasjonen på arbeidsmarkedet vises til omtale i avsnitt 1.2.2.

Dagpenger under permitteringer – trygdeperiodens lengde

Det har lenge vært usikkerhet om trygdeperiodens lengde fordi det flere ganger er gjort unntak fra lovens hovedregel om en trygdeperiode på 26 uker gjennom midlertidige forskrifter. Den 31.12.2005 utløper den nåværende, midlertidige forskriften som gir mulighet for dagpenger i 42 uker for permitterte. Dette tilsier i utgangspunktet at den lovbestemte dagpengeperioden på 26 uker vil tre i kraft fra 1.1.2006.

Regjeringen går inn for at retten til dagpenger under permitteringer settes til 34 uker, samtidig som arbeidsgiverperioden med lønnsplikt settes til 10 dager slik Regjeringen Bondevik II foreslo. Endringene foreslås uten lovmessig tidsbegrensning. Med det lave omfanget av permitteringer og forventet bedring på arbeidsmarkedet framover, legger forslaget nå et grunnlag for forutsigbarhet og stabile rammebetingelser. (Jf. anmodningsvedtak nr. 570, 17. juni 2005, omtalt i St. prp. nr. 1 (2005–2006)).

Forslaget om lengre trygdeperiode under permittering krever isolert sett en økning i dagpengebevilgningen på 180 mill. kroner i 2006.

Gjeninnføring av ferietillegget under dagpengeordningen

Tidligere ble det utbetalt et ferietillegg på 9,5 pst. av dagpengeutbetalingene til arbeidssøkere som hadde mottatt dagpenger i mer enn åtte uker. Fra og med 2003 ble ordningen med ferietillegg avviklet. Avviklingen førte til en ikke ubetydelig nedgang i ytelsen til dagpengemottakere med en dagpengeperiode på mer enn åtte uker.

Regjeringen vil nå rette opp reduksjonen i ytelsene som dette innebar for ledige dagpengemottakere. Ferietillegget foreslås gjeninnført basert på opptjening fra 1.7.2006, med utbetaling i 2007. Dette vil bidra til at personer som har hatt lengre ledighetsperioder får muligheten til å ta ferie.

Forslaget vil ikke ha budsjettvirkning i 2006.

Samlet foreslås det at dagpengebevilgningen for 2006 settes ned med 20 mill. kroner til 8 680 mill. kroner.

Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (jf. kap. 5704)

Post 70 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v., overslagsbevilgning

Regjeringen ønsker ikke å gjennomføre endringer i lønnsgarantiordningen som reduserer opparbeidede rettigheter for arbeidstakere. Det foreslås på bakgrunn av dette at forrige regjerings innsparingsforslag i denne ordningen reverseres ved at regelverksforenklingene som er foreslått under kap. 2542, post 70 i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Arbeids- og sosialdepartementet, ikke gjennomføres.

Bevilgningsforslaget på posten foreslås økt med 46,7 mill. kroner til 440 mill. kroner for 2006.

Kap. 2543 Yrkesrettet attføring

Post 70 Attføringspenger

Lavere vekst i antall attføringspengemottakere

Økningen i antall attføringspengemottakere i de senere årene ser ut til å ha stoppet opp, og det legges nå til grunn nullvekst i 2006 sett i forhold til 2005, mens det i St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble lagt til grunn en forventet vekst på 1 prosent. På denne bakgrunn er det isolert sett grunnlag for å redusere bevilgningen til attføringspenger i 2006 med 220 mill. kroner.

Økt barnetillegg

Mange av mottakerne av attføringspenger og rehabiliteringspenger, særlig de med flere barn, vil over tid kunne oppleve den økonomiske situasjonen som vanskelig. Selv om ordningene er ment som korttidsytelser, vil det for mange faktisk være løp i rehabilitering og attføring som går over flere år. Særlig for barna vil en slik vedvarende vanskelig situasjon være en belastning. Regjeringen vil ha et særlig barnepolitisk fokus på tiltak mot fattigdom. Alle barn og unge skal ha de samme rettigheter og muligheter til utvikling uavhengig av foresattes økonomi, etnisitet, utdanning og geografisk tilhørighet.

Regjeringen ønsker derfor å øke barnetillegget i ordningene for rehabiliteringspenger og attfø-

ringspenger. En slik endring vil omfatte alle mottakerne av barnetillegg innenfor disse to ordningene. Regjeringen foreslår at det standardiserte barnetillegget økes med 10 kroner pr. barn pr. dag, fra 17 kroner til 27 kroner fra 1. januar 2006. Dette gir en merutgift i 2006 på 240,3 mill. kroner. Dette fordeler seg med 91,9 mill. kroner på rehabiliteringspenger, jf. kap. 2652 post 70, og 148,4 mill. kroner på attføringspenger.

Samlet foreslås det at bevilgningsforslaget for 2006 under kap. 2543, post 70 reduseres med 71,6 mill. kroner til 11 153,1 mill. kroner.

Post 71 Attføringsstønader

Utviklingen i stønad til skolegang har vist en gjennomgående nedgang i utgiftene i løpet av året. Forventet vekst på dette området i 2006 er derfor nedjustert.

Bevilgningsforslaget under attføringsstønader foreslås redusert med 82 mill. kroner til 1 578 mill. kroner.

Kap. 2600 Trygdeetaten

Post 01 Driftsutgifter

Ordningen med kjøp av helsetjenester foreslås avviklet i sin nåværende form, og midlene foreslås overført til Helse- og omsorgsdepartementet.

Ordningen med kjøp av helsetjenester ble innført i 1997, og hadde som formål å bidra til redusert ventetid på behandling for sykmeldte. Dette skulle videre bidra til raskere retur til arbeidslivet og til reduserte sykepengeutbetalinger. Ordningen var opprinnelig rettet mot kjøp av behandling til enkle lidelser (operasjoner). Senere ble ordningen utvidet til også å gjelde utredninger, psykiske lidelser og sammensatte lidelser. Da ordningen ble innført var det lange køer i helsevesenet også for enklere inngrep. Over tid har køene i helsevesenet blitt betydelig redusert og behovet for ordningen i sin opprinnelige form er tilsvarende redusert. I dag brukes midlene blant annet til ulike forsøk til sammensatte lidelser, til psykiske lidelser og til behandlingsreiser til utlandet. En mindre del brukes til det opprinnelige formålet.

Evalueringer har vist at ordningen først og fremst er lønnsom for kjøp av tjenester til personer med enklere lidelser. På bakgrunn av forbruket i 2004 og et bedre tilbud i den ordinære helsetjenesten, ble midlene til kjøp av helsetjenester for 2005 redusert fra 120 mill. kroner til 65,2 mill. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005. Dette nye nivået ble i St.prp. nr. 1 (2005–2006) foreslått videreført for 2006.

En overføring av midlene til Helse- og omsorgsdepartementet vil gi større ryddighet med hensyn til rolledeling mellom trygdeetaten og helseforetakene. Helse- og omsorgsdepartementet vil videreføre forsøksprosjektene og kjøp til behandlingsreiser i utlandet.

Innenfor bevilgningen til kjøp av helsetjenester har det vært avsatt 12 mill. kroner til administrasjon av ordningen, herunder en generell styrking av arbeidet med oppfølging av sykmeldte. Dette er oppgaver som til dels fortsatt vil ligge i trygdeetaten, og det foreslås at trygdeetaten beholder 7 mill. kroner til oppfølging av sykmeldte.

Det er foreslått satt av 67 mill. kroner til kjøp av helsetjenester i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Regjeringen foreslår at det overføres 60 mill. kroner fra kap. 2600, post 01 til Helse- omsorgsdepartementet. For nærmere omtale av tiltakene under Helse- og omsorgsdepartementet vises det til kap. 726, post 71.

Som følge av forslaget om å reversere Bondevik II-regjeringens forslag om nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen, foreslås bevilgningen økt med 266,435 mill. kroner.

Det foreslås en bevilgning på 4 929,14 mill. kroner.

Kap. 2650 Sykepenger

Bortfall av refusjon av arbeidsgiveravgift ved refusjon av sykepenger som arbeidsgiver har forskuttert

Plikt til å betale arbeidsgiveravgift av sykepenger bortfaller fra 1. januar 2006, jf. Ot.prp. nr. 26 (2005–2006) Om lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen (endret skatte- og avgiftsopplegg 2006 mv.).

Post 70 Sykepenger for arbeidstakere mv. overslagsbevilgning

Forventet sysselsettingsvekst i 2006 er endret fra 0,8 pst. til 1,0 pst. De øvrige forutsetningene som lå til grunn for forrige utgiftsanslag i St. prp. nr. 1 (2005–2006), er ikke endret.

Det foreslås å øke bevilgningsforslaget med 40 mill. kroner. Det foreslås bevilget 22 130 mill. kroner.

Post 71 Sykepenger for selvstendige, overslagsbevilgning

Forventet sykefraværstilbøyelighet for 2005 er redusert fra -10 pst. til -11 pst. basert på sykefraværsutviklingen hittil i år. I tillegg har forventet sysselsettingsvekst som er økt fra 0,8 pst. til 1,0 pst, jf. post 70 ovenfor, betydning for utgiftsanslaget.

Det foreslås å redusere bevilgningsforslaget med 20 mill. kroner. Det foreslås bevilget 1 570 mill. kroner.

Kap. 2652 Medisinsk rehabilitering mv.

Post 70 Rehabiliteringspenger

Regjeringen foreslår en økning av barnetillegget i ordningene for rehabiliteringspenger og attføringspenger. Det standardiserte barnetillegget økes med 10 kroner pr. barn pr. dag, fra 17 kroner til 27 kroner. Dette gir en samlet merutgift i 2006 på 240,3 mill. kroner. Av dette er 91,9 mill. kroner knyttet til økningen for mottakere av rehabiliteringspenger. For nærmere redegjørelse for forslaget, vises det til omtale under kap. 2543, post 70.

Utgiftsanslagene for rehabiliteringspenger (ekskl. effekten av økningen i barnetillegget) er økt med 330 mill. kroner som følge av at gjennomsnittlig ytelse pr. stønadsmottaker er oppjustert, og at det nå er lagt til grunn en noe svakere nedgang i antall mottakere i 2005 enn tidligere forventet.

Samlet foreslås en økning i bevilgningsforslaget på 421,9 mill. kroner. Det foreslås bevilget 7 390,6 mill. kroner.

Kap. 2655 Uførhet

Det foreslås bevilget 47 240,1 mill. kroner totalt under uførhetsområdet. Dette innebærer et forslag til reduksjon av bevilgningsforslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) med 635 mill. kroner.

Endringen av utgiftsanslagene skyldes hovedsakelig lavere vekstforutsetninger mht. utviklingen i gjennomsnittlig stønad/pensjon pr. stønadsmottaker både i 2005 og 2006, sett i forhold til tidligere anslag. Nedjusteringen av gjennomsnittlig pensjon får effekt for flere av postene under dette kapitlet.

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Det foreslås bevilget 16 554 mill. kroner. Dette innebærer at bevilgningsforslaget under grunnpensjon settes ned med 125 mill. kroner.

Post 71 Tilleggspensjon, overslagsbevilgning

Det foreslås bevilget 25 037 mill. kroner i 2006. Dette innebærer at bevilgningsforslaget settes ned med 225 mill. kroner.

Post 72 Særtillegg

Utviklingen med at stadig færre uførepensjonister mottar særtillegg fortsetter, men antall mottakere ligger an til å bli noe høyere enn tidligere lagt til grunn.

Det foreslås å sette opp bevilgningsforslaget med 10 mill. kroner til 1 370 mill. kroner.

Post 73 Foreløpig uførestønad, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningsforslaget med 130 mill. kroner. Dette har i all hovedsak sin bakgrunn i færre på foreløpig uførestønad grunnet innføringen av tidsbegrenset uførestønad.

Bevilgningsforslaget foreslås redusert med 130 mill. kroner. Det foreslås bevilget 225 mill. kroner.

Post 74 Tidsbegrenset uførestønad, overslagsbevilgning

Det foreslås å redusere bevilgningsforslaget med 165 mill. kroner i 2006. Det foreslås bevilget 3 869,1 mill. kroner.

Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler m.v.

Post 70 Grunnstønad, overslagsbevilgning

På bakgrunn av observert utgiftsutvikling hittil i år foreslås det å redusere bevilgningsforslaget med 15 mill. kroner

Det foreslås bevilget 1 510 mill. kroner.

Post 74 Tilskudd til biler

På bakgrunn av observert utgiftsutvikling hittil i år foreslås det å redusere bevilgningsforslaget med 30 mill. kroner i 2006.

Det foreslås bevilget 785 mill. kroner.

Post 75 Tekniske hjelpemidler

Det er satt i gang en omlegging til nytt data- og bokføringssystem ved hjelpemiddelsentralene med gradvis innfasing i fylkene. Dette har ført til en viss oppbygging av restanser, og en mer beskjeden

utvikling i utgiftene hittil i år enn lagt til grunn tidligere.

På bakgrunn av observert utgiftsutvikling hittil i år foreslås det å redusere bevilgningsforslaget med 85 mill. kroner i 2006. Det foreslås bevilget 2 758,5 mill. kroner.

Post 77 Ortopediske hjelpemidler

På bakgrunn av observert utgiftsutvikling hittil i år foreslås det å redusere bevilgningen med 30 mill. kroner i 2006.

Det foreslås bevilget 755 mill. kroner.

Kap. 2670 Alderdom

Det foreslås at bevilgningsforslaget totalt på kapitlet økes med 205 mill. kroner i 2006. Dette skyldes primært en oppjustering av antall pensjonister som følge av en sterkere vekst enn det som var forventet på grunnlag av befolkningsprognosene til Statistisk sentralbyrå.

Post 70 Grunnpensjon, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningsforslaget med 30 mill. kroner til 34 520 mill. kroner.

Post 71 Tilleggspensjon, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningsforslaget med 200 mill. kroner til 48 900 mill. kroner.

Post 73 Ventetillegg

Bevilgningsforslaget foreslås redusert med 5 mill. kroner til 82 mill. kroner.

Post 74 Særtillegg

Bevilgningsforslaget foreslås redusert med 20 mill. kroner til 4 755 mill. kroner.

Kap. 2683 Stønad til enslig mor eller far

Post 70 Overgangsstønad, overslagsbevilgning

Observert utvikling i regnskapstall til og med september i år gir forventning om lavere gjennomsnittlig ytelse pr. mottaker i 2005 som også vil få konsekvenser for 2006-anslaget. Det forventes ikke endringer i antall mottakere.

Bevilgningsforslaget foreslås redusert med 35 mill. kroner. Det foreslås bevilget 2 315 mill. kroner.

Kap. 2690 Diverse utgifter

Post 70 Sykestønadsutgifter i utlandet

Til og med august 2005 var utgiftene på denne posten betydelig lavere enn det som har vært normalt på denne tiden av året, og det forventes at en del av kravene som er utstedt i 2005 vil falle bort blant annet på grunn av manglende dokumentasjon. Dette forventes å få innvirkning for bevilgningsbehovet også for 2006.

Det foreslås å redusere bevilgningsforslaget med 20 mill. kroner. Det foreslås bevilget 119 mill. kroner.

Kap. 3635 Ventelønn m.v.

Post 01 Refusjon statlig virksomhet mv.

Det vises til forslag om å videreføre ventelønnsordningen under kap. 635 Ventelønn.

Dette vil også medføre en økning i refusjonspliktige inntekter under kap. 3635 Ventelønn, post 01 Refusjon statlig virksomhet mv. i 2006. Det foreslås at bevilgningen under denne posten settes til 115 mill. kroner for 2006. Dette er en økning på 15 mill. kroner sammenlignet med foreliggende bevilgningsforslag.

Kap. 3690 Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 690)

Post 01 Retur og tilbakevending for flyktninger, ODA-godkjente utgifter

Utgiftene knyttet til retur og tilbakevending for flyktninger kan i henhold til OECDs/DACs statistikkdirektiv i sin helhet godkjennes som offisiell utviklingshjelp. Som følge av forslaget om en økt satsing på returtiltak på kap. 690, post 72, foreslås det at beløpet som inntektsføres økes med 9 mill. kroner til 18,13 mill. kroner i 2006.

Post 05 Tilfeldige inntekter

Da beslutningen om å dele Utlendingsdirektoratet (UDI) og å opprette Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) ble fattet, ble det av økonomiske og faglige hensyn besluttet at de to direktoratene skulle samlokaliseres. Samlokaliseringen innebærer at en rekke fellesadministrative funksjoner videreføres i sin nåværende form og utføres av UDI for begge direktoratene. På bakgrunn av dette foreslås det at det opprettes en ny inntektspost for refusjoner fra IMDI til UDI. Det foreslås samtidig at UDI får en merinntektsfullmakt for å kunne benytte refunderte beløp.

Kap. 5701 Diverse inntekter

Post 75 Refusjon overskytende bidrag

Regelen for refusjon i barnebidrag for utbetalt overgangsstønad falt bort ved nytt bidragsregelverk som ble innført i 2003. Grunnlaget for denne posten falt da bort når det gjelder aktive løpende saker. Basert på regnskap pr. august 2005 forventes det en nedgang i inntektene fra 2005 til 2006 på rundt 30 pst.

Bevilgningsforslaget foreslås nedjustert med 11 mill. kroner. Det foreslås bevilget 12 mill. kroner.

Samlet omtale av andre store satsinger

Ny arbeids- og velferdsforvaltning (NAV)

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble det foreslått 320 mill. kroner til gjennomføring av NAV-reformen for 2006. Arbeids- og sosialdepartementet varslet samtidig at en ville komme tilbake i Revidert nasjonalbudsjett 2006 med en samlet vurdering av og forslag om ressursbehov både til nødvendige omstillinger og løpende drift for 2006, slik at NAV-reformen kan gjennomføres i henhold til gjennomføringsstrategi og de forutsetninger som er lagt til grunn i St.prp.nr. 46 (2004–2005).

Regjeringen viser til den betydelige usikkerhet som er knyttet til kostnadene ved reformen, og er enig i at det på den bakgrunn er behov for reviderte budsjettanslag basert bl.a. på mer detaljerte gjennomføringsplaner som grunnlag for å komme tilbake med en samlet vurdering og forslag i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006. Regjeringen står fast ved den gjennomføringsstrategi og de forutsetninger som er lagt til grunn i St.prp. nr. 46 (2004–2005).

Når det gjelder finansieringen av kommunenes kostnader ved gjennomføring av reformen, vil Regjeringen legge opp til at midlene tilføres kommunene gjennom økte rammer for frie inntekter i fire år (2006–2009) og at de gjennom dette er i stand til selv å finansiere sine egne utgifter. Midlene forutsettes fordelt til kommunene over kap. 571 Rammetilskudd til kommuner. Fastsettelsen av rammebeløpet baseres på kommunenes utgifter knyttet til å etablere minimumsløsningen for kommunal deltakelse i det lokale arbeids- og velferdskontoret. Nivået for årene 2007–2009 drøftes med Kommunenes Sentralforbund (KS) under konsultasjonsordningen. Konkret utforming av en fordelingsnøkkel vil også bli drøftet med KS.

En vellykket gjennomføring av NAV-reformen er helt avhengig av at kommunene fra starten av kan bidra som forutsatt. På denne bakgrunn er kommunenes frie inntekter styrket bl.a. for å ivareta kommunenes utgifter til NAV i 2006.

Tiltak mot fattigdom og for inkludering

Rettferdighet, god fordeling og utjamning av levekår er grunnleggende verdier for Regjeringen. Det er behov for en målrettet politikk for at flere skal komme i arbeid gjennom en videreføring av arbeidslinjen, en generell politikkendring for å skape mindre økonomiske forskjeller og bedring av tiltakene for mennesker som i dag lever på så lave inntekter at det må betegnes som fattigdom.

Regjeringen mener det er nødvendig å ha et bredt perspektiv på fattigdomsbekjempelsen og vil legge fram en helhetlig plan for avskaffelse av fattigdom. Planen skal blant annet inneholde en målrettet politikk med tiltak for at flest mulig kan leve av arbeidsinntekt og en gjennomgang av sammenhengen mellom ulike trygde- og sosialytelser for å sikre et godt samlet stønadsnivå. Det må også føres en politikk som forebygger fattigdom. Da er en politikk som skaper arbeidsplasser viktig. Handlingsplanen skal sees i sammenheng med den planlagte stortingsmeldingen om arbeid og velferd.

Regjeringen vil rette en særlig innsats mot barn som har foreldre med lav inntekt. Sosial boligpolitikk, aktiv arbeidsmarkedspolitikk, gratis eller rimelige fellesgoder og en inntektssikring det går an å leve et verdig liv med, er viktig for å unngå at økonomisk fattigdom skal ramme barn og ekskludere dem fra sosiale fellesskap.

Regjeringen foreslår flere nye tiltak for å styrke innsatsen mot fattigdom. Disse tiltakene omfatter flere departementers ansvarsområder, og utgjør samlet 493 mill. kroner, jf. omtale i avsnitt 3.1. På Arbeids- og inkluderingsdepartementets område foreslås det å øke barnetilleggene for mottakere av attføringspenger og rehabiliteringspenger, jf. omtale under kap. 2543 og kap. 2652.

3.3.7 Helse- og omsorgsdepartementet

Kap. 700 Helse- og omsorgsdepartementet (jf. kap. 3700)

Post 01 Driftsutgifter

Endringer i departementsstrukturen

Som følge av ansvarsfordelingen mellom departementene foreslås 4,6 mill. kroner (tilsvarende 8 årsverk) flyttet fra kap. 600, post 01.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med eventuelle ytterligere budsjettmessige implikasjoner av omorganiseringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2006.

Kap. 701 Forskning

Post 50 Norges forskningsråd mv.

Endringer i departementsstrukturen

Som følge av ansvarsfordelingen mellom departementene foreslås 11,5 mill. kroner flyttet fra kap. 620, post 50. Bevilgningen foreslås forhøyet med 11,5 mill. kroner.

Kap. 702 Helse- og sosialberedskap

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Bevilgningen foreslås satt ned med 10 mill. kroner. Det vises til omtale under kap. 710 Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Kap. 703 Internasjonalt samarbeid

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Endringer i departementsstrukturen

Som følge av ansvarsfordelingen mellom departementene foreslås 6,1 mill. kroner flyttet fra kap. 620, post 21. Bevilgningen foreslås forhøyet med 6,1 mill. kroner.

Kap. 710 Nasjonalt folkehelseinstitutt (jf. kap. 3710)

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Influensavaksine

I alt 900 000 personer anses å høre til risikogruppen som bør vaksineres mot influensa. Per i dag vaksineres 40 pst. av disse. Økt vaksinedekning vil redusere sykelighet og dødelighet i risikogruppen. I tillegg vil kommunene være bedre i stand til å forberede og bygge ut et effektivt system for massevaksinasjon ved en eventuell pandemi.

Det foreslås nyttet 15 mill. kroner til gratis formidling av vaksine til kommunene for inntil 450 000 personer, som er 50 pst. av risikogruppen. Kommunene kan ta betalt for å dekke utgifter til selve vaksineringen og til å begynne å bygge opp sine massevaksinasjonssystemer. Det forutsettes at kommunen ikke kan ta en høyere pris for vaksinen enn det som er nødvendig til disse formålene. I dag selger Folkehelseinstituttet influensavaksine til risikogruppene til selvkost (33 kroner per dose) til de kommunene som har bestilt slik vaksine. Kommunenes påslag i prisen til pasient ligger i størrelsesorden 50–200 kroner.

Kostnaden på 15 mill. kroner er fordelt med 12 mill. kroner i redusert inntekt av vaksinesalg til 40 pst. av risikogruppen og 3 mill. kroner i økt utgift til innkjøp av vaksine til 10 pst. av risikogruppen uten tilsvarende inntektsøking. Av beløpet vil 10 mill. kroner dekkes av midler til influensaberedskap som vil bli foreslått overført fra 2005, jf. kommende st.prp. om endringer under enkelte kapitler på statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2005 under Helse- og omsorgsdepartementet. Det fremmes derfor forslag om netto styrking av Helse- og omsorgsdepartementets budsjett med 5 mill. kroner, fordelt som følger:

- Bevilgningen over kap. 710 Nasjonalt folkehelseinstitutt, post 21 Spesielle driftsutgifter foreslås forhøyet med 3 mill. kroner.
- Bevilgningen over kap. 3710 Nasjonalt folkehelseinstitutt, post 03 Vaksinesalg foreslås satt ned med 12 mill. kroner.
- Bevilgningen over kap. 702 Helse- og sosialberedskap, post 21 Spesielle driftsutgifter foreslås satt ned med 10 mill. kroner.

Pneumokokkvaksine

Det vises til Budsjett-innst. S. nr. 11 (2004–2005) og St.prp. nr. 1 (2005–2006). Nasjonalt folkehelseinstitutt mener det medisinsk sett er best om vaksinen tilbys alle spedbarn gjennom barnevaksinasjonsprogrammet alternativt anbefaler instituttet at barn i definerte risikogrupper får tilbud om pneumokokkvaksine. Helse- og omsorgsdepartementet vil be Folkehelseinstituttet om å innlede forhandlinger om økonomiske betingelser for levering av slik vaksine. Departementet vil komme tilbake til dette.

Kap. 3710 Nasjonalt folkehelseinstitutt (jf. kap. 710)

Post 03 Vaksinesalg

Bevilgningen foreslås satt ned med 12 mill. kroner. Det vises til omtale under kap. 710 Nasjonalt folkehelseinstitutt, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Kap. 716 Statens institutt for rusmiddelforskning (jf. kap. 3716)

Endringer i departementsstrukturen

Som følge av ansvarsfordelingen mellom departementene flyttes Statens institutt for rusmiddelforskning til Helse- og omsorgsdepartementet.

Post 01 Driftsutgifter

31mill. kroner foreslås flyttet fra kap. 622, post 01. Det foreslås bevilget 31 mill. kroner.

Kap. 718 Alkohol og narkotika

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Endringer i departementsstrukturen

Som følge av ansvarsfordelingen mellom departementene foreslås samlet 31,5 mill. kroner flyttet fra kap. 620, post 21 og kap. 621, post 21.

Post 63 Rusmiddeltiltak

Som følge av ansvarsfordelingen mellom departementene foreslås 11,3 mill. kroner flyttet fra kap. 621, post 63. Det foreslås bevilget 11,3 mill. kroner.

Post 70 Frivillig arbeid

Som følge av ansvarsfordelingen mellom departementene foreslås:
- 1,8 mill. kroner flyttet fra kap. 620, post 21
- 81,9 mill. kroner flyttet fra kap. 621, post 70

Det foreslås bevilget 83,7 mill. kroner.

Kap. 719 Folkehelse

For å styrke Sosial- og helsedirektoratets arbeid med oppfølging av handlingsplan for forebygging av uønsket svangerskap og abort, foreslås bevilgningen forhøyet med 1 mill. kroner over post 71 mot at bevilgningen for post 72 settes ned tilsvarende.

Før en eventuell større omprioritering mellom post 72 og post 71 vil Amatheas virksomhet bli evaluert.

Post 71 Forebygging av uønskede svangerskap og abort, kan overføres

Det vises til omtale ovenfor. Bevilgningen foreslås forhøyet med 1 mill. kroner.

Post 72 Stiftelsen Amathea

Det vises til omtale ovenfor. Bevilgningen foreslås satt ned med 1 mill. kroner.

Kap. 720 Sosial- og helsedirektoratet (jf. kap. 3720)

Post 01 Driftsutgifter

Fritt sykehusvalg og bedre formidlingstiltak

God informasjon om rettigheter og tilbud er vesentlig for pasienters mulighet til å velge sykehus og fastlege. Det er opprettet en nasjonal informasjonstjeneste for fritt sykehusvalg, Fritt Sykehusvalg Norge. Tjenesten består både av et nettsted og en gratis telefontjeneste, hvor brukerne får informasjon om pasientrettigheter, kvalitetsindikatorer og ventetider for ulike behandlinger ved offentlige og private sykehus. Det er behov for å videreutvikle og styrke denne tjenesten blant annet ved å inkludere informasjon om ventetider for institusjoner innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert behandling for rusmiddelmisbruk. Videre er det en målsetting at de regionale pasientrådgiverne som betjener telefontjenesten skal kunne tilby en mer individuell oppfølging av pasientene.

For å styrke dette arbeidet foreslås bevilgningen forhøyet med 1,5 mill. kroner over kap. 720, post 01. I tillegg foreslås bevilget 2,5 mill. kroner til regionale helseforetak til å styrke telefontjenesten, jf. omtale under kap. 732. Forslaget ses i sammenheng med forslaget om å avvikle ordningen med kjøp av helsetjenester, jf. omtale under kap. 2600. Bedre informasjon om ventetider og ledig kapasitet vil muliggjøre rask oppfølging av sykmeldte arbeidstakere, også etter avviklingen av en egen finansieringsordning for kjøp av helsetjenester i trygdeetatens regi.

Post 22 Elektroniske resepter, kan overføres

Det vises til forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) om å bevilge 35,5 mill. kroner til prosjektet i 2006 og at elektroniske resepter planlegges tatt i bruk vinteren 2007–2008. Med reversering av forslaget om en egen momskompenasjonsordning for staten, foreslås det for 2006 41,28 mill. kroner. Både kostnadsrammen og framdriften i prosjektet er usikker, men det legges foreløpig til grunn at løsningen vil tas i bruk i 2008.

Prosjektet må gis mulighet til å inngå kontrakter som vil gå over flere år og som har en total kostnadsramme som overstiger disponibel bevilgning i

2006. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår derfor at det gis en bestillingsfullmakt innenfor en ramme på 35 mill. kroner til prosjektet. Det vises til forslag til romertallsvedtak.

Kap. 3722 Norsk pasientskadeerstatning (jf. kap. 722)

Post 50 Overføring fra NPE som statlig fond

Oppretting av feil i St.prp. nr. 1 (2005–2006)

Rettingen gjelder inntektskapitlene 3722 Norsk pasientskadeerstatning og 3723 Pasientskadenemnda og kapittel 732 Regionale helseforetak, postene 71–75.

I forslaget om innføringen av et nytt finansieringssystem for pasientskadeordningen er det forutsatt at «NPE som statlig fond» skal nedlegges og driften av Norsk pasientskadeerstatning og Pasientskadenemnda finansieres uten teknisk inntektsoverføring fra fondet.

Ved en feil er begge kapitlene ført opp med overføringer fra fondet med følgende beløp:

Kap. 3722, post 50 Overføring fra NPE som statlig fond	71 535 000 kroner
Kap. 3723, post 50 Overføring fra NPE som statlig fond	17 916 000 kroner
Sum	89 451 000 kroner

På disse postene fremmes ikke bevilgningsforslag.

Samtidig skal samme beløp trekkes ut av kap. 732, postene 71–75 Tilskudd til regionale helseforetak, med følgende fordeling:

Kap. 732, post 71 Tilskudd til Helse Øst RHF	-32 122 000 kroner
Kap. 732, post 72 Tilskudd til Helse Sør RHF	-17 387 000 kroner
Kap. 732, post 71 Tilskudd til Helse Vest RHF	-18 419 000 kroner
Kap. 732, post 71 Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF	-12 539 000 kroner
Kap. 732, post 71 Tilskudd til Helse Nord RHF	-8 984 000 kroner
Sum	-89 451 000 kroner

Bevilgningen under kap. 3722, post 50 foreslås satt ned med 71,535 mill. kroner.

Kap. 3723 Pasientskadenemnda (jf. kap. 723)

Post 50 Overføring fra NPE som statlig fond

Det vises til omtale under kap. 3722, post 50. Bevilgningen foreslås satt ned med 17,916 mill. kroner.

Kap. 726 Habilitering og rehabilitering og tiltak for rusmisbrukere

Post 70 Tilskudd, kan nyttes under post 21

Tiltak for rusmisbrukere

Regjeringen vil styrke tilbudet til rusmisbrukere, herunder sikre raskere tilgang til hjelp på alle nivåer i behandlings- og rehabiliteringskjeden og sørge for at alt av behandlingstilbud kvalitetssikres. Samlet foreslås det i denne proposisjonen 91,5 mill. kroner til styrking av rusomsorgen sammenliknet med forslag fra Regjeringen Bondevik II i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Resultatene av en helhetlig evaluering av tilbudet om legemiddelassistert rehabilitering (LAR) foreligger og viser blant annet at LAR redder liv og har bidratt til at mange har fått vesentlig bedre livskvalitet og bedre funksjonsevne. Et annet viktig funn er at systematisk rehabiliteringsinnsats og oppfølging av LAR-brukere gir resultater. Det er dokumentert til dels lang og varierende ventetid for personer i LAR samt utilstrekkelig oppfølging fra kommunenes side. Ifølge evalueringen av tilbudet om LAR, kan om lag 50 pst. av opiatavhengige/sprøytemisbrukere hjelpes med dette tilbudet. Dette innebærer at behandlingsbehovet i Norge kan anslås til nærmere 7000 rusmisbrukere. Ifølge siste tertialrapport av 31. august 2005, var 3434 inkludert i LAR mens 494 sto på venteliste. Til tross for at det har vært en årlig økning i antall personer i behandling de siste årene, er ventelistetallet stabilt, om lag 500 personer. Det er et mål å styrke og videreutvikle LAR-tilbudet som ledd i arbeidet med nasjonal opptrappingsplan for rusfeltet. For 2006 er det nødvendig med en helhetlig styrking av LAR-tilbudet.

På denne bakgrunn, og som ledd i målet om å redusere ventetid til behandling og sikre samtidig sosialfaglig oppfølging, foreslås det en samlet styrking av LAR på 50 mill. kroner i 2006. Av denne rammen benyttes 15 mill. kroner til økt behandlingskapasitet (jf. kap. 732, postene 71–75 og 77, kap. 2752, post 70, og kap. 2755, post 70), 30 mill. kroner til styrking av kommunenes oppfølging av personer i LAR (jf. kap. 761, post 63) og 5 mill. kroner over denne posten til utarbeiding av faglige retningslinjer, forsøks- og utviklingsarbeid.

Det foreslås en styrking av tannhelsetilbudet til rusmisbrukere med til sammen 37,5 mill. kroner. Rusmisbrukere under kommunal rusomsorg gis et tilbud om tannhelsetjenester i fylkeskommunens regi. Tiltaket omtales nærmere under kap. 761, post 63 Tilskudd til rusmiddeltiltak. Midlene foreslås gitt som rammetilskudd til fylkeskommunene under Kommunal- og regionaldepartementets kap. 572, post 60.

Videre foreslås å øke tilskuddet til tannbehandling for innsatte i fengsel med 4 mill. kroner. En stor andel av fengselsinnsatte er rusmisbrukere. Nærmere omtale av tilskuddet er gitt under kap. 761, post 63 Tilskudd til rusmiddeltiltak. Midlene gis over kap. 729, post 60 Helsetjeneste til innsatte i fengsel.

Bevilgningen på denne posten foreslås økt med 5 mill. kroner til utarbeiding av faglige retningslinjer, forsøks- og utviklingsarbeid.

Post 71 Opptrening mv.

Det vises til omtale under Arbeids- og inkluderingsdepartementets kap. 2600, der det foreslås at utgifter som er dekket under ordningen med kjøp av helsetjenester overføres til Helse- og omsorgsdepartementet.

Stortinget har tidligere vedtatt at de regionale helseforetakene skal overta hele finansieringsansvaret for opptreningsinstitusjonene fra og med 2007 (jf. St.prp. nr. 1 (2002–2003) og Innst. S. nr. 11 (2002–2003). Det ble i denne sammenheng også vedtatt en gradvis innfasing over 4 år. Etter fratrekk i døgnprisen for egenbetaling dekker i 2005 de regionale helseforetakene og folketrygden henholdsvis ca. 40 pst. og 60 pst. av opptreningsinstitusjonenes kostnader.

Regjeringen Bondevik II, med støtte fra Fremskrittspartiet, fikk i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2005 vedtatt å overføre hele ansvaret for finansiering av opptreningsinstitusjonene til de regionale helseforetakene fra 2006. Dette er fulgt opp i forslag til statsbudsjett for 2006 fra Regjeringen Bondevik II, og innebærer en forsering på ett år i forhold til opprinnelig vedtatt plan. Helse- og omsorgsdepartementet har pålagt de regionale helseforetakene å inngå avtaler på 2004-nivå, som er sist kjente regnskap. I 2006 er midlene fordelt mellom de regionale helseforetakene etter institusjonenes lokalisering.

Helse- og omsorgsdepartementet vil komme tilbake til hvordan midlene skal fordeles i 2007.

Til grunn for anbudsprosessene i regi av regionale helseforetak er det utarbeidet kravspesifikasjoner, som blant annet innebærer krav til kvalitet i tråd med målet om at tjenesten i større grad skal integreres i den øvrige spesialisthelsetjenesten. Økt fokus på medisinsk rehabilitering har samtidig medført bortfall av mindre spesialisert tilbud. For Helse Østs del har dette blant annet resultert i færre opptreningsplasser, men samtidig økt ressursinnsats per plass for noen prioriterte pasientgrupper. Avtalene gjelder for ett år, det vil si ut 2006.

Omleggingen har skapt usikkerhet når det gjelder framtidig driftsgrunnlag for enkelte av institusjonene, med den konsekvens at disse trolig vil måtte innskrenke driften eller legge ned sin virksomhet. Regjeringen mener at opptreningsinstitusjonene er gitt for kort tid til omstilling. Det er uheldig dersom det i 2006 gjennomføres betydelige strukturelle endringer det siste året i overgangsperioden. Det bør legges til rette for at etablerte opptreningsinstitusjoner, som har tilstrekkelig kvalitet, gis mulighet for å delta når kontrakter skal inngås for 2007.

Det foreslås på denne bakgrunn opprettet et eget tilskudd blant annet til utvikling av opptreningstilbud. Sosial- og helsedirektoratet vil få i oppdrag å yte tilskudd i 2006 til aktuelle institusjoner som kan tilby institusjonsbaserte tjenester innenfor blant annet arbeidsrettet rehabilitering og tilbud rettet mot kommunene, som et prøveprosjekt. Institusjoner som ikke har fått fornyet driftsavtale for 2006, og som ellers tilfredsstiller nødvendige krav til kvalitet, vil i særlig grad være aktuelle. Det understrekes at formålet med dette tilskuddet er et annet enn det som har ligget til grunn for anbudsprosessene i de regionale helseforetakene, som i særlig grad har vektlagt medisinsk orientert rehabilitering. I tilskuddsordningen vil behovet for å styrke arbeidsrettet rehabilitering, som en videreføring av intensjonene med ordningen kjøp av helsetjenester, bli vektlagt. Resultatet av avtaleinngåelsene mellom de regionale helseforetakene og institusjonene står derved fast.

Det foreslås i tillegg å bevilge midler til å videreføre enkelte prosjekter som tidligere har blitt finansiert over kap. 2600. Dette gjelder bevilgning til Friskgården, slik at evalueringen kan ferdigstilles, samt forsøk i Helse Midt-Norge med tverrfaglig refusjonstakst for behandling av nakke/skulder mv. Friskgården er et prosjekt i Nord-Trøndelag som gir behandling til personer med sammensatte lidelser/muskel-skjelett-lidelser. Videre vises til forslag under kap. 729, post 70 Behandlingsreiser til utlandet.

Det foreslås samlet bevilget 51 mill. kroner til ovennevnte formål.

Kap. 728 Forsøk og utvikling mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Sosial- og helsedirektoratet er konsesjonsinnehaver for helseradionettet, og er tillagt oppgaver vedrørende forvaltning av nettet og regelverket knyttet til dette. Direktoratet har ansvar for tilskudd til leie og drift av basestasjoner som brukes i helseradionettet. Tilskuddet fordeles i dag til regionale helseforetak ut fra totalt antall sendere som de regionale helseforetak skal sørge for. Driftsutgiftene av basestasjonene og kostnader for bruk av helseradionettet tilligger regionale helseforetak.

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår at tilskuddet på 2,04 mill. kroner i 2006 flyttes fra kap. 728, post 21 til basisbevilgningene til regionale helseforetak, jf. kap. 732, postene 71–75.

Kap. 729 Annen helsetjeneste

Post 60 Helsetjeneste til innsatte i fengsel

Fengselsutvidelser

Målsettingen for helsetjenesten i fengsel er at innsatte skal ha et like godt helsetilbud som befolkningen for øvrig. Det vises til forslag under Justis- og politidepartementets kap. 430, post 01. Som konsekvens av den foreslåtte økingen i antall soningsplasser, foreslås bevilgningen forhøyet med 0,6 mill. kroner.

Styrking av rusfeltet

En høy andel av innsatte er rusmisbrukere og/eller har psykiske problemer. Det foreslås en styrking av det øremerkede tilskuddet til fylkeskommunenes tannhelsetilbud til innsatte med 4 mill. kroner. Økningen skal særlig styrke behandlingstilbudet til langtidsinnsatte. Det vises til kap. 761, post 63 for nærmere omtale.

Sammenfatning

Bevilgningen foreslås forhøyet med til sammen 4,6 mill. kroner.

Post 70 Behandlingsreiser til utlandet

Det vises til omtale under Arbeids- og inkluderingsdepartementets kap. 2600. Rikstrygdeverket har i 2005 gjennomført et forsøk med behandling i varmere strøk for pasienter med muskel- og skjelettplager. Det overføres 5 mill. kroner til kap. 729, post 70 i 2006. Det vil bli utarbeidet et ordinært prøveprosjekt for pasienter med muskel- og skjelettlidelser i tråd med retningslinjer for nye pasientgrupper.

Kap. 732 Regionale helseforetak

Tiltak for rusmisbrukere

Det vises til nærmere omtale under kap. 726, post 70. Av samlet bevilgningsforslag til legemiddelassistert rehabilitering (LAR) foreslås det bevilget 15 mill. kroner til økt behandlingskapasitet. Med utgangspunkt i regnskapstall for 2004, vil dette gi en øking på om lag 150 nye personer i LAR i 2006. Av denne bevilgningen fordeles 9 mill. kroner til de regionale helseforetakene på samme måte som fordelingen av basisbevilgningen for 2005:

Post 71 Tilskudd Helse Øst RHF: 3,3 mill. kroner
Post 72 Tilskudd Helse Sør RHF: 1,8 mill. kroner
Post 73 Tilskudd Helse Vest RHF: 1,7 mill. kroner
Post 74 Tilskudd Helse Midt-Norge RHF: 1,2 mill. kroner
Post 75 Tilskudd Helse Nord RHF: 1,0 mill. kroner

Fritt sykehusvalg og formidlingstiltak

Det er behov for å styrke pasienters informasjon om rettigheter og tilbud for å understøtte deres mulighet til å velge sykehus. Et viktig element i dette arbeidet er å styrke telefontjenesten som de regionale helseforetak har ansvar for å bemanne med sikte på å tilby individuell oppfølging. Til dette arbeidet foreslås det bevilget 2,5 mill. kroner i 2006, fordelt på 0,5 mill. kroner på hver av postene 71–75. Nærmere omtale er gitt under kap. 720, post 01.

Helseradionettet

Det vises til omtale under kap. 728, post 21 der det foreslås å overføre et tilskudd på 2,04 mill. kroner fra kap. 728, post 21 til kap. 732, postene 71–75. Tilskuddet skal gå til utgifter for drift av basestasjoner og kostnader for bruk av helseradionettet i regionale helseforetak. Tilskuddet fordeles mellom kap. 732, postene 71 til 75 etter fordelingen av tilskuddet i 2005:

Post 71 Tilskudd Helse Øst RHF: 316 000 kroner
Post 72 Tilskudd Helse Sør RHF: 391 000 kroner
Post 73 Tilskudd Helse Vest RHF: 476 000 kroner
Post 74 Tilskudd Helse Midt-Norge RHF: 391 000 kroner
Post 75 Tilskudd Helse Nord RHF: 466 000 kroner

Fordeling av inntekter mellom regionale helseforetak

I St.meld. nr. 5 (2003–2004), jf. Innst. S. nr. 82 (2003–2004), ble det foreslått at omleggingen av fordelingen av basisbevilgningene mellom de regionale helseforetak skal gjennomføres gradvis i løpet av fem år.

Ved Stortingets behandling av budsjettforslaget for 2005, jf. Budsjett-innst. S. nr. 11 (2004–2005), ble basisbevilgningene til regionale helseforetak forhøyet med 500 mill. kroner. 350 mill. kroner ble fordelt på ordinær måte, mens 150 mill. kroner ble tildelt særskilt til Helse Vest RHF (100 mill. kroner) og Helse Midt-Norge RHF (50 mill. kroner). Tilleggsbevilgningen innebar at overgangsperioden ble redusert med om lag ett år.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det lagt opp til en overgangsperiode på fire år, til og med 2008. Regjeringen vil vurdere en reduksjon i overgangsperioden i forbindelse med budsjettforslaget for 2007.

Investeringer

De regionale helseforetakene har et helhetlig ansvar for investeringer og drift i egen region, og det har etter reformen vært et svært høyt investeringsnivå. Helse- og omsorgsdepartementet vil i kommende periode gjennomgå omfang og innretning av helseforetakenes investeringer i samarbeid med de regionale helseforetakene. Dette arbeidet skal både sikre at det innenfor det samlede investeringsnivået etableres framtidsrettede og gode løsninger til pasientenes beste, samtidig som det ikke bygges opp parallelle tilbud mellom regionene. Helse- og omsorgsdepartementet vil også ta opp til vurdering måten investeringer blir finansiert på med sikte på å finne bedre og mer fleksible løsninger.

Videreføring av prognose for aktiviteten i 2005 inn i 2006

Det vises til omtale under kap. 732, post 76. Det foreslås å forhøye bevilgningene under postene 71–75 med til sammen 166,7 mill. kroner. Beløpet er fordelt etter andel registrert aktivitet i 2. tertial 2005 som følger:

Kap. 732, post 71: 57,138 mill. kroner
Kap. 732, post 72: 35,753 mill. kroner
Kap. 732, post 73: 32,855 mill. kroner
Kap. 732, post 74: 23,539 mill. kroner
Kap. 732, post 75: 17,382 mill. kroner

Pasientskadeerstatning – oppretting

Det vises til omtale under kap. 3722, post 50 vedrørende oppretting av overføringer fra NPE som statlig fond.

Bevilgningen foreslås satt ned med 89,451 mill. kroner, med følgende fordeling:

Post 71 Tilskudd til Helse Øst RHF: -32,122 mill. kroner
Post 72 Tilskudd til Helse Sør RHF: -17,387 mill. kroner
Post 73 Tilskudd til Helse Vest RHF: -18,419 mill. kroner
Post 74 Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF: -12,539 mill. kroner
Post 75 Tilskudd til Helse Nord RHF: -8,984 mill. kroner

Post 71 Tilskudd til Helse Øst RHF, kan overføres

Det vises til omtalen ovenfor. Bevilgningen foreslås forhøyet med 29,132 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til Helse Sør RHF, kan overføres

Det vises til omtalen ovenfor. Bevilgningen foreslås forhøyet med 21,057 mill. kroner.

Post 73 Tilskudd til Helse Vest RHF, kan overføres

Det vises til omtalen ovenfor. Bevilgningen foreslås forhøyet med 17,112 mill. kroner.

Post 74 Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF, kan overføres

Det vises til omtalen ovenfor. Bevilgningen foreslås forhøyet med 13,091 mill. kroner.

Post 75 Tilskudd til Helse Nord RHF, kan overføres

Det vises til omtalen ovenfor. Bevilgningen foreslås forhøyet med 10,364 mill. kroner.

Post 76 Innsatsstyrt finansiering av sykehus, overslagsbevilgning

Aktivitetsprognoser for hele 2005, basert på rapportert aktivitet per 2. tertial 2005, indikerer en vekst i den ISF-finansierte behandlingen på om lag 2,5 pst. i 2005. Dette er høyere enn forutsatt i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Aldri har det blitt behandlet flere pasienter ved norske sykehus. Regjeringen foreslår å bevilge 500 mill. kroner mer

til sykehusene i 2006 for å videreføre denne høyere aktiviteten. Dette innebærer at vel 20 000 flere pasienter vil kunne få behandling i 2006 sammenliknet med budsjettforslaget fra Regjeringen Bondevik. Fra 2006 er ISF-satsen foreslått satt ned fra 60 til 40 pst. For at regionale helseforetak skal finansiere denne aktiviteten også i 2006, må deler av bevilgningen overføres til basisbevilgningen til de regionale helseforetakene. Bevilgningen foreslås forhøyet med 333,3 mill. kroner over kap. 732, post 76, og 166,7 mill. kroner over kap. 732, postene 71–75.

Av foreslått øking på 500 mill. kroner til regionale helseforetak, forklares 200 mill. kroner med at enhetsprisen isolert sett er satt for lavt i 2005. Endringen foreslås gjort på bakgrunn av analyser av endringer i registreringspraksis i 2005. Helse- og omsorgsdepartementet vil derfor i omgrupperingsproposisjonen for 2005 fremme forslag om å tilleggsbevilge 200 mill. kroner til de regionale helseforetakene. Tilleggsbevilgningen knyttet til enhetsprisen antas å bidra til å redusere omstillingsutfordringene for de regionale helseforetakene i 2006 sammenliknet med det som ble lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2005–2006). For 2006 er den nye informasjonen om endringer i registreringspraksis allerede tatt hensyn til ved fastsettelse av enhetsprisen, jf. omtale i St.prp. nr. 1. Bevilgningen på til sammen 500 mill. kroner for 2006 legger til rette for at aktiviteten målt i antall DRG-poeng kan videreføres fra det høye nivået i 2005.

Post 77 Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv., overslagsbevilgning

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått å bevilge 3 053,1 mill. kroner over posten. Aktivitetsnivået i 2005 ser nå ut til å bli noe lavere enn det som ligger til grunn for budsjettforslaget. På denne bakgrunn foreslås det å sette ned bevilgningen med 43 mill. kroner.

Det vises til omtale under postene 71–75 der det foreslås å øke LAR-tilbudet i spesialisthelsetjenesten. Bevilgningen foreslås forhøyet med 3 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 40 mill. kroner.

Kap. 761 Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet

10 000 nye årsverk i pleie- og omsorgssektoren

I regjeringsplattformen er det lagt til grunn 10 000 flere årsverk i pleie- og omsorgssektoren fram til 2009. Gjennom forslag i denne proposisjonen til styrking av kommunesektorens frie inntekter med 5,7 mrd. kroner er det lagt et godt grunnlag for en slik opptrapping.

Dagens rekrutteringsplan for helse- og sosialpersonell har som mål å bedre rekrutteringen til helse- og sosialtjenesten generelt. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått om lag 124 mill. kroner til planen. Rekrutteringsplanen er et bidrag til å øke bemanningen i pleie- og omsorgstjenesten i tråd med målsettingen om 10 000 flere årsverk fram til 2009.

Helse- og omsorgsdepartementet vil med utgangspunkt i regjeringsplattformen videreføre arbeidet med å utvikle langsiktige strategier for å møte framtidas hovedutfordringer på omsorgsområdet.

Post 63 Tilskudd til rusmiddeltiltak, kan overføres

Styrking av rusfeltet

Det vises til samlet omtale av rusinnsatsen under kap. 726, post 70.

Styrking av kommunenes rehabilitering og oppfølging av LAR-klienter

En betydelig økning i antall LAR-pasienter medfører kapasitetsmessige og kompetansemessige utfordringer for kommunene og spesielt den kommunale sosialtjenesten. Et helhetlig tjenestetilbud forutsetter at kommunene bidrar med bolig, individuell oppfølging etter behov og andre tiltak som muliggjør integrering i lokalsamfunnet. Tilstrekkelig dimensjonering av og kvalitet på denne delen av tjenestetilbudet er avgjørende for å få til helhetlige behandlingsopplegg. LAR-evalueringen viser at oppfølgingen fra kommunenes side er utilstrekkelig.

For å sikre nødvendig oppfølging fra kommunene foreslås å styrke den statlige bevilgningen med 30 mill. kroner i 2006. Dette gir grunnlag for kommunal oppfølging av en samlet foreslått øking på om lag 450 personer på LAR i 2006 i forhold til saldert budsjett 2005 (økning på 300 personer i St.prp. nr. 1 (2005–2006) og økning på 150 etter forslaget her). I tillegg vil bevilgningen gi rom for styrking av kommunenes arbeid i forhold til personer som allerede er på LAR og andre med rusproblemer. Midlene forutsettes forvaltet sentralt og fordelt på konkrete prosjekter til oppfølging av klienter i kommunene.

Bevilgningen over kap. 761, post 63 Tilskudd til rusmiddeltiltak, foreslås forhøyet med 30 mill. kroner.

Styrking av tannhelsetilbudet

Det er nødvendig å foreta en bred gjennomgang av regelverket knyttet til offentlig finansiering av tannhelsetjenester. NOU 2005: 11 Det offentlige engasjement på tannhelsefeltet, har vært på høring, med høringsfrist 1. november 2005. Utredningen foreslår blant annet at det offentlige tilbudet bygges ut for de som trenger det mest. Helse- og omsorgsdepartementet vil komme nærmere tilbake til oppfølging av innstillingen. Det foreslås nå en økt satsing på tannhelsetjenester til rusmisbrukere. Rusmisbrukere har dårlig tannhelse og dårlig økonomi. Pasienter i rusinstitusjoner med opphold utover 3 måneder har rett på vederlagsfri tannbehandling i fylkeskommunal regi. Videre gis tilskudd til tannbehandling som en del av lavterskel helsetilbud i kommuner. Det er viktig å etablere et systematisk tannbehandlingstilbud for de som er under kommunal rusomsorg og som ikke er i institusjon, samt styrke tannhelsetjenester for innsatte i fengsel. Til sammen foreslås 41,5 mill. kroner til disse formålene.

Nødvendig tannbehandling for langtidsinnsatte i fengsel

En høy andel av innsatte er rusmisbrukere og/eller har psykiske problemer. Tannhelsetjenester til innsatte er ikke lovhjemlet, men gis gjennom budsjettvedtak og øremerkede midler til fylkeskommunene, i alt om lag 6 mill. kroner i 2005. Det foreslås en økning av tilskuddet med 4 mill. kroner over kap. 729, post 60 Helsetjeneste til innsatte i fengsel. Midlene skal sikre nødvendig tannbehandling til langtidsinnsatte.

Fylkeskommunalt tannhelsetilbud til rusmisbrukere

Erfaringer fra en forsøksordning med utvidet fylkeskommunalt tannhelsetilbud har vist at rusmisbrukere som mottar kommunale tjenester etter bestemmelser i sosialtjenestelovens kap. 4 og kap. 6 har et stort tannbehandlingsbehov.

Iverksetting av tilbudet krever betydelige forberedelser i fylkene, blant annet kartlegging av antall personer, etablering av samarbeid med helse- og sosialtjenesten i kommunene, inngåelse av avtaler med private behandlere og kompetanseheving av tannhelsepersonell.

Iverksetting av tjenestetilbudet skal skje så snart som mulig i løpet av første halvår 2006.

Bevilgningen foreslås forhøyet med 37,5 mill. kroner fordelt med 10 mill. kroner til forberedelse av fylkeskommunalt tannhelsetilbud til personer under kommunal rusomsorg, og 27,5 mill. kroner til iverksetting av tilbudet. Midlene fordeles etter inntektssystemets kostnadsnøkkel og gis som økt rammetilskudd til fylkeskommunene over Kommunal- og regionaldepartementets kap. 572, post 60.

Programområde 30 Stønad ved helsetjenester

Kap. 2711 Spesialisthelsetjenester mv.

Post 70 Refusjon spesialisthjelp

Folketrygdens utgifter og inntekter er gjennomgått på nytt. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen satt ned med 15 mill. kroner.

Post 72 Refusjon tannlegehjelp

Folketrygdens utgifter og inntekter er gjennomgått på nytt. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen satt ned med 5 mill. kroner.

Post 76 Private laboratorier og røntgeninstitutt

Folketrygdens utgifter og inntekter er gjennomgått på nytt. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen forhøyet med 20 mill. kroner.

Kap. 2751 Legemidler mv.

Post 70 Legemidler

Kols (kronisk obstruktiv lungesykdom)

Det vises til Stortingets budsjettvedtak med hensyn til refusjonsstatus for de såkalte kombinasjonslegemidlene Seretide og Symbicort i behandlingen av kols, jf. St.prp. nr. 65 (2004–2005), Innst. S. nr. 240 (2004–2005). De aktuelle legemidlene har ikke forhåndsgodkjent refusjon etter § 9 for denne indikasjonen. Det er lagt til grunn en innsparing på 20 mill. kroner i 2005 og 100 mill. kroner i 2006, jf. St.prp. nr. 65 (2004–2005) og St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Det foreslås ingen endring i forhold til budsjettvedtaket i Stortinget ved behandlingen av St.prp. nr. 65 (2004–2005). En gjennomgang av det medikamentelle behandlingstilbudet til pasienter med kols innarbeides i den generelle strategien for tilbudet til kolspasienter som utarbeides av Sosial- og helsedirektoratet. Etter planen skal Sosial- og helsedirektoratet sluttføre arbeidet innen sensommeren 2006.

Anslag folketrygden

Folketrygdens utgifter og inntekter er gjennomgått på nytt. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen for legemidler satt ned med 200 mill. kroner. Endringen skyldes en vurdering av at trinnprismodellen som ble innført i 2005, vil få en utvidet innsparingseffekt i 2006 i forhold til 2005. Trinnprismodellen regulerer folketrygdens refusjoner for et utvalg legemidler med generisk konkurranse (det vil si med byttbare alternativer).

Post 72 Sykepleieartikler

Folketrygdens utgifter og inntekter er gjennomgått på nytt. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen økt med 15 mill. kroner.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

Post 70 Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1

Det vises til omtale av styrking av LAR under kap. 726, post 70 og kap. 732 Regionale helseforetak, Tiltak til rusmiddelsmisbrukere, der det foreslås å forhøye bevilgningen med 1,5 mill. kroner over denne posten.

Folketrygdens utgifter og inntekter er gjennomgått på nytt. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen satt ned med 90 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 88,5 mill. kroner.

Post 71 Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2

Egenandelstak 2-ordningen som ble innført i 2003 gir skjerming mot høye utgifter til egenandeler ved følgende tjenester:

- fysioterapi
- refusjonsberettiget tannbehandling, med visse unntak
- opphold ved opptreningsinstitusjoner
- behandlingsreiser til utlandet (klimareiser)

Utgiftstaket er 3500 kroner for 2005. For å oppnå en bedre skjerming for storbrukere av helsetjenester foreslås taket satt ned til 2500 kroner for 2006. Dette må også sees på bakgrunn av forslag i St.prp. nr. 1 (2005–2006) om å innføre egenandel på 50 kroner per undersøkelse/behandling, som i dag er gratis, for pasienter som omfattes av diagnoselisten innen fysioterapi. Merutgiftene anslås til 50 mill. kroner. Departementet vil bidra til at ordningen blir gjort bedre kjent.

Bevilgningen foreslås forhøyet med 50 mill. kroner.

Kap. 2755 Helsetjeneste i kommunene mv.

Post 70 Refusjon allmennlegehjelp

Det vises til omtale av styrking av LAR under kap. 726, post 70 og kap. 732 Regionale helseforetak, Tiltak til rusmiddelsmisbrukere, der det foreslås å forhøye bevilgningen med 1,5 mill. kroner over denne posten.

Folketrygdens utgifter og inntekter er gjennomgått på nytt. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen satt ned med 25 mill. kroner.

Samlet foreslås bevilgningen satt ned med 23,5 mill. kroner.

Post 71 Refusjon fysioterapi, kan nyttes under post 62

Folketrygdens utgifter og inntekter er gjennomgått på nytt. På bakgrunn av dette foreslås bevilgningen satt ned med 10 mill. kroner.

Andre saker

Lovregulering av xenotransplantasjon

Medisinsk virksomhet som innebærer overføring av levende biologisk materiale fra dyr til mennesker, kalles xenotransplantasjon. I transplantasjonsloven § 6a, jf. § 15 annet ledd, er det innført et midlertidig forbud mot slik virksomhet.

I påvente av permanent lovgivning foreslo Helsedepartementet i Ot.prp. nr. 49 (2003–2004) å forlenge forbudet mot xenotransplantasjon fram til 1. januar 2008. Stortinget vedtok imidlertid å be regjeringen «om å utarbeide ny lov om xenotransplantasjon, basert på Europarådets retningslinjer av 19. juni 2003, ut fra målsetningen om at loven skal tre i kraft fra 1. januar 2007», jf. Innst. O. nr. 85 (2003–2004).

I lys av den faglige utvikling på feltet mener Helse- og omsorgsdepartementets rådgivende interimsorgan for xenotransplantasjon at det ikke vil være nødvendig å ha en permanent lovregulering på plass så tidlig som 1. januar 2007. Det er publisert forskningsresultater som tyder på at risikoen for smitte fra dyr til menneske, er mindre i dag enn hva man antok i 2001. Videre foregår en rekke forskningsprosjekter internasjonalt, blant annet med å utvikle genmodifiserte griser for å redusere problemene med avstøtning, og visse former for xenotransplantasjon er under klinisk utprøving i enkelte land. Datagrunnlaget er imidlertid

begrenset, og ytterligere forskning og utprøving vil være nødvendig. Interimsorganet har derfor antatt at xenotransplantasjon ikke vil bli tatt i bruk i stort omfang i nær framtid, verken til klinisk utprøving eller til klinisk bruk. Slik sett antas det å være av mindre betydning om permanent regulering først er på plass fra 1. januar 2008.

En forlengelse av fristen vil også gi tid til ytterligere faglig oppdatering og kvalitetssikring av forslag til lov om xenotransplantasjon, samt også gjøre det mulig å følge utviklingen over noe lengre tid før fastsetting av regelverk. Ved en eventuell forlengelse av det midlertidige forbudet, vil det kunne åpnes for begrensede unntak dersom den faglige utvikling skulle tilsi dette før permanent regulering er på plass.

Regjeringen viser også til at Landbruks- og matdepartementet arbeider med forslag til ny dyrevernlov på bakgrunn av Stortingets behandling av St.meld. nr. 12 (2002–2003) Om dyrehold og dyrevern. Det tas sikte på å sende forslag til lov på høring i løpet av høsten 2005, og Helse- og omsorgsdepartementet vurderer at dette regelverket i stor grad også vil kunne ivareta behovet for regulering av bruk av dyr i forbindelse med xenotransplantasjon. Ved utarbeiding av forslag til lov om xenotransplantasjon vil det således være formålstjenelig å avvente Landbruks- og matdepartementets proposisjon med forslag til ny dyrevernlov, samt Stortingets behandling av lovforslaget.

Som et tilleggsmoment kan nevnes at forlengelse av det midlertidige forbudet og en utsetting av den permanente reguleringen, vil gjøre det mulig å gjennomføre en normal tremåneders høring på lovforslaget.

Regjeringen foreslår derfor å forlenge forbudet mot xenotransplantasjon fram til 1. januar 2008 og vil fremme en egen odelstingsproposisjon for Stortinget med forslag til nødvendig lovendring i transplantasjonsloven.

Innføring av landsomfattende ordning for kiropraktorer og manuellterapeuter

Stortinget vedtok ved behandlingen av St.prp. nr. 65 (2004–2005), jf. Innst. S. nr. 240 (2004–2005), at forsøksordningen for kiropraktorer og manuellterapeuter som innebærer anledning til å henvise til legespesialist og fysioterapi og dokumentere arbeidsuførhet inntil 8 uker mv., skal gjøres landsomfattende og permanent. Videre skal manuellterapeuter få anledning til å rekvirere radiologiske undersøkinger på lik linje med kiropraktorer. Krav om henvisning fra lege for trygderefusjon avvikles. Det er i St.prp. nr. 1 (2005–2006) foreslått at dette innføres fra 1. januar 2006. Et høringsnotat med forkortet høringsfrist var på høring fra 19. september til 14. oktober 2005. Det vil snarest bli fremmet en egen odelstingsproposisjon med forslag til nødvendige lovendringer med sikte på gjennomføring fra 1. januar 2006.

Proposisjonen vil følge opp forslagene fra forsøksordningen. Enkelte endringer som var foreslått i høringsutkastet fra den forrige regjeringen vil en eventuelt komme tilbake til senere. Et hovedanliggende for Regjeringen er at nyordningen bidrar til en forsvarlig sykemeldingspraksis.

Dersom en pasient har blitt sykmeldt av en kiropraktor eller manuellterapeut, overtar legen ansvaret for å dokumentere arbeidsuførhet fra 8-ukerstidspunktet. Legen vil i slike situasjoner ha dårligere kjennskap til pasientens sykehistorie enn om legen selv hadde sykmeldt fra første dag. Dette vil særlig gjøre seg gjeldende dersom pasienten ikke er i arbeidsrelatert aktivitet, slik at legen også skal dokumentere at medisinske grunner er til hinder for at arbeidsrelaterte aktiviteter iverksettes.

I forbindelse med at medlemmets fastlege overtar ansvaret for dokumentasjon fra 8 uker, er det viktig at legen har god kjennskap til pasientens sykehistorie fram til dette tidspunktet

I forskrift til forsøket har det vært en bestemmelse som sier at kopi av sykmeldingsattester etter samtykke fra medlemmet skal sendes legen når de blir utstedt. Arbeids- og inkluderingsdepartementet vil videreføre denne bestemmelsen i forskrift til folketrygdloven. Det vil også i forskrift bli stilt krav om at informasjon om utført behandling skal sendes fastlegen i god tid før fastlegen skal overta ansvaret for dokumentasjon fra 8 uker.

Helse- og omsorgsdepartementet vil også foreslå endringer i pasientrettighetsloven slik at henvisende instans, det vil si lege, kiropraktor eller manuellterapeut, skal motta underretning om pasientens rett til vurdering i spesialisthelsetjenesten. Dette har så langt vært begrenset til lege.

De to departementene har også vurdert posisjonen til manuellterapeuter uten driftsavtale og ansatte manuellterapeuter i helseforetak mv. Det foreslås at disse også skal kunne omfattes av ovennevnte rettigheter med unntak av å gi refusjonsberettiget behandling fordi dette krever avtale om driftstilskudd fra kommunen. Begrunnelsen for dette er at tilsvarende gjelder for alle leger uavhengig av avtaler eller ansettingsforhold med kommune eller helseforetak.

Det går fram av St.prp. nr. 1 (2005–2006), kap. 2755, post 73 Kiropraktorbehandling, at de årlige merutgiftene anslås til 30 mill. kroner. Dette beløpet vil dekke trygderefusjoner for de pasienter som

går direkte til kiropraktor uten å ha henvisning fra lege.

Endringene i ordningen antas ikke å føre til spesielle endringer i sykepengepengeutbetalinger, eller ekstra kostnader for spesialisthelsetjenesten.

Ordningen vil ikke få administrative eller ressursmessige konsekvenser utover enkelte justeringer og tiltak i trygdeetaten. Det vil bli gitt opplæring i trygdefaglige emner, som er et vilkår for å kunne praktisere ordningen.

3.3.8 Barne- og likestillingsdepartementet

Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

Flytting av lønnsmidler

Én ansatt i Barne-, ungdoms- og familieetaten vil bli overflyttet til Barne- og likestillingsdepartementet for å arbeide med prioriterte arbeidsoppgaver i departementet. Det foreslås derfor at kap. 800, post 01 økes med 800 000 kroner mot tilsvarende nedjustering av bevilgningen under kap. 858, post 01.

Overføring av driftsmidler knyttet til barnehageområdet

Ansvaret for barnehagesaker vil fra 1. januar 2006 overføres fra Barne- og likestillingsdepartementet til Utdannings- og forskningsdepartementet, som skifter navn til Kunnskapsdepartementet fra 1. januar 2006. De administrative ressursene knyttet til barnehageområdet er beregnet til å være i overkant av 10,3 mill. kroner. Utgiftene som knyttes til faste stillinger beløper seg til 6,9 mill. kroner inkludert overheadutgifter. De øvrige utgiftene belastes nytt kap. 231 Barnehager, post 21 Spesielle driftsutgifter. På denne bakgrunn foreslås kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet, post 01 Driftsutgifter redusert med 6,9 mill. kroner mot tilsvarende økning på kap. 200 Kunnskapsdepartementet, post 01 Driftsutgifter.

I tillegg foreslås bevilgningen økt med 1,177 mill. kroner som følge av at innføringen av nettoordningen for nøytral merverdiavgift i Gul bok for 2006 foreslås reversert. Samlet foreslås bevilgningen under kap. 800, post 01 redusert med 4,923 mill. kroner til 78,958 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Flytting av lønnsmidler

Departementet har hvert år tjenestemenn utlånt til Europakommisjonen på likestillings- og barne- og ungdomsfeltet. Når det gjelder barne- og ungdomsfeltet er det per i dag to nasjonale eksperter i Brussel, én i Firenze og én secondmentstilling i Strasbourg. Utgiftene til disse belastes departementets kap. 800, post 21 Spesielle driftsutgifter. Utgiftene til dette formålet har i 2005 vært høyere enn tidligere år.

Det foreslås derfor at kap. 800, post 21 økes med 1,74 mill. kroner mot nedsettelse av kap. 854, post 71 med 1,25 mill. kroner, og nedsettelse av kap. 857, post 21 med 0,49 mill. kroner. Samlet foreslås det bevilget 5,142 mill. kroner på posten.

Kap. 830 Samlivstiltak og foreldreveiledning

Post 22 Driftsutgifter til samlivstiltak

Det foreslås å øke posten med 6,1 mill. kroner mot tilsvarende nedjustering av bevilgningen under kap. 830, post 70. Midlene som foreslås flyttet til post 22 gjelder Barne-, ungdoms- og familieetatens utgifter til administrasjon og kjøp av tjenester knyttet til kurs for foreldre med barn med nedsatt funksjonsevne («Hva med oss?») og til gratis samlivskurs for førstegangsforeldre («Godt samliv!»).

Samlet foreslås det bevilget 7,054 mill. kroner på posten.

Post 60 Tilskudd til kommuner til samlivstiltak (Ny)

Det foreslås å opprette en ny post 60 Tilskudd til kommuner til samlivstiltak hvor det skal bevilges midler til kommunene til gjennomføring av kurset «Godt samliv!».

Det foreslås en bevilgning på 7,094 mill. kroner mot tilsvarende nedjustering av bevilgningen under kap. 830 post 70.

Post 70 Tilskudd

Omprioritering av midler knyttet til styrking av samlivskurs

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet er det foreslått en økning i bevilgningen til «Godt samliv! Parkurs for førstegangsforeldre» på 10,7 mill. kroner, samt en styrking av ordinære samlivstiltak med 1,5 mill. kroner. Regjeringen vil videreføre samlivstiltakene på

samme nivå som i 2005, men på grunnlag av politiske prioriteringer skissert i Soria Moria-erklæringen er økte midler på totalt 12,2 mill. kroner, foreslått benyttet til andre tiltak. Se nærmere omtale under kap. 840, 846 og 854.

Flytting av midler fra kap. 830 post 70 til postene 22 og 60 under samme kapittel

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet er midler som skal fordeles til statlig drift og tilskudd til kommuner til samlivstiltak foreslått bevilget over en 70-post, som skal gjelde «andre overføringer». Det foreslås derfor følgende omposteringer fra post 70:

– 6,1 mill. kroner flyttes til post 22 Driftsutgifter til samlivstiltak
– 7,094 mill. kroner flyttes til ny post 60 Tilskudd til kommuner til samlivstiltak

Gjenstående midler på post 70 skal nyttes til tilskudd til samlivstiltak i regi av organisasjoner. Midlene fordeles av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 830, post 70 redusert med 25,394 mill. kroner til 6,112 mill. kroner.

Kap. 840 Krisetiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Styrke arbeidet mot menneskehandel

Krisesentrene er blant de som oftest møter ofre for menneskehandel først. Sentrene har behov for økt kunnskap om menneskehandelens ulike aspekter, metodeutvikling på flere områder, kunnskap og utvikling av samarbeidsrutiner etater/organisasjoner i mellom for å kunne møte utfordringene.

Det foreslås på denne bakgrunn en økning i foreslått bevilgning til kap. 840 post 21 på 100 000 kroner. I tillegg foreslås bevilgningen økt med 39 000 kroner som følge av at innføringen av nettoordningen for nøytral merverdiavgift i Gul bok for 2006 foreslås reversert. Samlet foreslås bevilgningen under kap. 840, post 21 økt med 139 000 kroner til 5,08 mill. kroner.

Kap. 844 Kontantstøtte

Post 70 Tilskudd, overslagsbevilgning

Regjeringen foreslår at stønadsperioden for kontantstøtte forkortes med én måned og at kontantstøttesatsene reduseres. Regjeringen ønsker på denne måten å skaffe rom for andre, mer prioriterte tiltak i statsbudsjettet for 2006.

Etter dagens regler ytes kontantstøtte fra og med kalendermåneden etter at barnet er fylt 1 år og til og med den kalendermåneden barnet fyller 3 år. For adopterte barn utbetales det kontantstøtte i to år (24 måneder) etter at stønadsperioden for fulle adopsjonspenger er utløpt.

Regjeringen foreslår at kontantstøtte utbetales til og med kalendermåneden før barnet fyller 3 år og at kontantstøtte for adopterte barn kan gis i maksimalt 23 måneder fra retten inntrer. Det foreslås at endringen trer i kraft 1. januar 2006. Barne- og likestillingsdepartementet vil om kort tid legge fram en odelstingsproposisjon med forslag til de nødvendige endringer i kontantstøtteloven.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet er det foreslått en sats for full kontantstøtte på 43 884 kroner per år i 2006. Regjeringen foreslår at kontantstøtten reduseres slik at full kontantstøtte i 2006 utgjør 39 636 kroner per år. Øvrige satser reduseres tilsvarende. For nærmere oversikt over nye kontantstøttesatser vises det til forslag til romertallsvedtak.

Forkorting av stønadsperioden medfører en reduksjon i samlet utbetaling av kontantstøtte med 75 mill. kroner, mens satsreduksjonen medfører en reduksjon i kontantstøtteutbetalingene på 258 mill. kroner.

Nye anslag for kontantstøtten viser et merbehov i 2006 på 50 mill. kroner i forhold til budsjettforslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Barne- og familiedepartementet. Merbehovet er i hovedsak knyttet til flere barn i kontantstøttealder enn tidligere anslått og en mindre nedjustering av barn under tre år som har fått plass i barnehage i 2005 enn lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Videre oppjusteres bevilgningen med 10 mill. kroner som følge av endrede måltall for kapasitetsvekst i barnehagesektoren i 2006.

På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 844, post 70 med 273 mill. kroner i 2006 til 2 407 mill. kroner.

Kap. 845 Barnetrygd

Post 70 Tilskudd

Nye anslag for barnetrygd gir et samlet bevilgningsbehov i 2006 på 14 290 mill. kroner. Dette er 20 mill. kroner lavere enn foreslått bevilgning i St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet. Utgiftsreduksjonen skyldes hovedsakelig antatt færre utbetalinger av ordinær barnetrygd enn lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 845, post 70 med 20 mill. kroner i 2006 til 14 290 mill. kroner.

Kap. 846 Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50

Opprettelse av en likelønnskommisjon

Regjeringen vil opprette en likelønnskommisjon i 2006. Det foreslås på denne bakgrunn en økning i foreslått bevilgning til kap. 846, post 21 på 1 mill. kroner.

Kartlegge omfanget av tvangsekteskap for større treffsikkerhet i forebyggingen

Barne- og likestillingsdepartementet vil kartlegge omfanget av tvangsekteskap i Norge. Kunnskap om omfanget er et viktig grunnlag for å kunne utforme en forebyggende politikk.

Mange ulike aktører kommer i befatning med tvangsekteskapsproblematikk på en eller annen måte. Det mangler imidlertid retningslinjer for registrering og føring av statistikk. Dette er etterlyst fra flere hold, blant annet i *Tvangsekteskap – En evaluering av mottiltakene* av Katrine Fangen (FAFO 2001) og fra Kompetanseteam mot tvangsekteskap.

Det foreslås at bevilgningen på kap. 846, post 21 økes med 500 000 kroner til kartleggingsarbeidet.

Starte arbeidet med kjønnsnøytral ekteskapslov

Barne- og likestillingsdepartementet vil utrede endringer i ekteskapsloven som åpner for ekteskap mellom to av samme kjønn med samme rettigheter som ekteskap mellom to av motsatt kjønn.

Kjønnsnøytral ekteskapslov reiser spørsmål som berører forholdet mellom trossamfunn, kirke og stat, og forholdet mellom på den ene siden tradisjon/kulturarv og på den andre siden samliv mellom mennesker i vår moderne tid. Spørsmål om adopsjon må også belyses i denne sammenheng.

Det foreslås at bevilgning på kap. 846, post 21 økes med 600 000 kroner til nødvendige utredningsarbeider mv.

I tillegg foreslås bevilgningen økt med 936 000 kroner som følge av at innføringen av nettoordningen for nøytral merverdiavgift i Gul bok for 2006 foreslås reversert. Samlet foreslås bevilgningen under kap. 846, post 21 økt med 3,036 mill. kroner til 8,707 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd

Økt bevilgning til bladet Blikk

Barne- og likestillingsdepartementet ønsker å øke driftsstøtten til Blikk, landets eneste publikasjon for lesbiske og homofile som gjennom abonnement og landsdekkende løssalg når målgruppen over hele landet.

Det foreslås på denne bakgrunn en økning i foreslått bevilgning til kap. 846, post 70 på 200 000 kroner.

Styrket arbeid mot kjønnslemlestelse

Barne- og likestillingsdepartementet ønsker å styrke innsatsen mot kjønnslemlestelse og vil be Primærmedisinsk verksted (PMV) om å gjennomføre en effektundersøkelse. Målet med undersøkelsen vil være å få et bedre dokumentert bilde av effekten av tidligere innsats og få mer kunnskap om hvilke metoder som er virkningsfulle i arbeidet mot kjønnslemlestelse. PMV vil utrede hvordan kvinner og menn fra miljøer hvor kjønnslemlestelse praktiseres, forholder seg til denne tradisjonen i dag. Arbeidet vil foregå i dialog med blant annet det somaliske og gambiske miljøet i Norge.

Det foreslås på denne bakgrunn en økning i foreslått bevilgning til kap. 846, post 70 på 500 000 kroner til tilskudd til Primærmedisinsk verksted for gjennomføring av effektundersøkelsen.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 846, post 70 økt med 0,7 mill. kroner til 5,489 mill. kroner.

Post 72 Tiltak for lesbiske og homofile

Styrket arbeid for lesbiske og homofile

Barne- og likestillingsdepartementet ønsker å øke innsatsen for å sikre lesbiske og homofiles rettigheter, støtte homofile og lesbiske i å leve åpent og aktivt motarbeide diskriminering.

Det foreslås følgende tiltak:

- 800 000 kroner til økt driftsstøtte til Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH). Dette vil sette organisasjonen bedre i stand til å støtte lokallagene og ivareta organisasjonens «vaktbikkjefunksjon.»
- 500 000 kroner til tilskudd til prosjekter i regi av ulike homopolitiske organisasjoner.
- 400 000 kroner til oppfølging av Antidiskrimineringsprosjektet. Det pågår en evaluering av

prosjektet som etter planen skal avsluttes i 2005.

Det foreslås på denne bakgrunn en økning i foreslått bevilgning til kap. 846, post 72 på 1,7 mill. kroner til 3,8 mill. kroner.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Post 50 Forskning, kan nyttes under post 71

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet er det avsatt 2 mill. kroner på kap. 854, post 50 til innsats mot barnefattigdom gjennom barne- og ungdomsvernet, jf. omtale under kap. 854, post 70. For å samle alle midlene på én post foreslås det å flytte 2 mill. kroner fra kap. 854, post 50 til kap. 854, post 71.

Samlet foreslås det bevilget 11,762 mill. kroner på posten.

Post 71 Utvikling og opplysningsarbeid mv.

Styrket innsats mot barnefattigdom gjennom barne- og ungdomsvernet

Barne- og likestillingsdepartementet vil i 2006 følge opp det påbegynte arbeidet med styrket innsats knyttet til barneverntjenesten i utsatte kommuner. 20 kommuner ble invitert med i dette samarbeidet i 2004/2005. Målet er å igangsette gode lokale tiltak som kan danne utgangspunkt for barnevernets arbeid med å kartlegge og samordne tjenester rettet mot barn og familier som lever i fattigdom. Regjeringen vil videreføre denne satsingen, deriblant vurdere flere kommuner.

Det foreslås på denne bakgrunn en økning i foreslått bevilgning til kap. 854, post 71 på 7,6 mill. kroner. Videre foreslås det å øke kap. 854, post 71 med 2 mill. kroner mot tilsvarende nedjustering av kap. 854, post 50, jf. omtale under post 50.

Flytting av lønnsmidler

Det foreslås å nedjustere bevilgningen under kap. 854, post 71 med 1,25 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under kap. 800, post 21. Midlene skal nyttes til avlønning av tjenestemenn utlånt til Europakommisjonen, jf. omtale under kap. 800 post 21.

Samlet foreslås bevilgningen under kap. 854, post 71 økt med 8,35 mill. kroner til 45,06 mill. kroner.

Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet

Post 22 Kjøp av private barneverntjenester, kan nyttes under post 01

Da staten overtok ansvaret for det fylkeskommunale barnevernet fra 1. januar 2004 var målsetingen å heve kvaliteten og redusere kostnadsveksten, jf. strategi om den statlige overtakelsen av det fylkeskommunale barnevernet og familievernet (Rundskriv Q-19 2003). I tråd med dette er det siden staten overtok ansvaret for det fylkeskommunale barnevernet gjennomført flere tiltak som bidrar til et bedre barnevern:

- Det er etablert et nytt direktorat som en sentral styrende og koordinerende enhet i etaten, og fem nye regionkontorer. Dette har vært viktig for arbeidet med å få et likeverdig tilbud i hele landet og for å få til en bedre faglig og økonomisk styring og utvikling av virksomheten.
- De 26 fagteamene, som står for det statlige barnevernets kontakt og oppfølging overfor kommunene, er styrket. Gjennom kontinuitet i kontakten med det kommunale barnevernet legges det til rette for at det statlige barnevernet involveres tidligere i arbeidet med enkeltsaker. Dette er viktig for å gi rett hjelp på et tidligst mulig stadium. Fagteamet deltar med sin kompetanse i utredningsfasen og bidrar til å øke treffsikkerheten i valg av tiltak.
- Fagteamene følger opp plasseringer utenfor hjemmet for derigjennom å sikre at begrunnelsen for plasseringen er styrende for innholdet i tiltaket.
- Kvaliteten i institusjonstilbudet er økt. Alle offentlige og private institusjoner er vurdert i forhold til Forskrift om godkjenning av institusjoner og Forskrift om krav til barneverninstitusjoner. 30 prosent av institusjonene har fått pålegg om faglig og materiell styrking. Det har vært etterkontroller som sikrer at nødvendige utbedringer har funnet sted og det skjer nå oppfølging gjennom nye kontrollbesøk både i private, kommunale og statlige institusjoner.
- Fosterhjemstjenesten er utvidet og dels desentralisert for å øke rekrutteringskapasiteten samt for å styrke kvaliteten i rekrutteringsarbeidet. Dermed blir det færre barn som må flytte fra hjem til hjem.
- At flere barn og unge skal få hjelp uten å måtte flytte ut av sin familie er en klar føring for barnevernets arbeid. Økningen i antall nærmiljøbaserte tiltak etter at staten overtok ansvaret bekrefter dette. Barn og unge med atferdsvansker har i de siste årene fått denne type tilbud

gjennom blant annet MST[1], PMTO[2] og Webster Stratton[3].
- Fem nye atferdsinstitusjoner basert på det siste tilgjengelige av fagkunnskap vil åpne høsten 2005/våren 2006.

Etter den statlige overtakelsen har det tatt tid å overføre den samlede virksomheten fra fylkeskommunene samtidig som man bygget opp en helt ny virksomhet for å sikre et bedre barnevern, jf. tiltakene ovenfor. Det er igangsatt et omfattende omstillingsarbeid bl.a. for å redusere kostnadsveksten i sektoren. Tiltakene videreføres i 2006. De økte kostnadene ved etablering og omstilling har foreløpig vært større enn effekten av innsparingstiltakene. I forhold til vedtatt budsjett 2005 indikerer regnskapsutviklingen for 3. kvartal et vesentlig merforbruk i det statlige barnevernet. Barne- og likestillingsdepartementet vil komme tilbake i nysalderingen med vurdering av tiltak knyttet til merforbruk i 2005.

Etaten har samtidig hatt en vekst i antall barn både i 2004 og 2005. De kostnadsmessige konsekvensene av forventet økning i antall barn anslås å være høyere enn lagt til grunn ved utarbeidelsen av St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet. Økningen i antall barn i statlige tiltak i 2006 er beheftet med usikkerhet.

På bakgrunn av dette foreslås det å øke kap. 855, post 22 med 150 mill. kroner til 1 349,237 mill. kroner. Regjeringen vil komme tilbake til konsekvenser av dette for 2005-budsjettet i forbindelse med nysalderingen.

Kap. 857 Barne- og ungdomstiltak

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Flytting av lønnsmidler

Det foreslås å nedjustere bevilgningen under kap. 857, post 21 med 490 000 kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under kap. 800, post 21. Midlene skal nyttes til avlønning av tjenestemenn utlånt til Europakommisjonen, jf. omtale under kap. 800 post 21.

I tillegg foreslås bevilgningen økt med 38 000 kroner som følge av at innføringen av nettoordningen for nøytral merverdiavgift i Gul bok for 2006 foreslås reversert. Samlet foreslås bevilgningen under kap. 857, post 21 redusert med 452 000 kroner til 1,212 mill. kroner.

Kap. 858 Barne-, ungdoms og familiedirektoratet

Post 01 Driftsutgifter, kan nyttes under kap. 855 post 01

Det foreslås å nedjustere bevilgningen under kap. 858, post 01 med 0,8 mill. kroner mot tilsvarende økning av bevilgningen under kap. 800, post 01. Midlene flyttes som følge av overføring av en stilling fra Barne-, ungdoms- og familieetaten til Barne- og likestillingsdepartementet, jf. omtale under kap. 800, post 01.

I tillegg foreslås bevilgningen økt med 11,527 mill. kroner som følge av at innføringen av nettoordningen for nøytral merverdiavgift i Gul bok for 2006 foreslås reversert. Samlet foreslås bevilgningen under kap. 858, post 01 økt med 10,727 mill. kroner til 119,484 mill. kroner.

Kap. 2530 Fødselspenger og adopsjonspenger

Post 70 Fødselspenger til yrkesaktive, overslagsbevilgning

Utgiftsbehovet til fødselspenger er anslått til 9 660 mill. kroner i 2006. Dette er 240 mill. kroner lavere enn forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet.

Utgiftsreduksjonen skyldes at det nå anslås en lavere andel kvinner med fødselspenger og at utbetaling av fødselspenger per familie blir lavere enn lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 2530, post 70 med 240 mill. kroner i 2006 til 9 660 mill. kroner.

Post 71 Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, overslagsbevilgning

Utgiftsbehovet til engangsstønad er anslått til 435 mill. kroner i 2006. Dette er 20 mill. kroner høyere enn forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet.

Utgiftsøkningen skyldes at det er lagt til grunn nye anslag som viser en større andel kvinner med engangsstønad enn anslått i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

[1] Multisystemisk terapi (MST) er et tidsbegrenset og intensivt familiebasert program. Målgruppen er ungdom mellom 12 og 17 år med store atferdsvansker som bl.a. rus, kriminalitet, skulking.

[2] Metoden «Parent Management Training Oregon» (PMTO) er rådgivning for foreldre til «vanskelige» barn mellom 3 og 12 år som viser tydelige tegn på høyt aggresjonsnivå, og som hyppig kommer i konflikt med andre barn og voksne.

[3] Webster Stratton programmet retter seg mot barn i alderen 3 – 8 år. Fokus på tidlig intervensjon står sentralt og effekten av programmet er godt dokumentert.

På denne bakgrunn foreslås det å øke bevilgningen på kap. 2530, post 71 med 20 mill. kroner i 2006 til 435 mill. kroner.

Post 72 Feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere, overslagsbevilgning

Utgiftsbehovet til feriepenger av fødselspenger er anslått til 270 mill. kroner i 2006. Dette er 10 mill. kroner lavere enn forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet.

Anslaget er redusert som følge av anslått lavere utbetaling av fødselspenger i 2005 enn lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 2530, post 72 med 10 mill. kroner i 2006 til 270 mill. kroner.

Post 73 Adopsjonspenger, overslagsbevilgning

Utgiftsbehovet til adopsjonspenger er anslått til 435 mill. kroner i 2006. Dette er 6,288 mill. kroner lavere enn forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Barne- og familiedepartementet.

Anslått utgiftsbehov er redusert som følge av antatt færre kvinner med adopsjonspenger per måned enn lagt til grunn i St.prp. nr. 1 (2005–2006)

På denne bakgrunn foreslås det å redusere bevilgningen på kap. 2530, post 73 med 6,288 mill. kroner i 2006 til 140 mill. kroner.

Andre saker

Overføring av oppfølgingsansvar for enslige mindreårige asylsøkere fra utlendingsmyndighetene til barnevernet

I Soria Moria-erklæringen, sier Regjeringen at den vil «forbedre vilkårene for enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge og overføre omsorgsansvaret for disse til barnevernet.» Barne- og likestillingsdepartementet vil igangsette en utredning av spørsmålet om overføring av omsorgsansvaret fra utlendingsmyndighetene til barnevernet, og vil komme tilbake med en nærmere redegjørelse av saken i Revidert nasjonalbudsjett 2006.

3.3.9 Nærings- og handelsdepartementet

Kap. 909 Refusjonsordning for sjøfolk

Post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, overslagsbevilgning

Tilstandsbeskrivelse og målsettinger med refusjonsordningen for sjøfolk

Refusjonsordningen for sysselsetting av sjøfolk ble innført som en midlertidig ordning i 1993. En mer omfattende refusjonsordning ble etablert i 1994. Gruppen av refusjonsberettigede skip ble utvidet til også å omfatte skip i petroleumsvirksomhet, passasjerskip og skip registrert i Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS). Stortinget vedtok å innføre en nettolønnsordning for passasjerskip i utenriksfart i NOR med virkning fra 1. juli 2002 og en nettolønnsordning for offshorefartøyer i NOR med virkning fra 1. juli 2003. Nettolønnsordningen innebærer at rederiene mottar refusjon tilsvarende summen av innbetalt inntektsskatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift for mannskap innenfor ordningen. For andre fartøy innenfor ordningen gis refusjon av rederienes lønnsutgifter for mannskap i henhold til:

- lasteskip, fraktefartøyer og andre fartøyer i NOR, refusjonssats 12 pst.
- brønnfartøyer i NOR, refusjonssats 9,3 pst.
- lasteskip og andre fartøyer i NIS, refusjonssats 12 pst.
- skip i petroleumsvirksomhet i NIS, refusjonssats 9,3 pst.

Refusjonsordningen forvaltes av Sjøfartsdirektoratet på grunnlag av regelverk fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet.

Formålet med refusjonsordningen er å legge til rette for maritim virksomhet. Ordningen skal sikre norsk maritim kompetanse og rekruttering av norske sjøfolk, og i tillegg bidra til at norske rederier gis konkurransedyktige rammevilkår i forhold til vilkårene i andre land.

Budsjettforslag 2006

Regjeringen vil understreke at norsk skipsfart er en viktig del av norsk næringsliv og bidrar direkte og indirekte til verdiskapingen i Norge. Norsk skipsfart representerer en kompetanse som er viktig for resten av det maritime næringsmiljøet i Norge. Regjeringen ønsker gjennom gode og stabile rammevilkår å legge til rette for verdiskapende arbeidsplasser og vekst i skipsfart og de maritime næringer.

I forhold til forslaget fra regjeringen Bondevik II foreslår Regjeringen et annet opplegg. Regjeringen foreslår å videreføre gjeldende ordning første halvår 2006. Fra 1. juli foreslår regjeringen å utvide gjeldende nettolønnsordning til også å omfatte refusjonsberettigede sjøfolk om bord på konkurranseutsatte skip i NOR. Samtidig foreslår Regjeringen at gjeldende nettolønnsordning for utenriksfergene i NOR avgrenses til å gjelde sikkerhetsbemanningen i henhold til skipenes alarminstruks fra 1. juli 2006. For NIS-skip foreslås en videreføring av gjeldende ordning. Forslaget innebærer at gjeldende nettolønnsordning for personer om bord utenriksfergene som ikke er del av nevnte sikkerhetsbemanning faller bort. Samlet innebærer forslaget en vesentlig styrking av rammevilkårene for sjøfolk om bord på konkurranseutsatte skip i NOR.

For budsjetterminen 2006 foreslås en bevilgning på 1 225 mill. kroner til tilskudd til sysselsetting av sjøfolk for 2006 under kap. 909, post 73. Bevilgningsforslaget dekker utbetalinger for ordningen for 6. termin 2005 (november/desember) og 1.–5. termin (januar-oktober) 2006.

Kap. 920 Norges forskningsråd

Post 50 Tilskudd

På bakgrunn av behovet for omprioriteringer på statsbudsjettet foreslås det at tilskuddet til Norges forskningsråd reduseres med 10 mill. kroner, fra 1 076 til 1 066 mill. kroner.

Kap. 922 Romvirksomhet

Post 71 Internasjonal romvirksomhet

På bakgrunn av behovet for omprioriteringer på statsbudsjettet foreslås det at tilskuddet til internasjonal romvirksomhet reduseres med 15 mill. kroner, fra 158,8 til 143,8 mill. kroner. Reduksjonen tas på internasjonale teknologiprogrammer (underpost 71.4).

Kap. 928 FoU-prosjekter i næringslivets regi

Post 71 Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats, kan overføres

På bakgrunn av behovet for omprioriteringer på statsbudsjettet foreslås det at det ikke bevilges egne midler for 2006 til tilskuddsordningen for ulønnet forskningsinnsats.

Kap. 2421 Innovasjon Norge

Post 71 Internasjonalisering, profilering og innovasjon – programmer, kan overføres

På bakgrunn av behovet for omprioriteringer på statsbudsjettet foreslås det at tilskuddet til Internasjonalisering, profilering og innovasjon – programmer under Innovasjon Norge reduseres med 15 mill. kroner, fra 353,5 til 338,5 mill. kroner. Reduksjonen tas innenfor området innovasjonsprogrammer.

Post 72 Forsknings- og utviklingskontrakter, kan overføres

Forsknings- og utviklingskontrakter består av de to ordningene offentlige og industrielle FoU-kontrakter. På bakgrunn av behovet for omprioriteringer på statsbudsjettet foreslås det at bevilgningen til Forsknings- og utviklingskontrakter under Innovasjon Norge reduseres med 15 mill. kroner, fra 259,6 til 244,6 mill. kroner.

Kap. 2426 SIVA SF

Post 70 Tilskudd, kan overføres

På bakgrunn av behovet for omprioriteringer på statsbudsjettet foreslås det at tilskuddsbevilgningen til SIVA SF reduseres med 10 mill. kroner, fra 40 til 30 mill. kroner.

Endring i statlige eierposter

I St.prp. nr. 1 (2005–2006), jf. forslag til vedtak XIV under Nærings- og handelsdepartementet, er det foreslått at Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til å:

1. redusere statens eierandel i BaneTele AS ned til 0 pst.
2. redusere statens eierandel i Flytoget AS ned til 0 pst.
3. redusere statens eierandel i Yara International ASA ned til 34 pst.

Statlig eierskap kan være avgjørende for å sikre et nasjonalt eierskap og nasjonal forankring av nøkkelvirksomheter. Det statlige eierskapet skal være aktivt. Regjeringen vil med dette utgangspunktet vurdere endringer i eierskapet ut fra konkrete situasjoner i det enkelte selskap. Regjeringen foreslår derfor å trekke de framlagte fullmaktsforslagene, jf. forslag til romertallsvedtak.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med en egen sak om BaneTele AS.

3.3.10 Fiskeri- og kystdepartementet

Kap. 1000 Fiskeri- og kystdepartementet

Post 01 Driftsutgifter

De norske utfordringer knyttet til samarbeidet med Russland på ressurskontrollområdet er store. En god og ansvarlig ressursutnyttelse er av stor betydning for tilliten og legitimiteten til det norsk-russiske forvaltningsregimet på fiskeriområdet i Barentshavet. Norge må være tilrettelegger og initiativtaker for et samarbeid mellom de to land. Et samarbeid som må preges av kunnskaps- og tillitskapende tiltak.

Under den 34. sesjon i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon som fant sted i Kaliningrad 24. – 28. oktober 2005, ble partene enige om en rekke tiltak utover det man er blitt enige om tidligere år for å få bukt med det ulovlige fisket, blant annet et felles norsk-russisk utvalg for bedre oppfølging av saker og koordinering av etterforskning og etablering av en utrykningsenhet bestående av inspektører fra de to statene. Det er tidligere enighet om at russiske kontrollinspektører skal komme til Norge for å bli kjent med det arbeid som utføres av norske kontrollinstanser. Forskningssamarbeidet mellom Norge og Russland må også styrkes.

Det foreslås derfor å øke kap. 1000 post 01 med 2,5 mill. kroner øremerket tillitskapende og kompetansegivende arbeid. Sammen med økningen på 15 mill. kroner på kap. 1030 post 01 innebærer dette at bevilgningene til ressurskontroll økes med 17,5 mill. kroner.

I 2006 skal det gjennomføres flere store utredninger under Fiskeri- og kystdepartementets ansvarsområde, blant annet vurdering av strukturtiltak i fiskeflåten og vurdering av samers og andres rett til fiske i havet utenfor Finnmark. For å sikre at de nødvendige utredningene kan gjennomføres i tråd med ambisjonsnivået i Soria Moria-erklæringen, foreslås det å styrke bevilgningen på kap. 1000 post 01 med 2,5 mill. kroner i 2006.

På denne bakgrunn foreslås bevilgningen på kap. 1000 Fiskeri- og kystdepartementet, post 01 Driftsutgifter økt med 5 mill. kroner.

Kap. 1030 Fiskeridirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Det fremmes forslag om å øke bevilgningen til Fiskeridirektoratet med 15 mill. kroner for å styrke arbeidet med en ansvarlig ressurskontroll. Midlene skal blant annet brukes til å øke antallet inspektører og styrke det internasjonale ressurskontrollsamarbeidet, med særlig vekt på samarbeidet med Russland.

Sammen med økningen på kap. 1000 post 01 på 2,5 mill. kroner øremerket tillitskapende og kompetansegivende arbeid overfor Russland i forbindelse med ressurskontroll 01, innebærer dette at bevilgningene til ressurskontroll økes med 17,5 mill. kroner.

Orienteringssaker til Stortinget

Struktur- og driftsordninger for kystflåten

Regjeringen Bondevik IIs forslag om å utvide strukturkvoteordningen for kystflåten til fartøy med hjemmelslengde for kvotetildeling mellom 10 og 15 meter er trukket.

Dette innebærer at alle kystfartøy under 15 meters hjemmelslengde for kvotetildeling skal ha tilgang til strukturfondet for kapasitetstilpasning av fiskeflåten.

Forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006) om en bevilgning på 10 mill. kroner på kap. 1050 post 76 Tilskudd til strukturtiltak for kapasitetstilpasning av fiskeflåten var basert på en forutsetning om at bare fartøy med hjemmelslengde for kvotetildeling under 10 meter skal ha tilgang til ordningen. Det er imidlertid i overkant av 40 mill. kroner i restmidler i 2005 som vil bli søkt overført til 2006. Samtidig antas det at en del av det oppdemmede behovet for strukturering allerede er tatt ut. Det vurderes derfor som sannsynlig at det ikke vil være behov for å øke bevilgningen til strukturfondet i 2006 selv om fartøy mellom 10–15 meter fortsatt skal få adgang til strukturfondet.

Dersom det skulle vise seg å bli større etterspørsel etter midler fra strukturfondet enn antatt, vil det måtte vurderes å øke bevilgningene til strukturfondet i løpet av 2006.

Driftsordningene for kystflåten videreføres som en prøveordning inntil det er tatt endelig stilling til strukturkvoteordningene.

Salg av ti konsesjoner i Finnmark

De ti konsesjonene for laks og ørret i Finnmark som ikke ble tildelt i forrige runde, lyses ut på nytt høsten 2005. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det forutsatt at konsesjonene lyses ut med samme vederlag (4 mill. kroner per konsesjon) og betingelser som tidligere, og endelig tildeling vil skje etter årsskiftet 2005/2006. På bakgrunn av dette ble det foreslått en bevilgning på kap. 4030 post 13 Inntek-

ter vederlag oppdrettskonsesjoner på 40 mill. kroner.

Det legges til grunn at tildelingsprosessen går som planlagt, og at det kreves inn 4 mill. kroner i vederlag for hver konsesjon. Finnmark fylkeskommune vil bli involvert i den pågående tildelingsprosessen.

For fremtidige tildelingsrunder vil det bli vurdert hvordan fordeling og refordeling av oppdrettskonsesjoner kan flyttes til regionalt folkevalgt nivå, og hvorvidt konsesjonsavgiften skal tilfalle kommuner som stiller arealer til disposisjon for nye konsesjoner.

3.3.11 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet (jf. kap. 4100)

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås en økning på 0,5 mill. kroner knyttet til administrasjon av husleieordningen knyttet til etablering av Bioforsk fra 1.1.2006, jf. omtale nedenfor.

Kap. 1112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet

Post 51 Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk

Det foreslås en økning på 5,8 mill. kroner knyttet til husleiekompensasjon for Bioforsk, jf. omtalen om etablering av Bioforsk nedenfor.

Post 52 Støtte til fagsentrene, Bioforsk

Det foreslås en økning på 2,2 mill. kroner knyttet til husleiekompensasjon for Bioforsk, jf. omtalen om etablering av Bioforsk nedenfor.

Kap. 1115 Mattilsynet (jf. kap. 4115)

Post 01 Driftsutgifter

Spredning av fugleinfluensa i en del asiatiske land og til Europa gir vesentlig merarbeid for Mattilsynet. Det iverksettes økt overvåking av fugleinfluensa. Videre krever situasjonen omfattende internasjonal møtedeltakelse og regelverksutvikling samt styrket arbeid med beredskapsplaner og informasjon.

For å sette Mattilsynet i stand til å møte den krevende situasjonen på en god måte, foreslår Landbruks- og matdepartementet at kap. 1115 Mattilsynet post 01 økes med 5 mill. kroner.

Kap. 1137 Forskning og utvikling

Post 50 Forskningsaktivitet

Det foreslås en økning på 1,8 mill. kroner knyttet til husleiekompensasjon for Bioforsk, samt en reduksjon på 1 mill. kroner knyttet til omprioritering til kap. 1137 post 52, jf. omtalen om etablering av Bioforsk nedenfor.

Det foreslås samlet en økning på 0,8 mill. kroner på posten.

Post 51 Basisbevilgning til forskningsinstitutter m.m.

Det foreslås en økning på 7,7 mill. kroner knyttet til husleiekompensasjon for Bioforsk, jf. omtalen om etablering av Bioforsk nedenfor.

Post 52 Omstillingsmidler, Bioforsk (ny)

Det foreslås en bevilgning på 6 mill. kroner til omstillingstiltak i forbindelse med opprettelsen av Bioforsk, jf. omtale nedenfor.

Kap. 1148 Naturskade – erstatninger og sikring

Post 71 Naturskade, erstatninger

På bakgrunn av justering av beregningsgrunnlaget og foreliggende prognoser for utbetalinger foreslås det at bevilgningen for 2006 blir økt med 10 mill. kroner, fra 60 mill. kroner til 70 mill. kroner.

Effekten av foretatte regelendringer, jf. omtale under kap 1148, post 71 i St.prp. nr 1 (2005–2006) vil medføre reduksjon av nye tilsagn i 2006. Tilsagnsfullmakten for 2006 foreslås på bakgrunn av dette redusert med 6 mill. kroner fra 27 mill. kroner til 21 mill. kroner, jf. forslag til vedtak.

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket

Post 50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Landbrukets utviklingsfond (LUF) med 10 mill. kroner. Videre foreslås det at bevilgningen til Verdiskapingsprogrammet for matproduksjon reduseres med 5,2 mill. kroner fra 110,2 mill kroner til 105 mill. kroner. Midlene omprioriteres til skogbruk og bioenergi. Bevilgningen til skogbruk foreslås økt med 11,2 mill. kroner, fra 133 mill. kroner til

Tabell 3.11 Endringer knyttet til fordeling av midler på LUF (mill. kroner)

Formål	St.prp. nr. 1 (2004–2005)	St.prp. nr. 1 (2005–2006)	Forslag til endring	Sum
Overføring til samisk utviklingsfond (SUF)	2,0	2,0		2,0
Verdiskapingsprogram for matproduksjon	114,6	110,2	-5,2	105,0
Sentrale Bygdeutviklingsmidler	38,0	38,0		38,0
Bioenergi	23,0	21,0	4,0	25,0
Skogbruk	133,0	133,0	11,2	144,2
Mat, skole og helse	5,0			
Innlandet 2010		20,0		20,0
Etablering av Jordskiftesenter		1,0		1,0
Sum	315,6	325,2	10,0	335,2

144,2 mill kroner. Bevilgningen til bioenergi foreslås økt med 4 mill. kroner, fra 21 mill. kroner til 25 mill. kroner.

Regjeringen vil videreføre Verdiskapingsprogrammet for matproduksjon i 2006. I forbindelse med reduksjonen på 5,2 mill. kroner og innenfor rammen på 105 mill. kroner vil regjeringen legge vekt på at følgende blir prioritert:

- Utvikling av lønnsomme virksomheter der man ser virkemidlene i sammenheng, fra råvareproduksjon videreforedling, distribusjon og salg i markedet.
- De siste leddene i verdikjeden, slik som distribusjon av produkter og presentasjon i markedet.
- Stiftelsen Matmerks arbeide med blant annet merkeordningen Beskyttede betegnelser og kommersialisering av norske matspesialiteter.
- Mattilsynets arbeide rettet mot mindre matbedrifter er viktig og en styrking av Mattilsynet sin kompetanse på dette området blir prioritert som en del av kompetansesatsingen i Verdiskapingsprogrammet.

Skog- og utmarksressursene representerer et stort potensial for verdiskaping og velferd for befolkningen, ikke minst i distriktene. Det er derfor viktig å legge til rette for økt næringsaktivitet på dette området. Økt satsing på bioenergi er viktig både for skognæringen og miljøet. (Bruk av bioenergi er CO_2-nøytralt.). Økt bruk av skogsvirke til bioenergiformål er også viktig for å hindre gjengroing og å opprettholde et åpent kulturlandskap. Det er bekymringsfullt lav aktivitet i skogbruket både mht. avvirkning og skogkulturarbeid. For å stimulere aktiviteten økes bevilgningen til nærings- og miljøtiltak i skogbruket med 11,2 mill. kroner. Regjeringen mener at staten har et medansvar for å sikre den langsiktige ressursoppbyggingen og vil åpne for at midlene kan benyttes også til skogplanting.

Regjeringen legger opp til å videreutvikle en aktiv og målrettet politikk for skogbruk. Det er viktig å sikre at forvaltningen av skogressursene skjer på en bærekraftig måte, der hensynet til næringsutvikling og framtidig kvalitetsskog blir ivaretatt. Regjeringen viser i denne sammenhengen også til Stortingets anmodningsvedtak nr. 574 der Stortinget ber regjeringen utvikle nasjonale strategier for økt avvirkning av skog jf. Innst. S. nr. 240 (2004–2005). Regjeringen vil komme tilbake til dette i statsbudsjettet for 2007.

Kap. 4112 Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet

Post 50 Husleie, Bioforsk

Det foreslås en bevilgning på 18,1 mill. kroner knyttet til husleieinntekter fra Bioforsk, jf. følgende omtale om etablering av Bioforsk:

Etablering av Bioforsk

Bakgrunn for saken

Med grunnlag i evalueringen av forskning og relevant høyere utdanning innen landbrukssektoren i 2001 har det vært arbeidet med etablering av Bioforsk med utgangspunkt i den FoU-virksomhet som de tre instituttene Jordforsk, NORSØK og Planteforsk har innenfor planteproduksjon, mattrygghet, økologisk produksjon og jordfaglig miljøforskning. Bioforsk skal ha et nært samarbeid med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB). Samordningen vil gi faglige synergieffekter, og det nye instituttet vil framstå som en viktig kunnskapsleverandør innenfor miljø og landbruk.

I St.prp. nr. 65 (2004–2005) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2005 ble det foreslått å etablere Bioforsk som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter fra 1. januar 2006, hvor Planteforsk inngår og hvor de to stiftel-

sene Jordforsk og NORSØK inviteres inn. Stiftelsenes styrende organer har nå vedtatt at de ønsker å føre sin virksomhet inn i det nye forvaltningsorganet, og nødvendig endring av stiftelsenes vedtekter vil bli forelagt Stiftelsestilsynet for godkjenning. Det legges opp til at Bioforsks styre skal ha én representant fra hver av stiftelsene.

Bioforsk vil ved oppstart ha om lag 450 årsverk inklusive de to laboratoriene Pesticidlaboratoriet og Jordforsk Lab, eller om lag 430 årsverk dersom Jordforsk ikke overfører laboratoriet. Det tas imidlertid sikte på å skille ut laboratoriedriften fra Bioforsk. En slik utskilling vil tidligst kunne skje i 2006. Den samlede virksomheten til Bioforsk vil etter dette ha om lag 415 årsverk, hvorav vel 5 pst. av de tilsatte vil komme fra stiftelsen NORSØK og 17 pst. fra Jordforsk. Om lag 165 ansatte er lokalisert i Ås. Omsetningen første driftsår er anslått til nær 340 mill. kroner.

Med bakgrunn i de store økonomiske utfordringene, som de foreløpige forretningsplanene for Bioforsk viste, ble det i St.prp. nr. 65 (2004–2005) forutsatt at det måtte utarbeides en plan for nødvendige struktur- og omstillingstiltak. Planen skulle baseres på at Planteforsk har betydelige oppgaver knyttet til regional- og distriktspolitiske problemstillinger og mange steder utgjør et viktig verktøy i lokal næringsutvikling. Planarbeidet tok derfor utgangspunkt i at omorganiseringen i seg selv ikke skulle medføre fullstendig endrede forutsetninger for disse oppgavene eller for FoU-virksomheten i dagens Planteforsk.

Samtidig med etableringen av den nye virksomheten ble det også forutsatt at det skal etableres en husleieordning for de statlige eiendommene som Bioforsk skal disponere. Det er i St.prp. nr. 65 (2004–2005) forutsatt at dette må gjøres uten at overgangen til leiebetaling svekker rammevilkårene for Bioforsks FoU-virksomhet.

Målsetting med Bioforsk

Bioforsk skal være en regional, nasjonal og internasjonal konkurransedyktig produsent av kunnskap, tjenester og løsninger gjennom forskning og utviklingsarbeid innenfor planteproduksjon, matvaretrygghet, økologisk produksjon og jordfaglige miljøspørsmål. Den primære målsettingen med opprettelsen er å skape en sterkere og mer slagkraftig produsent og leverandør av verdifull og nødvendig kunnskap for forskning og utvikling på disse feltene.

Etableringen gir FoU-miljøene i de tre virksomhetene muligheter til å sette egen kompetanse inn i en større sammenheng, utvikle et bredere kunnskapstilbud og utnytte muligheter som ligger i krysningspunktet mellom kompetanseområder. Forpliktende samarbeid med Universitetet for miljø- og biovitenskap vil ytterligere forsterke synergimulighetene.

Bioforsk skal ha sin forankring både innenfor miljø- og ressursspørsmål, landbruk og næringsutvikling innen landbruk og tilgrensende næringer, og herunder være Norges sentrale FoU-baserte institutt for kombinasjonen landbruk – miljø. Bioforsk vil ut fra dette ha følgende hovedpilarer:

- Næringsutvikling og verdiskaping innenfor landbruk og andre arealbaserte næringer
- Miljøspørsmål, i første rekke relatert til jord og vann, men også i forhold til kulturlandskap og livsmiljø for mennesker og husdyr
- Bærekraftig ressursforvaltning, i første rekke knyttet til jord, vann, landskap og avfallsressurser og i forhold til biologisk/genetisk mangfold
- Trygg mat, rettet mot produktkvalitet, plantevern, dyrevelferd, produksjonspotensial og beredskapshensyn.

Med basis i den faglige plattformen skal Bioforsk ha en klar profil i forhold til lokalt og nasjonalt kunnskapsbehov, samtidig som instituttet videreutvikler og forsterker sin internasjonale profil og engasjement i forhold til miljøspørsmål og bærekraftig forvaltning av naturressurser. Bioforsk vil derfor ha grunnfinansiering både fra Landbruks- og matdepartementet og Miljøverndepartementet.

Bioforsk skal være en kunnskapstøtte for videreutvikling av landbruksnæringen generelt, men skal også gjennom ny kunnskap og viten bidra til å skape ny aktivitet knyttet til norsk landbruk i vid forstand. Instituttet må bruke sin kompetanse aktivt i satsingen på innovasjon og utvikling av ny næringsvirksomhet. Herunder blir vurdering av kommersialisering av forskningsresultater som kan bidra til landbruksbasert næringsutvikling, en sentral oppgave.

Det blir således en sentral målsetting å utvikle Bioforsk til en organisasjon som evner å videreføre det beste fra de tre virksomhetene og som:

- blir et nasjonalt ledende forsknings- og utviklingsmiljø
- har sterk regional forankring og dermed forutsetninger for å delta i løsning av regionale FoU-oppgaver over hele landet
- utvikler et omfattende og sterkt internasjonalt forskningssamarbeid
- blir en attraktiv partner for strategisk samarbeid med andre FoU-miljøer

– utvikler sterke kunderelasjoner i forhold til relevante bransjer og sektorer
– utvikler nettverk med forskere og brukere både nasjonalt og internasjonalt.

Forretnings- og omstillingsplan

Det er oppnevnt et interimsstyre som med grunnlag i nevnte forutsetninger har utarbeidet en forretnings- og omstillingsplan for årene 2006–2009. Det tas her utgangspunkt i at Bioforsk skal:
– bygge videre på den faglige plattformen i Jordforsk, NORSØK og Planteforsk med en faglig profil som både er sektororientert og sektorovergripende.
– ha en konsernmodell med nasjonale sentre for plantehelse og plantevern, jord- og miljøforskning samt økologisk produksjon, og regionale sentre i Nord-Norge, Midt-Norge, Vest-Norge og Øst-Norge.
– inngå en samarbeidsavtale med Universitetet for miljø- og biovitenskap.
– videreutvikle sitt forhold til øvrige samarbeidspartnere.

Med dagens kostnadsstruktur og forventede inntekter er det beregnet at Bioforsk uten omstilling vil gå med betydelig og økende underskudd i årene som kommer. Interimsstyret har på den bakgrunn vurdert mulige omstillingstiltak, slik at inntekter og kostnader i løpet av planperioden kan bringes i balanse. Det foreslås bl.a. følgende hovedtiltak:
– Effektiviseringstiltak ved at antall årsverk reduseres med i underkant av 10 pst., faktureringsgraden økes med 5 pst. og økt utnyttelse av IT og samordning av fellestjenester.
– Samlokalisering ved at:
  – Kise i Ringsaker foreslås lagt ned og aktiviteten flyttet til Apelsvoll i Østre Toten
  – Njøs i Leikanger foreslås lagt ned og aktiviteten flyttet til Ullensvang
  – Vågønes i Bodø foreslås lagt ned og aktivitet flyttet til Tjøtta i Alstadhaug
  – Kvithamar i Stjørdal foreslås flyttet til mer egnede lokaler
  – Bedre utnyttelse av infrastrukturen
  – Ekstern bistand til omstilling for å redusere driftskostnader og bidra til generell effektivisering i tillegg til årsverksreduksjonen
  – Kompetanse- og markedsføringstiltak.

For å gjennomføre tiltakene har interimsstyret beregnet at det må tilføres betydelige omstillingsmidler over fire år. De største kostnadene er knyttet til redusert bemanning (ventelønn og sluttavtaler), ombyggingsarbeider som muliggjør samlokalisering samt bistand til omstilling og omstrukturering. Effekten av tiltakene vil etter planen gi et positivt driftsresultat på nesten 5 mill. kroner i 2009, mot et beregnet resultat samme år på minus 30 mill. kroner hvis ikke tiltak settes inn.

Landbruks- og matdepartementets vurdering

Landbruks- og matdepartementets vurdering er at forretnings- og omstillingsplanen er et godt grunnlag for omstillingsarbeidet og vil særlig peke på at:
– 10pst. redusert bemanning er nødvendig for å justere aktiviteten i tråd med tilgang på midler. Det forutsettes at reduksjonen i bemanningen blir forholdsmessig minst like stor på Ås som i landet for øvrig.
– Både nedbemanning og forslagene om samlokaliseringer og infrastrukturtiltak tilfredsstiller forskningens behov.

Departementet mener imidlertid at omstillinger må skje uten at enheter legges ned. FoU-aktiviteten kan flyttes som foreslått i planen, men det etableres et fireårig prosjekt for utvikling av alternativ aktivitet på de eiendommene som Bioforsk ikke trenger av hensyn til FoU-virksomheten, inkludert dagens fire fagsentre. Det er en forutsetning at prosjektet bidrar til å ivareta statens verdier knyttet til de aktuelle eiendommene. Det foreslås avsatt 2 mill. kroner pr. år i omstillingsperioden til gjennomføring av dette prosjektet. Etter Landbruks- og matdepartementets vurdering vil dette ivareta distriktsmessige hensyn på en bedre måte, samtidig som den nødvendige omstillingen for øvrig i hovedsak vil kunne skje i samsvar med omstillingsplanen. Det bør også allerede første året settes av midler til nedbemanning, slik at denne prosessen kan starte så tidlig som mulig. Omstillingsvirkemidlene må utformes slik at de stimulerer til fortsatt deltakelse i arbeidslivet for dem som blir overtallige.

Landbruks- og matdepartementet foreslår at det settes av 10 mill. kroner til omstilling i 2006, fordelt på følgende områder:
– Prosjekt for utvikling av enheter med arealer/bygninger som ikke trengs til FoU-virksomheten
– Redusert bemanning (sluttavtaler/ventelønn)
– Bygningsmessige tiltak
– Bistand til omstilling og omstrukturering.

Omstillingstiltakene foreslås delvis finansiert ved en bevilgning til omstilling på 6 mill. kroner under kap. 1137 post 52, hvorav 1 mill. kroner foreslås

Tabell 3.12 Forslag til endringer i budsjettering knyttet til opprettelse av Bioforsk i forhold til i St.prp. nr. 1 (2005–2006)

Kap.	Post	Endring	Beløp	Meknad
1100	01	Økes med	500	Administrasjonskostnader – husleieordning
1112	51	Økes med	5 840	Kompensasjon husleie
1112	52	Økes med	2 193	Kompensasjon husleie
1137	50	Økes med	844	Kompensasjon husleie på 1,844 mill. kroner fratrukket 1 mill. kroner som overføres kap. 1137 post 52
1137	51	Økes med	7 684	Kompensasjon husleie
1137	52 (ny)	Budsjetteres med	6 000	Omstillingsmidler
4112 (ny)	30	Budsjetteres med	18 061	Husleie Bioforsk

overført fra kap. 1137 post 50 Forskningsaktivitet. Øvrige midler må skaffes til veie av virksomheten selv ved bruk av tidligere års overskudd og inntekter ved salg av eiendom. Inntekter ved eiendomssalg vil kunne disponeres til formålet innenfor Landbruks- og matdepartementets fullmakt til å selge eiendom for inntil 5 mill. kroner i året, jf. forslag til vedtak i St.prp. nr. 1 (2005–2006). I omstillingsplanen er det foreslått avsatt 6 mill. kroner i 2006 til å finansiere første del av ombyggingen på Apelsvoll. Landbruks- og matdepartementet anser at det vil ta noe lenger tid å gjennomføre dette tiltaket og mener derfor at 3 mill. kroner til bygningsmessige tiltak er tilstrekkelig i 2006.

Landbruks- og matdepartementet vil komme tilbake til den videre oppfølging av omstillingsplanen i senere års budsjetter.

Husleie og husleiekompensasjon

Husleie

Planteforsk forvalter i dag en rekke eiendommer og et stort antall bygninger som eies av staten ved Landbruks- og matdepartementet. Planteforsk har stått for all drift og vedlikehold av eiendommene. Det legges opp til at Bioforsk skal betale hus- og arealleie til Landbruks- og matdepartementet for de eiendommene virksomheten ønsker å bruke, basert på 6 pst. av markedstakst (2 pst. avskrivning og 4 pst. kapitalavkastning). Ansvar for vedlikehold og drift av eiendommene vil fortsatt ligge til Bioforsk, da dette gir en bedre utnyttelse av arbeidsressursene ved den enkelte enhet. Leiekontrakt vil bli inngått med utgangspunkt i 10 års leie med mulighet til å forhandle om endringer i leieforholdet i leietiden.

Samlet for hele eiendomsmassen vil leien for 2006 utgjøre vel 18 mill. kroner, basert på 6 pst. av foreliggende markedstakster.

Kompensasjon

Leien vil øke enhetskostnadene for tjenestene fra Bioforsk. Landbruks- og matdepartementet foreslår derfor å øke bevilgningene til FoU og FoU-baserte tjenester fra Bioforsk tilsvarende leieinntektene, med fradrag for kostnadene med å administrere leieordningen. Leiesystemet vil således ikke endre vesentlig rammevilkårene for FoU-virksomheten i Bioforsk.

Samtidig må en sikre at husleie og kompensasjon legger til rette for optimal bruk av eiendomsmassen, slik at eiendommer eller deler av eiendommer som ikke trengs for FoU-virksomheten kan nyttes på annen måte, evt. avhendes. Som incitament legges det opp til at Bioforsk i omstillingsperioden kan beholde kompensasjonen for husleien to år etter at instituttet har redusert leiebehovet. Det legges videre opp til at Bioforsk på visse vilkår kan fremleie deler av en eiendom dersom dette fører til en mer hensiktsmessig anvendelse av enheten.

Bioforsk vil også inngå leieavtaler med de to stiftelsene, og dette vil føre til ekstra kostnader for det nye instituttet. Landbruks- og matdepartementet forutsetter at også stiftelsene, liksom staten, tilbakefører midlene til Bioforsk, som nå vil bli den virksomhet som viderefører stiftelsenes formål. I den grad ikke stiftelsene kompenserer disse leiekostnadene, vil dette redusere instituttets mulighet for å arbeide innenfor stiftelsenes områder.

Det legges til grunn at Bioforsk etablerer system for prising av sine tjenester som hindrer at husleiekompensasjonen og øvrige statlige midler

fører til ulovlig konkurransevridning i forhold til andre leverandører av tjenester på området.

I tillegg foreslås det at Bioforsk gis unntak fra bevilgningsreglementet § 3, jf. forslag til vedtak.

Orienteringssaker til Stortinget

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 70 Tilskudd til veterinær beredskap

Tiltak for tilgang på kliniske veterinærtjenester

Landbruks- og matdepartementet har vurdert tiltak for å sikre tilgang på kliniske veterinærtjenester i områder med svakt næringsgrunnlag for slike tjenester. For å få en veterinær vaktordning som er bedre tilpasset lokale behov er det satt i gang arbeid med å forberede at kommunene skal få et ansvar for dette. Landbruks- og matdepartementet tar sikte på å overføre ansvar for vaktordninger for veterinærer til kommunene fra 2007, jf. St.prp. nr. 1 (2005–2006). Landbruks- og matdepartementet har satt ned et utvalg som skal gjennomgå størrelse og antall vaktområder for veterinærer, samt tilpasning av bemanningen i områdene etter behov. Utvalgets arbeid tar utgangspunkt i de økonomiske rammene i eksisterende avtaler, jf. St.prp. nr. 47 (2004–2005) og Innst. S. nr. 180 (2004–2005) og Stortingets anmodningsvedtak nr. 350. Utvalgets arbeid vil bli avsluttet noe senere enn det som ble antydet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), tentativt i desember d.å.

3.3.12 Samferdselsdepartementet

Kap. 1301 Forskning og utvikling

Post 21 Utredninger vedrørende miljø, trafikksikkerhet mv.

Satsing på digital allemannsrett

Bredbånd er en viktig innsatsfaktor i det moderne samfunnet. Bruk av bredbånd bidrar til å redusere avstandsulemper og sikrer aktivitet og bosetting. Alle deler av landet må få ta del i den digitale allemannsretten.

I dag blir det antatt at ca 95 pst. av husstandene vil ha tilbud om bredbånd innen utgangen av 2005, men med varierende båndbredde. Det forventes fortsatt vekst, både i dekning og i hastighet for de som allerede har en bredbåndstilkobling. Det satses mye på utbygging, ikke minst i lokalt forankrede prosjekter, både i enkeltkommuner og i samarbeidsprosjekter mellom flere kommuner, energiverk og annet lokalt næringsliv, over hele landet.

Ved siden av de store selskapene som investerer store summer i bredbåndsutbygging, er lokale initiativ og oppfinnsomhet en viktig drivkraft for bredbåndsutbyggingen i Norge. Selv om Norge er av de fremste i verden når det gjelder bredbåndsdekning og antall som har anskaffet bredbånd, står det igjen arbeid før også de deler av landet som er mest krevende å bygge ut har den kvalitet og det tilbud som skal til for at det blir meningsfylt å snakke om en digital allemannsrett.

For å sikre en målrettet innsats mot de husstandene og bedriftene som ikke vil få tilgang ved en kommersiell utbygging, foreslår Regjeringen å øke bevilgningen på posten med 3 mill. kroner for å kartlegge behov og forberede eventuelle tiltak som skal virkeliggjøre digital allemannsrett for alle.

Post 70 Tilskudd til rasjonell og miljøvennlig transport mv.

Tilskuddsordningen administreres av Norges forskningsråd i samarbeid med Samferdselsdepartementet. Regjeringen ønsker å prioritere bruk av biodrivstoff og vil overfor Norges forskningsråd signalisere en vridning av satsingen over til forskning på bruk av biodrivstoff.

Tabell 3.13 Fordeling av rammeøkning – riksveger

Fylke	Mill. kroner
Østfold	59,0
Akershus	127,0
Oslo	135,0
Hedmark	42,0
Oppland	34,5
Buskerud	111,0
Vestfold	51,3
Telemark	96,2
Aust-Agder	42,0
Vest-Agder	58,5
Rogaland	161,0
Hordaland	248,5
Sogn og Fjordane	168,0
Møre og Romsdal	222,0
Sør-Trøndelag	61,0
Nord-Trøndelag	60,0
Nordland	109,0
Troms	60,0
Finnmark	90,0
Sum	1 936,0

Kap. 1320 Statens vegvesen

Post 23 Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til post 23 med 75 mill. kroner sammenlignet med St.prp. nr. 1 (2005–2006). Av dette beløpet skal 70 mill. kroner benyttes til asfaltlegging, som vil gi om lag 150 km ekstra med asfalt. For å bedre trafikksikkerheten vil Regjeringen videreutvikle og forsterke innsatsen knyttet til automatisk trafikkontroll (ATK), blant annet med 5 mill. kroner under denne posten.

Post 30 Riksveginvesteringer og post 60 Forsøk

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen under post 30 med 78 mill. kroner og post 60 med 47 mill. kroner, til sammen 125 mill. kroner, sammenlignet med St.prp. nr. 1 (2005–2006). Dette totalbeløpet vil bli fordelt med 30 mill. kroner til stamveger og 95 mill. kroner til øvrige riksveger.

På stamvegnettet er beløpet fordelt med 20 mill. kroner til E134 Rullestadjuvet (korridor 5) i Hordaland og 10 mill. kroner til E6 Vinterbru – Assurtjern (korridor 1) i Akershus. E134 Rullestadjuvet er i St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Samferdselsdepartementet, jf. side 114, ført opp med 10 mill. kroner i statlige midler i forbindelse med første byggetrinn. Forslaget til økning på 20 mill. kroner skal benyttes til en utvidelse av prosjektet med 1,7 km. Det er lokal tilslutning til å videreføre dagens bompengeopplegg, og utvidelsen kan finansieres innenfor det opprinnelige kostnadsoverslaget.

E6 Vinterbru – Assurtjern er i St.prp. nr. 1 (2005–2006) ført opp med 30 mill. kroner.

Ved fordeling av rammeøkningen på 95 mill. kroner til øvrige riksveger er det lagt vekt på rasjonell anleggsdrift og oppfølging av rammene i handlingsprogrammet for 2006. Det totale forslaget til øvrige riksveger (post 30 og post 60) for 2006 er etter dette som vist i tabell 3.13.

Post 31 Rassikring

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen på post 31 med 50 mill. kroner. Det er en økning med nærmere 25 pst. i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006). Ved fordeling av rammeøkningen er det lagt vekt på rasjonell anleggsdrift og oppfølging av rammene i handlingsprogrammet for 2006. Det totale forslaget til post 31 Rassikring for 2006 er som følger:

Tabell 3.14 Fordeling av midler til rassikring

Fylke	Mill. kroner
Vest-Agder	20
Rogaland	24
Hordaland	67
Sogn og Fjordane	17
Møre og Romsdal	38
Nord-Trøndelag	8
Nordland	37
Troms	48
Finnmark	6
Sum	265

Tabell 3.15 Fordeling av midler til rassikring

Prosjekter	Mill. kroner
Rv 55 Fatlaberget i Sogn og Fjordane	15
E10 Fjøsdalen i Nordland	10
Rv 550 Solenes i Hordaland	7
Fv 347 Arnøy i Troms	15
Rv 93 Kløfta i Finnmark	3
Sum	50

Det foreslås at økningen på post 31 med 50 mill. kroner benyttes til prosjekter som vist i tabell 3.15.

Samferdselsdepartementet tar sikte på å legge fram en proposisjon om delvis bompengefinansiering av rv 55 Fatlaberget i løpet av 2006. Forslaget om 15 mill. kroner til prosjektet i 2006 er under forutsetning av tilslutning når proposisjonen behandles i Stortinget.

Post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester

Riksvegferjene er å regne som en del av vegnettet og utgiftene for de som benytter disse bør reduseres. Regjeringen vil i denne sammenheng blant annet forbedre rabattordningene.

De viktigste rabattordningene for kjøretøy er sonekort med 40 klipp for kjøretøy og verdikort ved elektronisk billettering. Begge kortene gir 40 pst. rabatt i forhold til enkeltbillett. Sonekort utstedes for en bestemt sone, og kan brukes på strekninger i samme eller lavere sone innenfor et selskaps ruteområde. Verdikort gir rabatt for kjøretøy i samme eller lavere bilgrupper enn det kortet er

kjøpt for. Kortet kan brukes på alle strekninger innenfor et selskaps ruteområde.

Det foreslås at rabattsatsen for de nevnte rabattordningene økes fra 40 pst. til 45 pst. fra 1. mai 2006. Dette er beregnet å gi en ekstra kostnad til kjøp av riksvegferjetjenester på om lag 28 mill. kroner i 2006. Regjeringen foreslår derfor at bevilgningen over kap. 1320, post 72 økes med 28 mill. kroner.

Kap. 1350 Jernbaneverket

Post 22 Omstruktureringskostnader

Med bakgrunn i Regjeringens politikk for konkurranseutsetting av Jernbaneverkets vedlikehold, foreslås bevilgningen redusert med 35 mill. kroner, fra 90 mill. kroner til 55 mill. kroner sammenlignet med forslaget i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Bevilgningen forutsettes brukt til allerede gjennomførte omstillingstiltak.

Post 23 Drift og vedlikehold

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til drift og vedlikehold av jernbanenettet med 40 mill. kroner. Dette gir 25 pst. oppfølging av handlingsprogrammet for 2006–2009, basert på Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2006–2015. Det vil bli lagt til grunn at beløpet benyttes til fornyelse av eksisterende jernbanenett, herunder ferdigstillelse av opprustingen av skinnegangen på Meråkerbanen. Denne banestrekningen er knyttet til det svenske jernbanenettet, og opprusting av skinnegangen til 22,5 tonns aksellast vil ha stor betydning for å legge til rette for økt person- og godstrafikk på banestrekningen.

Post 30 Investeringer i linjen

Regjeringen foreslår å øke investeringer i linjen med 142 mill. kroner. Økningen vil bli disponert som følger:

- 25 mill. kroner til forsering av prosjektet Lysaker stasjon, slik at prosjektet får en mer optimal framdrift.
- 45 mill. kroner til å forsere framdriften på fjernstyring av Nordlandsbanen på strekningen Mosjøen-Bodø. Samferdselsdepartementet vektlegger at fjernstyring av Nordlandsbanen er et viktig og lønnsomt moderniseringsprosjekt, som vil ha stor betydning for punktlighet, regularitet, kapasitet og sikkerhet på banen. Prosjektet vil ha stor betydning for både person og godstrafikk på banen.
- 72 mill. kroner til planlegging og grunnerverv. Samferdselsdepartementet mener at økt innsats for planlegging av nye prosjekter ift. Bondevik II-regjeringens forslag er viktig for å kunne opparbeide en planreserve av nye prosjekter, slik at Regjeringens mål om økt satsing på jernbane kan oppnås.

Orienteringssaker

Prosjektfinansiering

Regjeringen vil utrede prosjektfinansiering for sammenhengende utbygging og modernisering av nye veg- og jernbanestrekninger, og vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte på et senere tidspunkt.

Konkurranseutsetting av drift og vedlikeholdsoppgavene i Jernbaneverket

Deler av Jernbaneverkets produksjonsvirksomhet ble utskilt som selskap gjennom etableringen av BaneService AS fra 1. januar 2005. Omfanget av utskillelsen var vesentlig mindre enn ved utskillelsen av Statens vegvesens produksjonsvirksomhet i Mesta AS fra 1. januar 2003. På samme måte som i vegsektoren har det i jernbanesektoren også vært konkurranse om investeringene lenge før BaneService AS ble etablert. Deler av vedlikeholdet har også tidligere vært konkurranseutsatt.

Regjeringen Bondevik II la i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2004–2005) til grunn to faser i konkurranseutsettingen:

1. Prosjektrettet eller planlagt vedlikehold skal i økende grad konkurranseutsettes i perioden 2005–2007.
2. Beredskapsavhengig vedlikehold skal konkurranseutsettes i perioden 2007–2009.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) for Samferdselsdepartementet ble det foreslått at konkurranseutsettingen av vedlikeholdet av jernbanenettet skulle fortsette som opprinnelig lagt til grunn, med unntak av vedlikehold av eksisterende kontaktledningsanlegg. Jernbaneverket har konkurranseutsatt vedlikeholdsoppdrag for om lag 340 mill. kroner i 2005, og i St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det lagt til grunn å konkurranseutsette oppdrag for 400–450 mill. kroner i 2006.

Regjeringen vil legge til grunn at nye oppgaver ikke blir konkurranseutsatt. Regjeringen mener at oppgaver som er avgjørende for driftsstabilitet og sikkerhet i jernbanenettet må drives i regi av Jernbaneverket. Dette gjelder også enkelte andre oppgaver hvor leverandørmarkedet ikke fungerer.

Dette innebærer konkret at alt vedlikehold på eksisterende tele-, signal- og kontaktledningsanlegg, alt øvrig korrektivt vedlikehold og de fleste driftsoppgaver fortsatt skal drives i egenregi av Jernbaneverket. Innenfor disse rammene er det en forutsetning og et krav at virksomheten effektiviseres.

3.3.13 Miljøverndepartementet

Kap. 1400 Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)

Post 70 Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner

Posten omfatter alle driftstilskudd til frivillige miljøvernorganisasjoner som blir gitt over Miljøverndepartementets budsjett. De frivillige organisasjonene gjør et verdifullt arbeid med å styrke og opprettholde miljøinteressen i befolkningen, og bevilgningen på posten foreslås økt med 1 mill. kroner.

Post 73 Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, kan overføres

Det er behov for å styrke arbeidet med miljøinformasjon om produkter, miljøteknologi, miljøledelsessystemer, miljøvennlige produkter og tjenester, herunder miljøbevisste offentlige anskaffelser og avfallsreduksjon. Posten foreslås styrket med 2 mill. kroner.

Post 81 Tilskudd til lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, kan overføres, kan nyttes under post 21

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått å opprette en ny tilskuddpost for å følge opp den varslede satsingen på Lokalt miljøvern i St.meld. nr. 21 (2004–2005) *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*. Foreslått bevilgning på denne posten er i St.prp. nr. 1 (2005–2006) satt til 10 mill. kroner. Regjeringen vil at fagkompetansen i kommunene innen natur og miljøvern skal gjenreises. I Soria-Moria erklæringen er det også nedfelt at kommunenes rolle som samfunnsutvikler skal styrkes. De kommende nettverksgruppene til KS vil være en viktig aktør i dette arbeidet. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen under denne posten styrket med ytterligere 3 mill. kroner i 2006.

Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det foreslås å gjeninnføre ordningen med juridisk bistand til kommuner som har behov for det i arbeidet med beskyttelse av strandsonen. Som følge av dette foreslås bevilgningen styrket med 2 mill. kroner. Videre foreslås det å øke bevilgningen til bekjempelse av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris* med 1 mill. kroner. Økningen skal spesielt sikre gjennomføring av forarbeider i Vefsna med sikte på at behandling med kjemikalier for å utrydde lakseparasitten kan settes i gang i 2007.

Post 30 Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, kan overføres

Det foreslås å øke tilsagnsfullmakten under denne posten med 30 mill. kroner fra 17,2 mill. kroner til 47,2 mill. kroner. Den økte fullmakten skal benyttes til kjøp av attraktive friluft- og naturområder til allmennhetens bruk, herunder strandområder. Arbeidet med å sikre allmenn bruksrett m.v. på eiendommer som går ut av Forsvarets og Kystverkets bruk, vil også bli ivaretatt.

Post 71 Risikoerstatning i rovviltområder, kan overføres

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble det foreslått opprettet en ny erstatningsordning ved rovviltskader. Regjeringen ønsker å beholde dagens erstatningsordning for tap av husdyr på beite som skyldes rovvilt. Dette innebærer at post 71 for risikoerstatninger i rovviltområder utgår og midlene overføres til kap. 1427 post 72 Erstatninger for rovviltskade på husdyr og tamrein, overslagsbevilgning.

Post 72 Erstatning for rovviltskade på husdyr og tamrein, overslagsbevilgning

Posten omfatter erstatninger for tap av husdyr og tamrein. Midlene under posten er rettet mot resultatområde 1 Bærekraftig bruk og vern av biologisk mangfold.

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble det foreslått opprettet en ny erstatningsordning ved rovviltskader. Regjeringen ønsker å beholde dagens erstatningsordning for tap av husdyr på beite som skyldes rovvilt. Dette medfører at foreslått bevilgning under kap. 1427 post 71 Risikoerstatning i rovviltområder føres tilbake til kap. 1427 post 72.

Mål

Ordningen skal sikre full erstatning for dokumenterte og sannsynliggjorte rovviltskader på husdyr og tamrein slik dette er nedfelt i viltloven.

Tildelingskriterium

Erstatninger blir utbetalt i samsvar med forskrift fastsatt i medhold av lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet, § 12 a. Det blir vist til «Forskrift om erstatning for tap og følgeskader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt», fastsatt 2. juli 1999 og «Forskrift om erstatning for tap og følgeskader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt», fastsatt 4. mai 2001.

Oppfølging og kontroll

Erstatningssøknadene blir gjennomgått for å sikre at vilkårene for erstatning er oppfylt. Dokumentasjonen av skadene er bedret etter hvert som innsatsen med bestandsregistrering og skadedokumentasjon er trappet opp. Skadedokumentasjonen gjennomføres av Statens naturoppsyn.

Kap. 1441 Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)

Post 39 Opprydningstiltak, kan overføres

Regjeringen vil arbeide for at folk skal oppleve en giftfri hverdag og vil styrke arbeidet med å stanse den gradvise forurensningen av jord, luft og vann. Flere typer miljøgifter skal utfases, og informasjonen om farlige kjemikalier i produkter skal styrkes. Regjeringen vil videreføre utredningen av et generelt forbud mot miljøgifter i forbrukerprodukter med sikte på å utvikle et regelverk som i større grad beskytter helse og miljø mot miljøgifter. Regjeringen vil trappe opp arbeidet med opprydding av forurensede sedimenter i fjorder og havner. Regjeringen legger stor vekt på å påvirke EUs forslag til nytt kjemikalieregelverk for at det i større grad skal legge bevisbyrden på industrien for å dokumentere at kjemikaliene som markedsføres, er trygge nok.

Det foreslås en videre styrking av arbeidet med opprydding og kartlegging av miljøgifter samt økt satsing på forbedret vannkvalitet i Vansjø-, Hobøl- og Jærvassdragene. Bevilgningen foreslås økt med 20 mill. kroner til en opptrapping av opprydding i forurenset sjøbunn og forurenset jord i barnehager, skolegårder og lekeplasser, og til å styrke arbeidet med å kartlegge og stanse utslipp av miljøgifter. Satsingen inkluderer 2 mill. kroner til Vansjø, -Hobøl- og Jærvassdragene, som er sterkt overbelastet med næringssalter.

Oppfyllelse av utslippsforpliktelsen under Kyotoprotokollen

Regjeringen vil føre en politikk som sikrer at Norge vil oppfylle utslippsforpliktelsen under Kyoto-protokollen for perioden 2008–2012. Forpliktelsen skal oppfylles gjennom en kombinasjon av nasjonale tiltak og bruk av Kyoto-mekanismene slik protokollen legger opp til, der en betydelig del av utslippsreduksjonene skjer gjennom nasjonale tiltak. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til nasjonalt kvotesystem for 2008–2012 og endringer i andre klimavirkemidler.

Hovedinnretningen i klimapolitikken er sektorovergripende slik at klimamålet kan nås på en effektiv måte. Regjeringen vil imidlertid også legge fram sektorvise klimahandlingsplaner hvor det skal settes konkrete mål for hvor mye hver sektor skal bidra til at Norge når klimaforpliktelsene fra Kyoto.

3.3.14 Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Fornyings- og administrasjonsdepartementet vil ha sterkt fokus og høyt tempo på sin koordinerende og samordnende rolle for forbedring og utvikling av offentlig sektor. Fornyingsarbeidet vil bli preget av verdigrunnlaget i Regjeringserklæringen, som har inkludering, brukermedvirkning og næringsutvikling som pilarer. Offentlig sektor skal ivareta hensynet til kvalitet, tilgjengelighet, rettferdighet og økonomisk effektivitet. Mål for fornyingen vil være mer velferd og mindre administrasjon, samt et innovativt, dynamisk og kunnskapsbasert næringsliv. Organisering av statlig regional og lokal virksomhet vil være et sentralt område. Innbyggernes og næringslivets behov vil være i sentrum for videreutviklingen av det digitale Norge.

Forsøk med 6-timers arbeidstid

Regjeringen vil vurdere forsøk med 6-timersdag/arbeidstidsreformer i samarbeid med partene i arbeidslivet.

Det foreslås derfor å bevilge 10 mill. kroner til forberedelse av forsøks- og forskningsvirksomhet med 6 timers arbeidsdag, herunder forskningsoppdrag for å kunne belyse de makroøkonomiske konsekvensene av en eventuell reduksjon i normalarbeidstiden. Forskningsoppdraget skal blant annet være basert på erfaringer med arbeidstidsforkortelser fra Norge og andre land.

Omdisponering av foreslått beløp til EU-programmet IDAbc

EU-programmet IDAbc (Interoperable Delivery of European eGovernment Services to Public Administrations, Business and Citizens) skal løpe ut 2009. Programmet skal bl.a. ivareta infrastruktur og standarder for utveksling av informasjon innen offentlig forvaltning, og mellom offentlig forvaltning og næringsliv og innbyggere. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått 3 mill. kroner på kap. 1509 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer, post 70 Tilskudd for å dekke opp eventuell deltakelse i EU-programmet IDAbc. En eventuell norsk deltakelse vil koste om lag 6 mill. kroner årlig i programperioden. Det er foreløpig ikke avklart hvorvidt Norge vil delta i programmet. Det foreslås derfor at beløpet på 3 mill. kroner omdisponeres fra kap. 1509 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer, post 70 Tilskudd til kap. 1500 Fornyings- og administrasjonsdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Tilføyelse av stikkordet «kan overføres»

Bevilgningen under denne posten nyttes til bl.a. utredninger og oppdrag som Fornyings- og administrasjonsdepartementet selv ikke har kompetanse og/eller kapasitet til å utføre. Videre nyttes posten til en rekke prosjekter, tilretteleggingen av nye ordninger og tiltak innen fornying av offentlig sektor, dokumentasjon og kritiske analyser, brukerundersøkelser, forskning og utvikling mv. For 2005 og 2006 er det også avsatt midler til et prosjekt for sikring av regjeringsbygninger og områdene rundt regjeringskvartalet. Prosjektet vil medføre en rekke anskaffelser og er anslått til å vare 2–3 år.

Det foreslås at posten gis stikkordet «*kan overføres*».

Kap. 1503 Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte

Post 70 Tilskudd

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått en bevilgning på 106,2 mill. kroner under denne posten. På grunnlag av de gjeldende retningslinjene for denne bevilgningen og à jourført oversikt over årsverk og lønnsmasse i staten pr. 1.10.2004 må forslaget til bevilgning for 2006 økes med 1,6 mill. kroner til 107,8 mill. kroner. Dette fordeler seg med 97,8 mill. kroner som tilsvarer 0,24 pst. av lønnsmassen pr. 1.10.2004 og 10,0 mill. kroner som er en særskilt avsetning til undervisningspersonale.

Kap. 1509 Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer

Post 70 Tilskudd, kan overføres

Det vises til omtalen under kap. 1500, post 21 ovenfor. Posten foreslås redusert med 3 mill. kroner i forhold til det som er foreslått i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Kap. 1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

Styret i Posten Norge AS har besluttet å si opp sin pensjonsordning i Statens Pensjonskasse med virkning fra 1.1.2006. Posten har imidlertid søkt om fortsatt medlemskap for enkelte grupper. Utlemmingssaken er til behandling i Moderniseringsdepartementet.

Budsjetteffekten for 2006 av utmeldingen kan i hovedsak deles i to. For det første vil dette innebære bortfall av premieinntekter på om lag 550 mill. kroner. Dette er en varig inntektsreduksjon som vil motsvares av gradvis reduserte statlige pensjonsutbetalinger over lang tid, og det foreslås at denne effekten tas hensyn til på post 01.

Det andre elementet er det forsikringstekniske sluttoppgjøret mellom Posten Norge AS og Statens Pensjonskasse, som foreløpig er anslått til 1,66 mrd. kroner. Det anslåtte beløpet utgjøres i hovedsak av tilbakebetaling for forhåndsinnbetalte midler til Postens AFP-ordning. Det presiseres at anslaget er beheftet med usikkerhet, og at et endelig forsikringsteknisk sluttoppgjør for Posten først vil foreligge i 2006. Sluttoppgjøret foreslås bevilget på kap. 1542, ny post 22, Sluttoppgjør Posten Norge AS, med stikkordet «overslagsbevilgning».

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget i 2006 med eventuelt forslag om endelig justering av

budsjetteffektene på kapitlene 1542 Tilskudd til Statens Pensjonskasse og 2470 Statens Pensjonskasse.

Post 22 Sluttoppgjør Posten Norge AS, overslagsbevilgning (ny)

Det vises til omtalen under post 01 ovenfor. Det foreslås at ny post 22 Sluttoppgjør Posten Norge AS bevilges med 1 660 mill. kroner i 2006.

Kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Post 31 Igangsetting av byggeprosjekter, kan overføres

Kap. 2445 Statsbygg

Post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det fremmet forslag om å sette i gang prosjektene Samisk vitenskapsbygg i Kautokeino og rehabilitering av Sørhellingabygget ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) i Ås under henholdsvis kap. 1580 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, post 31 Igangsetting av byggeprosjekter og kap. 2445 Statsbygg, post 31 Igangsetting av ordinære byggeprosjekter.

Forslag til startbevilgning til disse to prosjektene er ført opp under feil kapitler i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Ettersom forslag til startbevilgning til Samisk vitenskapsbygg utgjør 10 mill. kroner, mens forslaget til startbevilgning til rehabilitering av Sørhellingabygget ved UMB utgjør 30 mill. kroner foreslås kap. 1580, post 31 økt med 20 mill. kroner i forhold til St.prp. nr. 1 (2005–2006), mens kap. 2445, post 31 tilsvarende foreslås redusert med 20 mill. kroner.

Kap. 2445 Statsbygg

Endringer i statens bygge- og eiendomsforvaltning

Det vises til omtalen av endringer i statens bygge- og eiendomsvirksomhet i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Regjeringen vil vurdere eventuelle endringer av statens bygge- og eiendomsvirksomhet nærmere, og vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Post 30 Prosjektering av bygg, kan overføres

Prosjektering av fengsel i Indre Salten

Prosjekteringen av et nytt fengsel i Indre Salten er inne i en tidligfase, hvor Statsbygg vurderer ulike utbyggingsalternativer. Fengselet planlegges bygget med 100–125 soningsplasser. Stortinget vedtok en prosjekteringsbevilgning på 2 mill. kroner i St.prp. nr. 65 (2004–2005). I St. prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått bevilget ytterligere 5 mill. kroner til prosjekteringen på kap. 2445 Statsbygg, post 30 Prosjektering av bygg. Justisdepartementet har nå kommet fram til at tidligfasen av prosjekteringen kan gjennomføres innenfor en kostnadsramme på 3 mill. kroner.

Det foreslås derfor å redusere forslaget til bevilgning på posten med 4 mill. kroner i forhold hva som er foreslått i St.prp. nr. 1 (2005–2006).

3.3.15 Finansdepartementet

Kap. 20 Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)

Post 01 Driftsutgifter

Ved Statsministerens kontor er det opprettet en ny stilling knyttet til oppfølging av Norges internasjonale engasjement for vaksinering. I den forbindelse foreslås bevilgningen økt med 1,0 mill. kroner.

Kap. 21 Statsrådet (jf. kap. 3021)

Post 01 Driftsutgifter

Som følge av merutgifter på grunn av regjeringsskiftet er det nødvendig å øke bevilgningen med 7,7 mill. kroner. Merutgiftene gjelder særlig etterlønn og feriepenger for medlemmer av Regjeringen Bondevik II og deres statssekretærer og politiske rådgivere, noe økte lønnsutgifter og større utgifter til pendlerboliger.

Kap. 1618 Skatteetaten (jf. kap. 4618)

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen vil intensivere arbeidet mot svart arbeid og skatteunndragelser. I tråd med dette foreslås skatteetatens driftsbudsjett økt med 10,0 mill. kroner.

Økningen skal gå til intensivert innsats for å avdekke og hindre skatteunndragelser. Etaten vil iverksette flere målrettede kontrolltiltak mot utsatte bransjer og arbeide mer aktivt med informasjon og forebyggende arbeid.

Saker som gjelder skattekriminalitet, er ofte kompliserte og legger beslag på store ressurser. Dette gjelder ikke minst der en har kompliserte selskapsstrukturer med internasjonale forgreninger. Etaten vil derfor styrke kompetansen og spesialiseringen på dette området. Også på finansområdet er det behov for forsterket innsats.

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med 0,5 mill. kroner. Reduksjonen må ses i sammenheng med avviklingen av abonnementsordningen for Statistisk sentralbyrås publikasjoner, jf. forslag om inntektsreduksjon under kap. 4620 Statistisk sentralbyrå.

Kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift

Post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, overslagsbevilgning

Post 72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter, overslagsbevilgning

En generell ordning for kompensasjon for merverdiavgift til kommunesektoren ble innført fra 1. januar 2004. Kompensasjon til kommuner og fylkeskommuner bevilges over kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift, post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, mens kompensasjon til enkelte private og ideelle virksomheter som omfattes av ordningen, bevilges over samme kapittels post 72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter.

Ved innføringen av ordningen ble det gjort anslag på hvor store utbetalingene kunne bli på de to postene. Tallgrunnlaget for å beregne omfanget av kompensasjonen til private og ideelle virksomheter var forholdsvis usikkert, og omfanget av denne delen av kompensasjonsordningen har vist seg å være betydelig større enn anslått. På grunnlag av regnskapstall per begynnelsen av oktober 2005 og utbetalingene mot slutten av 2004, er det grunnlag for å justere anslagene for 2006. For kap. 1632 Kompensasjon for merverdiavgift foreslås det derfor at

– post 61 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, *overslagsbevilgning*, nedsettes med 530 mill. kroner – fra tidligere foreslått 10 200 mill. kroner til 9 670 mill. kroner.
– post 72 Tilskudd til private og ideelle virksomheter, *overslagsbevilgning*, økes med 235 mill. kroner – fra tidligere foreslått 680 mill. kroner til 915 mill. kroner.

I stortingsproposisjonen om ny saldering av statsbudsjettet 2005 vil det bli foreslått å endre 2005-bevilgningene på disse postene.

Kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift

Post 01 Driftsutgifter, overslagsbevilgning

I Gul bok 2006 er det foreslått innført en nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Utgiftsrammene til departementene ble derfor justert for forventede utbetalinger av merverdiavgift i 2006. Summen av nedjustering av de berørte drifts- og investeringsbevilgningene på 4 937,3 mill. kroner ble foreslått bevilget på kap. 1633, post 01.

Det foreslås at ordningen ikke innføres. På den bakgrunn foreslås det å tilbakeføre nedjusteringen på de berørte drifts- og investeringsbevilgningene. Samtidig foreslås det at kap 1633, post 01 settes ned med 4 937,3 mill. kroner til null. Det vises til nærmere omtale av denne reverseringen i et eget avsnitt nedenfor.

Kap. 1634 Statens innkrevingssentral (jf. kap. 4634)

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 3,0 mill. kroner. Økningen skyldes økt bruk av automatisk trafikkontroll med påfølgende økt oppdragsmengde og økte kostnader til innkreving av bøtekrav for Statens innkrevingssentral, jf. omtale under kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgifter og kap. 4634 Statens innkrevingssentral, post 81 Bøter, inndragninger.

Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.

Post 89 Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, overslagsbevilgning

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått at Fondet for forskning og nyskapning økes med 39 mrd. kroner. Regjeringen foreslår i denne proposisjonen at økningen begrenses til 14 mrd. kroner slik at fondet øker fra 36 til 50 mrd. kroner. Det vises til nærmere omtale under kap. 286 Fondet for forskning og nyskapning, post 95 Fondskapital. Regjeringens

forslag medfører at renteutgiftene vedrørende fondet reduseres med 914,2 mill. kroner.

Endrede renteforutsetninger og ny informasjon fra bl.a. gjennomførte låneauksjoner, tilsier en økning av bevilgningsanslaget på posten med 117,5 mill. kroner.

Samlet innebærer dette at bevilgningen på post 89 Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, foreslås redusert med 796,7 mill. kroner – fra tidligere foreslått 18 896,3 mill. kroner til 18 099,6 mill. kroner.

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)

Post 01 Salgsinntekter

En stadig større del av publikasjonene fra Statistisk sentralbyrå er fritt tilgjengelig på byråets internettsider. På denne bakgrunn ble det i St.prp. nr. 1 (2005–2006) ført opp 1,0 mill. kroner på post 01 Salgsinntekter, mot 2,0 mill. kroner i saldert budsjett 2005. Statistisk sentralbyrå har nylig besluttet å avvikle abonnementsordningen for publikasjoner, slik at inntektene blir ytterligere redusert. På denne bakgrunn foreslås bevilgningen på post 01 Salgsinntekter redusert med 0,5 mill. kroner.

Kap. 4634 Statens innkrevingssentral (jf. kap. 1634)

Post 81 Bøter, inndragninger

Bevilgningen foreslås økt med 50 mill. kroner. Økningen skyldes økt bruk av automatisk trafikkontroll, jf. omtale under kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten, post 01 Driftsutgif-

Tabell 3.16 Oversikt over skatte- og avgiftsendringer utenom petroleumsvirksomheten i dette tillegget til St.prp. nr. 1. Mill. kroner

Kap/post	Betegnelse	Gul bok 2006	Anslags-endring	Skatte- og avgifts-opplegget	Skatt-ører[1]	Endring i kommunal selskap-skatt [2]	Nytt bevilg-ningsfor-slag
5501/70	Toppskatt mv.	12 900	27	3 058			15 985
5501/72	Fellesskatt	108 200	124	618	2 060	6 680	117 682
5521/70	Merverdiavgift mv.	157 800	-435	135			157 500
5526/70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	9 743		-90			9 653
5536/71	Engangsavgift på motorvogner mv.	16 989		270			17 259
5536/72	Årsavgift	7 633		125			7 758
5556/70	Produktavgift på alkoholfrie drikkevarer mv.	790		195			985
5559/70	Produktavgift på engangsemballasje	42		490			532
5700/71	Trygdeavgift	69 400	124	60			69 584
5700/72	Arbeidsgiveravgift	97 700	212	5			97 917
= Sum endring statsbudsjettet			52	4 866	2 060	6 680	
+ Kommunesektorens skatteinntekter [3]			171	1 489	-2 060		
= Samlet skatte- og avgiftsopplegg				6 355			

[1] Som en del av det økonomiske opplegget for kommunesektoren foreslås den kommunale skattøren for personlig skattytere redusert med 0,3 prosentpoeng i forhold til St. prp. nr. 1, til 13,3 pst. Den fylkeskommunale skattøren foreslås redusert med 0,1 prosentpoeng til 2,9 pst. Satsen for fellesskatt til staten foreslås økt med 0,4 prosentpoeng, tilsvarende 2 060 mill. kroner.

[2] Forklaringen på økningen i fellesskatten med 6 680 mill. kroner er at dagens ordning for å tilføre kommunene en andel av selskapsskatten videreføres inntil det blir lagt fram en vurdering av om det er hensiktsmessig at selskapsskatt skal være en del av kommunenes inntektsgrunnlag, jf. nærmere omtale i kapittel 1.3. Regjeringen Bondevik II la opp til at kommunene fra og med 2007 skulle tilføres selskapsskatten via et nytt felleskommunalt skattefond. Dette innebar en reduksjon i statens inntekter fra fellesskatten i 2006 anslått til 6680 mill. kroner.

[3] Reduksjonen i kommunesektorens skatteinntekter med 400 mill. kroner kompenseres med økte rammetilskudd.

ter og kap. 1634 Statens innkrevingssentral, post 01 Driftsutgifter.

Kap. 5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum

Post 74 Arealavgift mv.

Det foreslås å sette ned bevilgningen på kap. 5507, post 74 med 100 mill. kroner til 500 mill. kroner. Bakgrunnen er ny informasjon om forskyvning av innbetalingen i 2006.

Kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer

Endrede renteforutsetninger og oppdatert informasjon gjør det nødvendig å endre noen av bevilgningsforslagene på kap. 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer. Dette gjelder:

- *post 82 Av innenlandske verdipapirer*, som foreslås økt med 8,4 mill. kroner – fra 667,9 mill. kroner til 676,3 mill. kroner
- *post 86 Av statskassens foliokonto i Norges Bank*, som foreslås redusert med 41,5 mill. kroner – fra 3 524,9 mill. kroner til 3 483,4 mill. kroner
- *post 88 Av utlån under opptrekk*, som foreslås redusert med 25,0 mill. kroner – fra 115,0 mill. kroner til 90,0 mill. kroner.

Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge

Bevilgningsforslagene for inntektene fra skatter og avgifter utenom petroleumsvirksomheten endres fra forslagene i St.prp. nr. 1 (2005–2006) av flere grunner. Anslagene for bl.a. veksten i BNP for Fastlands-Norge og sysselsettingen er økt siden Nasjonalbudsjettet 2006, mens anslaget for veksten i privat konsum er nedjustert. Dette påvirker anslagene for de faktiske skatte- og avgiftsinntektene, jf. kolonnen for anslagsendringer i tabell 3.16. Den bokførte effekten av Regjeringens forslag til endringer i skatte- og avgiftsopplegget fra Bondevik II-regjeringens forslag i St.prp. nr. 1 framkommer i den tredje tallkolonnen. Øvrige endringer i bevilgningsforslagene for skatte- og avgiftsinntektene utenom petroleumsvirksomheten er forklart i fotnotene til tabellen. I den siste kolonnen vises det nye bevilgningsforslaget for skatte- og avgiftsbevilgninger utenom petroleumsvirksomheten som foreslås endret fra St.prp. nr. 1 (2005–2006).

3.3.16 Forsvarsdepartementet

Kap. 1710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg

Post 47 Nybygg og nyanlegg

Bevilgningen foreslås opprettholdt på samme nivå.

Tørrdokk til Sjøforsvarets større fartøyer

Det vises til Stortingets beslutning om at det skal investeres i en ny og utvidet tørrdokk ved Haakonsvern med en samlet kostnad på 235 mill. 2002-kroner, tilsvarende 270 mill. 2006-kroner, jf. Innst. S. nr. 232 (2001–2002). Det vises også til videre informasjon om saken i St.prp. nr. 12 (2003–2004), St.prp. nr. 1 (2003–2004), St.prp. nr. 42 (2003–2004), St.prp. nr. 1 (2004–2005), St.prp. nr. 65 (2004–2005) og St.prp. nr. 1 (2005–2006).

Etter gjennomført anbudskonkurranse vil prosjektet forventes å ha en samlet kostnadsramme på 314 mill. kroner. Ny og utvidet tørrdokk på Haakonsvern vil sikre at Forsvarets nye fregatter til enhver tid vil ha tilgang til dokk. Prosjektet vil også bidra til å bevare et viktig kompetansemiljø. Etter en helhetlig vurdering ser Regjeringen et behov for å bygge en ny og utvidet tørrdokk på Haakonsvern, og prosjektet foreslås derfor videreført. Det settes av 50 mill. kroner til dette i 2006. Dette finansieres ved å redusere bevilgningen til Regionfelt Østlandet med 15 mill. kroner. Det resterende vil måtte inndekkes ved å skyve på eller redusere omfanget av andre prosjekter.

Før prosjektet iverksettes, skal det gjennomføres kvalitetssikring av kostnadsanslag og plan for gjennomføring.

Bondevik II-regjeringens forslag til romertallsvedtak nr. IX under Forsvarsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006) «Det investeres ikke i ny og utvidet fregattdokk ved Haakonsvern» foreslås trukket tilbake.

Regionfelt Østlandet

Regjeringen foreslår å redusere omfanget av anleggsprosjektet Regionfelt Østlandet og i den forbindelse redusere bevilgningen til prosjektet i 2006 med 15 mill. kroner.

Kap. 1719 Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet

Post 71 Overføring til andre

Regjeringen viser til det viktige samarbeidet mellom Forsvaret, spesielt Heimevernet, og Det frivillige skyttervesen (DFS), og foreslår å sette av ytterligere 1 mill. kroner i driftsstøtte til DFS i 2006. Dette innebærer at støtten videreføres på samme nominelle nivå som i 2005.

Kap. 1731 Hæren

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 6 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke innsatsen (med 25 mill. kroner) knyttet til styrkeproduksjon til reaksjons- og oppfølgingsstyrken (R&O-styrken) i Hæren i Indre Troms – Skjold garnison – blant annet for å kunne stille en kompanistridsgruppe til internasjonale operasjoner fra sommeren 2007.

For å øke ressursene til denne styrkingen og annen prioritert operativ virksomhet i nordområdene, frigjøres det noe midler ved å utsette tilsettinger i stabsapparatet, kansellere mindre utgiftsposter til ikke-operativ virksomhet og justere noe på innkallingsdatoene for vernepliktige i 2006.

Kap. 1732 Sjøforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med netto 5 mill. kroner.

Regjeringen foreslår en betydelig styrking av den operative virksomheten i Sjøforsvaret ved å øke tilstedeværelse av marinefartøyer i Nord-Norge, og ved at en større del av marinens trenings- og øvingsaktivitet legges til Nord-Norge (økning med til sammen 35 mill. kroner).

Dette finansieres i hovedsak gjennom å utrangere og avhende torpedo TP 613, som det ikke lenger er operativt behov for.

Kap. 1733 Luftforsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås opprettholdt på samme nivå.

Regjeringen foreslår imidlertid å øke den maritime overvåkingen i nordområdene (overvåkingsfly P-3 Orion) ved å tilføre denne virksomheten ytterligere 35 mill. kroner. Dette er et viktig tiltak for å bedre norske sivile og militære myndigheters situasjonsbilde i nordområdene og vil også gjøre bruken av andre strukturelementer i nordområdene mer effektiv.

For å muliggjøre denne styrkingen, samt økning av annen operativ aktivitet i nord, vil det bli frigjort midler gjennom en begrenset reduksjon av det operative ambisjonsnivået for kampflyvåpenet. Forsvaret har de siste årene hatt et meget høyt operativt ambisjonsnivå for kampflyvåpenet, og en slik begrenset reduksjon anses ikke å svekke evnen til oppgaveløsning, verken nasjonalt eller internasjonalt. Tiltaket vil heller ikke ha noen innvirkning på våre forpliktelser vis-a-vis NATO.

Kap. 1734 Heimevernet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med netto 10 mill. kroner.

Det foreslås å øke trenings- og øvingsbudsjettet i Heimevernet noe (10 mill. kroner). Dette vil øke antallet av forsterknings- og oppfølgingsstyrkene som vil bli trent og øvet i 2006 i tråd med ambisjonene i kvalitetsreformen i Heimevernet. For å skaffe inndekning for denne satsingen, samt økt operativt ambisjonsnivå i nordområdene, foreslås en begrenset reduksjon i omfanget av førstegangstjenesten i Heimevernet (-20 mill. kroner).

Kap. 1740 Forsvarets logistikkorganisasjon

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås redusert med netto 41 mill. kroner.

For å frigjøre midler blant annet til økt operativ virksomhet i nordområdene, gjennomgås og justeres ordningen med årlige gratisreiser for befal med familie med det formål å få på plass et mer målrettet regime. Dette vil gi betydelige innsparinger i forhold til dagens ordning. Gjennomgangen vil bli foretatt i tett samarbeid med personellorganisasjonene i Forsvaret.

Kap. 1790 Kystvakten

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 15 mill. kroner for å styrke Kystvaktens evne til å løse sine kjerneoppgaver. Økningen gir rom for økt operativ aktivitet og vil bedre Kystvaktens evne til å håndheve norske suverene rettigheter og evnen til å møte potensielle miljøutfordringer langs kysten av Nord-Norge.

Kap. 1792 Norske styrker i utlandet

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 20 mill. kroner for å kunne trappe opp norsk tilstedeværelse ved *International Security Assistance Force* (ISAF) i Afghanistan, eventuelt FN-ledede operasjoner. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget i denne sammenheng.

Ved tilbaketrekning av personell fra Irak-misjonen frigjøres 20 mill. kroner, som Regjeringen foreslår omdisponert til å trappe opp norsk tilstedeværelse i FN-operasjoner i Afrika. En ytterligere økning av engasjementet vil kunne bli aktuelt i løpet av 2006. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag om dette.

Kap. 1795 Kulturelle og almennyttige formål

Post 01 Driftsutgifter

Bevilgningen foreslås økt med 4 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å styrke virksomheten til Forsvarets musikk med 4 mill. kroner. Dette muliggjør økt aktivitet for musikkorpsene i Forsvaret.

Prosjekt 6088 – Nye fregatter

Forsvarsdepartementet viser til omtale av Prosjekt 6088 Nye fregatter i St.prp. nr. 1 (2005–2006). Forsvaret har siden nevnte proposisjon ble fremmet forhandlet frem en avtale med den spanske leverandøren av Nansen-klasse fregatter, Navantia, der leveransen av første fregatt utsettes til senest 31. mars 2006. Avtalen regulerer også tilhørende kompensasjon for forsinkelsen. Første fartøy i Nansenklassen var opprinnelig planlagt levert i løpet av siste kvartal 2005.

3.3.17 Olje- og energidepartementet

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat

Post 01 Driftsutgifter

Det foreslås å flytte 4 mill. kroner til implementering av bygningsdirektivet fra kap. 1820, post 01 Driftsutgifter til kap. 1825, post 21 Spesielle driftsutgifter, jf. omtale under kap. 1825, post 21 Spesielle driftsutgifter.

På denne bakgrunn reduseres forslaget til bevilgning under posten med 4 mill. kroner i 2006.

Post 73 Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, kan overføres (Ny)

Det foreslås bevilget 30 mill. kroner til utjevning av overføringstariffer i 2006. Dette er om lag samme beløp som er bevilget for inneværende år. I Bondevik II-regjeringen sitt forslag til statsbudsjett for 2006 var det ikke satt av midler til denne ordningen.

Tilskudd til utjevning av overføringstariffer skal bidra til å redusere forskjeller i overføringstariffene som følge av naturgitte forhold og høye overføringskostnader. Ordningen bidrar til en direkte reduksjon av nettleien for sluttbrukere tilknyttet distribusjonsnett i de områder av landet med høyest overføringskostnader. Den er utformet slik at den ikke fjerner nettselskapenes incentiver til å drive effektivt og ha lave tariffer.

Tildelingskriterier

Kriteriet for tildeling av støtte er gjennomsnittlig nettkostnad per kWh for uttak av kraft. Det fastsettes en terskelverdi for gjennomsnittlige nettkostnader som gir grunnlag for støtte. Terskelverdien beregnes ut fra størrelsen på den årlige bevilgningen. Midlene fordeles slik at hvert distribusjonsselskap mottar to tredjedeler av differansen mellom terskelverdien og den gjennomsnittlige nettkostnaden i selskapet. Distribusjonsselskap der støtten til forbrukere blir mindre enn 1 øre/kWh i forhold til gjennomsnittlig nettkostnad omfattes ikke av ordningen. Dette skyldes at virkningen på nettleien blir relativt beskjeden i forhold til de administrative kostnadene.

Tilskuddet inngår i selskapets tillatte inntekt (inntektsrammen), og bidrar på denne måten til direkte reduksjon i nettleien til forbruker.

Norges vassdrags- og energidirektorat er ansvarlig for tildeling av midler til det enkelte distribusjonsverk, og for oppfølging av ordningen. Ordningen administreres lokalt av distribusjonsverkene gjennom fastsettelsen av nettleien.

Kap. 1825 Omlegging av energibruk og energiproduksjon

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Posten dekker aktiviteter innenfor fornybar energi og deltakelse i ulike internasjonale program. Innføring av energimerkeordningen har som mål å bedre energibruken i bygninger og synliggjøre energieffektivisering i bygningssektoren.

Midlene knyttet til arbeidet med implementering av denne ordningen foreslås flyttet fra kap. 1820, post 01 Driftsutgifter til kap. 1825, post 21 Spesielle driftsutgifter som et eget tiltak.

På bakgrunn av ovennevnte foreslås det å øke forslaget til bevilgning for 2006 med 4 mill. kroner, fra 10,5 til 14,5 mill. kroner.

Kap. 1830 Forskning

Post 50 Norges forskningsråd

Regjeringen øker forslaget til bevilgning for 2006 på denne posten med 15 mill. kroner, fra 462,1 til 477,1 mill. kroner. Økningen skal gå til å styrke forskningsprogrammene RENERGI og Climit med henholdsvis 10 og 5 mill. kroner.

RENERGI dekker storparten av den energirelaterte forskningen, med unntak av forskning knyttet til miljøvennlig gassteknologi og petroleumsteknologi. Forslaget til økt bevilgning er en del av Regjeringens satsing på energieffektivisering og nye fornybare energikilder, og skal gi rom for å styrke forskning, kompetanseoppbygging og teknologiutvikling innenfor programmets fagområder. Midlene skal også gå til å styrke satsingen på hydrogen som energibærer.

Climit er et samarbeidsprogram mellom Norges forskningsråd og Gassnova som retter seg mot forskning, utvikling og demonstrasjon av miljøvennlig gassteknologi. Den foreslåtte økningen i bevilgningen skal gå til å styrke forsknings- og utviklingskomponenten i programmet. Målet er at det gjennom forskningsbevilgningene skal bli lettere å få igangsatt større prosjekter som industrien står bak. Økte bevilgninger kan også være utløsende i forhold til økt norsk deltakelse i internasjonale prosjekter.

Kap. 1831 Miljøvennlig gassteknologi

Regjeringens mål er at Norge skal bli verdensledende i miljøvennlig bruk av gass. Regjeringen la i Soria Moria-erklæringen fram en ambisiøs plan for å realisere CO_2-håndtering og skape en verdikjede for CO_2. Regjeringen vil samarbeide med utbyggerne av gasskraft om anlegg for CO_2-fangst, og bidra økonomisk til at dette kan gjennomføres så snart som mulig. Gjennom økonomiske virkemidler og satsing på ny teknologi vil Regjeringen sørge for at nye konsesjoner for gasskraft skal basere seg på CO_2-fjerning. Regjeringen vil videre at et statlig selskap får i ansvar å skape en verdikjede for transport og injeksjon av CO_2. Staten skal bidra økonomisk til å realisere dette.

Realisering av Regjeringens målsetning krever betydelig satsing gjennom flere år, og at det raskt settes i gang arbeid på flere områder. Det er nødvendig å gjøre et grundig forarbeid for å sikre at organiseringen av det statlige engasjementet gjennomføres innenfor forsvarlige juridiske og økonomiske rammer. Regjeringen foreslår at det bevilges 20 mill. kroner i 2006 til oppstart av tidskritiske prosjekter knyttet til CO_2-håndtering og verdikjede for CO_2. Dette forslaget kommer i tillegg til satsingen på teknologiutvikling gjennom Gassnova og forskning på CO_2-håndtering gjennom Forskningsrådet.

Plan for oppfølging av Soria Moria-erklæringen på dette området, med rask oppstart i 2006, vil være Regjeringens oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 358 og 470 (2003–2004):

«Anmodningsvedtak nr. 358 (2003–2004):

Stortinget ber Regjeringen videreføre utredningen av CO_2-injeksering i olje- og gassfelt på sokkelen, og at den samfunnsøkonomiske og miljømessige gevinsten tillegges stor vekt.»

«Anmodningsvedtak nr. 470 (2003–2004):

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til hensiktsmessige virkemidler for å stimulere til bruk av CO_2 som trykkstøtte for økt utvinning på norsk sokkel. Videre ber Stortinget Regjeringen vurdere ytterligere insentivordninger for økt haleproduksjon. Vurderingene bes lagt frem snarest mulig og senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2006.»

Ny post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Realisering av Regjeringens målsettinger i Soria Moria-erklæringen knyttet til CO_2-håndtering og verdikjede for CO_2 er krevende og vil innebære omfattende satsing og arbeid over flere år. Det er nødvendig å gjøre et grundig forarbeid for å sikre at utformingen av det statlige engasjementet gjennomføres innenfor forsvarlige juridiske og økonomiske rammer.

Olje- og energidepartementet legger til grunn at nødvendig forarbeid settes i gang umiddelbart for å holde framdriftsplanen. Det er fram til i dag utført en rekke utredninger knyttet til potensialet for å etablere CO_2-kjeder. For å komme videre i arbeidet er det nødvendig å sette i gang et konkret arbeid i samråd med aktører som er aktuelle som leverandører av teknologi, samt med potensielle selgere og kjøpere av CO_2. Det er behov for å etablere et mest mulig reelt grunnlag for å vurdere nødvendig omfang av et statlig engasjement i etablering av en verdikjede for CO_2. Departementet

vil sørge for en oppfølging mellom relevante kommersielle aktører på land, i transportleddet og på norsk kontinentalsokkel.

Nødvendig framdrift i forhold til etablering av fangstanlegg for CO_2 på Kårstø innen 2009 innebærer at prosjekteringsarbeid for utbyggingen også gis høy prioritet i 2006. Det er behov for større sikkerhet i forhold til kostnader og tidsløp for konkret prosjektering, utbygging og drift av et renseanlegg på Kårstø, og innsatsen bør rettes mot hva som kan oppnås av garantier for leveringstid, kostnader og regularitet for et anlegg tilpasset forholdene på Kårstø.

Den mest hensiktsmessige organiseringen av det statlige engasjementet avhenger av flere forhold knyttet til tidsperspektiv, kostnadsvurderinger og juridiske rammebetingelser. Omfanget av det statlige engasjementet avhenger av prisutviklingen i flere internasjonale markeder, der ulike utviklingstrekk må vurderes. Videre kan de organisatoriske rammene for det statlige engasjementet variere i de ulike leddene i CO_2-kjeden, henholdsvis fangst, infrastruktur og injisering av CO_2 i produserende oljefelt og deponering. I vurderingene av det statlig engasjementet må det vektlegges at organiseringen er robust i forhold til EØS-regelverket i alle deler av kjeden. Av andre sentrale juridiske utredninger bør det også i 2006 igangsettes et arbeid vedrørende ansvarsforholdet for lagret CO_2.

Det foreslås en bevilgning på 20 mill. kroner til igangsetting av tidskritisk arbeid med CO_2-håndtering og verdikjede for CO_2.

Kap. 4800 Olje- og energidepartementet

Post 02 Ymse inntekter

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det budsjettert med 1,2 mrd. kroner i inntekter i 2006 fra salg av oljeberedskapsprodukter som følge av omlegging til ny modell for beredskapslagring i Norge. Som følge av mangelen på petroleumsprodukter som har oppstått i etterkant av flere tropiske orkaner høsten 2005, har Det internasjonale energibyrået (IEA) iverksatt en krisehåndteringsplan for å gjøre 60 mill. fat olje tilgjengelig i markedet. Som Norges bidrag gjennomfører OED nå i 2005 salg av 40 000 Sm^3 petroleumsprodukter. Det anslås at salget vil gi inntekter i 2005 på om lag 120 mill. kroner. Salget vil medføre at inntektene fra salg av beredskapsprodukter i 2006 reduseres tilsvarende.

På den bakgrunn foreslås det at kap. 4800, post 02 Ymse inntekter reduseres fra 1,2 til 1,08 mrd. kroner i 2006.

3.3.18 Statens petroleumsfond

Kap. 2800 Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800)

Post 50 Overføring til fondet

Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet overføres i sin helhet til Statens petroleumsfond. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble det under kapittel 2800, post 50 foreslått bevilget 328 039 mill. kroner. Som følge av nye anslag for netto kontantstrømmen foreslås bevilgningen endret til 327 939 mill. kroner.

Kap. 5800 Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800)

Post 50 Overføring fra fondet

Bevilgningen på kapittel 5800 Statens petroleumsfond, post 50 Overføring fra fondet skal finansiere statsbudsjettets oljekorrigerte underskudd. Under kapittel 5800 ble det i St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble overføringen fra Statens petroleumsfond foreslått bevilget med 76 975 mill. kroner for å dekke det oljekorrigerte underskuddet på statsbudsjettet. De oljekorrigerte budsjettunderskuddet foreslås nå endret til 70 795 mill. kroner. Nedgangen må bl.a. ses i sammenheng med en teknisk endring i hvordan kommunene får tilført sin andel av selskapsskatten. Det vises til nærmere omtale i boks 1.1 i kapittel 1.

3.3.19 Statens finansieringsbehov

Kap. 5999 Statslånemidler

Post 90 Lån

Bevilgningen knyttet til statslånemidler er en saldering av statsbudsjettets inntekter og utgifter inkludert lånetransaksjoner. Bevilgningen motsvarer dermed statsbudsjettets brutto finansieringsbehov. I St.prp. nr. 1 (2005–2006) ble brutto finansieringsbehovet anslått til 47 426 mill. kroner. I dette tilleggsnummeret er brutto finansieringsbehovet anslått til 22 446 mill. kroner, som foreslås bevilget på kapittel 5999. Reduksjonen må ses i sammenheng med forslaget om å redusere avsetningen til Fondet for forskning og nyskaping med 25 mrd. kroner, jf. omtale i avsnitt 3.3.2 om endringer på Kunnskapsdepartementets budsjettområde.

3.4 Endringer i departementsstrukturen – budsjettmessig oppfølging

Fra 1. januar 2006 får fire departementer nye navn. Fra samme dato vil det bli gjort enkelte endringer i strukturen for tre av de fire departementene.

Arbeids- og sosialdepartementet skifter navn til Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Arbeids- og inkluderingsdepartementet får overført Innvandringsavdelingen, Integrerings- og mangfoldsavdelingen og Same- og minoritetspolitisk avdeling fra Kommunal- og regionaldepartementet. Samtidig overføres seksjon for alkohol- og narkotikapolitikk til Helse- og omsorgsdepartementet.

Barne- og familiedepartementet skifter navn til Barne- og likestillingsdepartementet. Barnehagesakene overføres til Kunnskapsdepartementet.

Moderniseringsdepartementet skifter navn til Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Utdannings- og forskningsdepartementet skifter navn til Kunnskapsdepartementet. Kunnskapsdepartementet får overført ansvaret for barnehagesakene fra Barne- og familiedepartementet.

I tråd med overføringen av ansvarsområder omfordeles enkelte bevilgningsforslag og budsjettfullmakter fra Gul bok 2006. Summen av omfordelingen er budsjettnøytral. En samlet oversikt over endringer i utgifter/inntekter som følge av ny departementstruktur er gitt i vedlegg 1. I tillegg vises det til eget romertallsvedtak som gjelder endringer i departementsnavnene der dette ikke fanges opp av andre forslag til bevilgningsvedtak eller romertallsvedtak.

3.5 Nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen

I St.prp. nr. 1 (2005–2006) er det foreslått innført en nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Det ble forutsatt at omleggingen skulle være budsjettnøytral. Utgiftsrammene til departementene ble derfor justert for forventede utbetalinger av merverdiavgift i 2006. Summen av nedjusteringene av de berørte drifts- og investeringsbevilgningene ble foreslått bevilget på en sentral bevilgning for betalt merverdiavgift (kap. 1633, post 01). Bevilgningsforslaget i Gul bok 2006 er på 4 937,3 mill. kroner.

Regjeringen foreslår at ordningen ikke innføres. På den bakgrunn foreslås det å tilbakeføre nedjusteringen på de berørte drifts- og investeringsbevilgningene. Samtidig foreslås det at den sentrale bevilgningen for betalt merverdiavgift (kap. 1633, post 01), settes til null. Ved en gjennomgang av de samlede nedjusteringer som er foretatt i de berørte drifts- og investeringsbevilgningene, viser det seg at bevilgningsforslaget på kap 1633, post 01 er 19,4 mill. kroner lavere enn de samlede nedjusteringene. Det innebærer at tilbakeføringen av uttrekket til sammen utgjør 4 956,7 mill. kroner, jf. den samlede oversikten over endringer i bevilgningsforslagene som følge av forslaget om ikke å innføre nettoordningen for budsjettering og regnskapsføring i statsforvaltningen i vedlegg 1.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet 2006.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet 2006 i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til vedtak om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet 2006

I

I statsbudsjettet 2006 blir bevilget under følgende kapitler:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
20		Statsministerens kontor (jf. kap. 3020):	
	1	Driftsutgifter	61 985 000
		mot tidligere foreslått kr 59 100 000	
21		Statsrådet (jf. kap. 3021):	
	1	Driftsutgifter	112 874 000
		mot tidligere foreslått kr 102 700 000	
24		Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3024):	
	1	Driftsutgifter	40 680 000
		mot tidligere foreslått kr 39 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 544 000
		mot tidligere foreslått kr 5 600 000	
41		Stortinget (jf. kap. 3041):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under post 70*	618 776 000
		mot tidligere foreslått kr 593 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	61 664 000
		mot tidligere foreslått kr 49 600 000	
42		Forsvarets ombudsmannsnemnd:	
	1	Driftsutgifter	4 027 000
		mot tidligere foreslått kr 3 900 000	
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043):	
	1	Driftsutgifter	35 266 000
		mot tidligere foreslått kr 34 200 000	
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste:	
	1	Driftsutgifter	5 860 000
		mot tidligere foreslått kr 5 800 000	
51		Riksrevisjonen (jf. kap. 3051):	
	1	Driftsutgifter	325 554 000
		mot tidligere foreslått kr 316 700 000	
61		Høyesterett (jf. kap. 3061):	
	1	Driftsutgifter	57 556 000
		mot tidligere foreslått kr 55 513 000	
100		Utenriksdepartementet (jf. kap. 3100 og 3101):	
	1	Driftsutgifter	1 383 586 000
		mot tidligere foreslått kr 1 374 385 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	4 226 000
		mot tidligere foreslått kr 3 830 000	
	71	Diverse tilskudd	23 385 000
		mot tidligere foreslått kr 18 935 000	
103		Regjeringens fellesbevilgning for representasjon:	
	1	Driftsutgifter	7 407 000
		mot tidligere foreslått kr 6 617 000	
104		Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet:	
	1	Driftsutgifter	8 813 000
		mot tidligere foreslått kr 8 809 000	
115		Presse-, kultur- og informasjonsformål:	
	1	Driftsutgifter	22 041 000
		mot tidligere foreslått kr 11 090 000	
	70	Tilskudd til presse, kultur- og informasjonsformål, *kan overføres*	41 910 000
		mot tidligere foreslått kr 30 910 000	
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:	
	1	Driftsutgifter	740 177 000
		mot tidligere foreslått kr 729 266 000	
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD):	
	1	Driftsutgifter	156 420 000
		mot tidligere foreslått kr 151 888 000	
150		Bistand til Afrika:	
	70	Malawi, *kan overføres*	160 000 000
		mot tidligere foreslått kr 195 000 000	
	71	Mosambik, *kan overføres*	270 000 000
		mot tidligere foreslått kr 325 000 000	
	72	Tanzania, *kan overføres*	341 500 000
		mot tidligere foreslått kr 400 000 000	
	74	Zambia, *kan overføres*	235 000 000
		mot tidligere foreslått kr 280 000 000	
151		Bistand til Asia:	
	70	Bangladesh, *kan overføres*	60 000 000
		mot tidligere foreslått kr 70 000 000	
	78	Regionbevilgning for Asia, *kan overføres*	510 000 000
		mot tidligere foreslått kr 520 000 000	
153		Bistand til Mellom-Amerika:	
	78	Regionbevilgning for Mellom-Amerika, *kan overføres*	160 000 000
		mot tidligere foreslått kr 165 000 000	
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling:	
	1	Driftsutgifter	26 500 000
		mot tidligere foreslått kr 25 749 000	
	70	Sivilt samfunn, *kan overføres*	1 026 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 072 500 000	
161		Næringsutvikling:	
	70	Nærings- og handelstiltak, *kan overføres*	80 000 000
		mot tidligere foreslått kr 85 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Finansieringsordning for utviklingstiltak, *kan overføres*	112 500 000
		mot tidligere foreslått kr 120 000 000	
	73	Institusjonsutvikling i utviklingsland, *kan overføres*	45 000 000
		mot tidligere foreslått kr 52 500 000	
162		Overgangsbistand (gap):	
	70	Overgangsbistand (gap), *kan overføres*	776 500 000
		mot tidligere foreslått kr 711 500 000	
164		Fred, forsoning og demokrati:	
	70	Fred, forsoning og demokratitiltak, *kan overføres*	580 900 000
		mot tidligere foreslått kr 515 900 000	
	71	ODA-godkjente land på Vest-Balkan, *kan overføres*	750 000 000
		mot tidligere foreslått kr 781 250 000	
	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land, *kan overføres*	271 250 000
		mot tidligere foreslått kr 305 000 000	
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering:	
	1	Driftsutgifter	135 000 000
		mot tidligere foreslått kr 133 363 000	
167		Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA):	
	21	Spesielle driftsutgifter	477 382 000
		mot tidligere foreslått kr 468 382 000	
170		FN-organisasjoner mv.:	
	70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	725 000 000
		mot tidligere foreslått kr 723 000 000	
	76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv., *kan overføres*	1 403 200 000
		mot tidligere foreslått kr 1 205 200 000	
	79	Eksperter, junioreksperter og FNs fredskorps, *kan overføres*	67 000 000
		mot tidligere foreslått kr 47 000 000	
	80	Bidrag til globale fond, *kan overføres*	821 041 000
		mot tidligere foreslått kr 621 041 000	
171		Multilaterale finansinstitusjoner:	
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner, *kan overføres*	434 500 000
		mot tidligere foreslått kr 534 500 000	
172		Gjeldslettetiltak:	
	70	Deltakelse i internasjonale gjeldsoperasjoner, *kan overføres*	350 000 000
		mot tidligere foreslått kr 450 000 000	
197		Bistand til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtiltak:	
	70	Tilskudd til atomsikkerhetstiltak, prosjektsamarbeidet med Russland/SUS og arktisk samarbeid, *kan overføres*	231 327 000
		mot tidligere foreslått kr 221 327 000	
200		Kunnskapsdepartementet (jf. kap. 3200):	
	1	Driftsutgifter	186 577 000
		mot tidligere foreslått kr 173 304 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 696 000
		mot tidligere foreslått kr 4 590 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	2 426 000
		mot tidligere foreslått kr 1 990 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204):	
	1	Driftsutgifter	5 751 000
		mot tidligere foreslått kr 5 290 000	
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220):	
	1	Driftsutgifter	136 673 000
		mot tidligere foreslått kr 127 524 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under post 70*	8 099 000
		mot tidligere foreslått kr 7 916 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222):	
	1	Driftsutgifter	125 849 000
		mot tidligere foreslått kr 122 834 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	4 097 000
		mot tidligere foreslått kr 3 270 000	
225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225):	
	1	Driftsutgifter	120 686 000
		mot tidligere foreslått kr 117 394 000	
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	139 199 000
		mot tidligere foreslått kr 117 899 000	
	75	Stiftelsen Arkivet	2 961 000
		mot tidligere foreslått kr 1 961 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*, *kan nyttes under post 70*	943 209 000
		mot tidligere foreslått kr 935 546 000	
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.:	
	70	Tilskudd til frittstående skoler, *overslagsbevilgning*	2 031 000 000
		mot tidligere foreslått kr 2 366 000 000	
	72	Tilskudd til kapitalkostnader	0
		mot tidligere foreslått kr 52 632 000	
229		Andre tiltak:	
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	11 000 000
		mot tidligere foreslått kr 10 300 000	
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230):	
	1	Driftsutgifter	582 389 000
		mot tidligere foreslått kr 570 664 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	50 420 000
		mot tidligere foreslått kr 49 669 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	6 848 000
		mot tidligere foreslått kr 5 584 000	
231		Barnehager:	
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*, *kan nyttes under post 51*	71 292 000
(NY)	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	11 435 000
(NY)	51	Forskning, *kan nyttes under post 21*	6 250 000
(NY)	60	Driftstilskudd til barnehager, *overslagsbevilgning*	11 701 619 000
(NY)	61	Investeringstilskudd, *overslagsbevilgning*	250 000 000
(NY)	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	736 173 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
(NY)	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	98 960 000
(NY)	65	Skjønnsmidler til barnehager	1 972 709 000
256		VOX – Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet (jf. kap. 3256):	
	1	Driftsutgifter	42 675 000
		mot tidligere foreslått kr 41 087 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 461 000
		mot tidligere foreslått kr 11 859 000	
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	24 490 000
		mot tidligere foreslått kr 14 579 000	
258		Analyse og utviklingsarbeid:	
	1	Driftsutgifter	3 310 000
		mot tidligere foreslått kr 3 238 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under post 1*	38 676 000
		mot tidligere foreslått kr 31 340 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter:	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, *kan overføres*	134 091 000
		mot tidligere foreslått kr 124 091 000	
271		Universiteter:	
	52	Forskningsfinansiering statlige universiteter	2 350 831 000
		mot tidligere foreslått kr 2 322 000 000	
272		Vitenskapelige høyskoler:	
	52	Forskningsfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	141 616 000
		mot tidligere foreslått kr 140 076 000	
	72	Forskningsfinansiering private vitenskapelige høyskoler	10 839 000
		mot tidligere foreslått kr 11 366 000	
275		Høyskoler:	
	50	Basisfinansiering statlige høyskoler	5 009 384 000
		mot tidligere foreslått kr 5 005 152 000	
	52	Forskningsfinansiering statlige høyskoler	241 439 000
		mot tidligere foreslått kr 241 014 000	
	70	Basisfinansiering private høyskoler	307 365 000
		mot tidligere foreslått kr 321 965 000	
	72	Forskningsfinansiering private høyskoler	32 267 000
		mot tidligere foreslått kr 32 936 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281):	
	1	Driftsutgifter	329 060 000
		mot tidligere foreslått kr 294 292 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	13 064 000
		mot tidligere foreslått kr 12 759 000	
285		Norges forskningsråd:	
	52	Forskningsformål	1 094 521 000
		mot tidligere foreslått kr 1 124 121 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286):	
	95	Fondskapital	14 000 000 000
		mot tidligere foreslått kr 39 000 000 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287):	
	21	Spesielle driftsutgifter	4 202 000
		mot tidligere foreslått kr 3 923 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000
		mot tidligere foreslått kr 12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288):	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 825 000
		mot tidligere foreslått kr 3 805 000	
	75	UNESCO	15 496 000
		mot tidligere foreslått kr 18 496 000	
300		Kultur- og kirkedepartementet:	
	1	Driftsutgifter	98 593 000
		mot tidligere foreslått kr 97 776 000	
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet (jf. kap. 3305):	
	1	Driftsutgifter	54 713 000
		mot tidligere foreslått kr 47 345 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg:	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	0
		mot tidligere foreslått kr 9 370 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 600 000
		mot tidligere foreslått kr 3 700 000	
315		Frivillighetsformål:	
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	66 932 000
		mot tidligere foreslått kr 64 932 000	
(NY)	72	Tilskudd til frivillig virksomhet	15 000 000
(NY)	80	Tilskudd til prøveløp rally-VM	17 000 000
320		Allmenne kulturformål:	
	1	Driftsutgifter	40 418 000
		mot tidligere foreslått kr 38 897 000	
	50	Norsk kulturfond	287 027 000
		mot tidligere foreslått kr 273 527 000	
	51	Fond for lyd og bilde	21 500 000
		mot tidligere foreslått kr 19 500 000	
	53	Samiske kulturformål	43 743 000
		mot tidligere foreslått kr 33 743 000	
	73	Nasjonale kulturbygg, *kan overføres*	6 800 000
		mot tidligere foreslått kr 4 300 000	
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd, *kan overføres*	121 326 000
		mot tidligere foreslått kr 109 126 000	
	78	Ymse faste tiltak	23 834 000
		mot tidligere foreslått kr 22 834 000	
	79	Til disposisjon	6 558 000
		mot tidligere foreslått kr 558 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
321		Kunstnerformål:	
	1	Driftsutgifter	15 034 000
		mot tidligere foreslått kr 14 034 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., *kan overføres*	91 256 000
		mot tidligere foreslått kr 89 256 000	
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 3322):	
	1	Driftsutgifter	10 545 000
		mot tidligere foreslått kr 10 236 000	
	50	Utsmykking av offentlige bygg	12 776 000
		mot tidligere foreslått kr 11 276 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	2 224 000
		mot tidligere foreslått kr 4 406 000	
	78	Ymse faste tiltak	42 453 000
		mot tidligere foreslått kr 43 805 000	
323		Musikkformål (jf. kap. 3323):	
	1	Driftsutgifter	124 515 000
		mot tidligere foreslått kr 121 166 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	124 476 000
		mot tidligere foreslått kr 122 476 000	
	78	Ymse faste tiltak	48 088 000
		mot tidligere foreslått kr 43 088 000	
324		Teater- og operaformål (jf. kap. 3324):	
	1	Driftsutgifter	92 937 000
		mot tidligere foreslått kr 87 177 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	215 523 000
		mot tidligere foreslått kr 210 523 000	
	73	Region- og distriktsopera	23 228 000
		mot tidligere foreslått kr 20 728 000	
	75	Dans	18 341 000
		mot tidligere foreslått kr 17 841 000	
	78	Ymse faste tiltak	35 383 000
		mot tidligere foreslått kr 34 583 000	
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer:	
	1	Driftsutgifter	59 287 000
		mot tidligere foreslått kr 56 699 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326):	
	1	Driftsutgifter	321 611 000
		mot tidligere foreslått kr 316 721 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	9 235 000
		mot tidligere foreslått kr 8 951 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	18 843 000
		mot tidligere foreslått kr 16 295 000	
	73	Noregs Mållag	2 066 000
		mot tidligere foreslått kr 1 566 000	
	78	Ymse faste tiltak	94 458 000
		mot tidligere foreslått kr 86 958 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328):	
	1	Driftsutgifter	34 970 000
		mot tidligere foreslått kr 34 206 000	
	21	Arkeologiske og andre oppdrag	15 576 000
		mot tidligere foreslått kr 15 124 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	2 336 000
		mot tidligere foreslått kr 2 030 000	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	521 981 000
		mot tidligere foreslått kr 511 247 000	
329		Arkivformål (jf. kap. 3329):	
	1	Driftsutgifter	185 780 000
		mot tidligere foreslått kr 181 571 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 318 000
		mot tidligere foreslått kr 6 225 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	13 900 000
		mot tidligere foreslått kr 13 244 000	
334		Film- og medieformål (jf. kap. 3334):	
	1	Driftsutgifter	135 033 000
		mot tidligere foreslått kr 129 267 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 573 000
		mot tidligere foreslått kr 3 104 000	
	50	Norsk filmfond, *kan nyttes under post 71*	240 108 000
		mot tidligere foreslått kr 230 108 000	
	71	Filmtiltak m.m., *kan overføres*, *kan nyttes under post 50*	23 190 000
		mot tidligere foreslått kr 22 490 000	
	72	Knutepunktinstitusjoner	7 989 000
		mot tidligere foreslått kr 6 989 000	
	73	Regional filmsatsing	7 976 000
		mot tidligere foreslått kr 5 676 000	
335		Pressestøtte:	
	71	Produksjonstilskudd	251 767 000
		mot tidligere foreslått kr 244 267 000	
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	12 300 000
		mot tidligere foreslått kr 2 900 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	13 369 000
		mot tidligere foreslått kr 13 169 000	
	76	Tilskudd til ymse publikasjoner	9 577 000
		mot tidligere foreslått kr 9 377 000	
340		Kirkelig administrasjon:	
	1	Driftsutgifter	126 801 000
		mot tidligere foreslått kr 121 788 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 000 000
		mot tidligere foreslått kr 14 654 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	81 670 000
		mot tidligere foreslått kr 92 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
341		Presteskapet:	
	1	Driftsutgifter	695 372 000
		mot tidligere foreslått kr 693 574 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 000 000
		mot tidligere foreslått kr 4 951 000	
342		Nidaros domkirke m.m.:	
	1	Driftsutgifter	38 374 000
		mot tidligere foreslått kr 34 355 000	
	41	Erkebispegården, riksregaliene, *kan overføres*, *kan nyttes under post 1*	4 586 000
		mot tidligere foreslått kr 3 831 000	
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400):	
	1	Driftsutgifter	226 740 000
		mot tidligere foreslått kr 218 352 000	
410		Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 412 post 1*	1 257 057 000
		mot tidligere foreslått kr 1 210 990 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	45 598 000
		mot tidligere foreslått kr 44 457 000	
411		Domstoladministrasjonen (jf. kap. 3411):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 410, post 1*	57 837 000
		mot tidligere foreslått kr 59 012 000	
412		Tinglysingsprosjektet (jf. kap. 3412):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 410 post 1*	133 618 000
		mot tidligere foreslått kr 131 106 000	
413		Jordskifterettene (jf. kap. 3413):	
	1	Driftsutgifter	143 413 000
		mot tidligere foreslått kr 146 317 000	
414		Forliksråd og andre domsutgifter:	
	1	Driftsutgifter	96 195 000
		mot tidligere foreslått kr 95 500 000	
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430):	
	1	Driftsutgifter	1 879 101 000
		mot tidligere foreslått kr 1 789 671 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 430 post 1*	51 215 000
		mot tidligere foreslått kr 50 917 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	96 389 000
		mot tidligere foreslått kr 72 089 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., *kan overføres*	50 078 000
		mot tidligere foreslått kr 74 778 000	
	70	Tilskudd	13 942 000
		mot tidligere foreslått kr 12 442 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) (jf. kap. 3432):	
	1	Driftsutgifter	109 715 000
		mot tidligere foreslått kr 113 920 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 441, post 1*	6 868 446 000
		mot tidligere foreslått kr 6 582 857 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	96 920 000
		mot tidligere foreslått kr 81 889 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, *kan overføres*	8 921 000
		mot tidligere foreslått kr 8 877 000	
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	59 700 000
		mot tidligere foreslått kr 59 744 000	
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 440, post 1*	1 344 068 000
		mot tidligere foreslått kr 1 305 988 000	
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442):	
	1	Driftsutgifter	240 570 000
		mot tidligere foreslått kr 231 085 000	
443		Oppfølging av innsynsloven:	
	1	Driftsutgifter	7 399 000
		mot tidligere foreslått kr 7 261 000	
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445):	
	1	Driftsutgifter	101 650 000
		mot tidligere foreslått kr 96 719 000	
446		Den militære påtalemyndighet (jf. kap. 3446):	
	1	Driftsutgifter	4 818 000
		mot tidligere foreslått kr 4 642 000	
448		Grensekommissæren (jf. kap. 3448):	
	1	Driftsutgifter	4 771 000
		mot tidligere foreslått kr 4 498 000	
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450):	
	1	Driftsutgifter	104 274 000
		mot tidligere foreslått kr 103 045 000	
451		Samfunnssikkerhet og beredskap (jf. kap. 3451):	
	1	Driftsutgifter	491 789 000
		mot tidligere foreslått kr 463 799 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	2 161 000
		mot tidligere foreslått kr 2 005 000	
	22	Flyttekostnader, *kan overføres*	16 540 000
		mot tidligere foreslått kr 16 019 000	
452		Sentral krisehåndtering (jf. kap.3452):	
	1	Driftsutgifter	10 900 000
		mot tidligere foreslått kr 9 400 000	
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455):	
	1	Driftsutgifter	387 223 000
		mot tidligere foreslått kr 326 082 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 019 000
		mot tidligere foreslått kr 5 896 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	4 300 000
		mot tidligere foreslått kr 3 920 000	
456		Nødnett – felles radiosamband for nødetatene (jf. kap. 3456):	
	1	Driftsutgifter	58 822 000
		mot tidligere foreslått kr 52 168 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	348 498 000
		mot tidligere foreslått kr 279 525 000	
460		Spesialenheten for politisaker (jf. kap. 3460):	
	1	Driftsutgifter	20 982 000
		mot tidligere foreslått kr 20 330 000	
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m. (jf. kap. 3466):	
	1	Driftsutgifter	613 178 000
		mot tidligere foreslått kr 517 428 000	
467		Norsk Lovtidend:	
	1	Driftsutgifter	3 568 000
		mot tidligere foreslått kr 3 326 000	
468		Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker (jf. kap. 3468):	
	1	Driftsutgifter	9 494 000
		mot tidligere foreslått kr 8 404 000	
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470):	
	71	Fritt rettsråd	228 394 000
		mot tidligere foreslått kr 232 394 000	
472		Administrasjon av særskilte erstatningsordninger m.m. (jf. kap. 3472):	
	1	Driftsutgifter	23 746 000
		mot tidligere foreslått kr 21 958 000	
474		Konfliktråd (jf. kap. 3474):	
	1	Driftsutgifter	38 713 000
		mot tidligere foreslått kr 35 772 000	
475		Bobehandling:	
	1	Driftsutgifter	62 403 000
		mot tidligere foreslått kr 55 534 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	7 008 000
		mot tidligere foreslått kr 6 358 000	
500		Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500):	
	1	Driftsutgifter	125 736 000
		mot tidligere foreslått kr 176 700 000	
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, *kan overføres*	6 686 000
		mot tidligere foreslått kr 11 250 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	3 000 000
		mot tidligere foreslått kr 2 450 000	
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	10 000 000
		mot tidligere foreslått kr 19 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
502		Valgutgifter:	
	1	Driftsutgifter	3 986 000
		mot tidligere foreslått kr 3 560 000	
510		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (jf. kap. 3510):	
	1	Driftsutgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 75 500 000	
511		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3511):	
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling migrasjon, integrering og mangfold, *kan overføres*	0
		mot tidligere foreslått kr 31 300 000	
	60	Integreringstilskudd, *kan overføres*	0
		mot tidligere foreslått kr 2 618 000 000	
	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	0
		mot tidligere foreslått kr 1 215 000 000	
	62	Kommunale innvandrertiltak	0
		mot tidligere foreslått kr 56 100 000	
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	0
		mot tidligere foreslått kr 3 100 000	
	71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	0
		mot tidligere foreslått kr 26 400 000	
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	0
		mot tidligere foreslått kr 1 700 000	
512		Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (jf. kap. 3512):	
	1	Driftsutgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 4 700 000	
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520):	
	1	Driftsutgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 308 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	0
		mot tidligere foreslått kr 872 500 000	
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	0
		mot tidligere foreslått kr 20 000 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, utreisesenter, *kan overføres*	0
		mot tidligere foreslått kr 16 000 000	
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger, *kan overføres*	0
		mot tidligere foreslått kr 9 130 000	
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, *kan overføres*	0
		mot tidligere foreslått kr 14 050 000	
524		Utlendingsnemnda (jf. kap. 3524):	
	1	Driftsutgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 106 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	0
		mot tidligere foreslått kr 7 350 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
526		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 3526):	
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	0
		mot tidligere foreslått kr 3 100 000	
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	0
		mot tidligere foreslått kr 3 700 000	
	72	Tiltak for rom	0
		mot tidligere foreslått kr 2 000 000	
540		Sametinget (jf. kap. 3540):	
	50	Sametinget	0
		mot tidligere foreslått kr 155 350 000	
	54	Avkastning av Samefolkets fond	0
		mot tidligere foreslått kr 4 650 000	
541		Tilskudd til samiske formål:	
	72	Samisk språk, informasjon, mv.	0
		mot tidligere foreslått kr 5 500 000	
542		Kompetansesenter for urfolks rettigheter (jf. kap. 3542):	
	1	Driftsutgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 2 040 000	
543		Ressurssenter for natur- og reindriftstjenester (jf. kap. 3543):	
	1	Driftsutgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 880 000	
544		Reindriftens internasjonale fag- og formidlingssenter (jf. kap. 3544):	
	1	Driftsutgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 760 000	
545		Finnmarkseiendommen (jf. kap. 5606):	
	90	Etableringslån	0
		mot tidligere foreslått kr 5 000 000	
551		Regional utvikling og nyskaping:	
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	1 054 555 000
		mot tidligere foreslått kr 977 815 000	
	64	Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune	80 413 000
		mot tidligere foreslått kr 77 153 000	
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling:	
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv., *kan overføres*	8 997 000
		mot tidligere foreslått kr 7 220 000	
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling, *kan overføres*	319 000 000
		mot tidligere foreslått kr 283 000 000	
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571):	
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet	7 119 000
		mot tidligere foreslått kr 6 200 000	
	60	Innbyggertilskudd	30 955 000 000
		mot tidligere foreslått kr 27 930 071 000	
	63	Regionaltilskudd	780 846 000
		mot tidligere foreslått kr 555 775 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572):	
	60	Innbyggertilskudd	11 138 494 000
		mot tidligere foreslått kr 10 150 994 000	
580		Bostøtte:	
	70	Bostøtte, *overslagsbevilgning*	2 232 600 000
		mot tidligere foreslått kr 2 205 300 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak:	
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	4 962 000
		mot tidligere foreslått kr 4 300 000	
	60	Oslo indre øst og Groruddalen	40 000 000
		mot tidligere foreslått kr 25 000 000	
582		Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg:	
	60	Rentekompensasjon – skoleanlegg, *kan overføres*	322 000 000
		mot tidligere foreslått kr 308 000 000	
585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (jf. kap. 3585):	
(NY)	1	Driftsutgifter	4 900 000
587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587):	
	1	Driftsutgifter	36 919 000
		mot tidligere foreslått kr 34 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	8 992 000
		mot tidligere foreslått kr 8 500 000	
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet (jf. kap. 3600):	
	1	Driftsutgifter	176 863 000
		mot tidligere foreslått kr 122 100 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	2 850 000
		mot tidligere foreslått kr 2 500 000	
620		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.:	
	21	Spesielle driftsutgifter	77 979 000
		mot tidligere foreslått kr 80 200 000	
	50	Norges forskningsråd	90 700 000
		mot tidligere foreslått kr 92 700 000	
621		Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet:	
	21	Spesielle driftsutgifter	71 246 000
		mot tidligere foreslått kr 98 400 000	
	63	Rusmiddeltiltak og sosiale tjenester, *kan overføres*	120 900 000
		mot tidligere foreslått kr 132 200 000	
	70	Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid mv., *kan overføres*	18 000 000
		mot tidligere foreslått kr 99 900 000	
622		Statens institutt for rusmiddelforskning:	
	1	Driftsutgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 31 000 000	
630		Aetat (jf. kap. 3630):	
	1	Driftsutgifter	2 190 900 000
		mot tidligere foreslått kr 2 074 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres* mot tidligere foreslått kr 45 000 000	51 500 000
634		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 3634):	
	21	Evaluering, utviklingstiltak mv., *kan overføres* mot tidligere foreslått kr 27 000 000	28 800 000
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak, *kan overføres* mot tidligere foreslått kr 1 267 000 000	1 484 000 000
635		Ventelønn (jf. kap. 3635):	
	1	Driftsutgifter, *overslagsbevilgning* mot tidligere foreslått kr 415 000 000	460 000 000
640		Arbeidstilsynet (jf. kap. 3640):	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 303 600 000	315 000 000
	22	Flyttekostnader, *kan overføres* mot tidligere foreslått kr 33 100 000	37 060 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres* mot tidligere foreslått kr 3 100 000	3 860 000
642		Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642):	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 133 200 000	136 948 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres* mot tidligere foreslått kr 1 200 000	1 500 000
646		Pionerdykkere i Nordsjøen:	
	1	Driftsutgifter, *kan overføres* mot tidligere foreslått kr 1 000 000	1 020 000
648		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.:	
	1	Driftsutgifter mot tidligere foreslått kr 11 200 000	11 580 000
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (jf. kap. 3650):	
(NY)	1	Driftsutgifter	79 183 000
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3651):	
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling migrasjon, integrering og mangfold, *kan overføres*	32 792 000
(NY)	60	Integreringstilskudd, *kan overføres*	2 718 000 000
(NY)	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 215 000 000
(NY)	62	Kommunale innvandrertiltak	56 100 000
(NY)	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	3 100 000
(NY)	71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	26 400 000
(NY)	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 700 000
652		Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (jf. kap. 3652):	
(NY)	1	Driftsutgifter	4 877 000
670		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 3670):	
(NY)	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	3 100 000
(NY)	71	Avkastning på Romanifolkets fond	3 700 000
(NY)	72	Tiltak for rom	2 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
680		Sametinget (jf. kap. 3680):	
(NY)	50	Sametinget	153 350 000
(NY)	54	Avkastning på Samefolkets fond	4 650 000
681		Tilskudd til samiske formål:	
(NY)	72	Samisk språk, informasjon, mv.	5 500 000
682		Kompetansesenter for urfolks rettigheter (jf. kap. 3682):	
(NY)	1	Driftsutgifter	2 086 000
683		Ressurssenter for natur- og reindriftstjenester (jf. kap. 3683):	
(NY)	1	Driftsutgifter	900 000
684		Internasjonalt fag- og formidlingssenter for reindrift:	
(NY)	1	Driftsutgifter	777 000
685		Finnmarkseiendommen (jf. kap. 5606):	
(NY)	90	Etableringslån	5 000 000
690		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3690):	
(NY)	1	Driftsutgifter	323 375 000
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	872 731 000
(NY)	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	21 219 000
(NY)	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, utreisesenter, *kan overføres*	16 000 000
(NY)	72	Retur og tilbakevending for flyktninger, *kan overføres*	18 130 000
(NY)	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, *kan overføres*	14 050 000
691		Utlendingsnemnda (jf. kap. 3691):	
(NY)	1	Driftsutgifter	108 386 000
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	7 470 000
700		Helse- og omsorgsdepartementet (jf. kap. 3700):	
	1	Driftsutgifter	129 935 000
		mot tidligere foreslått kr 123 169 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	4 232 000
		mot tidligere foreslått kr 3 448 000	
701		Forskning:	
	50	Norges forskningsråd mv.	153 964 000
		mot tidligere foreslått kr 142 464 000	
702		Helse- og sosialberedskap:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*, *kan nyttes under post 70*	14 576 000
		mot tidligere foreslått kr 23 876 000	
703		Internasjonalt samarbeid (jf. kap. 3703):	
	21	Spesielle driftsutgifter	25 354 000
		mot tidligere foreslått kr 18 980 000	
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt (jf. kap. 3710):	
	1	Driftsutgifter	403 796 000
		mot tidligere foreslått kr 396 418 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	172 763 000
		mot tidligere foreslått kr 156 699 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	15 375 000
		mot tidligere foreslått kr 13 376 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
712		Bioteknologinemnda:	
	1	Driftsutgifter	6 765 000
		mot tidligere foreslått kr 6 474 000	
715		Statens strålevern (jf. kap. 3715):	
	1	Driftsutgifter	59 413 000
		mot tidligere foreslått kr 56 364 000	
	21	Oppdragsutgifter	35 540 000
		mot tidligere foreslått kr 34 595 000	
716		Statens institutt for rusmiddelforskning (jf. kap. 3716):	
(NY)	1	Driftsutgifter	31 924 000
718		Alkohol og narkotika:	
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter	32 444 000
(NY)	63	Rusmiddeltiltak, *kan overføres*	11 300 000
(NY)	70	Frivillig arbeid mv., *kan overføres*	83 753 000
719		Folkehelse:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	43 913 000
		mot tidligere foreslått kr 39 838 000	
	71	Forebygging av uønskede svangerskap og abort, *kan overføres*	24 079 000
		mot tidligere foreslått kr 23 079 000	
	72	Stiftelsen Amathea	14 507 000
		mot tidligere foreslått kr 15 507 000	
720		Sosial- og helsedirektoratet (jf. kap. 3720):	
	1	Driftsutgifter	305 793 000
		mot tidligere foreslått kr 291 390 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	47 009 000
		mot tidligere foreslått kr 43 116 000	
	22	Elektroniske resepter, *kan overføres*	41 280 000
		mot tidligere foreslått kr 35 460 000	
721		Statens helsetilsyn (jf. kap. 3721):	
	1	Driftsutgifter	66 542 000
		mot tidligere foreslått kr 65 434 000	
722		Norsk pasientskadeerstatning (jf. kap. 3722):	
	1	Driftsutgifter	66 796 000
		mot tidligere foreslått kr 64 559 000	
723		Pasientskadenemnda (jf. kap. 3723):	
	1	Driftsutgifter	20 233 000
		mot tidligere foreslått kr 19 439 000	
724		Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak (jf. kap. 3724):	
	1	Driftsutgifter	24 022 000
		mot tidligere foreslått kr 23 358 000	
	21	Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten, *kan nyttes under post 70*	22 696 000
		mot tidligere foreslått kr 22 693 000	
725		Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten (jf. kap. 3725):	
	1	Driftsutgifter	39 302 000
		mot tidligere foreslått kr 38 002 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
726		Habilitering og rehabilitering og tiltak for rusmisbrukere:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under post 70*	19 509 000
		mot tidligere foreslått kr 19 140 000	
	70	Tilskudd, *kan nyttes under post 21*	32 900 000
		mot tidligere foreslått kr 27 900 000	
(NY)	71	Kjøp av opptrening mv., *kan nyttes under post 21*	51 000 000
727		Tannhelsetjenesten:	
	21	Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten, *kan nyttes under post 70*	8 867 000
		mot tidligere foreslått kr 7 808 000	
728		Forsøk og utvikling mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter	72 141 000
		mot tidligere foreslått kr 66 783 000	
729		Annen helsetjeneste:	
	1	Driftsutgifter	30 180 000
		mot tidligere foreslått kr 30 100 000	
	60	Helsetjeneste til innsatte i fengsel	89 457 000
		mot tidligere foreslått kr 84 857 000	
	70	Behandlingsreiser til utlandet	91 337 000
		mot tidligere foreslått kr 86 337 000	
732		Regionale helseforetak (jf. kap. 3732):	
	21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren, *kan overføres*	17 012 000
		mot tidligere foreslått kr 15 152 000	
	71	Tilskudd til Helse Øst RHF, *kan overføres*	17 373 301 000
		mot tidligere foreslått kr 17 344 169 000	
	72	Tilskudd til Helse Sør RHF, *kan overføres*	9 765 579 000
		mot tidligere foreslått kr 9 744 522 000	
	73	Tilskudd til Helse Vest RHF, *kan overføres*	8 915 009 000
		mot tidligere foreslått kr 8 897 897 000	
	74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF, *kan overføres*	6 474 483 000
		mot tidligere foreslått kr 6 461 392 000	
	75	Tilskudd til Helse Nord RHF, *kan overføres*	5 741 090 000
		mot tidligere foreslått kr 5 730 726 000	
	76	Innsatsstyrt finansiering av sykehus, *overslagsbevilgning*	13 835 312 000
		mot tidligere foreslått kr 13 502 012 000	
	77	Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv., *overslagsbevilgning*	3 013 108 000
		mot tidligere foreslått kr 3 053 108 000	
742		Forpleining, kontroll og tilsyn med psykiatriske pasienter:	
	1	Driftsutgifter	24 743 000
		mot tidligere foreslått kr 24 732 000	
743		Statlige stimuleringstiltak for psykisk helse:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	20 606 000
		mot tidligere foreslått kr 20 084 000	
750		Statens legemiddelverk (jf. kap. 3750 og 5578):	
	1	Driftsutgifter	137 928 000
		mot tidligere foreslått kr 132 065 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	3 683 000
		mot tidligere foreslått kr 2 999 000	
751		Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak (jf. kap. 3751 og 5577):	
	21	Spesielle driftsutgifter	21 066 000
		mot tidligere foreslått kr 18 536 000	
760		Utredningsvirksomhet m.m.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under post 70*	4 093 000
		mot tidligere foreslått kr 3 280 000	
761		Tilskudd forvaltet av Sosial og helsedirektoratet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under post 79*	56 887 000
		mot tidligere foreslått kr 56 329 000	
	63	Tilskudd til rusmiddeltiltak, *kan overføres*	132 910 000
		mot tidligere foreslått kr 102 910 000	
800		Barne- og likestillingsdepartementet (jf. kap. 3800):	
	1	Driftsutgifter	78 958 000
		mot tidligere foreslått kr 83 881 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 142 000
		mot tidligere foreslått kr 3 402 000	
830		Samlivstiltak og foreldreveiledning (jf. kap. 3830):	
	21	Spesielle driftsutgifter, foreldreveiledning, *kan nyttes under kap. 854 post 21*	3 441 000
		mot tidligere foreslått kr 3 239 000	
	22	Driftsutgifter til samlivstiltak	7 054 000
		mot tidligere foreslått kr 954 000	
(NY)	60	Tilskudd til kommuner til samlivstiltak	7 094 000
	70	Tilskudd	6 112 000
		mot tidligere foreslått kr 31 506 000	
840		Krisetiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 080 000
		mot tidligere foreslått kr 4 941 000	
841		Samlivsbrudd og konfliktløsning:	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	5 994 000
		mot tidligere foreslått kr 5 850 000	
842		Familievern (jf. kap. 3842):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under post 70*	151 415 000
		mot tidligere foreslått kr 147 660 000	
844		Kontantstøtte:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 846 post 50*	1 243 000
		mot tidligere foreslått kr 1 112 000	
	70	Tilskudd, *overslagsbevilgning*	2 407 000 000
		mot tidligere foreslått kr 2 680 000 000	
845		Barnetrygd:	
	70	Tilskudd	14 290 000 000
		mot tidligere foreslått kr 14 310 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
846		Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid mv.:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under post 50*	8 707 000
		mot tidligere foreslått kr 5 671 000	
	22	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, *overslagsbevilgning*	5 352 000
		mot tidligere foreslått kr 5 082 000	
	70	Tilskudd	5 489 000
		mot tidligere foreslått kr 4 789 000	
	72	Tiltak for lesbiske og homofile	3 800 000
		mot tidligere foreslått kr 2 100 000	
850		Barneombudet (jf. kap. 3850):	
	1	Driftsutgifter	8 266 000
		mot tidligere foreslått kr 7 853 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet (jf. kap. 3854):	
	1	Driftsutgifter – Fylkesnemndene for sosiale saker	92 957 000
		mot tidligere foreslått kr 91 760 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 830 post 21*	34 145 000
		mot tidligere foreslått kr 33 098 000	
	50	Forskning, *kan nyttes under post 71*	11 762 000
		mot tidligere foreslått kr 13 762 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., *kan nyttes under post 50*	45 060 000
		mot tidligere foreslått kr 36 710 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet (jf. kap. 3855):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under post 22*	2 066 902 000
		mot tidligere foreslått kr 2 032 682 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	53 303 000
		mot tidligere foreslått kr 53 285 000	
	22	Kjøp av private barneverntjenester, *kan nyttes under post 1*	1 349 237 000
		mot tidligere foreslått kr 1 199 237 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	58 035 000
		mot tidligere foreslått kr 47 379 000	
856		Barnehager (jf. kap. 3856):	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*, *kan nyttes under post 51*	0
		mot tidligere foreslått kr 77 859 000	
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	0
		mot tidligere foreslått kr 11 435 000	
	51	Forskning, *kan nyttes under post 21*	0
		mot tidligere foreslått kr 6 250 000	
	60	Driftstilskudd til barnehager, *overslagsbevilgning*	0
		mot tidligere foreslått kr 10 349 119 000	
	61	Investeringstilskudd, *overslagsbevilgning*	0
		mot tidligere foreslått kr 200 000 000	
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage	0
		mot tidligere foreslått kr 736 173 000	
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder	0
		mot tidligere foreslått kr 99 260 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	65	Skjønnsmidler til barnehager	0
		mot tidligere foreslått kr 2 065 709 000	
857		Barne- og ungdomstiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 212 000
		mot tidligere foreslått kr 1 664 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (jf. kap. 3858):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 855, post 1*	119 484 000
		mot tidligere foreslått kr 108 757 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 884 000
		mot tidligere foreslått kr 1 866 000	
859		UNG i Europa (jf. kap. 3859):	
	1	Driftsutgifter, *kan overføres*	5 754 000
		mot tidligere foreslått kr 5 446 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forskning, utviklings- og opplysningsarbeid	7 702 000
		mot tidligere foreslått kr 7 611 000	
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet (jf. kap. 3867):	
	1	Driftsutgifter	5 178 000
		mot tidligere foreslått kr 5 107 000	
868		Forbrukerombudet (jf. kap. 3868):	
	1	Driftsutgifter	15 672 000
		mot tidligere foreslått kr 15 298 000	
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900):	
	1	Driftsutgifter	139 075 000
		mot tidligere foreslått kr 136 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	23 225 000
		mot tidligere foreslått kr 20 700 000	
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901):	
	1	Driftsutgifter	182 700 000
		mot tidligere foreslått kr 176 200 000	
902		Justervesenet (jf. kap. 3902):	
	1	Driftsutgifter	69 160 000
		mot tidligere foreslått kr 67 160 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 800 000
		mot tidligere foreslått kr 1 770 000	
903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 3903):	
	1	Driftsutgifter	19 450 000
		mot tidligere foreslått kr 18 700 000	
904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904):	
	1	Driftsutgifter	202 650 000
		mot tidligere foreslått kr 188 350 000	
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen, *kan overføres*	33 100 000
		mot tidligere foreslått kr 27 600 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3905):	
	1	Driftsutgifter	113 370 000
		mot tidligere foreslått kr 110 040 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 200 000
		mot tidligere foreslått kr 34 900 000	
906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 3906):	
	1	Driftsutgifter	10 700 000
		mot tidligere foreslått kr 10 250 000	
	30	Sikrings- og miljøtiltak, *kan overføres*	5 600 000
		mot tidligere foreslått kr 4 500 000	
907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 3907):	
	1	Driftsutgifter	228 950 000
		mot tidligere foreslått kr 220 950 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	6 200 000
		mot tidligere foreslått kr 6 020 000	
	22	Flytteutgifter, *kan overføres*	46 600 000
		mot tidligere foreslått kr 43 400 000	
908		Skipsregistrene (jf. kap. 3908):	
	1	Driftsutgifter	9 600 000
		mot tidligere foreslått kr 9 060 000	
909		Refusjonsordning for sjøfolk:	
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, *overslagsbevilgning*	1 225 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 060 000 000	
920		Norges forskningsråd:	
	50	Tilskudd	1 066 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 076 000 000	
922		Romvirksomhet:	
	71	Internasjonal romvirksomhet	143 800 000
		mot tidligere foreslått kr 158 800 000	
928		FoU-prosjekter i næringslivets regi:	
	71	Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats, *kan overføres*	0
		mot tidligere foreslått kr 30 000 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950 og 5656):	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	11 500 000
		mot tidligere foreslått kr 10 000 000	
1000		Fiskeri- og kystdepartementet (jf. kap. 4000):	
	1	Driftsutgifter	91 705 000
		mot tidligere foreslått kr 85 630 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020):	
	1	Driftsutgifter	241 010 000
		mot tidligere foreslått kr 234 260 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	139 245 000
		mot tidligere foreslått kr 135 050 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021):	
	1	Driftsutgifter	101 245 000
		mot tidligere foreslått kr 100 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	21	Spesielle driftsutgifter	85 135 000
		mot tidligere foreslått kr 84 800 000	
1022		NIFES (jf. kap. 4022):	
	1	Driftsutgifter	42 183 000
		mot tidligere foreslått kr 39 850 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 002 000
		mot tidligere foreslått kr 35 000 000	
1030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030):	
	1	Driftsutgifter	271 672 000
		mot tidligere foreslått kr 247 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	1 630 000
		mot tidligere foreslått kr 1 300 000	
1062		Kystverket (jf. kap. 4062):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under post 45*	841 040 000
		mot tidligere foreslått kr 794 640 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 610 000
		mot tidligere foreslått kr 3 200 000	
	30	Nyanlegg og større vedlikehold, *kan overføres*	226 220 000
		mot tidligere foreslått kr 189 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*, *kan nyttes under post 1*	43 770 000
		mot tidligere foreslått kr 37 600 000	
	46	Trafikksentral Nord-Norge, *kan overføres*	74 810 000
		mot tidligere foreslått kr 60 250 000	
1070		Samfunnet Jan Mayen (jf. kap. 4070):	
	1	Driftsutgifter	16 060 000
		mot tidligere foreslått kr 16 000 000	
1100		Landbruks- og matdepartementet (jf. kap. 4100):	
	1	Driftsutgifter	113 327 000
		mot tidligere foreslått kr 110 610 000	
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet (jf. kap. 4112):	
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	50 725 000
		mot tidligere foreslått kr 44 885 000	
	52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk	17 421 000
		mot tidligere foreslått kr 15 228 000	
1115		Mattilsynet (jf. kap. 4115):	
	1	Driftsutgifter	1 053 158 000
		mot tidligere foreslått kr 967 152 000	
1137		Forskning og utvikling:	
	50	Forskningsaktivitet	151 266 000
		mot tidligere foreslått kr 150 422 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	183 409 000
		mot tidligere foreslått kr 175 725 000	
(NY)	52	Omstillingsmidler Bioforsk	6 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
1143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 4143):	
	1	Driftsutgifter	153 609 000
		mot tidligere foreslått kr 144 083 000	
1146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146):	
	1	Driftsutgifter	81 835 000
		mot tidligere foreslått kr 80 518 000	
1147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147):	
	1	Driftsutgifter	37 719 000
		mot tidligere foreslått kr 36 233 000	
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold, *kan overføres*	3 293 000
		mot tidligere foreslått kr 2 821 000	
1148		Naturskade – erstatninger og sikring:	
	71	Naturskade, erstatninger, *overslagsbevilgning*	70 000 000
		mot tidligere foreslått kr 60 000 000	
1149		Verdiskapings og utviklingstiltak i landbruket:	
	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond (LUF)	326 488 000
		mot tidligere foreslått kr 316 488 000	
1300		Samferdselsdepartementet (jf. kap. 4300):	
	1	Driftsutgifter	101 600 000
		mot tidligere foreslått kr 99 100 000	
1301		Forskning og utvikling mv.:	
	21	Utredninger vedrørende miljø, trafikksikkerhet mv.	19 000 000
		mot tidligere foreslått kr 14 000 000	
1313		Luftfartstilsynet (jf. kap. 4313):	
	1	Driftsutgifter	134 500 000
		mot tidligere foreslått kr 130 200 000	
	22	Flyttekostnader, *kan overføres*	34 600 000
		mot tidligere foreslått kr 33 500 000	
1314		Statens havarikommisjon for transport (jf. kap. 4314):	
	1	Driftsutgifter	32 300 000
		mot tidligere foreslått kr 30 600 000	
1320		Statens vegvesen (jf. kap. 4320):	
	23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., *kan overføres, kan nyttes under post 29, post 30, post 31 og post 72*	6 089 200 000
		mot tidligere foreslått kr 5 658 000 000	
	30	Riksveginvesteringer, *kan overføres, kan nyttes under post 23, post 29, post 31, post 33, post 60 og post 72*	4 420 100 000
		mot tidligere foreslått kr 4 084 000 000	
	31	Rassikring, *kan overføres, kan nyttes under post 30 og post 60*	265 200 000
		mot tidligere foreslått kr 203 000 000	
	35	Vegutbygging i Bjørvika, *kan overføres*	382 000 000
		mot tidligere foreslått kr 360 000 000	
	60	Forsøk, *kan overføres, kan nyttes under post 30, post 31 og post 33*	885 400 000
		mot tidligere foreslått kr 788 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester, *kan overføres*, *kan nyttes under post 23 og post 30*	1 355 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 327 000 000	
1350		Jernbaneverket (jf. kap. 4350):	
	22	Omstruktureringskostnader, *kan overføres*	55 000 000
		mot tidligere foreslått kr 90 000 000	
	23	Drift og vedlikehold, *kan overføres*, *kan nyttes under post 30*	2 937 200 000
		mot tidligere foreslått kr 2 895 000 000	
	30	Investeringer i linjen, *kan overføres*, *kan nyttes under post 23*	1 477 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 335 000 000	
1354		Statens jernbanetilsyn (jf. kap. 4354):	
	1	Driftsutgifter	33 700 000
		mot tidligere foreslått kr 31 700 000	
1380		Post- og teletilsynet (jf. kap. 4380):	
	1	Driftsutgifter	157 100 000
		mot tidligere foreslått kr 149 500 000	
	22	Flyttekostnader, *kan overføres*	36 500 000
		mot tidligere foreslått kr 33 600 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	26 500 000
		mot tidligere foreslått kr 23 600 000	
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400):	
	1	Driftsutgifter	163 160 000
		mot tidligere foreslått kr 158 459 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	43 838 000
		mot tidligere foreslått kr 41 896 000	
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	32 000 000
		mot tidligere foreslått kr 31 000 000	
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljøvennlig produksjon og forbruk, *kan overføres*	23 200 000
		mot tidligere foreslått kr 21 200 000	
	81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn, *kan overføres*, *kan nyttes under post 21*	13 000 000
		mot tidligere foreslått kr 10 000 000	
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410):	
	21	Miljøovervåkning og miljødata	98 752 000
		mot tidligere foreslått kr 85 230 000	
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425):	
	1	Driftsutgifter	25 885 000
		mot tidligere foreslått kr 23 885 000	
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426):	
	1	Driftsutgifter	59 297 000
		mot tidligere foreslått kr 55 439 000	
	30	Tiltak i nasjonalparkene, *kan overføres*	8 391 000
		mot tidligere foreslått kr 8 272 000	
	31	Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder, *kan overføres*	21 171 000
		mot tidligere foreslått kr 20 467 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	32	Skjærgårdsparker mv., *kan overføres*	13 195 000
		mot tidligere foreslått kr 13 139 000	
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427):	
	1	Driftsutgifter	79 739 000
		mot tidligere foreslått kr 77 893 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	54 832 000
		mot tidligere foreslått kr 49 311 000	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder, *kan overføres*	34 405 000
		mot tidligere foreslått kr 34 180 000	
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner, *kan overføres*	19 450 000
		mot tidligere foreslått kr 17 976 000	
	33	Statlige erverv, barskogvern, *kan overføres*	43 668 000
		mot tidligere foreslått kr 42 664 000	
	34	Statlige erverv, nasjonalparker, *kan overføres*	5 100 000
		mot tidligere foreslått kr 4 700 000	
	35	Statlig erverv, nytt skogvern, *kan overføres*	68 213 000
		mot tidligere foreslått kr 66 708 000	
	71	Risikoerstatninger i rovviltområder, *kan overføres*	0
		mot tidligere foreslått kr 56 970 000	
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt, *overslagsbevilgning*	76 970 000
		mot tidligere foreslått kr 20 000 000	
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429):	
	1	Driftsutgifter	80 367 000
		mot tidligere foreslått kr 78 536 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan nyttes under postene 72 og 73*	24 825 000
		mot tidligere foreslått kr 22 307 000	
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441):	
	1	Driftsutgifter	181 630 000
		mot tidligere foreslått kr 173 902 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 945 000
		mot tidligere foreslått kr 12 345 000	
	39	Oppryddingstiltak, *kan overføres*	93 080 000
		mot tidligere foreslått kr 67 162 000	
1444		Produktregisteret:	
	1	Driftsutgifter	13 778 000
		mot tidligere foreslått kr 13 354 000	
1445		Miljøvennlig skipsfart:	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 922 000	
1471		Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 4471):	
	1	Driftsutgifter	112 159 000
		mot tidligere foreslått kr 110 065 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	50 605 000
		mot tidligere foreslått kr 50 491 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500):	
	1	Driftsutgifter	142 657 000
		mot tidligere foreslått kr 138 669 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	101 658 000
		mot tidligere foreslått kr 77 144 000	
1503		Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte:	
	70	Tilskudd	107 816 000
		mot tidligere foreslått kr 106 218 000	
1506		Norge.no (jf. kap. 4506):	
	1	Driftsutgifter	21 162 000
		mot tidligere foreslått kr 20 190 000	
	21	Videreutvikling av MinSide	6 000 000
		mot tidligere foreslått kr 4 800 000	
1507		Datatilsynet:	
	1	Driftsutgifter	22 284 000
		mot tidligere foreslått kr 21 251 000	
1508		Spesielle IT-tiltak:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	5 004 000
		mot tidligere foreslått kr 4 900 000	
	22	Samordning av IT-politikken, *kan overføres*	20 899 000
		mot tidligere foreslått kr 19 768 000	
1509		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer:	
	70	Tilskudd, *kan overføres*	7 500 000
		mot tidligere foreslått kr 10 500 000	
1510		Fylkesmannsembetene (jf. kap. 4510):	
	1	Driftsutgifter	1 033 697 000
		mot tidligere foreslått kr 1 016 358 000	
1522		Departementenes Servicesenter (jf. kap. 4522):	
	1	Driftsutgifter	310 436 000
		mot tidligere foreslått kr 297 016 000	
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet	66 319 000
		mot tidligere foreslått kr 62 605 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	16 574 000
		mot tidligere foreslått kr 13 383 000	
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse:	
	1	Driftsutgifter, *overslagsbevilgning*	6 329 000 000
		mot tidligere foreslått kr 5 779 000 000	
(NY)	22	Sluttoppgjør Posten Norge AS, *overslagsbevilgning*	1 660 000 000
1550		Konkurransetilsynet:	
	1	Driftsutgifter	76 493 000
		mot tidligere foreslått kr 73 438 000	
	22	Flyttekostnader, *kan overføres*	12 564 000
		mot tidligere foreslått kr 11 352 000	
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen:	
	31	Igangsetting av byggeprosjekter, *kan overføres*	50 000 000
		mot tidligere foreslått kr 30 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1600		Finansdepartementet (jf. kap. 4600):	
	1	Driftsutgifter	235 465 000
		mot tidligere foreslått kr 229 400 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	28 400 000
		mot tidligere foreslått kr 26 800 000	
1602		Kredittilsynet (jf. kap. 4602):	
	1	Driftsutgifter	165 200 000
		mot tidligere foreslått kr 160 600 000	
1610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610):	
	1	Driftsutgifter	1 009 700 000
		mot tidligere foreslått kr 974 700 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	101 200 000
		mot tidligere foreslått kr 85 500 000	
1618		Skatteetaten (jf. kap. 4618):	
	1	Driftsutgifter	3 340 800 000
		mot tidligere foreslått kr 3 190 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	107 000 000
		mot tidligere foreslått kr 104 300 000	
	22	Større IT-prosjekter, *kan overføres*	227 700 000
		mot tidligere foreslått kr 180 500 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	160 500 000
		mot tidligere foreslått kr 136 400 000	
1620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620):	
	1	Driftsutgifter	368 700 000
		mot tidligere foreslått kr 360 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	9 300 000
		mot tidligere foreslått kr 8 500 000	
1630		Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	15 100 000
		mot tidligere foreslått kr 14 900 000	
1631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 4631):	
	1	Driftsutgifter	200 100 000
		mot tidligere foreslått kr 188 200 000	
1632		Kompensasjon for merverdiavgift:	
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning, *overslagsbevilgning*	9 670 000 000
		mot tidligere foreslått kr 10 200 000 000	
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter, *overslagsbevilgning*	915 000 000
		mot tidligere foreslått kr 680 000 000	
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift:	
	1	Driftsutgifter, *overslagsbevilgning*	0
		mot tidligere foreslått kr 4 937 300 000	
1634		Statens innkrevingssentral (jf. kap. 4634):	
	1	Driftsutgifter	221 400 000
		mot tidligere foreslått kr 205 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1650		Statsgjeld, renter m.m.:	
	1	Driftsutgifter	22 400 000
		mot tidligere foreslått kr 22 000 000	
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, *overslagsbevilgning*	18 099 638 000
		mot tidligere foreslått kr 18 896 300 000	
1700		Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4700):	
	1	Driftsutgifter	302 450 000
		mot tidligere foreslått kr 291 588 000	
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter	408 214 000
		mot tidligere foreslått kr 403 531 000	
	71	Overføringer til andre, *kan overføres*	53 176 000
		mot tidligere foreslått kr 52 176 000	
1720		Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 4720):	
	1	Driftsutgifter	2 163 505 000
		mot tidligere foreslått kr 2 086 508 000	
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet (jf. kap. 4723):	
	1	Driftsutgifter	96 135 000
		mot tidligere foreslått kr 93 732 000	
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben (jf. kap. 4725):	
	1	Driftsutgifter	1 941 506 000
		mot tidligere foreslått kr 1 818 847 000	
1731		Hæren (jf. kap. 4731):	
	1	Driftsutgifter	3 731 859 000
		mot tidligere foreslått kr 3 514 173 000	
1732		Sjøforsvaret (jf. kap. 4732):	
	1	Driftsutgifter	2 624 727 000
		mot tidligere foreslått kr 2 461 005 000	
1733		Luftforsvaret (jf. kap. 4733):	
	1	Driftsutgifter	3 378 490 000
		mot tidligere foreslått kr 3 079 150 000	
1734		Heimevernet (jf. kap. 4734):	
	1	Driftsutgifter	1 080 979 000
		mot tidligere foreslått kr 1 049 007 000	
1735		Etterretningstjenesten:	
	21	Spesielle driftsutgifter	724 104 000
		mot tidligere foreslått kr 705 604 000	
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon (jf. kap. 4740):	
	1	Driftsutgifter	2 033 827 000
		mot tidligere foreslått kr 1 998 641 000	
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under kap. 1760, post 45*	772 360 000
		mot tidligere foreslått kr 760 096 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel, *kan overføres*	138 556 000
		mot tidligere foreslått kr 111 454 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	7 685 612 000
		mot tidligere foreslått kr 6 933 191 000	
1790		Kystvakten (jf. kap. 4790):	
	1	Driftsutgifter	774 744 000
		mot tidligere foreslått kr 692 910 000	
1791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 4791):	
	1	Driftsutgifter	36 564 000
		mot tidligere foreslått kr 33 316 000	
1792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792):	
	1	Driftsutgifter	830 111 000
		mot tidligere foreslått kr 793 004 000	
1795		Kulturelle og allmennyttige formål (jf. kap. 4795):	
	1	Driftsutgifter	197 440 000
		mot tidligere foreslått kr 187 833 000	
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800):	
	1	Driftsutgifter	111 340 000
		mot tidligere foreslått kr 110 100 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	22 863 000
		mot tidligere foreslått kr 21 700 000	
	22	Beredskapslagre for drivstoff, *kan overføres*	18 000 000
		mot tidligere foreslått kr 17 300 000	
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810):	
	1	Driftsutgifter	156 093 000
		mot tidligere foreslått kr 150 740 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	67 067 000
		mot tidligere foreslått kr 61 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	4 507 000
		mot tidligere foreslått kr 3 600 000	
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829):	
	1	Driftsutgifter	258 458 000
		mot tidligere foreslått kr 252 300 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	52 833 000
		mot tidligere foreslått kr 51 700 000	
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag, *kan overføres*	78 847 000
		mot tidligere foreslått kr 72 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	4 946 000
		mot tidligere foreslått kr 4 500 000	
(NY)	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer, *kan overføres*	30 000 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon:	
	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	14 500 000
		mot tidligere foreslått kr 10 500 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1830		Forskning (jf. kap. 4829):	
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling, *kan overføres*	18 048 000
		mot tidligere foreslått kr 16 900 000	
	50	Norges forskningsråd	477 100 000
		mot tidligere foreslått kr 462 100 000	
1831		Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 4831):	
(NY)	21	Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*	20 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310):	
	1	Driftsutgifter, *kan nyttes under post 45*	277 626 000
		mot tidligere foreslått kr 259 724 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	108 785 000
		mot tidligere foreslått kr 87 004 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, *overslagsbevilgning*	4 413 280 000
		mot tidligere foreslått kr 4 405 280 000	
	72	Rentestønad, *overslagsbevilgning*	994 220 000
		mot tidligere foreslått kr 994 020 000	
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, *overslagsbevilgning*	16 910 320 000
		mot tidligere foreslått kr 16 890 320 000	
2412		Den norske stats husbank (jf. kap. 5312 og 5615):	
	1	Driftsutgifter	278 998 000
		mot tidligere foreslått kr 263 200 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	10 013 000
		mot tidligere foreslått kr 8 000 000	
2421		Innovasjon Norge (jf. kap. 5325 og 5625):	
	71	Internasjonalisering, profilering og innovasjon – programmer, *kan overføres*	338 500 000
		mot tidligere foreslått kr 353 500 000	
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, *kan overføres*	244 600 000
		mot tidligere foreslått kr 259 600 000	
2426		SIVA SF (jf. kap. 5326 og 5613):	
	70	Tilskudd, *kan overføres*	30 000 000
		mot tidligere foreslått kr 40 000 000	
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445):	
	30	Prosjektering av bygg, *kan overføres*	55 971 000
		mot tidligere foreslått kr 59 971 000	
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter, *kan overføres*	10 000 000
		mot tidligere foreslått kr 30 000 000	
2530		Fødselspenger og adopsjonspenger:	
	70	Fødselspenger til yrkesaktive, *overslagsbevilgning*	9 660 000 000
		mot tidligere foreslått kr 9 900 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, *overslagsbevilgning*	435 000 000
		mot tidligere foreslått kr 415 000 000	
	72	Feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere, *overslagsbevilgning*	270 000 000
		mot tidligere foreslått kr 280 000 000	
	73	Adopsjonspenger, *overslagsbevilgning*	140 000 000
		mot tidligere foreslått kr 146 288 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
2541		Dagpenger:	
	70	Dagpenger, *overslagsbevilgning*	8 680 000 000
		mot tidligere foreslått kr 8 700 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (jf. kap. 5704):	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., *overslagsbevilgning*	440 000 000
		mot tidligere foreslått kr 393 300 000	
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring:	
	70	Attføringspenger, *overslagsbevilgning*	11 153 100 000
		mot tidligere foreslått kr 11 224 700 000	
	71	Attføringsstønad, *overslagsbevilgning*	1 578 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 660 000 000	
2600		Trygdeetaten:	
	1	Driftsutgifter	4 929 135 000
		mot tidligere foreslått kr 4 722 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	15 283 000
		mot tidligere foreslått kr 14 300 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*	150 389 000
		mot tidligere foreslått kr 121 900 000	
2603		Trygderetten:	
	1	Driftsutgifter	48 969 000
		mot tidligere foreslått kr 47 400 000	
2650		Sykepenger:	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., *overslagsbevilgning*	22 130 000 000
		mot tidligere foreslått kr 22 090 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, *overslagsbevilgning*	1 570 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 590 000 000	
2652		Medisinsk rehabilitering mv.:	
	70	Rehabiliteringspenger, *overslagsbevilgning*	7 390 600 000
		mot tidligere foreslått kr 6 968 700 000	
2655		Uførhet:	
	70	Grunnpensjon, *overslagsbevilgning*	16 554 000 000
		mot tidligere foreslått kr 16 679 000 000	
	71	Tilleggspensjon, *overslagsbevilgning*	25 037 000 000
		mot tidligere foreslått kr 25 262 000 000	
	72	Særtillegg, *overslagsbevilgning*	1 370 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 360 000 000	
	73	Foreløpig uførepensjon, *overslagsbevilgning*	225 000 000
		mot tidligere foreslått kr 355 000 000	
	74	Tidsbegrenset uførestønad, *overslagsbevilgning*	3 869 100 000
		mot tidligere foreslått kr 4 034 100 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.:	
	70	Grunnstønad, *overslagsbevilgning*	1 510 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 525 000 000	
	74	Tilskudd til biler	785 000 000
		mot tidligere foreslått kr 815 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 758 500 000
		mot tidligere foreslått kr 2 843 500 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	755 000 000
		mot tidligere foreslått kr 785 000 000	
2670		Alderdom:	
	70	Grunnpensjon, *overslagsbevilgning*	34 520 000 000
		mot tidligere foreslått kr 34 490 000 000	
	71	Tilleggspensjon, *overslagsbevilgning*	48 900 000 000
		mot tidligere foreslått kr 48 700 000 000	
	72	Ventetillegg, *overslagsbevilgning*	82 000 000
		mot tidligere foreslått kr 87 000 000	
	73	Særtillegg, *overslagsbevilgning*	4 755 000 000
		mot tidligere foreslått kr 4 775 000 000	
2683		Stønad til enslig mor eller far (jf. kap. 5701):	
	70	Overgangsstønad, *overslagsbevilgning*	2 315 000 000
		mot tidligere foreslått kr 2 350 000 000	
2690		Diverse utgifter:	
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	119 000 000
		mot tidligere foreslått kr 139 000 000	
2711		Spesialisthelsetjenester mv.:	
	70	Refusjon spesialisthjelp	1 070 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 085 000 000	
	72	Refusjon tannlegehjelp	700 000 000
		mot tidligere foreslått kr 705 000 000	
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt	440 000 000
		mot tidligere foreslått kr 420 000 000	
2751		Legemidler mv.:	
	70	Legemidler	7 686 000 000
		mot tidligere foreslått kr 7 886 000 000	
	72	Sykepleieartikler	1 135 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 120 000 000	
2752		Refusjon av egenbetaling:	
	70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1	3 382 500 000
		mot tidligere foreslått kr 3 471 000 000	
	71	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2	138 000 000
		mot tidligere foreslått kr 88 000 000	
2755		Helsetjeneste i kommunene mv.:	
	70	Refusjon allmennlegehjelp	2 381 500 000
		mot tidligere foreslått kr 2 405 000 000	
	71	Refusjon fysioterapi, *kan nyttes under post 62*	1 095 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 105 000 000	
2800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800):	
	50	Overføring til fondet	327 939 000 000
		mot tidligere foreslått kr 328 039 000 000	

Inntekter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser (jf. kap. 305):	
	2	Gebyr – lotterier	43 921 000
		mot tidligere foreslått kr 800 000	
	3	Refusjon	9 940 000
		mot tidligere foreslått kr 50 061 000	
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410):	
	1	Rettsgebyr	1 093 588 000
		mot tidligere foreslått kr 1 148 988 000	
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	0
		mot tidligere foreslått kr 342 000	
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440):	
	7	Gebyr – sivile gjøremål	853 921 000
		mot tidligere foreslått kr 776 579 000	
3511		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 511):	
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 72 552 000	
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520):	
	1	Retur og tilbakevending for flyktninger, ODA-godkjente utgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 9 130 000	
	2	Gebyr for nødvisum	0
		mot tidligere foreslått kr 96 000	
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 13 769 000	
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	0
		mot tidligere foreslått kr 333 731 000	
3526		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 526):	
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	0
		mot tidligere foreslått kr 3 700 000	
3540		Sametinget (jf. kap. 540):	
	51	Avkastning av Samefolkets fond	0
		mot tidligere foreslått kr 4 650 000	
3585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (jf. kap. 585):	
(NY)	1	Gebyrer	240 000
3622		Statens institutt for rusmiddelforskning:	
	2	Oppdragsinntekter	0
		mot tidligere foreslått kr 520 000	
3635		Ventelønn (jf. kap. 635):	
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	115 000 000
		mot tidligere foreslått kr 100 000 000	
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 651):	
(NY)	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	72 552 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3670		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 670):	
(NY)	71	Avkastning av Romanifolkets fond	3 700 000
3680		Sametinget (jf. kap. 680):	
(NY)	51	Avkastning av Samefolkets fond	4 650 000
3690		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 690):	
(NY)	1	Retur og tilbakevending av flyktninger, ODA-godkjente utgifter	18 130 000
(NY)	2	Gebyr for nødvisum	96 000
(NY)	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	13 769 000
(NY)	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	333 731 000
3710		Nasjonalt folkehelseinstitutt (jf. kap. 710):	
	3	Vaksinesalg	70 300 000
		mot tidligere foreslått kr 82 300 000	
3716		Statens institutt for rusmiddelforskning (jf. kap. 716):	
(NY)	2	Oppdragsinntekter	520 000
3722		Norsk pasientskadeerstatning (jf. kap. 722):	
	50	Overføring fra NPE som statlig fond	0
		mot tidligere foreslått kr 71 535 000	
3723		Pasientskadenemnda (jf. kap. 723):	
	50	Overføring fra NPE som statlig fond	0
		mot tidligere foreslått kr 17 916 000	
4112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet (jf. kap. 1112):	
(NY)	30	Husleie, Bioforsk	18 061 000
4620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620):	
	1	Salgsinntekter	500 000
		mot tidligere foreslått kr 1 000 000	
4634		Statens innkrevingssentral (jf. kap. 1634):	
	81	Bøter, inndragninger	1 120 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 070 000 000	
4800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 1800):	
	2	Ymse inntekter	1 080 000 000
		mot tidligere foreslått kr 1 200 000 000	
5501		Skatter på formue og inntekt:	
	70	Toppskatt mv.	15 985 000 000
		mot tidligere foreslått kr 12 900 000 000	
	72	Fellesskatt	117 682 000 000
		mot tidligere foreslått kr 108 200 000 000	
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum:	
	74	Arealavgift mv.	500 000 000
		mot tidligere foreslått kr 600 000 000	
5521		Merverdiavgift:	
	70	Avgift	157 500 000 000
		mot tidligere foreslått kr 157 800 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
5526		Avgift på alkohol:	
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	9 653 000 000
		mot tidligere foreslått kr 9 743 000 000	
5536		Avgift på motorvogner m.m.:	
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m.	17 259 000 000
		mot tidligere foreslått kr 16 989 000 000	
	72	Årsavgift	7 758 000 000
		mot tidligere foreslått kr 7 633 000 000	
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.:	
	70	Avgift	985 000 000
		mot tidligere foreslått kr 790 000 000	
5559		Avgift på drikkevareemballasje:	
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	532 000 000
		mot tidligere foreslått kr 42 000 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:	
	82	Av innenlandske verdipapirer	676 300 000
		mot tidligere foreslått kr 667 900 000	
	86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	3 483 400 000
		mot tidligere foreslått kr 3 524 900 000	
	88	Av utlån under opptrekk	90 000 000
		mot tidligere foreslått kr 115 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410):	
	80	Renter	3 146 220 000
		mot tidligere foreslått kr 3 146 020 000	
5700		Folketrygdens inntekter:	
	71	Trygdeavgift	69 584 000 000
		mot tidligere foreslått kr 69 400 000 000	
	72	Arbeidsgiveravgift	97 917 000 000
		mot tidligere foreslått kr 97 700 000 000	
5701		Diverse inntekter:	
	75	Refusjon overskytende bidrag	12 000 000
		mot tidligere foreslått kr 23 000 000	
5800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800):	
	50	Overføring fra fondet	70 795 000 000
		mot tidligere foreslått kr 76 975 000 000	
5999		Statslånemidler:	
	90	Lån	22 446 000 000
		mot tidligere foreslått kr 47 426 000 000	

II

Folketrygden

Stortinget samtykker i at statstilskudd til finansiering av folketrygden, jf. folketrygdlovens § 23–10, gis med 70 359 300 000 kroner, hvorav 14 897 400 000 kroner gis til dekning av utgifter som fullt ut skal dekkes ved tilskudd fra staten, jf. § 23–10 tredje ledd.

III

Navneendringer

I forslagene til vedtak i St.prp. nr. 1 (2005–2006) gjøres følgende endringer som følge av navneskifte på departementer:

1. «Utdannings- og forskningsdepartementet» skal endres til «Kunnskapsdepartementet» i forslaget til bevilgning under kapittel 3200, og i forslagene til romertallsvedtak II-IV under departementet.
2. «Arbeids- og sosialdepartementet» skal endres til «Arbeids- og inkluderingsdepartementet» i forslagene til romertallsvedtak III og VI under dette departementet og i forslagene til romertallsvedtak III og IV under Kommunal- og regionaldepartementet.
3. «Moderniseringsdepartementet» skal endres til «Fornyings- og administrasjonsdepartementet» i forslagene til romertallsvedtak III-IX under departementet.

IV

Forslag til romertallsvedtak II pkt. 1 under Utenriksdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

1. «1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 100 post 01	kap. 3101 postene 02 og 05
kap. 100 post 71	kap. 3100 post 01
kap. 140 post 01	kap. 3143 post 05»

V

Forslag til romertallsvedtak II punktene 1 og 2 under Utdannings- og forskningsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 01	kap. 3200 post 02
kap. 204 post 01	kap. 3204 post 02
kap. 220 post 01	kap. 3220 post 02
kap. 222 post 01	kap. 3222 postene 02 og 61
kap. 225 post 01	kap. 3225 post 04
kap. 230 post 01	kap. 3230 postene 02 og 11
kap. 256 post 01	kap. 3256 post 02
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 01	kap. 3281 post 02
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 80
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 81
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 80
kap. 2410 post 01	kap. 5310 post 03

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under postene 21 mot tilsvarende merinntekter.»

VI

Forslag til romertallsvedtak III pkt. 1 under Utdannings- og forskningsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	120,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	130,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner»

VII

Forslag til romertallsvedtak III pkt. 5 under Utdannings- og forskningsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«5. gjennomføre moderniseringen av Statens lånekasse for utdanning innenfor en kostnadsramme på 319 mill. kroner, jf. omtale under kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold i St.prp. nr. 1 (2005–2006).»

VIII

Forslag til romertallsvedtak II under Kultur- og kirkedepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 300 post 01	kap. 3300, post 01
kap. 305 post 01	kap. 3305 post 06
kap. 320 post 01	kap. 3320 postene 01 og 03
kap. 322 post 01	kap. 3322 post 01
kap. 323 post 01	kap. 3323 post 01
kap. 324 post 01	kap. 3324 post 01
kap. 325 post 01	kap. 3325 post 01
kap. 325 post 21	kap. 3325 post 02
kap. 326 post 01	kap. 3326 post 01
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 02
kap. 328 post 01	kap. 3328 post 01
kap. 328 post 21	kap. 3328 post 02
kap. 329 post 01	kap. 3329 post 01
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 02
kap. 334 post 01	kap. 3334 post 01
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 02
kap. 340 post 01	kap. 3340 post 01
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 02
kap. 341 post 01	kap. 3341 post 01
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 02
kap. 342 post 01	kap. 3342 postene 01 og 04»

IX

Forslag til romertallsvedtak II under Justis- og politidepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2006 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 400 post 01	kap. 3400 post 01
kap. 410 post 01	kap. 3410 post 03
kap. 411 post 01	kap. 3411 post 03
kap. 412 post 01	kap. 3412 post 01
kap. 413 post 01	kap. 3413 post 01
kap. 413 post 21	kap. 3413 post 02
kap. 430 post 01	kap. 3430 postene 03 og 04
kap. 430 post 21	kap. 3430 post 02
kap. 432 post 01	kap. 3432 post 03
kap. 440 post 01	kap. 3440 postene 02, 03 og 06
kap. 441 post 01	kap. 3441 postene 02, 03 og 05
kap. 442 post 01	kap. 3442 post 02 og 03
kap. 451 post 01	kap. 3451 postene 03 og 06
kap. 455 post 01	kap. 3455 post 01

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 01 Driftsutgifter, med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.»

X

Forslag til romertallsvedtak III under Justis- og politidepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og politidepartementet i 2006 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	01	Driftsutgifter	40 mill. kroner»

XI

Forslag til romertallsvedtak II under Kommunal- og regionaldepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 500 post 01	kap. 3500 post 01
kap. 585 post 01	kap. 3585 post 01
kap. 587 post 01	kap. 3587 post 04
kap. 2412 post 01	kap. 5312 post 01»

XII

Forslag til romertallsvedtak VII under Kommunal- og regionaldepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), tas ut. Nummereringen av forslagene til romertallsvedtak VIII og IX endres til henholdsvis VII og VIII.

XIII

Forslag til romertallsvedtak II under Arbeids- og sosialdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 600 post 01	kap. 3600 post 02
kap. 630 post 01	kap. 3630 post 04
kap. 630 post 21	kap. 3630 post 02
kap. 640 post 01	kap. 3640 post 01, 06 og 07
kap. 642 post 01	kap. 3642 post 06 og 07
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 02
kap. 682 post 01	kap. 3682 post 01
kap. 683 post 01	kap. 3683 post 01
kap. 684 post 01	kap. 3684 post 01
kap. 690 post 01	kap. 3690 post 05»

XIV

Forslag til romertallsvedtak IV under Arbeids- og sosialdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2006 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak	432,9 mill. kroner
	71	Spesielle arbeidsmarkedstiltak	717,6 mill. kroner»

XV

Under Arbeids- og inkluderingsdepartementet tilføyes følgende forslag til nytt romertallsvedtak V:

«Fullmakt om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2006 kan inngå avtaler om midlertidig innkvartering av asylsøkere og flyktninger med varighet som varer utover 2006. Dersom behovet for mottaksplasser for asylsøkere og flyktninger blir større enn antatt i budsjettet for 2006, samtykker Stortinget i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet kan øke antallet plasser i statlige mottak innenfor gjeldende rammer for etablering og drift av det statlige mottaksapparatet, selv om det medfører til et bevilgningsmessig merbehov under kap. 690 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, statlige mottak.»

XVI

Forslag til romertallsvedtak V under Arbeids- og sosialdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), tas ut.

XVII

Forslag til romertallsvedtak II under Folketrygden i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 2600 post 01	kap. 5701 postene 01, 04, 05 og 06»

XVIII

Forslag til romertallsvedtak II under Helse- og omsorgsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 703 postene 21, 60 og 70	kap. 3703 post 03
kap. 710 post 01	kap. 3710 post 02
kap. 710 post 21	kap. 3710 post 03
kap. 715 postene 01 og 21	kap. 3715 postene 02 og 05
kap. 716, post 01	kap. 3716, post 02
kap. 720 postene 01 og 21	kap. 3720 postene 02 og 03
kap. 721 post 01	kap. 3721 postene 02 og 04
kap. 722 post 01	kap. 3722 post 02 (ny)
kap. 724 post 01	kap. 3724 post 02
kap. 725 post 01	kap. 3725 post 03
kap. 750 post 01	kap. 3750 post 02»

XIX

Forslag til romertallsvedtak III under Helse- og omsorgsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2006 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
710		Nasjonalt folke helseinstitutt	
	21	Spesielle driftsutgifter	100 mill. kroner
720		Sosial- og helsedirektoratet	
	22	Elektroniske resepter	35 mill. kroner»

XX

Under Helse- og omsorgsdepartementet tilføyes følgende forslag til nytt romertallsvedtak VII:

«Statens overskuddsandel i A/S Vinmonopolet

Stortinget samtykker i at statens andel i 2006 av driftsoverskuddet i A/S Vinmonopolet fastsettes til 40 pst. av resultatet i 2005 før ekstraordinære poster og etter vinmonopolavgiften.»

XXI

Forslag til romertallsvedtak II under Barne- og familiedepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 01	kap. 3842 post 01
kap. 855 post 01	kap. 3855 postene 01, 02, 03 og 60
kap. 858 post 01	kap. 3858 post 01
kap. 868 post 01	kap. 3868 post 01»

XXII

Forslag til romertallsvedtak IV under Barne- og familiedepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Rikstrygdeverket for 2006 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre, kan utbetale kontantstøtte med følgende beløp for 1- og 2-åringer:

Oppholdstid i barnehage	Prosent-andel av full sats	Kontant-støtte i kroner per år
Ikke bruk av barnehage	100	39 636
Til og med 8 timer per uke	80	31 704
9–16 timer per uke	60	23 784
17–24 timer per uke	40	15 852
25–32 timer per uke	20	7 932
33 timer eller mer per uke	0	0»

XXIII

Forslag til romertallsvedtak II under Nærings- og handelsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 01	kap. 3900 post 02
kap. 900 post 21	kap. 3900 post 02
kap. 901 post 01	kap. 3901 postene 01, 02 og 06
kap. 902 post 01	kap. 3902 postene 01 og 03
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 04
kap. 903 post 01	kap. 3903 post 01
kap. 904 post 01	kap. 3904 post 02
kap. 904 post 22	kap. 3904 post 03
kap. 905 post 21	kap. 3905 postene 01 og 02
kap. 907 post 01	kap. 3907 post 03
kap. 907 post 21	kap. 3907 post 05
kap. 907 post 22	kap. 3907 post 03»

XXIV

Forslag til romertallsvedtak VIII under Nærings- og handelsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Fullmakt til å inngå forpliktelser utover gitt bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2006 kan inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger o.l. utover gitt bevilgning under kap. 900 Nærings- og handelsdepartementet, post 21 spesielle driftsutgifter.»

XXV

Forslag til romertallsvedtak XIV i St.prp. nr. 1 (2005–2006) om fullmakt for Nærings- og handelsdepartementet til å foreta endring i statlige eierposter, trekkes tilbake.

XXVI

Forslag til romertallsvedtak II under Fiskeri- og kystdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2006 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 01 og 21	kap. 4020 post 03
kap. 1021 postene 01 og 21	kap. 4021 post 01
kap. 1022 postene 01 og 21	kap. 4022 post 01
kap. 1030 post 21	kap. 4030 post 22
kap. 1050 post 76	kap. 4050 post 01
kap. 1062 postene 01 og 45	kap. 4062 postene 01 og 02

2. nytte inntil 10 mill. kroner av salgsinntekter fra salg av ikke næringsaktive fiskerihavner under kap. 4062 post 02 til dekning av salgsomkostninger forbundet med salget og oppgradering og vedlikehold av fiskerihavner under kap. 1062 post 30.»

XXVII

Forslag til romertallsvedtak IV under Fiskeri- og kystdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2006 kan foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1062		Kystverket	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 mill. kroner»

XXVIII

Forslag til romertallsvedtak II under Landbruks- og matdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2006 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1100 post 01	kap. 4100 post 01
kap. 1115 post 01	kap. 4115 post 02
kap. 1143 post 01	kap. 4143 post 01
kap. 1146 post 01	kap. 4146 post 02
kap. 1147 post 01	kap. 4147 post 01

2. overskride kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Store utstyrskjøp og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom. Ubrukte merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.»

XXIX

Forslag til romertallsvedtak IV under Landbruks- og matdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2006 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1148		Naturskade – erstatninger og sikring	
	70	Tilskudd til sikringstiltak m.m.	2 mill. kroner
	71	Naturskade, erstatninger	21 mill. kroner»

XXX

Under Landbruks- og matdepartementet tilføyes følgende forslag til nytt romertallsvedtak VI:

«Nettobudsjettering

Stortinget samtykker i at forvaltningsorganet Bioforsk gis unntak fra bevilgningsreglementet § 3 fjerde ledd fra 1. januar 2006.»

XXXI

Forslag til romertallsvedtak III under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1313 post 01	kap. 4313 post 02»

XXXII

Forslag til romertallsvedtak IV under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1320 postene 23 og 30	kap. 4320 postene 01 og 02»

XXXIII

Forslag til romertallsvedtak VI pkt. 2 under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«2. forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 30 Riksveginvesteringer, og post 60 Forsøk, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsoverslag overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 000 mill. kroner.»

XXXIV

Forslag til romertallsvedtak VII under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan forplikte staten for framtidige budsjettår ut over gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 23 Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 8 000 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 2 200 mill. kroner.»

XXXV

Forslag til romertallsvedtak VIII under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for riksvegferjedriften

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1320 Statens vegvesen, post 72 Kjøp av riksvegferjetjenester, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 3 500 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 200 mill. kroner.»

XXXVI

Forslag til romertallsvedtak IX under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1350 postene 23 og 30	kap. 4350 postene 02 og 06
kap. 1350 post 25	kap. 4350 post 07
kap. 1350 post 30	kap. 4350 post 37»

XXXVII

Forslag til romertallsvedtak X under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan bestille materiell utover gitte bevilgninger, likevel slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1350		Jernbaneverket	
	23, 25 og 30	Drift, vedlikehold og investeringer	700 mill. kroner»

XXXVIII

Forslag til romertallsvedtak XI pkt. 2 under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«2. forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 30 Investeringer i linjen, for investeringsprosjekter som ikke er omtalt med kostnadsoverslag overfor Stortinget, likevel slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 200 mill. kroner.»

XXXIX

Forslag til romertallsvedtak XII under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for vedlikeholdsarbeider

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan forplikte staten for framtidige budsjettår utover gitt bevilgning på kap. 1350 Jernbaneverket, post 23 Drift og vedlikehold, og post 25 Drift og vedlikehold av Gardermobanen, slik at samlet ramme for gamle og nye forpliktelser ikke overstiger 2 100 mill. kroner, og slik at forpliktelsene som forfaller hvert år ikke overstiger 500 mill. kroner.»

XL

Forslag til romertallsvedtak XIII under Samferdselsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2006 kan bestille materiell utover bevilgningen, likevel slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1380		Post- og teletilsynet	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	4 mill. kroner»

XLI

Forslag til romertallsvedtak II under Miljøverndepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1400 post 01	kap. 4400 post 02
kap. 1400 post 21	kap. 4400 post 21
kap. 1427 post 01	kap. 4427 post 01
kap. 1427 post 21	kap. 4427 post 09 og 54
kap. 1429 post 01	kap. 4429 post 02 og 09
kap. 1432 post 50	kap. 4432 post 80
kap. 1441 post 01	kap. 4441 post 04, 05 og 09
kap. 1471 post 01	kap. 4471 post 01 og 03
kap. 1472 post 01 og 70	kap. 4472 post 50

2. overskride bevilgningen under kap. 2465 Statens kartverk, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av anleggsmidler under kap. 5465 Statens kartverk, post 49 Salg av anleggsmidler. Ubenyttede inntekter fra slikt salg kan tas med ved beregning av overført beløp.
3. overskride bevilgningen under kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning, post 33 Statlige erverv, barskogvern, med et beløp som tilsvarer regnskapsførte inntekter fra salg av makeskiftearealer under kap. 4427 Direktoratet for naturforvaltning, post 40 Inntekter fra salg av makeskiftearealer. Ubenyttede merinntekter fra salg av makeskiftearealer kan tas med ved beregning av overført beløp.»

XLII

Forslag til romertallsvedtak V under Miljøverndepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 kan foreta bestillinger:

1. av materiell o.l. utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1426		Statens naturoppsyn	
	32	Skjærgårdsparker mv.	2,0 mill. kroner
1441		Statens forurensningstilsyn	
	39	Oppryddingstiltak	25,0 mill. kroner

2. av sjømålingsdata og kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 1465 Statens kjøp av tjenester i Statens kartverk, post 21 Betaling for statsoppdraget, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 90 mill. kroner.»

XLIII

Forslag til romertallsvedtak VI under Miljøverndepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Miljøverndepartementet i 2006 gir tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1400		Miljøverndepartementet	
	78	Miljøtiltak i nikkelverkene på Kola	85,3 mill. kroner
1427		Direktoratet for naturforvaltning	
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	47,2 mill. kroner
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	56,9 mill. kroner
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	74,4 mill. kroner
	35	Statlige erverv, nytt skogvern	71,4 mill. kroner
	77	Tilskudd til nasjonalparksentre	2,0 mill. kroner
	79	Kompensasjon ved flytting av oppdrettsanlegg	6,75 mill. kroner
1429		Riksantikvaren	
	72	Vern og sikring av fredete og verneverdige kulturminner og kulturmiljøer	8,5 mill. kroner
	73	Brannsikring og beredskapstiltak	2,0 mill. kroner
	74	Fartøyvern	8,0 mill. kroner»

XLIV

Forslag til romertallsvedtak II under Moderniseringsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fornyings- og administrasjonsdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1510 post 21	kap. 4510 postene 01 og 02
kap. 1522 post 01	kap. 4522 postene 02 og 06»

XLV

Forslag til romertallsvedtak II pkt. 1 under Finansdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«1. Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1600 post 01	kap. 4600 post 02
kap. 1610 post 01	kap. 4610 post 01
kap. 1618 post 01	kap. 4618 post 02
kap. 1631 post 01	kap. 4631 postene 01 og 02
kap. 1634 post 01	kap. 4634 post 02»

XLVI

Forslag til romertallsvedtak VI under Finansdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Fullmakt til fortsatt bobehandling

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet for 2006 kan bestemme at det under ordningen med oppfølging av statens krav i konkursbo pådras forpliktelser utover gitte bevilgninger, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 24,7 mill. kroner. Utbetalinger dekkes av bevilgningene under kap. 1610 Toll- og avgiftsetaten, post 01 Driftsutgifter og kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.»

XLVII

Skattevedtak for inntektsåret 2006 (kap. 5501)

I forslag til Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2006 i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, gjøres følgende endringer:

§ 2–1 skal lyde:

§ 2–1 Formuesskatt til staten – personlig skattyter og dødsbo

Personlig skattyter og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av skattyterens samlede antatte formue som overstiger 200 000 kroner. Satsen skal være 0,2 pst. av de første 340 000 kroner, og 0,4 pst. av det overskytende beløp.

Ektefeller som lignes under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2–10, svarer formuesskatt til staten av den del av ektefellenes samlede antatte formue som overstiger 400 000 kroner. Satsen skal være 0,2 pst. av de første 680 000 kroner, og 0,4 pst. av det overskytende beløp.

§ 2–3 skal lyde:

§ 2–3 Formuesskatt til kommunene

Det svares formuesskatt til kommunen dersom skattyter ikke er fritatt for slik skatteplikt etter skatteloven kap. 2. Skattyter som har krav på personfradrag etter skatteloven § 15–4 skal ha et fradrag i formuen på 200 000 kroner. For ektefeller som lignes under ett for begges formue, jf. skatteloven § 2–10, skal fradraget være 400 000 kroner. Når skattyter har formue i flere kommuner, fordeles fradraget etter reglene i skatteloven § 4–30 første og annet ledd. Satsen for formuesskatt til kommunene må ikke være høyere enn 0,7 pst. Maksimumssatsen gjelder når ikke lavere sats er vedtatt av kommunen.

§ 3–1 skal lyde:

§ 3–1 Toppskatt

Personlig skattyter skal av personinntekt fastsatt etter skatteloven kapittel 12, svare toppskatt til staten med 9 pst. for den delen av inntekten som overstiger 394 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 750 000 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Personlig skattyter i en kommune i Finnmark, eller i kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke, skal likevel bare svare toppskatt til staten av inntekt som nevnt i første ledd med 7 pst. av den inntekten som overstiger 394 000 kroner, og med 12 pst. for den delen av inntekten som overstiger 750 000 kroner i klasse 0, 1 og 2.

Dersom skattyter er bosatt i riket bare en del av året, nedsettes beløpene i første og annet ledd forholdsmessig under hensyn til det antall hele eller påbegynte måneder av året han har vært bosatt her. Tilsvarende gjelder for skattyter som ikke er bosatt i riket, men som plikter å svare skatt etter skatteloven § 2–3 første og annet ledd, eller lov om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv.

§ 3–2 skal lyde:

§ 3–2 Fellesskatt

Enhver som plikter å betale inntektsskatt til kommunen etter skatteloven skal betale fellesskatt til staten. Fellesskatten skal beregnes på samme grunnlag som inntektsskatten til kommunene.

Satsen for fellesskatt skal være:

- For personlig skattpliktig og dødsbo i Finnmark og kommunene Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke: 8,3 pst.
- For personlig skattepliktig og dødsbo ellers: 11,8 pst.

§ 3–3 skal lyde:

§ 3–3 Skatt til staten og det felleskommunale skattefondet for selskaper og innretninger

Selskaper og innretninger som nevnt i skatteloven § 2–36 annet ledd, svarer skatt til staten med 28 pst. og det felleskommunale skattefondet med 0 pst. av inntekten, fastsatt etter reglene i skatteloven.

§ 3–9 skal lyde:

§ 3–9 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 2,9 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsboer skal være maksimum 13,3 pst.

Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

§ 7–1 skal lyde:

§ 7–1 Minstefradrag

Minstefradrag i lønnsinntekt mv. etter skatteloven § 6–32 første ledd bokstav a skal ikke settes lavere enn 31 800 kroner, og ikke settes høyere enn 61 100 kroner.

Minstefradrag i pensjonsinntekt etter skatteloven § 6–32 første ledd bokstav b skal ikke settes lavere enn 4 000 kroner, og ikke høyere enn 51 100 kroner.

XLVIII
Avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2006 (kap. 5506 post 70)

I forslag til Stortingets vedtak om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjetterminen 2006 i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, gjøres følgende endringer:

§ 4 skal lyde:

Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren – og foreldre, svares:

Av de første 250 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	8 pst.
Av overskytende beløp	20 pst.

§ 5 skal lyde:

Av arv og gaver som ikke går inn under § 4, svares:

Av de første 250 000 kroner	intet
Av de neste 300 000 kroner	10 pst.
Av overskytende beløp	30 pst.

XLIX
Merverdiavgift (kap. 5521 post 70)

I forslag til Stortingets vedtak om merverdiavgift i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

1. Fra 1. januar 2006 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:
   a) kringkastingsselskap under utøvelse av allmennkringkasting som er finansiert av kringkastingsavgift som nevnt i kringkastingsloven § 6–4,
   b) tjenester som gjelder persontransport,
   c) formidling av tjenester som nevnt i bokstav b,
   d) transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband,
   e) tjenester i form av rett til å overvære kinoforestillinger.
2. Fra 1. september 2006 skal det betales 8 pst. avgift etter bestemmelsene i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift for:
   a) kringkastingsselskap under utøvelse av allmennkringkasting som er finansiert av kringkastingsavgift som nevnt i kringkastingsloven § 6–4,
   b) tjenester som gjelder persontransport,
   c) romutleie i hotellvirksomhet og lignende virksomhet, utleie av fast eiendom til camping samt yrkesmessig utleie av hytter, ferieleiligheter og annen fritidseiendom,
   d) transport av kjøretøy på ferge eller annet fartøy på innenlands veisamband,
   e) tjenester i form av rett til å overvære kinoforestillinger,
   f) formidling av tjenester som nevnt i bokstavene b og c.

L
Engangsavgift på motorvogner mv.
(kap. 5536 post 71)

I forslag til Stortingets vedtak om engangsavgift på motorvogner mv. i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, gjøres følgende endringer:

§ 2 Avgiftsgruppe b skal lyde:
Avgiftsgruppe b
1. Varebiler klasse 2 og
2. lastebiler med tillatt totalvekt inntil 7 500 kg: 20 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.

LI
Årsavgift (kap. 5536 post 72)

I forslag til Stortingets vedtak om årsavgift i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, gjøres følgende endringer:

§ 1 nr. 1 bokstav d skal lyde:
d) busser,

§ 1 nr. 1 bokstavene f-h skal lyde:
f) lastebiler,
g) trekkbiler med tillatt totalvekt fra og med 3500 kg,
h) årsprøvekjennemerker for kjøretøy.

§ 1 nr. 4 slettes, og gjeldende § 1 nr. 5 blir ny § 1 nr. 4.

§ 1 nr. 4 bokstavene h – k skal lyde:
h) trekkbiler som ikke faller inn under nr. 1 bokstav g,
i) mopeder,
j) traktorer,
k) motorvogner som er 30 år eller eldre.

§ 1 nr. 6 oppheves.

LII
Avgift på sjokolade- og sukkervarer mv.
(kap. 5555 post 70)

I forslag til Stortingets vedtak om avgift på sjokolade- og sukkervarer mv. i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, gjøres følgende endring:

§ 1 første punktum skal lyde:
Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på sjokolade- og sukkervarer mv. med kr 16,07 pr. kg av varens avgiftspliktige vekt.

LIII
Avgift på alkoholfrie drikkevarer mv.
(kap. 5556 post 70)

Forslaget til Stortingets vedtak om avgift på alkoholfrie drikkevarer mv. i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak trekkes tilbake og erstattes med følgende vedtak:

§ 1
Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales avgift til statskassen på:
a) alkoholfrie drikkevarer, pr. liter salgsvare: kr 1,61,
b) sirup som nyttes til ervervsmessig fremstilling av alkoholfrie drikkevarer i dispensere, fontener o.l., pr. liter salgsvare: kr 9,81,
c) kullsyre som blir solgt eller innført til tilvirkning av alkoholfrie drikkevarer som ikke skal selges, pr. kg kullsyre: kr 65,12.

Med alkoholfrie drikkevarer likestilles i dette regelverket også drikk med alkoholstyrke til og med 0,7 volumprosent alkohol, jf. Stortingets vedtak om avgift på alkohol § 1 B nr. 2 bokstav a.

§ 2
Unntatt fra avgiftsplikten er følgende kullsyrefrie drikkevarer:
a) råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, vann uten tilsetting av smaksstoffer, saft av frukt og bær samt konsentrater av disse,
b) melk, melkeprodukter,
c) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av disse,
d) varer i pulverform,
e) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
f) morsmelkerstatning.

§ 3
Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for avgift på varer som:
a) Selges til eller innføres av utenlandske diplomatiske og konsulære tjenestemenn som nyter personlig tollfrihet.

b) Selges eller innføres til Den nordiske investeringsbanken og som er nødvendig for bankens offisielle virksomhet.
c) Fra tilvirkers eller importørs lager
   1. utføres til utlandet,
   2. direkte eller via tollager til slik bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24,
   3. kommer i retur.
d) Nyttes til ervervsmessig fremstilling av annet enn drikkevarer.
e) Bringes med som reisegods eller reiseutstyr til personlig bruk.
f) Selges til eller innføres av NATO eller NATOs hovedkvarter, styrker eller personell i den utstrekning dette følger av internasjonale avtaler Norge er forpliktet av. Fritaket omfatter på tilsvarende vilkår også styrker fra landene som deltar i Partnerskap for Fred.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing av og vilkår for fritak.

§ 4
Departementet kan gi forskrifter om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 5
Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 6
Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 7
Departementet kan gi forskrifter om avgrensing og utfylling av bestemmelsene i §§ 1 og 2.

§ 8
Departementet kan gi forskrifter om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

LIV
Avgifter på drikkevareemballasje
(kap. 5559 post 70–74)

I forslag til Stortingets vedtak om avgifter på drikkevareemballasje i St.prp. nr. 1 (2005–2006) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:
Fra 1. januar 2006 skal det i henhold til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter betales miljøavgift og grunnavgift til statskassen på følgende drikkevareemballasje og etter følgende satser pr. emballasjeenhet:

1. Miljøavgift
   a) Glass og metall kr 4,54
   b) Plast kr 2,74
   c) Kartong/papp kr 1,13

Departementet kan på nærmere vilkår frita for, sette ned eller refundere miljøavgiften dersom emballasjen inngår i et retursystem.

2. Grunnavgift
   Engangsemballasje kr 0,93

Som engangsemballasje anses emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form.

Departementet kan gi forskrifter om avgrensing og utfylling av reglene i denne bestemmelsen.

§ 2 skal lyde:
Unntatt fra grunnavgiften er emballasje som inneholder følgende alkoholfrie drikkevarer:
a) råsaft, saftkonsentrat, juice, nektar, sirup, drikkevarer fremstilt av grønnsaker, saft av frukt og bær samt konsentrater av disse,
b) melk, melkeprodukter,
c) drikkevarer fremstilt av kakao og sjokolade og konsentrater av disse,
d) varer i pulverform,
e) korn- og soyabaserte melkeerstatningsprodukter,
f) morsmelkerstatning.

For miljøavgiften gjelder bokstavene d og f tilsvarende.

§ 3 første ledd første punktum skal lyde:
Det gis fritak, refusjon eller ytes tilskudd for miljø- og grunnavgift på drikkevareemballasje:
(bokstavene a – e blir stående)

LV

Forslag til romertallsvedtak II pkt. 1 under Forsvarsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«1. benytte alle merinntekter til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet, med følgende unntak:
   a) inntekter fra militære bøter kan ikke benyttes som grunnlag for overskridelser.

b) inntekter ved salg av større materiell kan benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kap. 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.»

LVI

Forslag til romertallsvedtak III pkt. 1 under Forsvarsdepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«1. foreta bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben	
	01	Driftsutgifter	80 mill. kroner
1731		Hæren	
	01	Driftsutgifter	900 mill. kroner
1732		Sjøforsvaret	
	01	Driftsutgifter	800 mill. kroner
1733		Luftforsvaret	
	01	Driftsutgifter	1 600 mill. kroner
1734		Heimevernet	
	01	Driftsutgifter	30 mill. kroner
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon	
	01	Driftsutgifter	300 mill. kroner
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	
	01	Driftsutgifter	125 mill. kroner
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	100 mill. kroner
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	24 000 mill. kroner
	48	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, fellesfinansiert andel	150 mill. kroner
	75	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	150 mill. kroner
1790		Kystvakten	
	01	Driftsutgifter	46 mill. kroner
1791		Redningshelikoptertjenesten	
	01	Driftsutgifter	90 mill. kroner
1792		Norske styrker i utlandet	
	01	Driftsutgifter	10 mill. kroner»

LVII

Forslag fremsatt i St.prp. nr. 1 (2005–2006) under Forsvarsdepartementet, romertall IX «Det investeres ikke i ny og utvidet fregattdokk ved Haakonsvern.», trekkes tilbake.

LVIII

Forslag til romertallsvedtak II under Olje- og energidepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 2006 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1810 post 21	kap. 4810 post 02
kap. 1820 post 21	kap. 4820 post 02
kap. 1820 post 22	kap. 4820 post 40
kap. 2490 post 45	kap. 5490 post 01»

LIX

Forslag til romertallsvedtak XII pkt. 4 under Olje- og energidepartementet i St.prp. nr. 1 (2005–2006), endres til:

«4. Overdragelse av deltakerandeler for å oppnå fortsatt harmonisering av deltakerandeler i utvinningstillatelser som er samordnet og hvor SDØE berøres av overdragelsen.»

LX

Under Olje- og energidepartementet tilføyes følgende forslag til nytt romertallsvedtak XIII:

«Opphevelse av generalforsamlingsklausulen

Stortinget samtykker i at generalforsamlingsklausulen skal kunne oppheves for gitte tillatelser og erstattes av en vetorett i tråd med konsesjonsdirektivet og petroleumsforskriftens § 12, dersom rettighetshaverne skulle ønske dette. Olje- og energidepartementet skal i så fall godkjenne dette i hvert enkelt tilfelle.»

Vedlegg 1

Endringer etter St.prp. nr. 1 (2005–2006)

Utgifter:

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
20		Statsministerens kontor (jf. kap. 3020)					
	1	Driftsutgifter	59 100	–	1 885	1 000	61 985
21		Statsrådet (jf. kap. 3021)					
	1	Driftsutgifter	102 700	–	2 474	7 700	112 874
24		Regjeringsadvokaten (jf. kap. 3024)					
	1	Driftsutgifter	39 400	–	1 280	–	40 680
	21	Spesielle driftsutgifter	5 600	–	944	–	6 544
Sum endringer Regjering				–	6 583	8 700	
41		Stortinget (jf. kap. 3041)					
	1	Driftsutgifter	593 700	–	25 076	–	618 776
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	49 600	–	12 064	–	61 664
42		Forsvarets ombudsmannsnemnd					
	1	Driftsutgifter	3 900	–	127	–	4 027
43		Stortingets ombudsmann for forvaltningen (jf. kap. 3043)					
	1	Driftsutgifter	34 200	–	1 066	–	35 266
44		Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste					
	1	Driftsutgifter	5 800	–	60	–	5 860
51		Riksrevisjonen (jf. kap. 3051)					
	1	Driftsutgifter	316 700	–	8 854	–	325 554
Sum endringer Stortinget og underliggende institusjoner				–	47 247	–	

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)					
	1	Driftsutgifter	55 513	–	843	1 200	57 556
Sum endringer Høyesterett				–	843	1 200	
100		Utenriksdepartementet (jf. kap 3100 og 3101)					
	1	Driftsutgifter	1 374 385	–	13 651	-4 450	1 383 586
	21	Spesielle driftsutgifter	3 830	–	396	–	4 226
	71	Diverse tilskudd	18 935	–	–	4 450	23 385
103		Regjeringens fellesbevilgning for representasjon					
	1	Driftsutgifter	6 617	–	790	–	7 407
104		Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet					
	1	Driftsutgifter	8 809	–	4	–	8 813
115		Presse-, kultur- og informasjonsformål					
	1	Driftsutgifter	11 090	–	1 601	9 350	22 041
	70	Tilskudd til presse, kultur- og informasjonsformål	30 910	–	–	11 000	41 910
140		Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen					
	1	Driftsutgifter	729 266	–	10 911	–	740 177
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid (NORAD)					
	1	Driftsutgifter	151 888	–	4 532	–	156 420
150		Bistand til Afrika					
	70	Malawi	195 000	–	–	-35 000	160 000
	71	Mosambik	325 000	–	–	-55 000	270 000
	72	Tanzania	400 000	–	–	-58 500	341 500
	74	Zambia	280 000	–	–	-45 000	235 000
151		Bistand til Asia					
	70	Bangladesh	70 000	–	–	-10 000	60 000
	78	Regionbevilgning for Asia	520 000	–	–	-10 000	510 000
153		Bistand til Mellom-Amerika					
	78	Regionbevilgning for Mellom-Amerika	165 000	–	–	-5 000	160 000

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
160		Sivilt samfunn og demokratiutvikling					
	1	Driftsutgifter	25 749	–	751	–	26 500
	70	Sivilt samfunn	1 072 500	–	–	-46 500	1 026 000
161		Næringsutvikling					
	70	Nærings- og handelstiltak	85 000	–	–	-5 000	80 000
	72	Finansieringsordning for utviklingstiltak	120 000	–	–	-7 500	112 500
	73	Institusjonsutvikling i utviklingsland	52 500	–	–	-7 500	45 000
162		Overgangsbistand (gap)					
	70	Overgangsbistand (gap)	711 500	–	–	65 000	776 500
164		Fred, forsoning og demokrati					
	70	Fred, forsoning og demokratitiltak	515 900	–	–	65 000	580 900
	71	ODA-godkjente land på Vest-Balkan	781 250	–	–	-31 250	750 000
	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land	305 000	–	–	-33 750	271 250
165		Forskning, kompetanseheving og evaluering					
	1	Driftsutgifter	133 363	–	1 637	–	135 000
167		Flyktningtiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp (ODA)					
	21	Spesielle driftsutgifter	468 382	–	–	9 000	477 382
170		FN-organisasjoner mv.					
	70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	723 000	–	–	2 000	725 000
	76	Tilleggsmidler via FN-systemet mv.	1 205 200	–	–	198 000	1 403 200
	79	Eksperter, junioreksperter og FNs fredskorps	47 000	–	–	20 000	67 000
	80	Bidrag til globale fond	621 041	–	–	200 000	821 041
171		Multilaterale finansinstitusjoner					
	72	Samfinansiering via finansinstitusjoner	534 500	–	–	-100 000	434 500
172		Gjeldslettetiltak					
	70	Deltakelse i internasjonale gjeldsoperasjoner	450 000	–	–	-100 000	350 000
197		Bistand til ikke-ODA-godkjente land og internasjonale miljøtil-tak					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	70	Tilskudd til atomsikkerhetstiltak, prosjektsamarbeidet med Russland/SUS og arktisk samarbeid	221 327	–	–	10 000	231 327
Sum endringer Utenriksdepartementet				–	34 273	39 350	
200		Kunnskapsdepartementet (jf. kap. 3200)					
	1	Driftsutgifter	173 304	10 300	2 973	–	186 577
	21	Spesielle driftsutgifter	4 590	–	106	–	4 696
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1 990	–	436	–	2 426
204		Foreldreutvalget for grunnskolen (jf. kap. 3204)					
	1	Driftsutgifter	5 290	–	461	–	5 751
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)					
	1	Driftsutgifter	127 524	–	9 149	–	136 673
	21	Spesielle driftsutgifter	7 916	–	183	–	8 099
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)					
	1	Driftsutgifter	122 834	–	3 015	–	125 849
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 270	–	827	–	4 097
225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)					
	1	Driftsutgifter	117 394	–	3 292	–	120 686
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	117 899	–	–	21 300	139 199
	75	Stiftelsen Arkivet	1 961	–	–	1 000	2 961
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen					
	21	Spesielle driftsutgifter	935 546	–	31 663	-24 000	943 209
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.					
	70	Tilskudd til frittstående skoler	2 366 000	–	–	-335 000	2 031 000
	72	Tilskudd til kapitalkostnader	52 632	–	–	-52 632	0
229		Andre tiltak					
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	10 300	–	–	700	11 000
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230)					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	1	Driftsutgifter	570 664	–	11 725	–	582 389
	21	Spesielle driftsutgifter	49 669	–	751	–	50 420
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	5 584	–	1 264	–	6 848
231		Barnehager					
	21	Spesielle driftsutgifter	–	74 459	4 033	-7 200	71 292
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	–	11 435	–	–	11 435
	51	Forskning	–	6 250	–	–	6 250
	60	Driftstilskudd til barnehager	–	10 349 119	–	1 352 500	11 701 619
	61	Investeringstilskudd	–	200 000	–	50 000	250 000
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barne-hage	–	736 173	–	–	736 173
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritets-språklige barn i førskolealder	–	99 260	–	-300	98 960
	65	Skjønnsmidler til barnehager	–	2 065 709	–	-93 000	1 972 709
256		VOX – Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet (jf. kap. 3256)					
	1	Driftsutgifter	41 087	–	1 588	–	42 675
	21	Spesielle driftsutgifter	11 859	–	602	–	12 461
257		Program for basiskompetanse i arbeidslivet					
	21	Spesielle driftsutgifter	14 579	–	111	9 800	24 490
258		Analyse og utviklingsarbeid					
	1	Driftsutgifter	3 238	–	72	–	3 310
	21	Spesielle driftsutgifter	31 340	–	2 336	5 000	38 676
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter					
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	124 091	–	–	10 000	134 091
271		Universiteter					
	52	Forskningsfinansiering statlige universiteter	2 322 000	–	–	28 831	2 350 831
272		Vitenskapelige høyskoler					
	52	Forskningsfinansiering statlige vitenskapelige høyskoler	140 076	–	–	1 540	141 616
	72	Forskningsfinansiering private vitenskapelige høyskoler	11 366	–	–	-527	10 839

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
275		Høyskoler					
	50	Basisfinansiering statlige høyskoler	5 005 152	–	–	4 232	5 009 384
	52	Forskningsfinansiering statlige høyskoler	241 014	–	–	425	241 439
	70	Basisfinansiering private høyskoler	321 965	–	–	-14 600	307 365
	72	Forskningsfinansiering private høyskoler	32 936	–	–	-669	32 267
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)					
	1	Driftsutgifter	294 292	–	2 268	32 500	329 060
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	12 759	–	305	–	13 064
285		Norges forskningsråd					
	52	Forskningsformål	1 124 121	–	–	-29 600	1 094 521
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)					
	95	Fondskapital	39 000 000	–	–	-25 000 000	14 000 000
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)					
	21	Spesielle driftsutgifter	3 923	–	279	–	4 202
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	12 400	–	–	-3 300	9 100
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)					
	21	Spesielle driftsutgifter	3 805	–	20	–	3 825
	75	UNESCO	18 496	–	–	-3 000	15 496
Sum endringer Kunnskapsdepartementet				13 552 705	77 459	-24 046 000	
300		Kultur- og kirkedepartementet					
	1	Driftsutgifter	97 776	–	817	–	98 593
305		Lotteri- og stiftelsestilsynet (jf. kap. 3305)					
	1	Driftsutgifter	47 345	–	4 368	3 000	54 713
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg					
	75	Tilskudd til private kirkebygg	9 370	–	–	-9 370	0
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 700	–	–	-100	3 600
315		Frivillighetsformål					
	71	Tilskudd til frivillighetssentraler	64 932	–	–	2 000	66 932

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet	–	–	–	15 000	15 000
	80	Tilskudd til prøveløp rally-VM	–	–	–	17 000	17 000
320		Allmenne kulturformål					
	1	Driftsutgifter	38 897	–	1 521	–	40 418
	50	Norsk kulturfond	273 527	–	–	13 500	287 027
	51	Fond for lyd og bilde	19 500	–	–	2 000	21 500
	53	Samiske kulturformål	33 743	–	–	10 000	43 743
	73	Nasjonale kulturbygg	4 300	–	–	2 500	6 800
	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd	109 126	–	–	12 200	121 326
	78	Ymse faste tiltak	22 834	–	–	1 000	23 834
	79	Til disposisjon	558	–	–	6 000	6 558
321		Kunstnerformål					
	1	Driftsutgifter	14 034	–	–	1 000	15 034
	73	Kunstnerstipend m.m.	89 256	–	–	2 000	91 256
322		Billedkunst, kunsthåndverk og offentlig rom (jf. kap. 3322)					
	1	Driftsutgifter	10 236	–	309	–	10 545
	50	Utsmykking av offentlige bygg	11 276	–	–	1 500	12 776
	72	Knutepunktinstitusjoner	4 406	–	–	-2 182	2 224
	78	Ymse faste tiltak	43 805	–	–	-1 352	42 453
323		Musikkformål (jf. kap. 3323)					
	1	Driftsutgifter	121 166	–	3 349	–	124 515
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	122 476	–	–	2 000	124 476
	78	Ymse faste tiltak	43 088	–	–	5 000	48 088
324		Teater- og operaformål (jf. kap. 3324)					
	1	Driftsutgifter	87 177	–	4 760	1 000	92 937
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	210 523	–	–	5 000	215 523
	73	Region- og distriktsopera	20 728	–	–	2 500	23 228
	75	Dans	17 841	–	–	500	18 341

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	78	Ymse faste tiltak	34 583	–	–	800	35 383
325		Samordningstiltak for arkiv, bibliotek og museer					
	1	Driftsutgifter	56 699	–	2 588	–	59 287
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326)					
	1	Driftsutgifter	316 721	–	4 890	–	321 611
	21	Spesielle driftsutgifter	8 951	–	284	–	9 235
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	16 295	–	2 548	–	18 843
	73	Noregs Mållag	1 566	–	–	500	2 066
	78	Ymse faste tiltak	86 958	–	–	7 500	94 458
328		Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 3328)					
	1	Driftsutgifter	34 206	–	764	–	34 970
	21	Arkeologiske og andre oppdrag	15 124	–	452	–	15 576
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	2 030	–	306	–	2 336
	70	Det nasjonale museumsnettverket	511 247	–	–	10 734	521 981
329		Arkivformål (jf. kap. 3329)					
	1	Driftsutgifter	181 571	–	4 209	–	185 780
	21	Spesielle driftsutgifter	6 225	–	93	–	6 318
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	13 244	–	656	–	13 900
334		Film- og medieformål (jf. kap. 3334)					
	1	Driftsutgifter	129 267	–	5 766	–	135 033
	21	Spesielle driftsutgifter	3 104	–	469	–	3 573
	50	Norsk filmfond	230 108	–	–	10 000	240 108
	71	Filmtiltak m.m.	22 490	–	–	700	23 190
	72	Knutepunktinstitusjoner	6 989	–	–	1 000	7 989
	73	Regional filmsatsing	5 676	–	–	2 300	7 976
335		Pressestøtte					
	71	Produksjonstilskudd	244 267	–	–	7 500	251 767
	73	Anvendt medieforskning og etterutdanning	2 900	–	–	9 400	12 300

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	75	Tilskudd til samiske aviser	13 169	–	–	200	13 369
	76	Tilskudd til ymse publikasjoner	9 377	–	–	200	9 577
340		Kirkelig administrasjon					
	1	Driftsutgifter	121 788	–	5 013	–	126 801
	21	Spesielle driftsutgifter	14 654	–	346	–	15 000
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	92 500	–	–	-10 830	81 670
341		Presteskapet					
	1	Driftsutgifter	693 574	–	1 798	–	695 372
	21	Spesielle driftsutgifter	4 951	–	49	–	5 000
342		Nidaros domkirke m.m.					
	1	Driftsutgifter	34 355	–	3 019	1 000	38 374
	41	Erkebispegården, riksregaliene	3 831	–	755	–	4 586
Sum endringer Kultur- og kirkedepartementet				–	49 129	132 700	
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)					
	1	Driftsutgifter	218 352	–	7 138	1 250	226 740
410		Tingrettene og lagmannsrettene (jf. kap. 3410)					
	1	Driftsutgifter	1 210 990	–	35 467	10 600	1 257 057
	21	Spesielle driftsutgifter	44 457	–	1 141	–	45 598
411		Domstoladministrasjonen (jf. kap. 3411)					
	1	Driftsutgifter	59 012	–	1 825	-3 000	57 837
412		Tinglysingsprosjektet (jf. kap. 3412)					
	1	Driftsutgifter	131 106	–	1 712	800	133 618
413		Jordskifterettene (jf. kap. 3413)					
	1	Driftsutgifter	146 317	–	96	-3 000	143 413
414		Forliksråd og andre domsutgifter					
	1	Driftsutgifter	95 500	–	695	–	96 195
430		Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (jf. kap. 3430)					
	1	Driftsutgifter	1 789 671	–	69 830	19 600	1 879 101

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	21	Spesielle driftsutgifter	50 917	–	298	–	51 215
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	72 089	–	18 800	5 500	96 389
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	74 778	–	–	-24 700	50 078
	70	Tilskudd	12 442	–	–	1 500	13 942
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) (jf. kap. 3432)					
	1	Driftsutgifter	113 920	–	2 495	-6 700	109 715
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)					
	1	Driftsutgifter	6 582 857	–	214 839	70 750	6 868 446
	21	Spesielle driftsutgifter	81 889	–	4 131	10 900	96 920
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag	8 877	–	44	–	8 921
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	59 744	–	-44	–	59 700
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)					
	1	Driftsutgifter	1 305 988	–	32 080	6 000	1 344 068
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)					
	1	Driftsutgifter	231 085	–	9 485	–	240 570
443		Oppfølging av innsynsloven					
	1	Driftsutgifter	7 261	–	138	–	7 399
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)					
	1	Driftsutgifter	96 719	–	4 931	–	101 650
446		Den militære påtalemyndighet (jf. kap. 3446)					
	1	Driftsutgifter	4 642	–	176	–	4 818
448		Grensekommissæren (jf. kap. 3448)					
	1	Driftsutgifter	4 498	–	273	–	4 771
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)					
	1	Driftsutgifter	103 045	–	1 229	–	104 274
451		Samfunnssikkerhet og beredskap (jf. kap. 3451)					
	1	Driftsutgifter	463 799	–	27 990	–	491 789
	21	Spesielle driftsutgifter	2 005	–	156	–	2 161

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	22	Flyttekostnader	16 019	–	521	–	16 540
452		Sentral krisehåndtering (jf. kap.3452)					
	1	Driftsutgifter	9 400	–	1 500	–	10 900
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)					
	1	Driftsutgifter	326 082	–	61 141	–	387 223
	21	Spesielle driftsutgifter	5 896	–	123	–	6 019
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 920	–	380	–	4 300
456		Nødnett – felles radiosamband for nødetatene (jf. kap. 3456)					
	1	Driftsutgifter	52 168	–	6 654	–	58 822
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	279 525	–	68 973	–	348 498
460		Spesialenheten for politisaker (jf. kap. 3460)					
	1	Driftsutgifter	20 330	–	652	–	20 982
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m. (jf. kap. 3466)					
	1	Driftsutgifter	517 428	–	95 750	–	613 178
467		Norsk Lovtidend					
	1	Driftsutgifter	3 326	–	242	–	3 568
468		Kommisjonen for begjæring om gjenopptakelse av straffesaker (jf. kap. 3468)					
	1	Driftsutgifter	8 404	–	1 090	–	9 494
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)					
	71	Fritt rettsråd	232 394	–	–	-4 000	228 394
472		Administrasjon av særskilte erstatningsordninger m.m. (jf. kap. 3472)					
	1	Driftsutgifter	21 958	–	788	1 000	23 746
474		Konfliktråd (jf. kap. 3474)					
	1	Driftsutgifter	35 772	–	1 941	1 000	38 713
475		Bobehandling					
	1	Driftsutgifter	55 534	–	6 869	–	62 403
	21	Spesielle driftsutgifter	6 358	–	650	–	7 008

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
Sum endringer Justis- og politidepartementet				–	682 199	87 500	
500		Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500)					
	1	Driftsutgifter	176 700	-56 000	2 036	3 000	125 736
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag	11 250	-5 200	636	–	6 686
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	2 450	–	550	–	3 000
	50	Forskningsprogrammer under Norges forskningsråd	19 500	-9 500	–	–	10 000
502		Valgutgifter					
	1	Driftsutgifter	3 560	–	426	–	3 986
510		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (jf. kap. 3510)					
	1	Driftsutgifter	75 500	-75 500	–	–	0
511		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3511)					
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling migrasjon, integrering og mangfold	31 300	-31 300	–	–	0
	60	Integreringstilskudd	2 618 000	-2 618 000	–	–	0
	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 215 000	-1 215 000	–	–	0
	62	Kommunale innvandrertiltak	56 100	-56 100	–	–	0
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	3 100	-3 100	–	–	0
	71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	26 400	-26 400	–	–	0
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	1 700	-1 700	–	–	0
512		Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (jf. kap. 3512)					
	1	Driftsutgifter	4 700	-4 700	–	–	0
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)					
	1	Driftsutgifter	308 100	-308 100	–	–	0
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	872 500	-872 500	–	–	0
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	20 000	-20 000	–	–	0
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, utreisesenter	16 000	-16 000	–	–	0

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger	9 130	-9 130	–	–	0
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	14 050	-14 050	–	–	0
524		Utlendingsnemnda (jf. kap. 3524)					
	1	Driftsutgifter	106 200	-106 200	–	–	0
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	7 350	-7 350	–	–	0
526		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 3526)					
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	3 100	-3 100	–	–	0
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	3 700	-3 700	–	–	0
	72	Tiltak for rom	2 000	-2 000	–	–	0
540		Sametinget (jf. kap. 3540)					
	50	Sametinget	155 350	-155 350	–	–	0
	54	Avkastning av Samefolkets fond	4 650	-4 650	–	–	0
541		Tilskudd til samiske formål					
	72	Samisk språk, informasjon, mv.	5 500	-5 500	–	–	0
542		Kompetansesenter for urfolks rettigheter (jf. kap. 3542)					
	1	Driftsutgifter	2 040	-2 040	–	–	0
543		Ressurssenter for natur- og reindriftstjenester (jf. kap. 3543)					
	1	Driftsutgifter	880	-880	–	–	0
544		Reindriftens internasjonale fag- og formidlingssenter (jf. kap. 3544)					
	1	Driftsutgifter	760	-760	–	–	0
545		Finnmarkseiendommen (jf. kap. 5606)					
	90	Etableringslån	5 000	-5 000	–	–	0
551		Regional utvikling og nyskaping					
	60	Tilskudd til fylkeskommuner for regional utvikling	977 815	–	–	76 740	1 054 555
	64	Utviklingsmidler til Oppland fylkeskommune	77 153	–	–	3 260	80 413
552		Nasjonalt samarbeid for regional utvikling					
	21	Kunnskapsutvikling, informasjon, mv.	7 220	–	777	1 000	8 997

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	72	Nasjonale tiltak for regional utvikling	283 000	–	–	36 000	319 000
571		Rammetilskudd til kommuner (jf. kap. 3571)					
	21	Kunnskapsutvikling og drift av inntektssystemet	6 200	–	919	–	7 119
	60	Innbyggertilskudd	27 930 071	–	–	3 024 929	30 955 000
	63	Regionaltilskudd	555 775	–	–	225 071	780 846
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner (jf. kap. 3572)					
	60	Innbyggertilskudd	10 150 994	–	–	987 500	11 138 494
580		Bostøtte					
	70	Bostøtte	2 205 300	–	–	27 300	2 232 600
581		Bolig- og bomiljøtiltak					
	21	Kunnskapsutvikling og -formidling	4 300	–	662	–	4 962
	60	Oslo indre øst og Groruddalen	25 000	–	–	15 000	40 000
582		Rentekompensasjon for skoleanlegg og kirkebygg					
	60	Rentekompensasjon – skoleanlegg	308 000	–	–	14 000	322 000
585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (jf. kap. 3585)					
	1	Driftsutgifter	–	–	–	4 900	4 900
587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587)					
	1	Driftsutgifter	34 900	–	2 019	–	36 919
	21	Spesielle driftsutgifter	8 500	–	492	–	8 992
Sum endringer Kommunal- og regionaldepartementet				-5 638 810	8 517	4 418 700	
600		Arbeids- og inkluderingsdepartementet (jf. kap. 3600)					
	1	Driftsutgifter	122 100	51 400	2 363	1 000	176 863
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	2 500	–	350	–	2 850
620		Utredningsvirksomhet, forskning m.m.					
	21	Spesielle driftsutgifter	80 200	-5 000	2 779	–	77 979
	50	Norges forskningsråd	92 700	-2 000	–	–	90 700
621		Tilskudd forvaltet av Sosial- og helsedirektoratet					
	21	Spesielle driftsutgifter	98 400	-29 200	2 046	–	71 246

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	63	Rusmiddeltiltak og sosiale tjenester	132 200	-11 300	–	–	120 900
	70	Frivillig rusmiddelforebyggende arbeid mv.	99 900	-81 900	–	–	18 000
622		Statens institutt for rusmiddelforskning					
	1	Driftsutgifter	31 000	-31 000	–	–	0
630		Aetat (jf. kap. 3630)					
	1	Driftsutgifter	2 074 200	–	96 700	20 000	2 190 900
	21	Spesielle driftsutgifter	1 600	–	400	–	2 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	45 000	–	6 500	–	51 500
634		Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 3634)					
	21	Evaluering, utviklingstiltak mv.	27 000	–	1 800	–	28 800
	70	Ordinære arbeidsmarkedstiltak	1 267 000	–	–	217 000	1 484 000
635		Ventelønn (jf. kap. 3635)					
	1	Driftsutgifter	415 000	–	–	45 000	460 000
640		Arbeidstilsynet (jf. kap. 3640)					
	1	Driftsutgifter	303 600	–	11 400	–	315 000
	22	Flyttekostnader	33 100	–	3 960	–	37 060
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 100	–	760	–	3 860
642		Petroleumstilsynet (jf. kap. 3642)					
	1	Driftsutgifter	133 200	–	3 748	–	136 948
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1 200	–	300	–	1 500
646		Pionerdykkere i Nordsjøen					
	1	Driftsutgifter	1 000	–	20	–	1 020
648		Arbeidsretten, meklingsinstitusjonen m.m.					
	1	Driftsutgifter	11 200	–	380	–	11 580
650		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (jf. kap. 3650)					
	1	Driftsutgifter	–	75 500	3 683	–	79 183
651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3651)					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	21	Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling migrasjon, integrering og mangfold	–	31 300	1 492	–	32 792
	60	Integreringstilskudd	–	2 618 000	–	100 000	2 718 000
	61	Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	–	1 215 000	–	–	1 215 000
	62	Kommunale innvandrertiltak	–	56 100	–	–	56 100
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging	–	3 100	–	–	3 100
	71	Tilskudd til innvandrerorganisasjoner og annen frivillig virksomhet	–	26 400	–	–	26 400
	72	Statsautorisasjonsordningen for tolker m.m.	–	1 700	–	–	1 700
652		Kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene (jf. kap. 3652)					
	1	Driftsutgifter	–	4 700	177	–	4 877
670		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 3670)					
	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter	–	3 100	–	–	3 100
	71	Avkastning på Romanifolkets fond	–	3 700	–	–	3 700
	72	Tiltak for rom	–	2 000	–	–	2 000
680		Sametinget (jf. kap. 3680)					
	50	Sametinget	–	155 350	–	-2 000	153 350
	54	Avkastning på Samefolkets fond	–	4 650	–	–	4 650
681		Tilskudd til samiske formål					
	72	Samisk språk, informasjon, mv.	–	5 500	–	–	5 500
682		Kompetansesenter for urfolks rettigheter (jf. kap. 3682)					
	1	Driftsutgifter	–	2 040	46	–	2 086
683		Ressurssenter for natur- og reindriftstjenester (jf. kap. 3683)					
	1	Driftsutgifter	–	880	20	–	900
684		Internasjonalt fag- og formidlingssenter for reindrift					
	1	Driftsutgifter	–	760	17	–	777
685		Finnmarkseiendommen (jf. kap. 5606)					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	90	Etableringslån	–	5 000	–	–	5 000
690		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3690)					
	1	Driftsutgifter	–	308 100	15 275	–	323 375
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak	–	872 500	231	–	872 731
	22	Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	–	20 000	1 219	–	21 219
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, utreisesenter	–	16 000	–	–	16 000
	72	Retur og tilbakevending for flyktninger	–	9 130	–	9 000	18 130
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet	–	14 050	–	–	14 050
691		Utlendingsnemnda (jf. kap. 3691)					
	1	Driftsutgifter	–	106 200	2 186	–	108 386
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling	–	7 350	120	–	7 470
Sum endringer Arbeids- og inkluderingsdepartementet				5 459 110	157 972	390 000	
700		Helse- og omsorgsdepartementet (jf. kap. 3700)					
	1	Driftsutgifter	123 169	4 600	2 166	–	129 935
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 448	–	784	–	4 232
701		Forskning					
	50	Norges forskningsråd mv.	142 464	11 500	–	–	153 964
702		Helse- og sosialberedskap					
	21	Spesielle driftsutgifter	23 876	–	700	-10 000	14 576
703		Internasjonalt samarbeid (jf. kap 3703)					
	21	Spesielle driftsutgifter	18 980	6 100	274	–	25 354
710		Nasjonalt folkehelseinstitutt (jf. kap. 3710)					
	1	Driftsutgifter	396 418	–	7 378	–	403 796
	21	Spesielle driftsutgifter	156 699	–	13 064	3 000	172 763
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	13 376	–	1 999	–	15 375
712		Bioteknologinemnda					
	1	Driftsutgifter	6 474	–	291	–	6 765
715		Statens strålevern (jf. kap. 3715)					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	1	Driftsutgifter	56 364	–	3 049	–	59 413
	21	Oppdragsutgifter	34 595	–	945	–	35 540
716		Statens institutt for rusmiddelforskning (jf. kap. 3716)					
	1	Driftsutgifter	–	31 000	924	–	31 924
718		Alkohol og narkotika					
	21	Spesielle driftsutgifter	–	31 500	944	–	32 444
	63	Rusmiddeltiltak	–	11 300	–	–	11 300
	70	Frivillig arbeid mv.	–	83 700	53	–	83 753
719		Folkehelse					
	21	Spesielle driftsutgifter	39 838	–	4 075	–	43 913
	71	Forebygging av uønskede svangerskap og abort	23 079	–	–	1 000	24 079
	72	Stiftelsen Amathea	15 507	–	–	-1 000	14 507
720		Sosial- og helsedirektoratet (jf. kap. 3720)					
	1	Driftsutgifter	291 390	–	12 903	1 500	305 793
	21	Spesielle driftsutgifter	43 116	–	3 893	–	47 009
	22	Elektroniske resepter	35 460	–	5 820	–	41 280
721		Statens helsetilsyn (jf. kap. 3721)					
	1	Driftsutgifter	65 434	–	1 108	–	66 542
722		Norsk pasientskadeerstatning (jf. kap. 3722)					
	1	Driftsutgifter	64 559	–	2 237	–	66 796
723		Pasientskadenemnda (jf. kap. 3723)					
	1	Driftsutgifter	19 439	–	794	–	20 233
724		Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak (jf. kap. 3724)					
	1	Driftsutgifter	23 358	–	664	–	24 022
	21	Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten	22 693	–	3	–	22 696
725		Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten (jf. kap. 3725)					
	1	Driftsutgifter	38 002	–	1 300	–	39 302
726		Habilitering og rehabilitering og tiltak for rusmisbrukere					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	21	Spesielle driftsutgifter	19 140	–	369	–	19 509
	70	Tilskudd	27 900	–	–	5 000	32 900
	71	Kjøp av opptrening mv.	–	–	–	51 000	51 000
727		Tannhelsetjenesten					
	21	Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten	7 808	–	1 059	–	8 867
728		Forsøk og utvikling mv.					
	21	Spesielle driftsutgifter	66 783	–	7 398	-2 040	72 141
729		Annen helsetjeneste					
	1	Driftsutgifter	30 100	–	80	–	30 180
	60	Helsetjeneste til innsatte i fengsel	84 857	–	–	4 600	89 457
	70	Behandlingsreiser til utlandet	86 337	–	–	5 000	91 337
732		Regionale helseforetak (jf. kap. 3732)					
	21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren	15 152	–	1 860	–	17 012
	71	Tilskudd til Helse Øst RHF	17 344 169	–	–	29 132	17 373 301
	72	Tilskudd til Helse Sør RHF	9 744 522	–	–	21 057	9 765 579
	73	Tilskudd til Helse Vest RHF	8 897 897	–	–	17 112	8 915 009
	74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF	6 461 392	–	–	13 091	6 474 483
	75	Tilskudd til Helse Nord RHF	5 730 726	–	–	10 364	5 741 090
	76	Innsatsstyrt finansiering av sykehus	13 502 012	–	–	333 300	13 835 312
	77	Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv.	3 053 108	–	–	-40 000	3 013 108
742		Forpleining, kontroll og tilsyn med psykiatriske pasienter					
	1	Driftsutgifter	24 732	–	11	–	24 743
743		Statlige stimuleringstiltak for psykisk helse					
	21	Spesielle driftsutgifter	20 084	–	522	–	20 606
750		Statens legemiddelverk (jf. kap. 3750 og 5578)					
	1	Driftsutgifter	132 065	–	5 863	–	137 928
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	2 999	–	684	–	3 683

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
751		Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak (jf. kap. 3751 og 5577)					
	21	Spesielle driftsutgifter	18 536	–	2 530	–	21 066
760		Utredningsvirksomhet m.m.					
	21	Spesielle driftsutgifter	3 280	–	813	–	4 093
761		Tilskudd forvaltet av Sosial og helsedirektoratet					
	21	Spesielle driftsutgifter	56 329	–	558	–	56 887
	63	Tilskudd til rusmiddeltiltak	102 910	–	–	30 000	132 910
Sum endringer Helse- og omsorgsdepartementet				179 700	87 115	472 116	
800		Barne- og likestillingsdepartementet (jf. kap. 3800)					
	1	Driftsutgifter	83 881	-6 900	1 177	800	78 958
	21	Spesielle driftsutgifter	3 402	–	–	1 740	5 142
830		Samlivstiltak og foreldreveiledning (jf. kap. 3830)					
	21	Spesielle driftsutgifter, foreldreveiledning	3 239	–	202	–	3 441
	22	Driftsutgifter til samlivstiltak	954	–	–	6 100	7 054
	60	Tilskudd til kommuner til samlivstiltak	–	–	–	7 094	7 094
	70	Tilskudd	31 506	–	–	-25 394	6 112
840		Krisetiltak					
	21	Spesielle driftsutgifter	4 941	–	39	100	5 080
841		Samlivsbrudd og konfliktløsning					
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	5 850	–	144	–	5 994
842		Familievern (jf. kap. 3842)					
	1	Driftsutgifter	147 660	–	3 755	–	151 415
844		Kontantstøtte					
	21	Spesielle driftsutgifter	1 112	–	131	–	1 243
	70	Tilskudd	2 680 000	–	–	-273 000	2 407 000
845		Barnetrygd					
	70	Tilskudd	14 310 000	–	–	-20 000	14 290 000

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
846		Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid mv.					
	21	Spesielle driftsutgifter	5 671	–	936	2 100	8 707
	22	Refusjon av utgifter til DNA-analyser	5 082	–	270	–	5 352
	70	Tilskudd	4 789	–	–	700	5 489
	72	Tiltak for lesbiske og homofile	2 100	–	–	1 700	3 800
850		Barneombudet (jf. kap. 3850)					
	1	Driftsutgifter	7 853	–	413	–	8 266
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet (jf. kap. 3854)					
	1	Driftsutgifter – Fylkesnemndene for sosiale saker	91 760	–	1 197	–	92 957
	21	Spesielle driftsutgifter	33 098	–	1 047	–	34 145
	50	Forskning	13 762	–	–	-2 000	11 762
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	36 710	–	–	8 350	45 060
855		Statlig forvaltning av barnevernet (jf. kap. 3855)					
	1	Driftsutgifter	2 032 682	–	34 220	–	2 066 902
	21	Spesielle driftsutgifter	53 285	–	18	–	53 303
	22	Kjøp av private barneverntjenester	1 199 237	–	–	150 000	1 349 237
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	47 379	–	10 656	–	58 035
856		Barnehager (jf. kap. 3856)					
	21	Spesielle driftsutgifter	77 859	-77 859	–	–	0
	50	Tilskudd til samiske barnehagetilbud	11 435	-11 435	–	–	0
	51	Forskning	6 250	-6 250	–	–	0
	60	Driftstilskudd til barnehager	10 349 119	-10 349 119	–	–	0
	61	Investeringstilskudd	200 000	-200 000	–	–	0
	62	Tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barne-hage	736 173	-736 173	–	–	0
	63	Tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritets-språklige barn i førskolealder	99 260	-99 260	–	–	0
	65	Skjønnsmidler til barnehager	2 065 709	-2 065 709	–	–	0

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
857		Barne- og ungdomstiltak					
	21	Spesielle driftsutgifter	1 664	–	38	-490	1 212
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (jf. kap. 3858)					
	1	Driftsutgifter	108 757	–	11 527	-800	119 484
	21	Spesielle driftsutgifter	1 866	–	18	–	1 884
859		UNG i Europa (jf. kap. 3859)					
	1	Driftsutgifter	5 446	–	308	–	5 754
865		Forbrukerpolitiske tiltak og internasjonalt samarbeid					
	21	Spesielle driftsutgifter, forskning, utviklings- og opplysningsar-beid	7 611	–	91	–	7 702
867		Sekretariatet for Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet (jf. kap. 3867)					
	1	Driftsutgifter	5 107	–	71	–	5 178
868		Forbrukerombudet (jf. kap. 3868)					
	1	Driftsutgifter	15 298	–	374	–	15 672
Sum endringer Barne- og likestillingsdepartementet				-13 552 705	66 632	-143 000	
900		Nærings- og handelsdepartementet (jf. kap. 3900)					
	1	Driftsutgifter	136 500	–	2 575	–	139 075
	21	Spesielle driftsutgifter	20 700	–	2 525	–	23 225
901		Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901)					
	1	Driftsutgifter	176 200	–	6 500	–	182 700
902		Justervesenet (jf. kap. 3902)					
	1	Driftsutgifter	67 160	–	2 000	–	69 160
	21	Spesielle driftsutgifter	1 770	–	30	–	1 800
903		Norsk Akkreditering (jf. kap. 3903)					
	1	Driftsutgifter	18 700	–	750	–	19 450
904		Brønnøysundregistrene (jf. kap. 3904)					
	1	Driftsutgifter	188 350	–	14 300	–	202 650

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	22	Forvaltning av Altinn-løsningen	27 600	–	5 500	–	33 100
905		Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3905)					
	1	Driftsutgifter	110 040	–	3 330	–	113 370
	21	Spesielle driftsutgifter	34 900	–	2 300	–	37 200
906		Bergvesenet med Bergmesteren for Svalbard (jf. kap. 3906)					
	1	Driftsutgifter	10 250	–	450	–	10 700
	30	Sikrings- og miljøtiltak	4 500	–	1 100	–	5 600
907		Sjøfartsdirektoratet (jf. kap. 3907)					
	1	Driftsutgifter	220 950	–	8 000	–	228 950
	21	Spesielle driftsutgifter	6 020	–	180	–	6 200
	22	Flytteutgifter	43 400	–	3 200	–	46 600
908		Skipsregistrene (jf. kap. 3908)					
	1	Driftsutgifter	9 060	–	540	–	9 600
909		Refusjonsordning for sjøfolk					
	73	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	1 060 000	–	–	165 000	1 225 000
920		Norges forskningsråd					
	50	Tilskudd	1 076 000	–	–	-10 000	1 066 000
922		Romvirksomhet					
	71	Internasjonal romvirksomhet	158 800	–	–	-15 000	143 800
928		FoU-prosjekter i næringslivets regi					
	71	Tilskudd til ulønnet forskningsinnsats	30 000	–	–	-30 000	0
950		Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950 og 5656)					
	21	Spesielle driftsutgifter	10 000	–	1 500	–	11 500
Sum endringer Nærings- og handelsdepartementet				–	54 780	110 000	
1000		Fiskeri- og kystdepartementet (jf. kap. 4000)					
	1	Driftsutgifter	85 630	–	1 075	5 000	91 705
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)					
	1	Driftsutgifter	234 260	–	6 750	–	241 010

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	21	Spesielle driftsutgifter	135 050	–	4 195	–	139 245
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)					
	1	Driftsutgifter	100 500	–	745	–	101 245
	21	Spesielle driftsutgifter	84 800	–	335	–	85 135
1022		NIFES (jf. kap. 4022)					
	1	Driftsutgifter	39 850	–	2 333	–	42 183
	21	Spesielle driftsutgifter	35 000	–	2	–	35 002
1030		Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030)					
	1	Driftsutgifter	247 300	–	9 372	15 000	271 672
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	1 300	–	330	–	1 630
1062		Kystverket (jf. kap. 4062)					
	1	Driftsutgifter	794 640	–	46 400	–	841 040
	21	Spesielle driftsutgifter	3 200	–	410	–	3 610
	30	Nyanlegg og større vedlikehold	189 200	–	37 020	–	226 220
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	37 600	–	6 170	–	43 770
	46	Trafikksentral Nord-Norge	60 250	–	14 560	–	74 810
1070		Samfunnet Jan Mayen (jf. kap. 4070)					
	1	Driftsutgifter	16 000	–	60	–	16 060
Sum endringer Fiskeri- og kystdepartementet				–	129 757	20 000	
1100		Landbruks- og matdepartementet (jf. kap. 4100)					
	1	Driftsutgifter	110 610	–	2 217	500	113 327
1112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet (jf. kap 4112)					
	51	Kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap, Bioforsk	44 885	–	–	5 840	50 725
	52	Støtte til fagsentrene, Bioforsk	15 228	–	–	2 193	17 421
1115		Mattilsynet (jf. kap. 4115)					
	1	Driftsutgifter	967 152	–	81 006	5 000	1 053 158

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
1137		Forskning og utvikling					
	50	Forskningsaktivitet	150 422	–	–	844	151 266
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	175 725	–	–	7 684	183 409
	52	Omstillingsmidler Bioforsk	–	–	–	6 000	6 000
1143		Statens landbruksforvaltning (jf. kap. 4143)					
	1	Driftsutgifter	144 083	–	9 526	–	153 609
1146		Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (jf. kap. 4146)					
	1	Driftsutgifter	80 518	–	1 317	–	81 835
1147		Reindriftsforvaltningen (jf. kap. 4147)					
	1	Driftsutgifter	36 233	–	1 486	–	37 719
	45	Store utstyrskjøp og vedlikehold	2 821	–	472	–	3 293
1148		Naturskade – erstatninger og sikring					
	71	Naturskade, erstatninger	60 000	–	–	10 000	70 000
1149		Verdiskapings og utviklingstiltak i landbruket					
	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond (LUF)	316 488	–	–	10 000	326 488
Sum endringer Landbruks- og matdepartementet				–	96 024	48 061	
1300		Samferdselsdepartementet (jf. kap. 4300)					
	1	Driftsutgifter	99 100	–	2 500	–	101 600
1301		Forskning og utvikling mv.					
	21	Utredninger vedrørende miljø, trafikksikkerhet mv.	14 000	–	2 000	3 000	19 000
1313		Luftfartstilsynet (jf. kap 4313)					
	1	Driftsutgifter	130 200	–	4 300	–	134 500
	22	Flyttekostnader	33 500	–	1 100	–	34 600
1314		Statens havarikommisjon for transport (jf. kap. 4314)					
	1	Driftsutgifter	30 600	–	1 700	–	32 300
1320		Statens vegvesen (jf. kap. 4320)					
	23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m.	5 658 000	–	356 200	75 000	6 089 200
	30	Riksveginvesteringer	4 084 000	–	258 100	78 000	4 420 100

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	31	Rassikring	203 000	–	12 200	50 000	265 200
	35	Vegutbygging i Bjørvika	360 000	–	22 000	–	382 000
	60	Forsøk	788 000	–	50 400	47 000	885 400
	72	Kjøp av riksvegferjetjenester	1 327 000	–	–	28 000	1 355 000
1350		Jernbaneverket (jf. kap. 4350)					
	22	Omstruktureringskostnader	90 000	–	–	-35 000	55 000
	23	Drift og vedlikehold	2 895 000	–	2 200	40 000	2 937 200
	30	Investeringer i linjen	1 335 000	–	–	142 000	1 477 000
1354		Statens jernbanetilsyn (jf. kap. 4354)					
	1	Driftsutgifter	31 700	–	2 000	–	33 700
1380		Post- og teletilsynet (jf. kap. 4380)					
	1	Driftsutgifter	149 500	–	7 600	–	157 100
	22	Flyttekostnader	33 600	–	2 900	–	36 500
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	23 600	–	2 900	–	26 500
Sum endringer Samferdselsdepartementet				–	728 100	428 000	
1400		Miljøverndepartementet (jf. kap. 4400)					
	1	Driftsutgifter	158 459	–	4 701	–	163 160
	21	Spesielle driftsutgifter	41 896	–	1 942	–	43 838
	70	Grunnstøtte til frivillige miljøvernorganisasjoner	31 000	–	–	1 000	32 000
	73	Tilskudd til kompetanseformidling og informasjon om miljø-vennlig produksjon og forbruk	21 200	–	–	2 000	23 200
	81	Tilskudd lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn	10 000	–	–	3 000	13 000
1410		Miljøvernforskning og miljøovervåkning (jf. kap. 4410)					
	21	Miljøovervåkning og miljødata	85 230	–	13 522	–	98 752
1425		Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425)					
	1	Driftsutgifter	23 885	–	2 000	–	25 885
1426		Statens naturoppsyn (jf. kap. 4426)					
	1	Driftsutgifter	55 439	–	3 858	–	59 297

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	30	Tiltak i nasjonalparkene	8 272	–	119	–	8 391
	31	Tiltak i naturvern-, kulturlandskap- og friluftsområder	20 467	–	704	–	21 171
	32	Skjærgårdsparker mv.	13 139	–	56	–	13 195
1427		Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427)					
	1	Driftsutgifter	77 893	–	1 846	–	79 739
	21	Spesielle driftsutgifter	49 311	–	2 521	3 000	54 832
	30	Statlige erverv, båndlegging av friluftsområder	34 180	–	225	–	34 405
	32	Statlige erverv, fylkesvise verneplaner	17 976	–	1 474	–	19 450
	33	Statlige erverv, barskogvern	42 664	–	1 004	–	43 668
	34	Statlige erverv, nasjonalparker	4 700	–	400	–	5 100
	35	Statlig erverv, nytt skogvern	66 708	–	1 505	–	68 213
	71	Risikoerstatninger i rovviltområder	56 970	–	–	-56 970	0
	72	Erstatninger for beitedyr tatt av rovvilt	20 000	–	–	56 970	76 970
1429		Riksantikvaren (jf. kap. 4429)					
	1	Driftsutgifter	78 536	–	1 831	–	80 367
	21	Spesielle driftsutgifter	22 307	–	2 518	–	24 825
1441		Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441)					
	1	Driftsutgifter	173 902	–	7 728	–	181 630
	21	Spesielle driftsutgifter	12 345	–	600	–	12 945
	39	Oppryddingstiltak	67 162	–	5 918	20 000	93 080
1444		Produktregisteret					
	1	Driftsutgifter	13 354	–	424	–	13 778
1445		Miljøvennlig skipsfart					
	21	Spesielle driftsutgifter	1 922	–	78	–	2 000
1471		Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 4471)					
	1	Driftsutgifter	110 065	–	2 094	–	112 159
	21	Spesielle driftsutgifter	50 491	–	114	–	50 605
Sum endringer Miljøverndepartementet				–	57 182	29 000	

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
1500		Fornyings- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500)					
	1	Driftsutgifter	138 669	–	3 988	–	142 657
	21	Spesielle driftsutgifter	77 144	–	11 514	13 000	101 658
1503		Midler til opplæring og utvikling av tillitsvalgte					
	70	Tilskudd	106 218	–	–	1 598	107 816
1506		Norge.no (jf. kap. 4506)					
	1	Driftsutgifter	20 190	–	972	–	21 162
	21	Videreutvikling av MinSide	4 800	–	1 200	–	6 000
1507		Datatilsynet					
	1	Driftsutgifter	21 251	–	1 033	–	22 284
1508		Spesielle IT-tiltak					
	21	Spesielle driftsutgifter	4 900	–	104	–	5 004
	22	Samordning av IT-politikken	19 768	–	1 131	–	20 899
1509		Internasjonalt samarbeid og utviklingsprogrammer					
	70	Tilskudd	10 500	–	–	-3 000	7 500
1510		Fylkesmannsembetene (jf. kap. 4510)					
	1	Driftsutgifter	1 016 358	–	17 339	–	1 033 697
1522		Departementenes Servicesenter (jf. kap. 4522)					
	1	Driftsutgifter	297 016	–	13 420	–	310 436
	22	Fellesutgifter for R-kvartalet	62 605	–	3 714	–	66 319
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	13 383	–	3 191	–	16 574
1542		Tilskudd til Statens Pensjonskasse					
	1	Driftsutgifter	5 779 000	–	–	550 000	6 329 000
	22	Sluttoppgjør Posten Norge AS	–	–	–	1 660 000	1 660 000
1550		Konkurransetilsynet					
	1	Driftsutgifter	73 438	–	3 055	–	76 493
	22	Flyttekostnader	11 352	–	1 212	–	12 564
1580		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	31	Igangsetting av byggeprosjekter	30 000	–	–	20 000	50 000
Sum endringer Fornyings- og administrasjonsdepartementet				–	61 873	2 241 598	
1600		Finansdepartementet (jf. kap. 4600)					
	1	Driftsutgifter	229 400	–	6 065	–	235 465
	21	Spesielle driftsutgifter	26 800	–	1 600	–	28 400
1602		Kredittilsynet (jf. kap. 4602)					
	1	Driftsutgifter	160 600	–	4 600	–	165 200
1610		Toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610)					
	1	Driftsutgifter	974 700	–	35 000	–	1 009 700
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	85 500	–	15 700	–	101 200
1618		Skatteetaten (jf. kap. 4618)					
	1	Driftsutgifter	3 190 700	–	140 100	10 000	3 340 800
	21	Spesielle driftsutgifter	104 300	–	2 700	–	107 000
	22	Større IT-prosjekter	180 500	–	47 200	–	227 700
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	136 400	–	24 100	–	160 500
1620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 4620)					
	1	Driftsutgifter	360 200	–	9 000	-500	368 700
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	8 500	–	800	–	9 300
1630		Tiltak for å styrke statlig økonomi- og prosjektstyring					
	21	Spesielle driftsutgifter	14 900	–	200	–	15 100
1631		Senter for statlig økonomistyring (jf. kap. 4631)					
	1	Driftsutgifter	188 200	–	11 900	–	200 100
1632		Kompensasjon for merverdiavgift					
	61	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, ny ordning	10 200 000	–	–	-530 000	9 670 000
	72	Tilskudd til private og ideelle virksomheter	680 000	–	–	235 000	915 000
1633		Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift					
	1	Driftsutgifter	4 937 300	–	–	-4 937 300	0
1634		Statens innkrevingssentral (jf. kap. 4634)					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	1	Driftsutgifter	205 000	–	13 400	3 000	221 400
1650		Statsgjeld, renter m.m.					
	1	Driftsutgifter	22 000	–	400	–	22 400
	89	Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld	18 896 300	–	–	-796 662	18 099 638
Sum endringer Finansdepartementet				–	312 765	-6 016 538	
1700		Forsvarsdepartementet (jf. kap. 4700)					
	1	Driftsutgifter	291 588	–	10 862	–	302 450
1719		Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	403 531	–	4 683	–	408 214
	71	Overføringer til andre	52 176	–	–	1 000	53 176
1720		Felles ledelse og kommandoapparat (jf. kap. 4720)					
	1	Driftsutgifter	2 086 508	–	76 997	–	2 163 505
1723		Nasjonal sikkerhetsmyndighet (jf. kap. 4723)					
	1	Driftsutgifter	93 732	–	2 403	–	96 135
1725		Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstaben (jf. kap. 4725)					
	1	Driftsutgifter	1 818 847	–	122 659	–	1 941 506
1731		Hæren (jf. kap. 4731)					
	1	Driftsutgifter	3 514 173	–	211 686	6 000	3 731 859
1732		Sjøforsvaret (jf. kap. 4732)					
	1	Driftsutgifter	2 461 005	–	158 722	5 000	2 624 727
1733		Luftforsvaret (jf. kap. 4733)					
	1	Driftsutgifter	3 079 150	–	299 340	–	3 378 490
1734		Heimevernet (jf. kap. 4734)					
	1	Driftsutgifter	1 049 007	–	41 972	-10 000	1 080 979
1735		Etterretningstjenesten					
	21	Spesielle driftsutgifter	705 604	–	18 500	–	724 104

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
1740		Forsvarets logistikkorganisasjon (jf. kap. 4740)					
	1	Driftsutgifter	1 998 641	–	76 186	-41 000	2 033 827
1760		Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760)					
	1	Driftsutgifter	760 096	–	12 264	–	772 360
	44	Fellesfinansierte bygge- og anleggsarbeider, nasjonalfinansiert andel	111 454	–	27 102	–	138 556
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	6 933 191	–	752 421	–	7 685 612
1790		Kystvakten (jf. kap. 4790)					
	1	Driftsutgifter	692 910	–	66 834	15 000	774 744
1791		Redningshelikoptertjenesten (jf. kap. 4791)					
	1	Driftsutgifter	33 316	–	3 248	–	36 564
1792		Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792)					
	1	Driftsutgifter	793 004	–	17 107	20 000	830 111
1795		Kulturelle og allmennyttige formål (jf. kap. 4795)					
	1	Driftsutgifter	187 833	–	5 607	4 000	197 440
Sum endringer Forsvarsdepartementet				–	1 908 593	–	
1800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800)					
	1	Driftsutgifter	110 100	–	1 240	–	111 340
	21	Spesielle driftsutgifter	21 700	–	1 163	–	22 863
	22	Beredskapslagre for drivstoff	17 300	–	700	–	18 000
1810		Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)					
	1	Driftsutgifter	150 740	–	5 353	–	156 093
	21	Spesielle driftsutgifter	61 200	–	5 867	–	67 067
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	3 600	–	907	–	4 507
1820		Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)					
	1	Driftsutgifter	252 300	–	10 158	-4 000	258 458
	21	Spesielle driftsutgifter	51 700	–	1 133	–	52 833

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	22	Sikrings- og miljøtiltak i vassdrag	72 300	–	6 547	–	78 847
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	4 500	–	446	–	4 946
	73	Tilskudd til utjevning av overføringstariffer	–	–	–	30 000	30 000
1825		Omlegging av energibruk og energiproduksjon					
	21	Spesielle driftsutgifter	10 500	–	–	4 000	14 500
1830		Forskning (jf. kap. 4829)					
	22	Forvaltningsrettet forskning og utvikling	16 900	–	1 148	–	18 048
	50	Norges forskningsråd	462 100	–	–	15 000	477 100
1831		Miljøvennlig gassteknologi (jf. kap. 4831)					
	21	Spesielle driftsutgifter	–	–	–	20 000	20 000
Sum endringer Olje- og energidepartementet				–	34 662	65 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)					
	1	Driftsutgifter	259 724	–	17 902	–	277 626
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	87 004	–	21 781	–	108 785
	50	Avsetning til utdanningsstipend	4 405 280	–	–	8 000	4 413 280
	72	Rentestønad	994 020	–	–	200	994 220
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning	16 890 320	–	–	20 000	16 910 320
2412		Den norske stats husbank (jf. kap. 5312 og 5615)					
	1	Driftsutgifter	263 200	–	15 798	–	278 998
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	8 000	–	2 013	–	10 013
2421		Innovasjon Norge (jf. kap. 5325 og 5625)					
	71	Internasjonalisering, profilering og innovasjon – programmer	353 500	–	–	-15 000	338 500
	72	Forsknings- og utviklingskontrakter	259 600	–	–	-15 000	244 600
2426		SIVA SF (jf. kap. 5326 og 5613)					
	70	Tilskudd	40 000	–	–	-10 000	30 000
Sum endringer Statsbankene				–	57 494	-11 800	
2445		Statsbygg (jf. kap. 5445)					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	30	Prosjektering av bygg	59 971	–	–	-4 000	55 971
	31	Igangsetting av ordinære byggeprosjekter	30 000	–	–	-20 000	10 000
Sum endringer Statens forretningsdrift				–	–	-24 000	
2530		Fødselspenger og adopsjonspenger					
	70	Fødselspenger til yrkesaktive	9 900 000	–	–	-240 000	9 660 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	415 000	–	–	20 000	435 000
	72	Feriepenger av fødselspenger til arbeidstakere	280 000	–	–	-10 000	270 000
	73	Adopsjonspenger	146 288	–	–	-6 288	140 000
2541		Dagpenger					
	70	Dagpenger	8 700 000	–	–	-20 000	8 680 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. (jf. kap. 5704)					
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	393 300	–	–	46 700	440 000
2543		Ytelser til yrkesrettet attføring					
	70	Attføringspenger	11 224 700	–	–	-71 600	11 153 100
	71	Attføringsstønad	1 660 000	–	–	-82 000	1 578 000
2600		Trygdeetaten					
	1	Driftsutgifter	4 722 700	–	266 435	-60 000	4 929 135
	21	Spesielle driftsutgifter	14 300	–	983	–	15 283
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	121 900	–	28 489	–	150 389
2603		Trygderetten					
	1	Driftsutgifter	47 400	–	1 569	–	48 969
2650		Sykepenger					
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv.	22 090 000	–	–	40 000	22 130 000
	71	Sykepenger for selvstendige	1 590 000	–	–	-20 000	1 570 000
2652		Medisinsk rehabilitering mv.					
	70	Rehabiliteringspenger	6 968 700	–	–	421 900	7 390 600
2655		Uførhet					
	70	Grunnpensjon	16 679 000	–	–	-125 000	16 554 000

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	71	Tilleggspensjon	25 262 000	–	–	-225 000	25 037 000
	72	Særtillegg	1 360 000	–	–	10 000	1 370 000
	73	Foreløpig uførepensjon	355 000	–	–	-130 000	225 000
	74	Tidsbegrenset uførestønad	4 034 100	–	–	-165 000	3 869 100
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.					
	70	Grunnstønad	1 525 000	–	–	-15 000	1 510 000
	74	Tilskudd til biler	815 000	–	–	-30 000	785 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	2 843 500	–	–	-85 000	2 758 500
	77	Ortopediske hjelpemidler	785 000	–	–	-30 000	755 000
2670		Alderdom					
	70	Grunnpensjon	34 490 000	–	–	30 000	34 520 000
	71	Tilleggspensjon	48 700 000	–	–	200 000	48 900 000
	72	Ventetillegg	87 000	–	–	-5 000	82 000
	73	Særtillegg	4 775 000	–	–	-20 000	4 755 000
2683		Stønad til enslig mor eller far (jf. kap. 5701)					
	70	Overgangsstønad	2 350 000	–	–	-35 000	2 315 000
2690		Diverse utgifter					
	70	Sykestønadsutgifter i utlandet	139 000	–	–	-20 000	119 000
2711		Spesialisthelsetjenester mv.					
	70	Refusjon spesialisthjelp	1 085 000	–	–	-15 000	1 070 000
	72	Refusjon tannlegehjelp	705 000	–	–	-5 000	700 000
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt	420 000	–	–	20 000	440 000
2751		Legemidler mv.					
	70	Legemidler	7 886 000	–	–	-200 000	7 686 000
	72	Sykepleieartikler	1 120 000	–	–	15 000	1 135 000
2752		Refusjon av egenbetaling					
	70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1	3 471 000	–	–	-88 500	3 382 500
	71	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2	88 000	–	–	50 000	138 000

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
2755		Helsetjeneste i kommunene mv.					
	70	Refusjon allmennlegehjelp	2 405 000	–	–	-23 500	2 381 500
	71	Refusjon fysioterapi	1 105 000	–	–	-10 000	1 095 000
Sum endringer Folketrygden				–	297 476	-883 288	
2800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800)					
	50	Overføring til fondet	328 039 000			-100 000	327 939 000
Sum endringer Statens petroleumsfond				–		-100 000	
Sum endringer utgifter				0	4 956 675	-22 732 625	
Herav 90–99 poster				–	–	-24 980 000	

Inntekter:

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
3305		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser (jf. kap. 305)					
	2	Gebyr – lotterier	800	–	–	43 121	43 921
	3	Refusjon	50 061	–	–	-40 121	9 940
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)					
	1	Rettsgebyr	1 148 988	–	–	-55 400	1 093 588
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	342	–	–	-342	0
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)					
	7	Gebyr – sivile gjøremål	776 579	–	–	77 342	853 921
3511		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 511)					
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	72 552	-72 552	–	–	0
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 520)					
	1	Retur og tilbakevending for flyktninger, ODA-godkjente utgifter	9 130	-9 130	–	–	0
	2	Gebyr for nødvisum	96	-96	–	–	0
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	13 769	-13 769	–	–	0
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	333 731	-333 731	–	–	0
3526		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 526)					
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	3 700	-3 700	–	–	0
3540		Sametinget (jf. kap. 540)					
	51	Avkastning av Samefolkets fond	4 650	-4 650	–	–	0
3585		Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus (jf. kap. 585)					
	1	Gebyrer	–	–	–	240	240
3622		Statens institutt for rusmiddelforskning					
	2	Oppdragsinntekter	520	-520	–	–	0

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
3635		Ventelønn (jf. kap. 635)					
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	100 000	–	–	15 000	115 000
3651		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 651)					
	1	Integreringstilskudd for overføringsflyktninger, ODA-godkjente utgifter	–	72 552	–	–	72 552
3670		Nasjonale minoriteter (jf. kap. 670)					
	71	Avkastning av Romanifolkets fond	–	3 700	–	–	3 700
3680		Sametinget (jf. kap. 680)					
	51	Avkastning av Samefolkets fond	–	4 650	–	–	4 650
3690		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 690)					
	1	Retur og tilbakevending av flyktninger, ODA-godkjente utgifter	–	9 130	–	9 000	18 130
	2	Gebyr for nødvisum	–	96	–	–	96
	3	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	–	13 769	–	–	13 769
	4	Statlige mottak, ODA-godkjente utgifter	–	333 731	–	–	333 731
3710		Nasjonalt folkehelseinstitutt (jf. kap. 710)					
	3	Vaksinesalg	82 300	–	–	-12 000	70 300
3716		Statens institutt for rusmiddelforskning (jf. kap. 716)					
	2	Oppdragsinntekter	–	520	–	–	520
3722		Norsk pasientskadeerstatning (jf. kap. 722)					
	50	Overføring fra NPE som statlig fond	71 535	–	–	-71 535	0
3723		Pasientskadenemnda (jf. kap. 723)					
	50	Overføring fra NPE som statlig fond	17 916	–	–	-17 916	0
4112		Kunnskapsutvikling og beredskap m.m. på matområdet (jf. kap. 1112)					
	30	Husleie, Bioforsk	–	–	–	18 061	18 061
4620		Statistisk sentralbyrå (jf. kap. 1620)					

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	1	Salgsinntekter	1 000	–	–	-500	500
4634		Statens innkrevingssentral (jf. kap. 1634)					
	81	Bøter, inndragninger	1 070 000	–	–	50 000	1 120 000
4800		Olje- og energidepartementet (jf. kap. 1800)					
	2	Ymse inntekter	1 200 000	–	–	-120 000	1 080 000
Sum endringer Inntekter under departementene				–	–	-105 050	
5501		Skatter på formue og inntekt					
	70	Toppskatt mv.	12 900 000	–	–	3 085 000	15 985 000
	72	Fellesskatt	108 200 000	–	–	9 482 000	117 682 000
5507		Skatt og avgift på utvinning av petroleum					
	74	Arealavgift mv.	600 000	–	–	-100 000	500 000
5521		Merverdiavgift					
	70	Avgift	157 800 000	–	–	-300 000	157 500 000
5526		Avgift på alkohol					
	70	Produktavgift på alkoholholdige drikkevarer	9 743 000	–	–	-90 000	9 653 000
5536		Avgift på motorvogner m.m.					
	71	Engangsavgift på motorvogner m.m.	16 989 000	–	–	270 000	17 259 000
	72	Årsavgift	7 633 000	–	–	125 000	7 758 000
5556		Avgift på alkoholfrie drikkevarer m.m.					
	70	Avgift	790 000	–	–	195 000	985 000
5559		Avgift på drikkevareemballasje					
	70	Grunnavgift på engangsemballasje	42 000	–	–	490 000	532 000
Sum endringer Skatter og avgifter				–	–	13 157 000	
5605		Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer					
	82	Av innenlandske verdipapirer	667 900	–	–	8 400	676 300
	86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank	3 524 900	–	–	-41 500	3 483 400

1 000 kr

Kap.	Post	Formål	Gul bok	Endringer pga. ny departements-struktur	Endringer ifm. MVA	Øvrige endringer	Status etter endringene
	88	Av utlån under opptrekk	115 000	–	–	-25 000	90 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)					
	80	Renter	3 146 020	–	–	200	3 146 220
Sum endringer Renter og utbytte mv.				–	–	-57 900	
5700		Folketrygdens inntekter					
	71	Trygdeavgift	69 400 000	–	–	184 000	69 584 000
	72	Arbeidsgiveravgift	97 700 000	–	–	217 000	97 917 000
5701		Diverse inntekter					
	75	Refusjon overskytende bidrag	23 000	–	–	-11 000	12 000
Sum endringer Folketrygden				–	–	390 000	
5800		Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800)					
	50	Overføring fra fondet	76 975 000	–	–	-6 180 000	70 795 000
Sum endringer Statens petroleumsfond				–	–	-6 180 000	
Sum endringer inntekter				0	0	7 204 050	
Herav 90–99 poster				–	–	–	

Vedlegg 2

Oversikt over statsbudsjettet 2006. 1 000 kroner

Utgifter:

	Samlede utgifter	Drifts-utgifter	Nybygg, anlegg m.v	Overføringer til andre	Utlån, gjeldsavdrag m.v.
Det kongelige hus	141 288	12 957	–	128 331	–
Regjering	222 083	222 083	–	–	–
Stortinget og underliggende institusjoner	1 166 247	989 483	67 664	109 100	–
Høyesterett	57 556	57 556	–	–	–
Utenriksdepartementet	21 839 823	2 961 552	29 200	18 507 461	341 610
Kunnskapsdepartementet	59 304 909	2 694 340	26 435	42 584 134	14 000 000
Kultur- og kirkedepartementet	6 608 430	2 094 212	39 665	4 474 553	–
Justis- og politidepartementet	16 203 653	14 659 559	449 187	1 094 907	–
Kommunal- og regionaldepartementet	61 659 957	208 297	3 000	61 448 660	–
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	17 733 182	5 233 792	140 710	12 353 680	5 000
Helse- og omsorgsdepartementet	83 511 069	2 003 128	23 290	78 619 651	2 865 000
Barne- og likestillingsdepartementet	21 752 007	4 052 719	58 035	17 641 253	–
Nærings- og handelsdepartementet	3 952 780	1 157 280	5 600	2 789 900	–
Fiskeri- og kystdepartementet	2 757 317	1 871 907	346 430	538 980	–
Landbruks- og matdepartementet	13 796 749	1 442 648	6 495	12 347 606	–
Samferdselsdepartementet	21 515 000	9 965 100	6 570 800	4 979 100	–
Miljøverndepartementet	3 430 114	1 354 600	306 673	1 368 841	400 000
Fornyings- og administrasjonsdepartementet	12 947 952	10 847 563	1 276 102	624 287	200 000
Finansdepartementet	35 366 846	6 069 265	271 000	28 698 338	328 243
Forsvarsdepartementet	30 610 219	20 596 015	9 327 869	686 335	–
Olje- og energidepartementet	1 716 252	818 049	9 453	888 750	–
Ymse utgifter	5 969 672	5 969 672	–	–	–
Statsbankene	69 979 966	556 624	118 798	10 548 224	58 756 320
Petroleumsvirksomheten	20 400 000	–	19 400 000	1 000 000	–
Statens forretningsdrift	1 000 203	-357 588	1 357 791	–	–
Folketrygden	240 005 776	4 993 387	150 389	234 862 000	–
Statens petroleumsfond	327 939 000	–	–	327 939 000	–
Sum utgifter	1 081 588 050	100 474 200	39 984 586	864 233 091	76 896 173

	Statsbud-sjettet folke-trygden ikke medregnet	Folke-trygden	Statsbudsjettet medregnet fol-ketrygden
1. Inntekter (ekskl. tilbakebetalinger m.v. og overføring fra Statens petroleumsfond)	764 250 377	169 646 500	933 896 877
2. Utgifter (ekskl. utlån, avdrag på statsgjeld m.v.)	764 686 101	240 005 776	1 004 691 877
Driftsutgifter	95 480 813	4 993 387	100 474 200
Nybygg, anlegg m.v.	39 834 197	150 389	39 984 586
Overføringer til andre	301 432 091	234 862 000	536 294 091
Overføringer til Statens petroleumsfond	327 939 000	–	327 939 000
3. Overskudd før lånetransaksjoner før overføring fra Statens petroleums-fond (1–2)	-435 724	-70 359 276	-70 795 000
4. Overføring fra Statens petroleumsfond	70 795 000	–	70 795 000
5. Overskudd før lånetransaksjoner (3+4)	70 359 276	-70 359 276	–

Inntekter:

	Samlede inntekter	Drifts-inntekter	Inntekter i samband med nybygg, anlegg m.v.	Skatter, avgifter og andre over-føringer	Tilbake-betalinger m.v.
Skatt på formue og inntekt	135 438 000	–	–	135 438 000	–
Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift	167 501 000	–	–	167 501 000	–
Tollinntekter	1 784 000	–	–	1 784 000	–
Merverdiavgift	157 500 000	–	–	157 500 000	–
Avgifter på alkohol	9 681 500	–	–	9 681 500	–
Avgifter på tobakk	7 151 000	–	–	7 151 000	–
Avgifter på motorvogner	41 847 000	–	–	41 847 000	–
Andre avgifter	20 747 485	–	–	20 747 485	–
Sum skatter og avgifter	541 649 985	–	–	541 649 985	–
Renter av statens forretningsdrift	61 609	–	–	61 609	–
Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg m.v.	1 614 951	1 000	1 214 051	399 900	–
Sum inntekter av statens forretningsdrift	1 676 560	1 000	1 214 051	461 509	–
Renter fra statsbankene	7 385 520	–	–	7 385 520	–
Renter av kontantbeholdning og andre fordringer	4 991 315	–	–	4 991 315	–
Utbytte ekskl. Statoil	9 760 452	–	–	9 760 452	–
Renteinntekter og utbytte (ekskl. Statens forretningsdrift og Statoil)	22 137 287	–	–	22 137 287	–
Inntekter under departementene	20 094 045	12 367 460	675 072	7 051 513	–
Overføring fra Norges Bank	–	–	–	–	–
Tilbakeføring av midler fra					
Statens banksikringsfond	–	–	–	–	–
Sum andre inntekter	20 094 045	12 367 460	675 072	7 051 513	–
Inntekter fra statlig petroleumsvirksomhet	144 100 000	121 100 000	15 800 000	7 200 000	–
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	196 100 000	–	–	196 100 000	–
Aksjeutbytte fra Statoil	8 139 000	–	–	8 139 000	–
Sum petroleumsinntekter	348 339 000	121 100 000	15 800 000	211 439 000	–
Tilbakebetalinger	54 450 173	–	–	–	54 450 173
Statens petroleumsfond	70 795 000	–	–	70 795 000	–
Sum inntekter	1 059 142 050	133 468 460	17 689 123	853 534 294	54 450 173

	Statsbud-sjettet folke-trygden ikke medregnet	Folketrygden	Statsbud-sjettet medregnet folketrygden
Lånetransaksjoner:			
6. Utlån gjeldavdrag, aksjetegning m.v. i alt	76 896 173	–	76 896 173
Utlån til statsbankene	58 756 320	–	58 756 320
Gjeldsavdrag	328 243	–	328 243
Andre utlån, aksjetegning m.v.	17 811 610	–	17 811 610
7. Tilbakebetalinger m.v.	54 450 173	–	54 450 173
8. Utlån m.v. (netto) (6–7)	22 446 000	–	22 446 000
9. Samlet finansieringsbehov – av kontantbeholdning og lånemidler (8–5)	-47 913 276	70 359 276	22 446 000